

بهاران نخست‌باد

با نهایت تأسف و تألم درگذشت
آقایان محسن حامدی‌فر،
محمد دشت‌آبادی، مسعود یاسری،
امیر هوشمند کیوان‌جاه،
قدرت سعادت‌تی‌فر، اعضای محترم
جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران را
تسلیت عرض می‌نماییم
فصلنامه‌ی حسابدار رسمی

ISSN: ۱۷۵۸-۱۷۳۵

صاحب امتیاز:
جامعه حسابداران رسمی ایران

مدیر مسئول:
فرهاد پناهی

شورای سیاست‌گذاری

(به ترتیب الفبا):

مرتضی اسدی

فرهاد پناهی

محمدتقی رضایی

رحمت‌اله صادقیان

حجت‌اله صیدی

همکار تحریریه:

مژده کدخدایی

امور اجرایی:

سمیرا آرین‌نژاد

طراح و صفحه‌آرا:

علی قاصدی

لیتوگرافی و چاپ:

ایران چاپ

شماره شصت و چهار | زمستان ۱۴۰۲
انتشار: اسفند ۱۴۰۲

نظرات و دیدگاه‌های مطرح‌شده،
در مقالات الزاماً دیدگاه جامعه
حسابداران رسمی ایران نیست؛
مگر در مواردی که قید می‌شود.

نشریه‌ی حسابدار رسمی در ارزیابی
مقالات، حسب مورد، از نظرگاه‌های
اعضای جامعه‌ی حسابداران
رسمی ایران و سایر خبرگان حرفه
حسابداری و حسابرسی سود می‌برد.
نشریه در اصلاح و ویرایش مطالب آزاد است.

نشانی: تهران، خیابان سپهبد
قرنی، نرسیده به پل کریم‌خان زند
خیابان شهید امانی، پلاک چهار،
جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

تلفن: ۴۲۹۲۵ نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰

www.iacpa.ir

hesabdarrasmi@iacpa.ir

[@iacpainfo](https://www.instagram.com/iacpainfo)

مقرء

تجدید ارزیابی دارایی‌ها، بازار سرمایه و چالش‌های حسابرسی
فرهاد پناهی

۴

میز تشریح

تجدید ارزیابی دارایی‌ها؛ راهبرد یا تاکتیک
سعید جمشیدی فرد

۵

فرصت‌ها و مخاطرات تجدید ارزیابی دارایی‌ها
مصطفی باتقوا، رضا عیوض‌لو، ناصر محامی، مهدی مرادزاده فرد

۷

نگاهی از درون

نهادهای ناظر و نحوه‌ی بازرسی و نظارت آن‌ها بر مؤسسات حسابرسی
حمیدرضا کیهانی

۲۳

کنش

حسابرسی فناوری اطلاعات و گزارش‌گری آن
مرتضی اسدی و میترا یافتیان

۲۸

کنکاش

تأثیر فناوری‌های نوظهور بر کارایی و اثربخشی حسابرسی
وحید منتی، حامد دادخواه، دنیا بابائی، نازنین خواجه کرم‌الدین

۳۶

جستار

چالش اساسی قراردادهای پیمانکاری بلندمدت
مرتضی ادیبی

۴۸

دور دنیا

حسابداری و خبرهای حرفه‌ای حسابرسی در جهان
مژده کدخدایی

۵۳

اطلاع‌رسانی

وزیر امور اقتصادی و دارایی:
ضریب نفوذ حسابداری در کشور باید چند برابر شود

۷۳

فهرست مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران
(پنجم اسفندماه ۱۴۰۲)

۷۷

فرهاد پناه‌ی

تجدید ارزیابی دارایی‌ها، بازار سرمایه و چالش‌های حساب‌رسان

هدف از تجدید ارزیابی دارایی‌ها انعکاس ارزش روز و منصفانه‌ی اقلام دارایی‌های بلندمدت در صورت‌های مالی است. گفته می‌شود بدین ترتیب از سویی کیفیت اطلاعات برای استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی ارتقا می‌یابد و از سوی دیگر برپایه‌ی قیمت‌های تجدید ارزیابی شده محاسبه‌ی استهلاک مبنای دقیق‌تری پیدا می‌کند. از همین رو، در استانداردهای حسابداری بسیاری از کشورها تحت شرایط معینی تهیه و ارائه‌ی صورت‌های مالی مکمل برحسب ارزش روز دارایی‌ها مجاز شمرده شده است.

روشن است که در کشورهایی که تورم‌های شدید را برای دوره‌هایی طولانی تجربه می‌کنند آن‌چه به عنوان ارزش دارایی‌ها در صورت‌های مالی انعکاس می‌یابد با آن‌چه در واقع ارزش منصفانه‌ی این دارایی‌ها است تفاوت‌های چشمگیری می‌یابد. به همین دلیل بخشی از ارقام بازتاب‌یافته در صورت‌های مالی ارتباط هرچه دورتری با ارزش جاری آن دارایی‌ها در بازار می‌یابد. در ایران نیز، اکنون حدود نیم‌قرن است که در اغلب سال‌های مالی شاهد وجود تورم‌های دورقمی در اقتصاد بوده‌ایم. از این رو، نزدیک کردن ارقام ثبت‌شده در خصوص دارایی‌های بلندمدت به ارقام واقعی مستلزم تجدید ارزیابی است.

مبنای اندازه‌گیری در مدل تجدید ارزیابی ارزش منصفانه‌ی دارایی و به عبارت دیگر مبلغی است که در ازای آن خریدار و فروشنده در شرایط متعارف مایل‌اند یک قلم دارایی را در دادوستد حقیقی مبادله کنند. تجدید ارزیابی به‌وسیله‌ی ارزیابان حرفه‌ای و دارای صلاحیت باید انجام گیرد. طبیعتاً محاسبه‌ی ارزش‌های منصفانه‌ی دارایی‌ها در شرایط فقدان بازارهای کارآمد و وجود گرہ‌های ساختاری در بازار کالاها و دارایی‌های درازمدت و واقعی چالش‌ها و دشواری‌های خاص خود را دارد.

اما علاوه بر آن نکته‌ی چالش‌برانگیز آن است هرگاه برائر تجدید ارزیابی مشخص شود که ارزش متعارف دارایی بیشتر از ارزش دفتری آن است، مبلغ مازاد، اندوخته‌ی سرمایه‌ای به حساب می‌آید و به حساب مازاد تجدید ارزیابی بستانکار و جزو حقوق صاحبان سهام در ترازنامه طبقه‌بندی می‌شود. این نحوه‌ی برخورد با مازاد حاصل از تجدید ارزیابی و انتقال آن به حساب سرمایه به‌نوبه‌ی خود می‌تواند تصویری غیرواقعی از وضعیت واقعی بنگاه اقتصادی تجدید ارزیابی شده ارائه می‌دهد. زیرا در حقیقت از تجدید ارزیابی مبلغی حاصل نمی‌شود و از این رو از آن‌جا که سود یا زیان در تاریخ فروش دارایی شناسایی می‌شود مبالغ متورم حاصل از تجدید ارزیابی نمی‌تواند مبنای قضاوت اشخاص در ارزیابی بازدهی فعالیت یک واحد اقتصادی باشد.

بنابراین شاهد هستیم که در استانداردهای حسابداری افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی منع شده است، مگر این‌که قانون اجازه دهد. دلیل این ممنوعیت این است که مازاد تجدید ارزیابی یک درآمد تحقق نیافته است. اما در سال‌های اخیر شاهد آن بوده‌ایم که قانون در مسیری مخالف استانداردها افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی را مجاز شمرده است. معمولاً در این خصوص مدافعان افزایش سرمایه به‌مدد تجدید ارزیابی بر الزامات ناشی از حیات بنگاه‌های اقتصادی در اقتصاد تورمی و لزوم ارتقای نسبت کفایت سرمایه اشاره و تأکید می‌کنند که اطلاعات به‌روز شده و شفاف می‌تواند به تصمیم‌گیری درست و منطقی سرمایه‌گذار منتهی شد.

همچنین نکته‌ی دیگری که باید بر آن تأمل کرد حکم به تجدید ارزیابی تمامی طبقات دارایی است. زیرا به‌طور خاص ارزش‌یابی دارایی‌های نامشهود متأثر از عواملی است که بعضاً متفاوت از دارایی‌هایی مشهود است. در ارزش‌یابی این گروه از دارایی‌ها، داوری ارزیابی‌کننده و پیش‌انگاشت‌ها و پیش‌بینی‌های وی بسیار تأثیرگذار است. بنابراین معیارهای خاص ارزش‌یابی دارایی‌هایی نامشهود مانند سررقفل، دانش فنی، باید مشخص و مدون شده باشد، تا حتی‌الامکان تجدیدارزیابی این دسته از دارایی‌ها ملاک‌های قابل‌اتکا و قابل‌مقایسه‌ای داشته باشد.

سرانجام لازم به تأکید کرد که از سویی در شرایط تورمی تجدید ارزیابی به منظور بهبود کیفیت اطلاعات مالی منطقی به نظر می‌رسد اما از سوی دیگر از آن‌جا که حقیقتاً این امر بر بازدهی واقعی بنگاه اقتصادی تأثیری ندارد می‌تواند به تصمیم‌گیری نادرست استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی منتهی شود. از این رو، هرگونه سیاست‌گذاری برای تجدید ارزیابی باید با ملاحظه‌ی هر دو محور مهم صورت پذیرد.

تجدید ارزیابی دارایی‌ها؛ راهبرد یا تاکتیک

سعید جمشیدی فرد

این روزها بار دیگر بحث تجدید ارزیابی دارایی‌ها مورد استقبال برخی فعالان بازار سرمایه، ناظرین و مقررات‌گذاران قرار گرفته اما با این تفاوت که به جای انتخاب گزینشی دارایی‌هایی چون زمین و یا سرمایه‌گذاری‌ها، تمامی طبقات دارایی را دربرگیرد.

حال با تأکید بر ارزیابی تمامی طبقات عملاً سایر دارایی‌های استهلاک‌پذیر مشمول تجدید ارزیابی شده و سود و زیان نیز تحت تأثیر آن واقعی‌تر نشان داده می‌شود. بنابراین، سود شرکت‌های مایل به تجدید ارزیابی به میزان استهلاک اضافی ناشی از تجدید ارزیابی کاهش می‌یابد و در واقع سود ناشی از تورم از سود و زیان خارج و سود واقعی‌تری مبنای بررسی عملکرد مدیریت خواهد بود.

تصمیم‌گیری صحیح در محیط اقتصادی نیازمند اطلاعاتی است که بتواند واقعیت‌های موجود را نشان دهد. بنابراین اطلاعات باید شفاف، مربوط، معتبر و قابل مقایسه باشد. در

اقتصادهایی که تفاوت معناداری بین ارزش‌های جاری و تاریخی ناشی از کاهش قدرت خرید و تورم وجود دارد، این ایراد به صورت‌های مالی شرکت‌ها وارد است که دارایی‌های ثبت‌شده به بهای تمام‌شده‌ی تاریخی مربوط و شفاف تلقی نمی‌شود و در نتیجه مبنای مناسبی برای تصمیم‌گیری نخواهد بود. تجدید ارزیابی دارایی‌ها به ارزش منصفانه و جاری و اصلاح قیمت‌های تاریخی در دفاتر بر این اساس یکی از راه‌هایی است که می‌تواند نقص اشاره شده را رفع کند. بدین ترتیب طبق استانداردهای حسابداری به میزان مازاد شناسایی‌شده‌ی حاصل از تفاوت ارزش دفتری و ارزش منصفانه دارایی‌ها از یک سو مبلغ دارایی‌ها افزایش یافته و از سوی دیگر به حساب مازاد تجدید ارزیابی در سرفصل حقوق صاحبان سهام انعکاس می‌یابد و در نتیجه چنین اقدامی ترازنامه‌ی شرکت‌ها را با واقعیت‌های اقتصادی انطباق بیشتری می‌دهد.

با وجود مزیتی که از ارایه‌ی واقعی‌تر صورت‌های مالی به وجود می‌آید و صرف‌نظر از موضوعات چگونگی، تشریفات و مبنای ارزش‌یابی، باید به آثار و جنبه‌های منفی تجدید ارزیابی در دور جدید توجه ویژه کرد. در وضعیت اقتصادی ناپایدار فعلی و وجود زیان انباشته‌ی برخی شرکت‌های بزرگ و کوچک، پیش‌بینی می‌شود بعضی شرکت‌ها در مقایسه با عملکرد گذشته‌ی خود زیان ده شده و یا زیان انباشته‌شان افزایش یابد. این در حالی است که بسیاری از سهام‌داران تصمیم‌گیری در مورد خرید، نگهداری و یا فروش سهام گروهی از ناشران را به انگیزه‌ی سود هر سهم و سود نقدی دریافتی (DPS) اتخاذ می‌کنند و این اتفاق اثر نامطلوبی در نظر این گروه از سرمایه‌گذاران خواهد داشت. باید توجه داشت که اصولاً تجدید ارزیابی در شرایط بی‌ثبات اقتصادی کمکی به بهبود فعالیت شرکت‌ها نمی‌کند مگر انتظار رود در زمانی نه

چندان بلندمدت امید به بهبود باشد و گزارش‌گیری مالی مبتنی بر آن مقدماتی برای ارایه‌ی اطلاعات شفاف‌تر جهت برنامه‌ریزی اقتصادی به‌کار آید. اما در میان نظرات علنی مثبت و منفی نگاه شاخص‌گرایانه و سنتی بازار به افزایش سرمایه‌ها در نظر موافقان جدی تجدید ارزیابی جایگاه ویژه‌ای دارد غافل از این‌که در مقایسه با گذشته تأثیر روانی تجدید ارزیابی بر ارزش سهام شرکت‌ها کم‌رنگ‌تر شده است.

همچنین در وضع مقررات و اعلام حکم به تجدید ارزیابی تمامی طبقات دارایی باید تأمل و احتیاط کرد زیرا برخی از سرفصل‌های دارایی خصوصاً دارایی‌های نامشهود به‌شدت تحت تأثیر قضاوت‌های فردی، مفروضات و پیش‌بینی‌های آتی که از نظر قابلیت اتکا با دارایی‌های مشهود متفاوت است و در صورتی که ضوابط اختصاصی در مورد ارزش‌یابی دارایی‌هایی نظیر برند، امتیازات مالی و قراردادی، دانش فنی و ... شرکت‌های دانش‌بنیان تعیین نشود، هدف از تجدید ارزیابی به انحراف خواهد رفت. در این خصوص هنوز در رعایت استاندارد حسابداری برای شناسایی این‌گونه دارایی‌ها و اندازه‌گیری ارزش آن، شرکت‌های مزبور با ابهام مواجه بوده و نحوه‌ی گزارش‌گیری یکسانی ندارند.

گفتنی است که پیرو تجدید ارزیابی سرفصل سرمایه‌گذاری‌ها در دور اول، تشویق و توجه بیشتر به ارزیابی مجدد سرمایه‌گذاری‌ها، اقدامی عملی در جهت تعیین ارزش منصفانه و توسعه‌ی شفافیت و واقعی‌تر شدن صورت‌های مالی است که طبعاً بازار سرمایه خصوصاً شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها از آن استقبال خواهند کرد.

نکته‌ی بسیار مهم و محرک تصمیم‌گیری این است که در صورت شمول تمامی دارایی‌ها به تجدید ارزیابی، اثر تورم از سود ابرازی خارج

و سود واقعی‌شناسایی و مبنای تصمیم‌گیری و ارزیابی عملکرد مدیریت خواهد شد. در این صورت همان‌گونه که مقررات و سیاست‌گذار انگیزه‌ی طرح مجدد را با کلیدواژه‌ی گزارش‌گیری مفید و به‌روز عنوان می‌کند باید در خصوص سود غیر واقعی ناشی از تورم واکنش اصلاحی نشان داده و عدم شمول مالیات را محدود به مازاد ناشی از تجدید ارزیابی که برخلاف استاندارد حسابداری به موجب قانون به سرمایه منتقل می‌شود ننموده، درآمد ناشی از تورم را از شمول مالیات خارج کرده و مالیات عملکرد صرفاً به مأخذ سود واقعی گزارش‌شده تعیین گردد. در صورت پذیرش مشوق مالیاتی مزبور، می‌توان شرط صرف منابع ناشی از عدم تقسیم سود جهت سرمایه‌گذاری در امر بازسازی یا ایجاد خطوط جدید تولید را در نظر گرفت. در مورد شرکت‌های دارای زیان انباشته و مشمول ماده‌ی ۱۴۱ قانون تجارت نیز می‌توان پیشنهاد مقررات‌گذاری برای گزینه‌ی تسویه‌ی مازاد تجدید ارزیابی با زیان انباشته را در نظر گرفت؛ چنین اقدامی در قوانین سابقه دارد.

از نظر اجرایی هزینه‌های تجدید ارزیابی شامل کارشناسی، مالیات حق تمبر افزایش سرمایه، هماهنگی و مدیریت فرایند نیز برای برخی از شرکت‌های متقاضی یا مستعد، مهم به‌نظر می‌رسد. توجه به این امر در جهت تقلیل هزینه خصوصاً کارشناسی هیأتی بعضی از صلاحیت‌های ارزیابی می‌تواند مؤثر باشد. علاوه بر این موضوع دوره‌ی تناوب ۳ یا ۵ سال و نظریه‌ی سازمان حسابرسی به کوتاه‌تر شدن چرخه‌ی زمانی تجدید ارزیابی در وضع موجود به دلیل تفاوت با اهمیت ارزش منصفانه با ارزش دفتری و ارزیابی قبلی و وجود تورم شدید هزینه‌ی دیگری است که مدیران در کفه‌ی هزینه و فایده مد نظر می‌دهند.

موضوع تناوب تجدید ارزیابی نیز خود از جمله ابهامات و متغیرهای تصمیم‌گیری مدیران و سهام‌داران عمده است که با نگاه استانداردگذار به ضرورت رعایت ضابطه‌ی تناوب فوق‌الذکر در تجدید ارزیابی در مقابل دو حکم مصرح ماده ۱۴ قانون موسوم به حداکثر استفاده از توان تولیدی مبنی بر عدم شمول مالیات بردرآمد و حذف مشوق مزبور در صورت تجدید ارزیابی پیش از ۵ سال آنان را دچار سردرگمی نموده است. در حالی‌که به اعتبار یک ماده‌ی قانونی (ماده ۱۴) دو حکم مصوب شده و نگاه انتزاعی به موضوع از سوی استانداردگذار محل بحث و تردید است. این در حالی‌ست که آیین‌نامه‌ی اجرایی تبصره ۱ ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم نیز در انطباق با احکام ماده ۱۴ قانون فوق‌الاشاره اصلاح و عملاً تجویز تناوب به کم‌تر از ۵ سال را از سرفه خارج نمود؛ همان دلیلی که با وجود ضوابط استاندارد برای تجدید ارزیابی دارایی‌ها، قبل از تصویب و الحاق تبصره ۱ ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم مانع این فرایند بود. بنابراین، تجدیدنظر و هماهنگ‌سازی قوانین و مقررات با استانداردهای حسابداری در این خصوص امری ضروری تر از وضع ضوابط انتزاعی است.

حال با توجه به مختصر اشاره شده، به‌منظور استقبال از طرح دور جدید تجدید ارزیابی دارایی‌ها باید مشوق و انگیزه‌های قوی‌تری از جمله عدم شمول مالیات نسبت به سود تورمی، در نظر گرفتن ضوابطی برای شرکت‌های زیان‌ده و برخوردار از دارایی‌های نامشهود و رفع ابهام از موضوع تناوب تجدید ارزیابی فراهم گردد تا در شرایطی که تحلیل‌ها و شاخص‌های تصمیم‌گیری در بازار سرمایه از جنبه‌های کارشناسی و حرفه‌ای فاصله گرفته، ناشران بازار سرمایه را به انجام تجدید ارزیابی تمامی طبقات دارایی‌ها ترغیب نماید.

فرصت‌ها و مخاطرات تجدید ارزیابی دارایی‌ها

مهدی مرادزاده فرد
دانشیار حسابداری،
دانشگاه آزاد اسلامی
واحد کرج

ناصر محامی
حسابدار رسمی و عضو
پیشین هیأت مدیره‌ی
جامعه‌ی حسابداران
رسمی ایران

رضا عیوض‌لو
عضو هیأت مدیره
و معاون نظارت بر
بورس‌ها و ناشران
سازمان بورس و اوراق
بهادار

مصطفی باتقوا
عضو شورای عالی
دوره‌ی هشتم جامعه‌ی
حسابداران رسمی
ایران

تجدید ارزیابی دارایی‌ها از سویی گام مؤثری برای واقعی‌سازی ارزش‌های مندرج در صورت‌های مالی شرکت‌ها دانسته می‌شود و از سوی دیگر تجدید سرمایه از این محل با اماوگرهایی همراه است. چنان‌که در استانداردهای حسابداری افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی، مگر در شرایط تجویز قانون، مردود شمرده شده است.

در عین حال که در شرایط تورمی، به‌منظور بهبود کیفیت اطلاعات مالی و ارقام بازتاب‌یافته در صورت‌های مالی، تجدید ارزیابی دارایی‌ها منطقی می‌نماید، اما از آن‌جا که این ارقام «افزایش‌یافته» حقیقتاً بر بازدهی واقعی بنگاه و کسب‌وکار اقتصادی تأثیری ندارد می‌تواند به سوگیری‌هایی غیرمنطقی در تصمیمات سرمایه‌گذاران و دی‌نفعان منتهی شود.

از این‌رو، با توجه به تأکید برخی مدیران ارشد اقتصادی و مدیران بنگاه‌های بزرگ اقتصادی و مالی به‌ویژه در هلدینگ‌ها، مؤسسات مالی و شرکت‌های بزرگ بورسی، بر تجدید ارزیابی دارایی‌ها به‌منظور «واقعی‌سازی» ارقام مندرج در صورت‌های مالی، بهبود کفایت سرمایه‌ی مؤسسات مالی، ارتقای شرایط اعتباری و سایر مزایای مترتب بر آن شدیم که شماره‌ی جدید «حسابدار رسمی» بر فرصت‌ها و تهدیدهای تجدید ارزیابی دارایی‌ها و چالش‌ها و مخاطرات افزایش سرمایه از این محل به‌ویژه در شرکت‌های بورسی و وظایف حسابرسان در این زمینه متمرکز شویم.

پاسخ‌های شرکت‌کنندگان به پرسش‌های این بحث کارشناسی را باهم می‌خوانیم.

مصطفی باتقوا:

برای پاسخ به این سؤال باید به چالش‌های متعددی اشاره کنیم که برای شرکت‌های بورسی ایجاد شده است. افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی علاوه بر به‌روزرسانی ارزش دارایی‌های شرکت (مهم‌ترین حسن تجدید ارزیابی به‌روز کردن ترازنامه و هزینه‌ی استهلاک و جلوگیری از تقسیم سود) و تا حدی شفافیت و مربوط بودن صورت‌های مالی، امکان خروج از شمولیت ماده‌ی ۱۴۱ لایحه‌ی قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت (البته با ایجاد تفاوت بین سرمایه و زبان انباشته، که چنین راهکاری در ماده ۱۴۱ پیش‌بینی نشده است!) برای شرکت‌های مشمول این ماده، افزایش نسبت مالکانه، افزایش ظرفیت استقراضی شرکت، کاهش ریسک اعتباری شرکت (کاهش ریسک اعتباردهندگان)، کاهش نرخ سود مورد انتظار اعتباردهندگان و افزایش رتبه‌ی اعتباری را در پی خواهد داشت. در بانک‌ها هم تجدید ارزیابی دارایی‌ها و افزایش سرمایه از این محل به بهبود نسبت کفایت سرمایه منجر می‌شود.

اما این نوع افزایش سرمایه از سوی دیگر ابهامات، چالش‌ها و معایبی نیز دارد.

تغییرات قوانین و سیاست‌های مدیران دولتی در نحوه‌ی برخورد با مازاد، برخورد ناصواب و غیراصولی روی قوانین و آیین‌نامه‌ها و ورود غیراصولی سازمان امور مالیاتی به مبحث مازاد تجدید ارزیابی، حسابرسی‌های چندگانه از روی اسناد

۱

براساس ماده ۱۴ قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور...» (مصوب ۱۳۹۸/۳/۱۲)، به منظور رونق تولید و ایجاد اشتغال از طریق اصلاح ساختار مالی شرکت‌ها و کارآمدسازی افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی...، افزایش سرمایه از این محل مجاز و مشروط بر این است که ظرف مدت یک سال پس از تجدید ارزیابی به حساب سرمایه افزوده شده و این امر فقط یک‌بار در هر پنج سال امکان‌پذیر است. نخستین پرسشی که در این زمینه مطرح می‌شود این است که آیا بسترهای قانونی و مقرراتی موجود با توجه به قوانین حاکم بر برنامه‌های توسعه، قوانین تجاری و مالی، قانون بودجه، مقررات مالیاتی و بازار سرمایه و استانداردهای جاری حسابداری، از هماهنگی و همگونی کافی با قانون یادشده برخوردارند تا چارچوب‌های مقرراتی لازم و کفایت‌بخش را برای تجدید ارزیابی دارایی‌ها فراهم سازند؟

مالکیت از سوی بازرس و اخذ تمام کپی‌های اسناد مالکیت توسط سازمان بورس و بررسی مجدد و مضاعف حداقل ۲ ماهه؛ تصمیمات شخصی و برخوردهای سلیقه‌ای سازمان امور مالیاتی (ریسک مالیاتی قابل توجه با توجه به اهمیت بودن ارقام مازاد تجدید ارزیابی)، چالش‌های ایجاد شده توسط سازمان بورس در خصوص املاک فاقد سند رسمی (عدم توجه به اصل مالکیت و بند ۶ استاندارد ۱۱ و عدم توجه به نظریه‌ی کمیته‌ی فنی سازمان حسابرسی) و اختلاف نظرهای کارگروه فنی جامعه‌ی حسابداران رسمی با کمیته‌ی فنی سازمان حسابرسی، از دید برخی از طرفی کاهش سودآوری شرکت در زمان تجدید ارزیابی دارایی‌های استهلاک‌پذیر و افزایش بهای تمام‌شده هنگام لحاظ شدن بخشی از افزایش هزینه‌ی استهلاک ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های استهلاک‌پذیر در محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی کالای فروش رفته از محصولات و خدمات شرکت، (در مقابل مهم‌ترین حسن تجدید ارزیابی نیز بر همین اساس است که در بالا نیز گفته شد) عدم تطابق قانون و استانداردهای حسابداری، نظرات متفاوت کارشناسان و وجود اختلاف با اهمیت در نظرات، تجدید ارزیابی گزینشی برخی طبقات دارایی‌ها، (برخی اقلام با قیمت روز و برخی با قیمت تمام‌شده و در نتیجه اقلام ناهمگن ایجاد می‌شود)، کاهش قابلیت مقایسه‌ی شرکت در بین شرکت‌های هم‌گروه که نسبت به انجام افزایش سرمایه از این محل اقدام نکرده‌اند، کاهش قابلیت مقایسه بین دو شرکت بعد از افزایش سرمایه (به دلیل ترکیب دارایی‌های تجدید ارزیابی شده از لحاظ استهلاک‌پذیر بودن یا نبودن، عمر مفید و نرخ استهلاک) و عدم امکان کاهش سرمایه (ریسک مالیاتی) و... از نکات مهمی است که در افزایش سرمایه از این محل باید به آن توجه کرد.

۲) روند تغییرات قانون معافیت مالیاتی مازاد تجدید ارزیابی

جدول مقایسه‌ای نحوه‌ی برخورد با مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌ها از سال ۱۳۹۰ تاکنون به شرح زیر است:

ردیف	دوره	نحوه‌ی برخورد
۱	سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴	اگر مازاد به سرمایه منتقل نشود مشمول مالیات است!
۲	سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸/۰۲/۱۴	اگر مازاد به سرمایه منتقل شود مشمول مالیات است!
۳	سال ۱۳۹۷	شرکت‌های مشمول ماده ۱۴۱ می‌توانند مازاد را به سرمایه منتقل کنند و مشمول مالیات نمی‌شوند!
۴	۱۳۹۸/۰۲/۱۵ تا اکنون	شرکت‌ها هر ۵ سال می‌توانند تجدید ارزیابی کنند و مجازند مازاد را به سرمایه منتقل کنند! (این امر فقط هر ۵ سال یک‌بار امکان‌پذیر است.)

۳) چالش‌های ایجاد شده توسط قانون‌گذار

الف) تغییرات و برخوردهای متعدد با لزوم یا عدم لزوم افزایش سرمایه

ب) تدوین آیین‌نامه با پیچیدگی‌های زیاد
ج) عدم استفاده از نظرات کارشناسان خبره‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی در تدوین آیین‌نامه‌ها

د) فراهم آوردن زمینه تفسیر برای میزان مالیاتی و در نتیجه مطالبه‌ی مالیات‌های غیرقانونی

ه) زمینه‌سازی ورود غیراصولی سازمان مالیاتی به مبحث معافیت مالیاتی مازاد تجدید ارزیابی‌ها (با توجه به این که مازاد تجدید ارزیابی، درآمد غیرعملیاتی تحقق نیافته است)

و) تناقض‌های متعدد آیین‌نامه با استانداردهای حسابداری
ز) ایجاد چالش در کاهش سرمایه

ح) و...

۴) چالش‌های ایجاد شده توسط سازمان امور مالیاتی

الف) ورود غیراصولی به مبحث معافیت مالیاتی مازاد تجدید ارزیابی (با علم کامل به این که مازاد تجدید ارزیابی، درآمد غیرعملیاتی تحقق نیافته است)

ب) برخوردهای سلیقه‌ای میزان از متن قانون و آیین‌نامه‌ها و...

ج) و...

۵) چالش‌های ایجاد شده توسط سازمان بورس

الف) صدور ۲ ابلاغیه غیراصولی در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ مبنی بر این که انتقال مازاد املاکی که سند مالکیت ندارند به سرمایه ممنوع است (طبق نظریه‌ی کمیته‌ی فنی سازمان حسابرسی ملاک بند ۶ استاندارد ۱۱ است)

ب) با توجه به نظریه‌ی بند (۱) برخی شرکت‌ها، مازاد را شناسایی نکردند و ریسک مالیاتی ایجاد شد و برگ مطالبه‌ی قابل توجه صادر شد.

ج) براساس رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، نظریات فوق باطل شد ولی سازمان بورس تمکین نکرد و ابلاغیه‌ی سوم در تأیید ابلاغیه‌های اول و دوم صادر شد!

د) پس از ارائه‌ی گزارش بازرس قانونی به سازمان بورس، به‌صورت کاملاً جداگانه، حسابرسی ویژه توسط سازمان بورس با یک فرایند کاملاً مستقل از انجام بازرسی قانونی توسط حسابررس و بازرس قانونی توسط سازمان بورس با اخذ تمام کپی‌های اسناد مالکیت و... در یک بازه زمانی ۲ ماهه‌ی فرسایشی صورت می‌گیرد!

ه) و...

۶ چالش‌های ایجادى توسط جامعه‌ی حسابداران رسمى ایران و سازمان حسابرسى

الف) در سال ۱۳۹۵ جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران طی پرسش و پاسخ شماره ۲۸، با استناد به این که در «قانون حداکثر استفاده از توان...» و آیین‌نامه‌ی مربوط به آن، تداوم تجدید ارزیابی پیش‌بینی نشده است، رعایت بند ۳۳ استاندارد حسابداری ۱۱ را الزامی ندانسته است. براساس این پرسش و پاسخ، تمایل شرکت‌ها به تجدید ارزیابی بیشتر شد به‌ویژه در خصوص سرمایه‌گذاری‌ها، چرا که تعیین قیمت پایه‌ی هر سهم (الزام استاندارد) هم کار دشوار و طاقت فرسات (ارزیابی دارایی‌های ثابت و جاری و موجودی کالا و...) و هم هزینه‌ی قابل توجهی دارد (گزارش ارزیابی سهام) تعداد زیادی از شرکت‌هایی که از این روش اقدام به تجدید ارزیابی کردند، در گزارش‌های صورت‌های مالی خود با استناد به این موضوع از رعایت تداوم تجدید ارزیابی‌ها خودداری کردند.

ب) سازمان حسابرسى در پرسش و پاسخ شماره ۱۲۴، (سال ۱۴۰۱) دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی را معطوف به تفاوت حداقل ۱۰۰ درصدی ارزش دفتری و ارزش منصفانه به‌صورت تجمیعی کرده است که این موضوع با در نظر گرفتن متوسط تورم‌های سالانه ۴۵ درصد و شوک‌های ارزی پی‌درپی در اقتصاد کشور، موجب می‌شود تا دوره‌ی تناوب از ۳ تا ۵ سال بعضاً درخصوص برخی دارایی شرکت‌ها به دوره‌های سالانه یا دو ساله تقلیل یابد. (انعکاس بند شرط در گزارش!) کاهش دوره‌ی تناوب و تناقض آن با «ماده ۱۴ قانون حداکثر استفاده از توان...» و «تبصره ۲ ماده ۱۰ آیین‌نامه‌ی اجرای تبصره ۱ ماده ۱۴۹» به علت آن که طبق قانون، تجدید ارزیابی هر ۵ سال یک‌بار مجاز شده و معافیت آن نیز صرفاً با رعایت دوره‌ی پنج‌ساله اعطا خواهد شد، لذا شرکت‌ها را با چالش جدیدی در این زمینه روبه‌رو خواهد کرد. (مشخص نشده که چرا بند ۳۳ استاندارد ۱۱ در فاصله‌ی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ عملیاتی نشده است!)

ج) در تداوم نظریه‌ی ۱۲۴، متعاقباً سازمان حسابرسى یک شگفتانه‌ی دیگر داشت که با قانون همخوانی نداشت. این سازمان در اسفند ۱۴۰۱ اقدام به انتشار پرسش و پاسخ فنی به شماره ۱۲۶ کرد و در آن به‌صراحت عنوان کرده است که استناد به «ماده ۱۴ قانون حداکثر استفاده از توان...» مجوزی برای عدم رعایت تناوب تجدید ارزیابی نیست و به‌درستی در متن منتشره، شرط تداوم معافیت مالیاتی مازاد تجدید ارزیابی را رعایت تناوب تجدید ارزیابی مطابق بند ۳۳ دانسته است (با استناد به تبصره ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم) لذا براین اساس، شرکت‌هایی که تناوب تجدید ارزیابی را در سنوات گذشته رعایت نکرده‌اند، علاوه بر عدم رعایت استانداردهای حسابداری مرتکب عمل خلاف قانون به علت عدم رعایت ماده

۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم و آیین‌نامه‌های اجرایی آن شده‌اند.

د) و...

۷ سایر چالش‌های مهم

الف) تجدید ارزیابی سرمایه‌گذاری‌ها:

طبق بند ۲۴ استاندارد حسابداری شماره ۱۵ حسابداری سرمایه‌گذاری‌ها، سرمایه‌گذاری‌هایی که تحت عنوان دارایی غیرجاری طبقه‌بندی می‌شوند باید در صورت وضعیت مالی (ترازنامه) به یکی از روش‌های زیر منعکس شوند: بهای تمام‌شده پس از کسر هرگونه کاهش ارزش انباشته، یا مبلغ تجدید ارزیابی به‌عنوان یک نحوه‌ی عمل مجاز جایگزین.

در صورت انعکاس به مبلغ تجدید ارزیابی، طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۱ دارایی‌های ثابت مشهود، عمل می‌شود. با این تفاوت که دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی یک سال خواهد بود. از آن جا که سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت برای مدت طولانی نگهداری می‌شوند، ارزش بازار آن‌ها از نظر مربوط بودن به اندازه‌گیری سود و زیان دوره اهمیت چندانی ندارد. زیرا مدیریت واحد تجاری قصد یا توان آن را ندارد که این سود یا زیان را از طریق فروش آن‌ها محقق کند. به این دلیل، سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت به بهای تمام‌شده پس از کسر کاهش ارزش انباشته در صورت وضعیت مالی گزارش می‌شوند. در نحوه‌ی عمل مجاز جایگزین نیز این سرمایه‌گذاری‌ها را می‌توان بر اساس مبلغ تجدید ارزیابی شده منعکس کرد. اگر این رویه انتخاب شود، احتساب افزایش ارزش به‌عنوان درآمد تحقق‌یافته‌ی دوره مجاز نیست. مبلغ افزایش به‌عنوان مازاد تجدید ارزیابی تلقی می‌شود و در سرفصل حقوق صاحبان سهام انعکاس می‌یابد. در این حالت، طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۱ عمل می‌شود. با این تفاوت که دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی یک‌ساله است (بند ۳۵ استاندارد حسابداری شماره ۱۵). از سوی دیگر، طبق بند ۴۲ استاندارد حسابداری شماره ۱۱ مازاد تجدید ارزیابی به‌عنوان یک درآمد غیرعملیاتی تحقق نیافته در سرفصل حقوق صاحبان سرمایه منعکس می‌شود. از آن جا که مازاد تجدید ارزیابی درآمد تحقق نیافته است، افزایش سرمایه‌ی مستقیم از محل آن مجاز نیست مگر در مواردی که به موجب قانون تجویز شده باشد.

ب) لازم به ذکر است با مصوب و اجرایی شدن استاندارد شماره ۳۵ حسابداری ایران (مالیات بر درآمد) در زمان تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت استهلاک‌پذیر باعث انتقال ۲۵ درصد مازاد به حساب بدهی مالیات انتقالی می‌شود که می‌تواند چالش ایجاد کند.

ج) در شرکت‌های گروه و مشمول استاندارد حسابداری تلفیق اگر یک شرکت تجدید ارزیابی انجام دهد جهت رویه‌ی

۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی، افزایش سرمایه از این محل مجاز و مشروط بر این است که ظرف مدت یک سال پس از تجدید ارزیابی به حساب سرمایه افزوده شده و این امر فقط یک بار در هر پنج سال امکانپذیر است. لذا به منظور استفاده از ظرفیت تجدید ارزیابی سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها و در نظر گرفتن این که تجدید ارزیابی سرمایه‌گذاری به گونه‌ای باشد که متحمل هزینه مالیاتی بیشتر برای شرکت نشود و شرکت‌ها ترغیب شوند تا از این ظرفیت برای به‌روزرسانی دارایی‌های خود استفاده کنند، از وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی و همچنین سازمان حسابرسی درخواست شد، دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی سرفصل سرمایه‌گذاری‌ها نیز از یک سال به سه یا پنج سال (همانند دوره‌ی تجدید ارزیابی سرفصل دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود) تغییر یابد، تا شرکت‌ها بتوانند از این ظرفیت استفاده کنند.

«ناصر محامی:

ماده ۱۴ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور مصوب سال ۹۸ آنطور که ادعا می‌کند برای «رونق تولید و ایجاد اشتغال... افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی را مجاز دانسته است.» در وهله‌ی نخست باید اعتبار خود این ادعا مورد بررسی و تقویم قرار گیرد.

افزایش سرمایه در محتوای خود ماهیت قابل‌لمس و محسوس دارد؛ یعنی چه؟ یعنی با افزایش سرمایه یا مستقیماً

یکسان در تلفیق کلیه‌ی شرکت‌ها نیز می‌بایستی تجدید ارزیابی انجام دهند و یا اثرات تجدید ارزیابی باید در تهیه‌ی صورت‌های مالی تلفیقی تعدیل گردد.

(د) و...

به‌طور مختصر، از این بحث نتیجه می‌گیرم که در حال حاضر بسترهای قانون و مقرراتی موجود به شرح مورد سؤال از هماهنگی و همگونی لازم برخوردار نیست. اگر مقرر شد شرکت‌ها از این مشوق استفاده کنند، بایستی در ادامه‌ی راه برای آن‌ها چالش ایجاد نشود و ضروریست آیین‌نامه‌ی مشترک با هماهنگی سازمان مالیاتی، سازمان بورس، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی تدوین و تمام موارد با دید همه‌جانبه دیده شود.

«رضا عیوض‌لو:

براساس استانداردهای حسابداری، دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی برای سرفصل «سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت» یک سال و برای سرفصل «دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود» سه یا پنج سال می‌باشد و طبق مفاد ماده ۱۴ «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، به‌منظور رونق تولید و ایجاد اشتغال از طریق اصلاح ساختار مالی شرکت‌ها و کارآمدسازی افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی موضوع حکم مقرر در تبصره (۱) ماده (۱۴۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب

◀ مهدی مرادزاده فرد:

برای ورود به مسیر اصلی بحث این میزگرد ابتدا لازم می‌دانم مطالبی را به عنوان مقدمه مطرح کنم تا سپس با اتکا به آن مبانی، سؤالات مطروحه را پاسخ دهم.

۱. از جنبه‌ی نظری، تجدید ارزیابی دارایی‌ها در شرایط تورمی موجب بازنمایی صادقانه‌ی منابع اقتصادی تحت کنترل واحدهای تجاری و در نتیجه گزارش بهتر وضعیت مالی و نیز بهای تمام‌شده‌ی کالاها و خدمات و در نتیجه عملکرد مالی تلقی می‌شود. از این منظر هر زمان نرخ تورم اندک بوده و تأثیر آن بر ارزش دارایی‌ها بی‌اهمیت محسوب شود، گزارش‌گری بر مبنای بهای تمام‌شده به دلیل وجود مزیت‌های تئوریک توصیه شده و تردیدی در ارائه‌ی اطلاعات مربوط و قابل اتکا بر مبنای بهای تمام‌شده وجود نخواهد داشت. حال اگر نرخ تورم بالا بوده و وقوع آن استمرار داشته باشد، تجدید ارزیابی دارایی‌ها به صورت اختیاری (داوطلبانه) همان‌طور که در استانداردهای حسابداری ۱۱، ۱۵ و ۱۷ مجاز شمرده شده است موجب غنای گزارش‌گری مالی دانسته شده و برحسب نرخ تورم، مبلغ و نوع دارایی‌ها امکان تجدید ارزیابی آن‌ها برای واحدهای گزارشگر میسر دانسته شده است. مطابق با IAS No. ۲۹ در مواردی که مجموع نرخ تورم سه سال گذشته بیش از ۱۰۰ درصد باشد، به دلیل این که دیگر بهای تمام‌شده اطلاعات مربوط ارائه نمی‌کند، حکم شده است که کلیه‌ی دارایی‌ها فقط به ارزش منصفانه اندازه‌گیری و گزارش شوند. مربوط نبودن اطلاعات مبتنی بر بهای تمام‌شده در چنین وضعیتی منطقاً

منابع مالی وارد واحد اقتصادی می‌شود، مثل افزایش سرمایه از محل آورده‌ی نقدی، یا تعهدی از تعهدات جاری شرکت حذف می‌شود تا شرکت از محل حذف آن تعهدات، نظیر تبدیل مطالبات حال شده‌ی دیگران یا سهام‌داران به سرمایه، بتواند از محل منابع مالی خود به جای پرداخت بدهی، امور تولیدی و عملیاتی خود را سروسامان بدهد یا به جای تقسیم سود انباشته و مصرف منابع مالی موجود برای پرداخت سود، افزایش سرمایه داده و عملیات خود را توسعه دهد...

اما آیا اندوخته‌ی تجدید ارزیابی دارایی‌ها و انتقال آن به حساب سرمایه یا به عبارت دیگر افزایش سرمایه از محل اندوخته‌ی تجدید ارزیابی که ماهیت درآمد تحقق‌نیافته دارد چیزی به منابع مالی شرکت اضافه می‌کند؟ البته که خیر، با تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت، اگر به استاندارد حسابداری مربوطه وفادار بمانیم و اندوخته‌ی تجدید ارزیابی را به سرمایه نبریم تنها صورت‌های مالی از نظر اطلاعاتی، اطلاعات مربوط تر و صادقانه‌تری را بیان خواهند کرد و گرنه ریالی به منابع مالی شرکت اضافه نمی‌شود. یعنی نه تعهدی از تعهدات حال شده حذف می‌شود نه ریالی به صندوق شرکت اضافه می‌شود و نه اعتبار شرکت افزایش می‌یابد. با عنایت به موارد پیش گفته، مشخص است که این قانون صراحتاً با قانون تجارت و مواد مختلف آن، چه در بخش مربوط به مقررات تغییر سرمایه به شکل مستقیم و چه بخش‌های دیگر به شکل غیرمستقیم، مغایرت و تضاد بنیادی دارد.

قابل پذیرش است اما نکته در این جاست که آیا ارقام مبتنی بر ارزش‌های منصفانه در واقع اطلاعات مربوطتری را برای تصمیم‌گیری‌های استفاده‌کنندگان پدید خواهد آورد؟ باور و پذیرش این فرض نیاز به راستی‌آزمایی بر اساس پژوهش‌های علمی و تجربی دارد. کما این که حتی با فرض مربوط بودن اطلاعات مبتنی بر ارزش‌های منصفانه، افشای مبلغ آن‌ها از طریق یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی ضمن قرار دادن این اطلاعات در اختیار استفاده‌کنندگان، از هرگونه مشکلات قانونی، حسابداری و مالیاتی نیز اجتناب دارد.

۲. نکته‌ی دیگری که باید به آن توجه آکید کرد، وضعیت اقتصادی کشور و اوضاع نابه‌سامان کسب‌وکار و تجارت است که همگان نیک می‌دانیم منشأ اصلی اضمحلال واحدهای تجاری بوده و بدون اصلاح این ساختار نادرست، تغییر در شکل وضعیت مالی شرکت‌ها با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و حتی با تزریق منابع مالی در صورت افزایش سرمایه‌ی واقعی، هیچ دردی را درمان نخواهد کرد و با گذشت زمانی کوتاه، دوباره به همان نقطه‌ای خواهیم رسید که اکنون هستیم.

۳. نکته‌ی با اهمیت دیگر به چگونگی اندازه‌گیری ارزش‌های منصفانه بازمی‌گردد. به دلیل نبود بازارهای فعال دادوستد جهت تعیین ارزش دارایی‌ها، مشکل بزرگ در غیر قابل‌اتکا بودن مبالغ تجدید ارزیابی‌ها است و به‌راحتی مبلغ تجدید ارزیابی‌ها می‌تواند تابع شرایط خاص شرکت‌ها تعیین شده و این روال در صورت عدم کنترل، دارای آثار بسیار خطرناکی خواهد بود.

اما به پاسخ به نخستین پرسش بپردازیم. براساس ماده ۱۴ قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور...» (مصوب ۱۳۹۸/۳/۱۲)، به‌منظور رونق تولید و ایجاد اشتغال از طریق اصلاح ساختار مالی شرکت‌ها و کارآمدسازی افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی...، افزایش سرمایه از این محل مجاز و مشروط بر این است که ظرف مدت یک سال پس از تجدید ارزیابی به حساب سرمایه افزوده شده و این امر فقط یک‌بار در هر پنج‌سال امکان‌پذیر است. نخستین پرسشی که در این زمینه مطرح می‌شود این است که آیا بسترهای قانونی و مقرراتی موجود با توجه به قوانین حاکم بر برنامه‌های توسعه، قوانین تجاری و مالی، قانون بودجه، مقررات مالیاتی و بازار سرمایه و استانداردهای جاری حسابداری، از هماهنگی و همگونی کافی با قانون یادشده برخوردارند تا چارچوب‌های مقرراتی لازم و کفایت‌بخش را برای تجدید ارزیابی دارایی‌ها فراهم سازند؟

در پاسخ به این پرسش می‌توان بیان داشت که نخستین ناسازگاری این نوع از افزایش سرمایه با قانون تجارت کشور است. مطابق با قانون تجارت کشور ایران چگونگی افزایش سرمایه شرکت‌ها کاملاً تبیین و تشریح شده است و هیچ‌گونه

پیش‌بینی و مجوزی در قانون تجارت برای افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های شرکت‌ها مشاهده نمی‌شود. بر این اساس افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی را باید نوعی افزایش سرمایه‌ی موهوم تلقی و در نتیجه بازرس قانونی وظیفه خواهد داشت که این نقص آشکار در قانون تجارت را هشدار دهد. به نظر اینجانب در این‌جا هم بازرس قانونی و هم حسابرس وظیفه دارند موضوع را به مخاطبان خود گزارش کنند و ایشان بایستی این وظیفه‌ی حرفه‌ای را مقدم بر رعایت شکلی قوانین و مقررات تلقی و رسالت محتوایی خود را باید به انجام برسانند.

۲

در استانداردهای حسابداری افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی منع شده است مگر این که قانون اجازه دهد. دلیل این ممنوعیت این است که مازاد تجدید ارزیابی یک درآمد تحقق‌نیافته است. باین‌حال، شیوه‌ی افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها چندسالی است در کشور مرسوم شده است. از سوی دیگر، شرکت‌ها می‌توانند همواره دارایی‌های خود را ارزیابی کرده و پس از اخذ تأییدیه از مراجع مستقل و معتبر، ارزش‌های جدید را در قالب یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی خود افشا کنند و هیچ نیازی به شناسایی درآمد ناشی از اضافه‌ارزش نیست که برای انجام آن نیازمند مجوز دولت برای معافیت مالیاتی باشند.

در چنین شرایطی گرایش برخی از بنگاه‌های اقتصادی به افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها از چه روست؟ در عین حال، خروج بنگاه از شمول ماده‌ی ۱۴۱ از محل تجدید ارزیابی چه مزایا و مخاطرات احتمالی دارد؟

◀ مصطفی باتقوا:

مشوق فوق از سال ۱۳۹۰ شروع شده است و خود قانون‌گذار هم، روال مشخصی پیاده نکرده است ولی دلیل استقبال شرکت‌ها را باید در این موارد جست‌وجو کرد:

الف) عمده‌ی شرکت‌ها به‌منظور بهبود نسبت مالکانه با هدف اخذ تسهیلات، چرا که این افزایش سرمایه رایگان است (در مقابل طرق دیگر شامل آورده‌ی نقدی سهام‌دار و مطالبات

حال شده و انتقال سود انباشته و اندوخته‌ها)

به‌جز در خصوص ایجاد تغییرات قابل توجه در ساختار هزینه‌ها و افزایش قابل توجه سربار تولید، (که البته از دید خیلی‌ها مهم‌ترین حسن است که باعث کاهش سود تقسیمی می‌شود) (با شرط رعایت قانون و بنده‌بند آیین‌نامه که ریسک مالیاتی ایجاد نکند) مخاطرات قابل توجهی را نمی‌توان مثال زد.

(ب) فرار از ماده ۱۴۱ (پاک کردن صورت مساله!)

مخاطره‌ی اساسی آن است که در قانون تجارت عنوان شده «اگر بر اثر زیان‌های وارده حداقل نصف سرمایه‌ی شرکتی از میان برود، هیأت‌مدیره مکلف است...»، چنین تحلیل شده که اوضاع شرکت نامناسب است و بحرانی، این که افزایش سرمایه دهیم و نسبت ۵۰٪ را به مثلاً ۴۰٪ برسانیم، در حالتی که شرکت از بحران خارج نشده است، صرفاً داریم صورت مساله را پاک می‌کنیم. (به عبارتی بحران را منتقل کردیم به آینده، و به عبارت دیگر «چو فردا شود، فکر فردا کنیم»)

رضا عیوض‌لو:

با توجه به میزان تورم در سال‌های اخیر استفاده از صورت‌های مالی تهیه‌شده بر مبنای قیمت تمام‌شده‌ی تاریخی، مشخص نمودن وضعیت واقعی واحدهای تجاری، تجزیه و تحلیل و مقایسه‌ی روند عملکرد واحدهای تجاری را دشوار و تقریباً غیرممکن کرده است و اختلاف این مبالغ با ارزش منصفانه با توجه به شرایط اقتصادی جامعه می‌تواند آثار مالی بااهمیتی بر صورت‌های مالی بگذارد، لذا گرایش شرکت‌ها به سمت استفاده از ظرفیت تجدید ارزیابی به‌منظور به‌روزرسانی مبلغ دارایی‌ها در صورت وضعیت مالی و افزایش سرمایه به‌منظور بهبود ساختار مالی واحدهای تجاری دارای اهمیت است. همچنین تجدید ارزیابی با افزایش مبلغ دارایی‌ها، قدرت اعتباری شرکت‌ها را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر با به‌روزرسانی ارزش دارایی‌ها نسبت‌های مالی شرکت‌ها مطابق با اطلاعات مربوط و به‌روز خواهد بود و معیار مناسب‌تری برای ارزیابی عملکرد مدیران و بازده دارایی‌ها به‌دست می‌آید.

لازم به ذکر است در مواردی که شرکت‌های پذیرفته‌شده نزد بورس تهران یا فرابورس ایران مشمول ماده ۱۴۱ لایحه‌ی اصلاحی قانون تجارت گردند، طبق دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس تهران و دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران، شرایط پذیرش را از دست خواهند داد. لذا در راستای خروج از این وضعیت و حفظ منافع حداکثری سهام‌داران برگزاری مجمع فوق‌العاده با هدف اصلاح ساختار مالی و افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی انجام می‌پذیرد.

ناصر محامی:

آری، افزایش سرمایه از محل اندوخته تجدید ارزیابی به

معنی شناسایی درآمد تحقق‌نیافته به‌عنوان سود تحقق‌یافته است که قطعاً هیچ مطابقتی با منطق بنیادی شناخت درآمد از منظر اصول حسابداری ندارد. طبق استانداردهای حسابداری، تجدید ارزیابی دارایی مجاز است اما علت مجاز شمردن تجدید ارزیابی دارایی‌ها، ارائه‌ی صادقانه‌تر، واقع‌بینانه‌تر و صحیح‌تر اطلاعات مالی برای تصمیم‌گیری‌های بهتر ذی‌نفعان مختلف واحد اقتصادی است؛ به تعبیر دیگر شفافیت‌زایی بیشتر صورت‌های مالی، نه فراهم کردن زمینه برای شفافیت‌زدایی و مکدر کردن اطلاعات مالی... آنچه که با اجرای این قانون اتفاق افتاده است و می‌افتد چیزی جز شفافیت‌زدایی از اطلاعات مالی نیست و دقیقاً به همین دلیل بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی که با توجه به وضعیت نامناسب ساختار مالی خود فاقد پتانسیل و چشم‌انداز امیدوارکننده برای اصلاح ساختار مالی خود هستند این قانون را به‌عنوان فرصت بادآورده تلقی و از امکان غیرمنطقی ولی قانونی ایجاد شده نهایت استفاده را برای زیر پا گذاشتن ضوابط حسابداری و گزارش‌گری مالی به‌عمل آورده و به‌شکل غیرمنصفانه، نادرست و غیرصادقانه ساختار مالی خود را از طریق انتقال درآمد تحقق‌نیافته به حساب سرمایه اصلاح ظاهری می‌کنند.

این تازه فقط یک روی قضیه است. روی دیگر و مغفول‌مانده‌ی موضوع، مبالغه در قیمت‌گذاری و ارزیابی دارایی‌های ثابت است که اشکال دوم و مشکل مکمل اما بااهمیت قضیه است. با توجه به فقدان نظام مدرن ارزیابی در کشور، نبود استانداردهای ارزیابی و عدم‌وجود ضوابط اصولی ارزیابی و قیمت‌گذاری مطابق روال و رویه‌های معمول در کشورهای پیشرفته و بسیاری از کشورهای هم‌تراز ما، عملاً ارزیابی‌های انجام‌شده بنا به مشاهدات متعدد و شواهد قابل توجه در موارد زیادی بسیار فراتر از ارزش موردانتظار انجام می‌پذیرد یا مشکوک به ارزیابی‌های دست‌ودل‌بازانه است و این خود مشکل دیگری بر مشکل اصلی اضافه می‌کند. یعنی نه فقط با افزایش سرمایه واقعا اتفاق نیفتاده روبرو هستیم بلکه ارزیابی‌های منشأ این رویداد نیز گرفتار و آلوده‌ی تشکیک و ابهام مبالغه‌ی قابل توجه در ارزیابی‌ها است. پس مشکل دو تا شد، مشکل اول افزایش سرمایه‌ی صوری از محل درآمد تحقق‌نیافته و دوم اندازه‌گیری همین درآمد تحقق‌نیافته (اندوخته‌ی تجدید ارزیابی) به‌شکل مبالغه‌آمیز و گزافه در ارزش‌یابی، به‌دلیل عدم‌وجود نظام ارزیابی مدرن دارای استانداردهای ارزیابی و ضوابط گزارش‌گری و نظارت حرفه‌ای مطابق روال موجود در کشورهای پیشرفته.

مهدی مرادزاده فرد:

در استانداردهای حسابداری افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی منع شده است مگر این که قانون اجازه دهد. دلیل این ممنوعیت این است که مازاد تجدید ارزیابی یک درآمد

این میان، با بهتر جلوه داده شدن اوضاع آن‌ها نسبت به زمان قبل از تجدید ارزیابی، چه سهم‌هایی مبادله و چه ثروت‌هایی که جابه‌جا نمی‌شود و در پایان نیز دارندگان سهام باز خود را با شرکت‌هایی ورشکسته و فاقد هرگونه توان عملیاتی مواجه خواهند دید. ناگفته پیداست که در این میانه چه کسانی سود خواهند برد و چه کسانی متضرر خواهند شد.

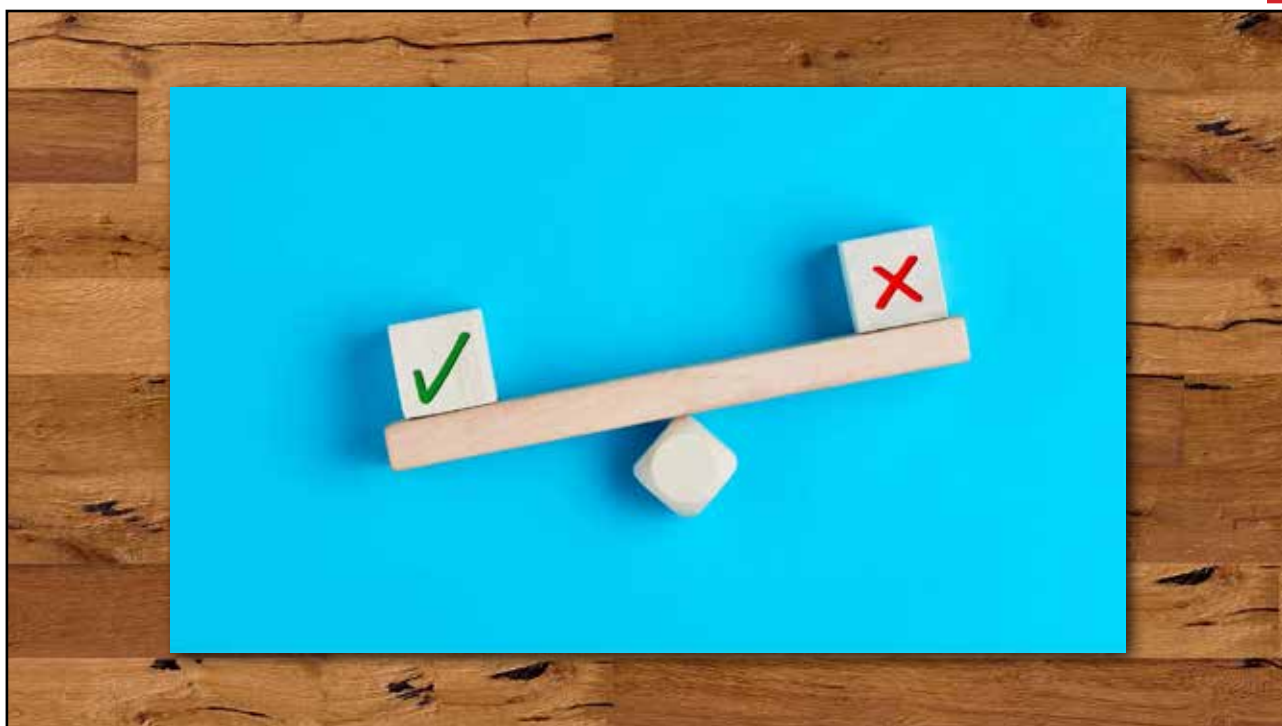
۳

در ضرورت تجدید ارزیابی دارایی‌ها صحبت از استفاده از «ظرفیت‌های مغفول مانده‌ی بازار سرمایه» می‌شود. اما در مقابل تجدید ارزیابی مخاطرات ناشی از بروز حباب قیمتی در بازار سهام شرکت‌هایی را دربر دارد که با تجدید ارزیابی دارایی‌ها اقدام به افزایش سرمایه می‌کند. چراکه در این صورت اگر چه جریان نقدی برای مجموع حقوق صاحبان سهام وارد حساب سرمایه نمی‌شود اما رقم سرمایه یکباره حجیم خواهد شد. در این شرایط تجدید ارزیابی چه مخاطراتی برای بازار سرمایه دارد و چه راهکارهایی برای برطرف ساختن این مخاطرات داریم؟

تحقیق‌نیافته است. با این حال، شیوه‌ی افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها چندسالی است در کشور مرسوم شده است. از سوی دیگر، شرکت‌ها می‌توانند همواره دارایی‌های خود را ارزیابی کرده و پس از اخذ تأییدیه از مراجع مستقل و معتبر، ارزش‌های جدید را در قالب یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی خود افشا کنند و هیچ نیازی به شناسایی درآمد ناشی از اضافه‌ارزش نیست که برای انجام آن نیازمند مجوز دولت برای معافیت مالیاتی باشند.

در چنین شرایطی گرایش برخی از بنگاه‌های اقتصادی به افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها از چه روست؟ در عین حال، خروج بنگاه از شمول ماده‌ی ۱۴۱ از محل تجدید ارزیابی چه مزایا و مخاطرات احتمالی دارد؟

افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌ها عملاً یک رفتار شکلی است که به نظر می‌رسد هدف اصلی از آن بهبود برخی از نسبت‌های مالی و نیز در مواردی خروج از شمول ماده‌ی ۱۴۱ قانون تجارت و بهره‌برداری از رفتار بازار سهام نسبت به این امر است. آنچه مسلم است این که افزایش سرمایه با استفاده از چنین سازوکاری هیچ‌گونه کمک اساسی و بلند مدتی در بهبود اوضاع شرکت‌ها نخواهد داشت و تا زمانی که مدار اقتصاد و تجارت کشور بر همین منوال می‌گردد، پس از گذشت زمانی اندک به دلیل عدم ایجاد هیچ‌گونه تغییر واقعی در دارایی‌ها و منابع در اختیار شرکت‌ها و با افزوده شدن به هزینه‌های استهلاک، شرکت‌ها به تداوم زیان‌دهی خود ادامه داده و مجدداً مشمول ماده ۱۴۱ خواهند بود. فقط در

«مصطفی باتقوا:

از سال ۱۳۹۰، افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی (که برخلاف ماده ۱۵۸ اصلاحیه قانون تجارت بوده و در آن صرفاً نقد و مطالبات حال شده و سود انباشته و اندوخته‌ها راپیش‌بینی شده) برای بازار سرمایه، جذاب بوده و همچنان جذاب است و از این رو پیگیر افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی هستند. مخاطرات این امر را می‌توان در در مورد زیر خلاصه کرد:

۱. توجه غیرکارشناسی برخی سهام‌داران به افزایش دارایی‌ها و شاید تفسیر غلط اطلاعات (البته این حسن را دارد که سهام‌دار متوجه تفاوت ارزش کارشناسی دارایی‌ها و ارزش شرکت طبق قیمت تابلو خواهد شد و در تصمیمات آتی مؤثر است)
۲. با انتقال مازاد به سرمایه، در صورت ایجاد کاهش ارزش در تجدید ارزیابی‌های بعدی، امکان تعدیل و برگشت از محل مازاد نیست.

اما راهکارهای زیر هم برطرف ساختن مخاطرات وجود دارد:
۱. نظارت قوی روی گزارش کارشناسی‌ها و برخورد بازدارنده روی موارد مشکل‌دار

۲. اطلاع‌رسانی و تبیین لازم در بازار سرمایه از ماهیت مازاد تجدید ارزیابی و...

۳. حساسیت ویژه‌ی بازرس قانونی به این مسأله:

۱-۳ در صورتی که تجدید ارزیابی اموال استهلاک‌پذیر مطرح است داشتن حساسیت ویژه روی نحوه‌ی برآوردها و افشای یادداشت‌های سود و زبانی آتی و... در گزارش توجیهی

افزایش سرمایه و...

۲-۳ حساسیت ویژه روی گزارش‌های کارشناسی و بر این اساس توجه ویژه به مواد ۱۴۹ و ۲۳۲ اصلاحیه قانون تجارت و استانداردهای حسابرسی ۵۴۰ و ۶۲۰ ضروری است.

«رضا عیوض‌لو:

استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی شرکت‌ها، از مؤلفه‌های متعددی برای ارزش‌گذاری سهام واحدهای تجاری استفاده می‌کنند که یکی از آن‌ها، ارزش‌گذاری با استفاده از مبلغ دفتری دارایی‌ها است. لذا نظر به این که تجدید ارزیابی دارایی‌ها توسط کارشناسان رسمی دادگستری صورت می‌گیرد، یک عملیات حسابداری است و بر سودآوری شرکت تأثیری ندارد، احتمال این موضوع که افزایش مبلغ دفتری دارایی‌ها با به‌کارگیری روش تجدید ارزیابی در صورت انتقال به سرمایه بتواند باعث بروز حباب قیمتی در بازار سهام شود، به نظر کم می‌رسد و این موضوع در زمان اعطای مجوز افزایش سرمایه به شرکت‌ها و بازگشایی نماد پس از افزایش سرمایه مدنظر قرار می‌گیرد. برای مثال در افزایش سرمایه بیش از ۲۰۰ درصد از محل صدور سهام جایزه، بازگشایی نماد پس از ثبت افزایش سرمایه نزد مرجع ثبت شرکت‌ها انجام می‌شود. از سوی دیگر، با توجه به افزایش ارزش دارایی‌ها و تفاوت آن با بهای تمام‌شده‌ی دارایی، این افزایش ارزش با توجه به نزدیک بودن آن با قیمت واقعی دارایی، اطلاعات مفیدتری را در اختیار استفاده‌کنندگان قرار خواهد داد.

◀ ناصر محامی:

آنچه که به عنوان تجدید ارزیابی برای استفاده از «ظرفیت‌های مغفول بازار سرمایه» عنوان می‌شود ادعاهایی فاقد پشتوانه‌ی منطقی و فنی است و بیشتر لفاظی و بازی با جملات و کلمات برای توجیه قانون و مقرراتی نادرست و خلاف روح گزارش‌گری مالی و فلسفه‌ی حاکم بر بازار سرمایه در خصوص شفافیت و نفی حساب‌آرایی به منظور پنهان‌سازی واقعیات‌ها از چشم ذی‌نفعان است. اگر هدف از تجدید ارزیابی دارایی‌ها ارائه‌ی منصفانه‌تر، منطقی‌تر و بیان صادقانه‌تر اطلاعات مالی بود که نیازی به تدوین قانون نبود و استانداردهای حسابداری ظرفیت‌های کافی برای نیل به این هدف‌ها داشته و دارد. اما هدف این نبود و نیست و هدف اصلی در ادامه مشخص می‌شود که می‌گوید اندوخته‌ی تجدید ارزیابی به عنوان منبع مالی برای افزایش سرمایه مورد استفاده قرار گیرد.

همه‌ی کسانی که با اصول گزارش‌گری مالی و دانش مالی آشنا هستند می‌دانند که انتقال اندوخته‌ی تجدید ارزیابی به حساب سرمایه به معنی افزایش سرمایه نیست و عملاً هیچ منبع مالی وارد شرکت نشده و هیچ تعهدی از تعهدات حال‌شده‌ی شرکت رفع یا بلاموضوع نمی‌شود و این کار صرفاً بازی با عناوین است. بنابراین ادعای استفاده از ظرفیت‌های مغفول بازار سرمایه همانند خود قانون ادعای بلاموضوع و نادرستی است و جز ایجاد هرج و مرج اطلاعاتی در بازار سرمایه و ورود انبوهی اطلاعات نادرست به عرصه، کاربرد دیگری ندارد. طبقاً افزایش سرمایه‌ای که فقط روی کاغذ است و فاقد هرگونه محتوای واقعی نظیر ورود منابع یا کاهش و رفع تعهدات جاری شرکت است چگونه می‌تواند پاسخ به ظرفیت‌های مغفول‌مانده‌ی بازار سرمایه باشد؟ اعتبار چنین ادعائی چیزی در حد گزافه‌گویی‌های معمول در سکوهایی استادیوم آزادی است در عقاب و موشک و شیر و سلطان و ژنرال نامیدن تعدادی ورزشکار معمولی؛ فقط تفاوت در این است که سکوهایی استادیوم ورزشی محل گزافه‌گویی و اغراق است لیکن بازار سرمایه و میدان اقتصاد نه فقط عرصه‌ی شفافیت بلکه تشنه‌ی شفافیت و صراحت و واقع‌بینی است.

◀ مهدی مرادزاده فرد:

برای پاسخ به این سؤال ابتدا باید ببینیم که تجدید ارزیابی دارایی‌ها چه اثری بر وضعیت مالی و عملکرد مالی شرکت‌ها دارد و سپس این تأثیر را بر تصمیمات نقش‌آفرینان بازار بسنجیم تا مزایا و مخاطرات آن برای بازار سرمایه معلوم گردد تا اگر راهکاری وجود داشته باشد، بتوان آنرا بیان کرد. استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی طیف وسیعی را شامل

می‌شوند که مطابق با مفاهیم نظری گزارش‌گری مالی، استفاده‌کنندگان اصلی کسانی دانسته می‌شوند که با کمک این اطلاعات اقدام به تصمیم‌گیری‌های توأم با ریسک می‌کنند و بر این اساس سهام‌داران و اعتباردهندگان، استفاده‌کنندگان اصلی تلقی می‌گردند. البته باید توجه کرد که این دو گروه را نیز می‌توان به اجزای کوچک‌تری از همدیگر متمایز کرد که اهداف، سبک و مدل تصمیم‌گیری آن‌ها با هم بسیار متفاوت است.

سرمایه‌گذاران را می‌توان به دو گروه سرمایه‌گذاران کوتاه‌مدتی و سرمایه‌گذاران بلندمدتی تفکیک نمود. بعید به نظر می‌رسد که سرمایه‌گذاران کوتاه‌مدتی که عموماً به دنبال نوسان‌گیری از بازار هستند در تصمیمات خرید و فروش خود به اطلاعات ترازنامه‌ای و مخصوصاً ارزش منصفانه دارایی‌ها توجه داشته باشند. سرمایه‌گذاران بلندمدتی هم به اجزای کوچک‌تری قابل تفکیک هستند که با احتمال بالا الگوهای تصمیم‌گیری یکسانی ندارند و همچنین شواهد تحقیقاتی و تجربی قابل‌اتکایی دال بر این که ارائه‌ی اطلاعات مبتنی بر ارزش‌های منصفانه، مبنای بهتری نسبت به بهای تمام‌شده فراهم آورد و به تصمیم‌گیری‌های این طیف از استفاده‌کنندگان کمک می‌کند، در دست نیست. اعتباردهندگان را هم می‌توان به بانک‌ها و مردم (در صورت انتشار اوراق بدهی) تفکیک کرد و مطابق نیازهای اطلاعاتی ایشان موضوع تجدید ارزیابی دارایی‌ها را مورد بررسی قرار داد. آنچه مسلم است، با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بهبود شکلی نسبت‌های وضعیت مالی و از جمله نسبت بدهی‌ها و پابین نشان دادن ریسک اعتباری شرکت‌ها بدون تزریق هیچ‌گونه منابع اقتصادی واقعی به آن‌ها، هراس این می‌رود که اعطای اعتبارات جدیدی که شرکت‌ها را نمی‌تواند از ورطه‌ای که در اقتصاد فعلی دچار آن هستند نجات دهد، فقط بر میزان هزینه‌ها (هزینه‌های مالی) و در نتیجه بر مبلغ زیان آن‌ها بیفزاید.

در این جا باید به این مطلب هم توجه داشت که ستون اصلی بحث ارزش‌گذاری دارایی‌ها مطابق با مدل‌های متعددی که برای اندازه‌گیری آن‌ها وجود دارد عموماً مبتنی بر ارزش فعلی جریان‌های نقدی مورد انتظار آتی است، که تجدید ارزیابی دارایی‌ها بر ایجاد و تغییر این جریان‌های نقدی هیچ‌گونه تأثیری نداشته و صرفاً با تجدید ارزیابی دارایی‌ها اعداد و ارقام آن‌ها مطابق روش‌های حسابداری تغییر داده شده و تنها نتیجه‌ی حاصل نیز فقط تغییر برخی نسبت‌های ترازنامه‌ای است و بس. بر این اساس خطر تصمیم‌گیری‌های غلط برای استفاده‌کنندگان اصلی از اطلاعات مالی را به دلیل آراسته شدن وضعیت مالی شرکت‌ها و بهبود شکلی وضعیت مالی و نسبت‌های آن را نباید از نظر دور داشت.

«مصطفی باتقوا:

الف) بنده مخالف تجدید ارزیابی به شکل موجود هستیم. حتی با بند ۳۴ استاندارد که تجدید ارزیابی طبقه‌ای را پیشنهاد داده است مخالفم و می‌گویم یا همه یا هیچ. اگر شرکت ارزیابی می‌کند باید همه‌ی دارایی‌های ثابت را ارزیابی کرد چون جالب نیست زمین به قیمت روز باشد و سایر دارایی‌های ثابت به قیمت تمام‌شده!

یا شرکت اصلی تجدید ارزیابی انجام دهد و شرکت‌های فرعی انجام ندهد (بدون توجه به تلفیق).

«رضا عیوض‌لو:

مطابق با مفاهیم نظری گزارش‌گری مالی، خصوصیات کیفی اصلی مرتبط با محتوای اطلاعات، «مربوط بودن» و «قابل اتکا بودن» است. اطلاعاتی مربوط تلقی می‌شود که بر تصمیمات اقتصادی استفاده‌کنندگان در ارزیابی رویدادهای گذشته، حال یا آینده یا تأیید یا تصحیح ارزیابی‌های گذشته‌ی آن‌ها مؤثر واقع شود، باتوجه به شرایط تورمی و افزایش قیمت‌ها مبالغ تاریخی ثبت‌شده در دفاتر خصوصیت مربوط بودن اطلاعات را ندارند. با تجدید ارزیابی دارایی‌ها به ارزش روز در سال مورد بررسی اطلاعات ارائه‌شده درخصوص دارایی مذکور برای استفاده‌کنندگان مربوط خواهد بود. در شرایط تورمی اخیر در سال پس از تجدید ارزیابی، ارزش‌های ثبت‌شده در دفاتر نشان‌دهنده‌ی ارزش تاریخی و یا ارزش روز دارایی مذکور نمی‌باشند و تصویر روشنی از ارزش دارایی ارائه نمی‌کنند. که این امر به خودی خود موجب بروز مشکلاتی خواهد گردید. لذا باعنایت به موارد مطروحه پیشنهاد اصلاح مقررات از جمله در قانون برنامه‌ی هفتم توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران درخصوص کاهش دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی دارایی‌ها ارائه شده است.

«ناصر محامی:

تجدید ارزیابی دارایی‌ها با فرض آن‌که ارزیابی آن‌ها توسط کارشناسان ارزیابی واجد شرایط و تحت نظام مدرن ارزیابی انجام شده باشد بدون شک به بهبود کیفیت صورت‌های مالی منجر می‌شود. اما کیفیت صورت‌های مالی لزوماً وابسته به واحد اقتصادی، استانداردهای حسابداری و قابلیت‌های نظام گزارش‌گری مالی نیست. به‌طور قطع تجدید ارزیابی دارایی‌ها فقط به بهبود کیفیت در دوره‌ی مالی خاص خلاصه نمی‌شود یعنی فرضی که با اتکا بر آن این پرسش مطرح شده فرض قابل تشکیک است و حتماً تجدید ارزیابی دارایی‌ها خصوصاً اگر محیط اقتصادی کلان کشور مبتلا به تحمل نرخ‌های قابل توجه و مستمر و فزاینده‌ی تورم نباشد می‌تواند برای دوره‌ای بیش

اگر فرض کنیم تجدید ارزیابی دارایی‌ها به بهبود کیفیت صورت‌های مالی در دوره‌ی مالی خاص می‌انجامد، چه باید کرد که این بهبود کیفیت صورت‌های مالی در دوره‌های مالی بعدی نیز کماکان ادامه می‌یابد و با اختلالات جدیدی در بازنمایی واقعیت بنگاه اقتصادی مواجه نشود؟ به‌عنوان مثال، تصویب قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور...» در مقطعی بوده که تجارب چند دهه‌ی قبل از آن حاکی از متوسط تورم حدود ۲۰ درصدی است و از این‌رو به نظر می‌رسد انتخاب بازه‌های پنج‌ساله برای تجدید ارزیابی در این قانون تاحدودی معنادار می‌شود. بر این اساس، در بند ۳۳ استاندارد حسابداری شماره ۱۱ می‌خوانیم تناوب تجدید ارزیابی به تغییرات ارزش منصفانه دارایی‌های تجدید ارزیابی شده بستگی دارد. چنانچه ارزش منصفانه دارایی‌های تجدید ارزیابی شده، تفاوت بااهمیتی با مبلغ دفتری آن داشته باشد، تجدید ارزیابی بعدی ضرورت دارد. به موجب این استاندارد در شرایط کنونی این تفاوت معمولاً در دوره‌ی تناوب ۳ یا ۵ ساله ایجاد می‌شود.

در همین زمینه در پاسخ به پرسش‌های فنی ۱۲۴ سازمان حسابرسی چنین می‌خوانیم: «تفاوت بااهمیت، هنگامی روی می‌دهد که تفاوت تجمعی در دوره تناوب، حداقل به ۱۰۰ درصد برسد. بر این اساس در شرایطی که پیش‌بینی شود تفاوت تجمعی در دوره‌ی تناوب کوتاه‌تری به نصاب مذکور برسد، تجدید ارزیابی بعدی و در نتیجه تغییر دوره تناوب ضرورت دارد.»

می‌دانیم بعد از تاریخ تصویب قانون یادشده، تاکنون نرخ‌های تورم به‌شدت افزایش یافته و از آن تاریخ تاکنون به‌طور متوسط سالانه بیش از ۴۰ درصد بوده است. بدین ترتیب، در فاصله‌ای کم‌تر از سه سال شاهد افزایش ۱۰۰ درصدی قیمت‌ها هستیم، بر این اساس آیا یک بار تجدید ارزیابی در بازه‌ی زمانی پنج ساله کماکان باعث نمی‌شود ارزش‌های منعکس در صورت‌های مالی در دوره‌های مالی بعد به‌سرعت تفاوت قابل توجه‌ای با ارزش منصفانه‌ی دارایی‌ها پیدا کند؟

به نتایج قابل تشکیک و کم‌اعتبار زیاد است. آن پیش‌فرض و ساختار این است که در محیط اقتصادی مورد نظر بایستی امکان برآورد معقول و منطقی ارزش روز فراهم باشد یعنی حداقل ساختار مورد نیاز وجود استانداردهای ارزیابی، ارزیابان تحت نظارت جوامع حرفه‌ای ارزیابی و نظام حرفه‌ای هدایت و راهبری ارزیابی است همراه با نهادهای مکملی که کارشان ایجاد و تولید اطلاعات قابل اتکای پایه‌ای نظیر انواع نرخ‌های تورم، رشد، افزایش جمعیت، انواع ریسک، پیش‌بینی‌های بازار و... برای استفاده‌ی ارزیابان و تحلیل‌گران است.

بدون وجود چنین ساختارهای علمی، فنی، حرفه‌ای و تخصصی اساساً هرگونه ارزیابی توسط هر ارزیاب علاقمند و باوجدانی در معرض تحریف آگاهانه و ناآگاهانه، سلايق شخصی، قضاوت و پیش‌داوری، نفوذ برخی ذی‌نفعان، انتخاب مفروضات غلط و بی‌ربط و... خواهد بود و معلوم است که نتیجه چه خواهد شد.

بدیهی است در تدوین استاندارد حسابداری مربوط به تجدید ارزیابی، نهاد استاندارد‌گذار بایستی وجود یا عدم‌وجود چنین ساختارهایی را که اجرای موفق و کم‌ریسک استاندارد منوط به آن‌هاست قبل از تدوین و اجرایی کردن استاندارد در نظر داشته باشد و گرنه ابلاغ اجرایی شدن استاندارد خودبه‌خود متحمل ریسک و مخاطرات بی‌اعتباری

از پنج‌سال و حتی ده سال نمایانگر ارزش منصفانه‌ی نسبی دارایی‌ها باشد و از این لحاظ اطلاعات مربوط و صادقانه تصور شود اما در وضعیت کنونی که گرفتار افزایش مستمر حجم پول در گردش و تورم مستمر با نرخ بالا هستیم چنین تصور و برداشتی نمی‌تواند واقع بینانه باشد. بنابراین روشن است که در شرایط کنونی اگر هدف تجدید ارزیابی، ارائه‌ی معقول‌تر، صادقانه‌تر و صمیمی‌تر اطلاعات مالی باشد و به عبارت دیگر هدف بهبود کیفیت صورت‌های مالی از نظرگاه اطلاعاتی باشد بدیهی است که دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی دارایی‌ها بایستی مورد نظر قرار گیرد. ولی آیا تحقق چنین شرایطی شرط لازم و کافی برای تجدید ارزیابی دارایی‌هاست؟

در بالا عرض کردم که بهبود کیفیت صورت‌های مالی امری لزوماً وابسته به خود واحد تجاری و داشتن استانداردهای ضروری حسابداری و نظام گزارش‌گری مالی مناسب نیست، بلکه عوامل دیگری هم در آن تأثیر دارند که انجام این مهم را حسب مورد تسهیل یا دشوار می‌کنند. برای مثال همین استاندارد مربوط به تجدید ارزیابی مورد مناسبی برای استدلال است این استاندارد که احکام و توصیه‌های مربوط به تجدید ارزیابی‌ها را دربرمی‌گیرد متکی به پیش‌فرض و ساختاری است که بدون مهیا بودن آن‌ها اجرای مناسب و اصولی استاندارد مقدور نیست یا در صورت اجرا احتمال رسیدن

و نادرستی نتیجه و به دنبال آن تضعیف کیفیت صورت‌ها و اطلاعات مالی می‌شود.

بنابراین به نظر من استاندارد مورد بحث با توجه به این‌که ما در ایران دارای نظام صلاحیت‌دار ارزیابی نیستیم، استانداردهای ارزیابی و نظارت حرفه‌ای بر کار ارزیابان نداریم و همین‌طور فاقد نهادهای علمی تخصصی واجد شرایط برای تولید داده‌های پایه‌ای مورد استفاده‌ی ارزیابان متخصص حرفه‌ای هستیم، شانس اندکی برای اجرای موفق داریم.

◀ مهدی مرادزاده فرد:

باید این حقیقت را باور کنیم که سیاست‌های اقتصادی فعلی کشور و روند نزدیک به پنج دهه‌ی گذشته که گویای وجود تورم دو رقمی که اخیراً به سه رقمی نزدیک می‌شود، گزارش‌گری بر مبنای بهای تمام‌شده را از واقع‌بینی دور ساخته است. اما به این‌که گزارش‌گری بر مبنای ارزش‌های منصفانه بتواند نقیصه‌ی بهای تمام‌شده را رفع کند را نیز باید با دیده‌ی تردید بنگریم. اما با قبول فرض این‌که تجدید ارزیابی دارایی‌ها به بهبود کیفیت صورت‌های مالی بینجامد، ضرورت دارد انجام این امر از جنبه‌های زیر ساماندهی شده و مورد انتظام قرار گیرد:

الف- روش‌های تعیین ارزش منصفانه با توجه به استاندارد شماره ۴۲ حسابداری ایران و تأثیر اوضاع اقتصادی و بازارهای فعال اندک در کشور، نظم یابد.

ب- اشخاص صاحب صلاحیت برای تعیین ارزش‌های منصفانه مورد آزمون و مهم‌تر از آن کنترل قرار گیرند.

پ- استانداردهای حسابداری راجع به این امر یکنواخت گردد. ما در حال حاضر شاهد این هستیم که مطابق استانداردهای ۱۱ و ۱۷ حسابداری، دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت و نامشهود ۳ یا ۵ سال تعیین گردیده که بر اساس یکی از پرسش و پاسخ‌های فنی سازمان حسابرسی، تناوب سالانه آن نیز امکان‌پذیر تلقی شده است و از سوی دیگر شاهد هستیم علی‌رغم این‌که در استاندارد ۱۵ حسابداری دوره‌ی تناوب تجدید ارزیابی سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت سالانه دانسته شده است، به دلیل مشکلات اجرایی و هزینه‌های انجام این امر به صورت سالانه، بحث تجویز دوره‌ی تناوب ۳ ساله مطرح شده است. حال این سؤال پیش می‌آید که اگر مشکلات اجرایی و هزینه‌ای احتمالی امر مانع از تجدید ارزیابی سرمایه‌گذاری‌ها به صورت سالانه است، چگونه انجام همین مسئله برای دارایی‌های ثابت و نامشهود به صورت سالانه امکان‌پذیر تلقی می‌شود؟

خود منعکس نماید حتی اگر کاربرد استاندارد می موجب کدر شدن تصویر و وضعیت مالی و نتایج عملیات شرکت شود باز هم هم حسابرس موظف است موضوع را به نحو مقتضی در گزارش خود مطرح نماید.

از این رو، می‌خواهیم درباره‌ی نقش، عملکرد و مواضع حسابرسان و جامعه‌ی حرفه‌ای در موضوع اجرای ماده ۱۴ «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی...» مصوب خرداد ۹۸ هم در سطح گزارش‌های حسابرسی و هم در سطح کلان یعنی ایفای مسئولیت‌های اجتماعی حسابرسان و حرفه‌ی حسابرسی در مواجهه با این قانون و آثار آن، مطالب مختصری را بیان کنم.

برای همه‌ی حسابرسان و تحلیل‌گران اطلاعات مالی مشخص است که انتقال اندوخته‌ی تجدید ارزیابی به حساب سرمایه و افزایش سرمایه از محل این اندوخته از آن جا که ریالی به منابع مالی شرکت اضافه نشده و یا ریالی از تعهدات جاری شرکت کسر نمی‌شود هیچ نسبتی با افزایش سرمایه نداشته و در ماهیت و محتوا چیزی جز حساب آرایایی و تحریف واقعیت نیست. با اجرای این قانون، قانون تجارت و مواد قانونی مربوط به تغییر سرمایه نقض شده و امکان ثبت رسمی افزایش سرمایه‌ای که منشأ آن درآمد تحقق نیافته است فراهم می‌شود. هر چند در این جا نقض قانون تجارت به توسط قانون دیگری صورت می‌پذیرد اما این امر رافع مسئولیت‌های حرفه‌ای و اجتماعی حسابدار رسمی نیست.

اصلی‌ترین مسئولیت حسابرس در قبال صورت‌های مالی، تمرکز روی شفافیت اطلاعات مالی و صورت‌های مالی است. روح گزارش‌گری مالی همانا چیزی جز شفافیت مالی نیست و حسابرس و بازرس قانونی بایستی در مقابل هر آنچه که موجب خدشه، آن هم خدشه قابل توجه و بعضاً اساسی بر روح گزارش‌گری مالی است حساس باشد و آن را در گزارش خود به نحو مقتضی مطرح کند. اصل تقدم و ترجیح محتوا بر شکل رویداد مالی هم تأکید بر همین موضوع است. بسیاری از شرکت‌هایی که مشمول ماده‌ی ۱۴۱ قانون تجارت بوده و بعضاً چندین برابر سرمایه‌ی آن‌ها در اثر زیان‌های وارده از بین رفته بود توانستند بدون آن‌که علل و موجبات تحمل زیان‌های انباشته سنگین را رفع نمایند با کمک این قانون نه فقط از شمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت خارج شوند بلکه ساختار مالی خود را در ظاهر با افزایش سرمایه آن‌چنان بهبود بخشند که حتی بتوانند از میلیاردها ریال منابع مالی متعلق به مردم در نزد بانک‌ها نیز به راحتی برخوردار شوند؛ در حالی که در واقعیت نه ریالی افزایش سرمایه داده‌اند و نه قدمی برای رفع موجبات تحمل زیان‌های متعدد انباشته برداشته‌اند.

هرگاه حسابرس در رسیدگی‌های خود به این نتیجه برسد که بر اثر اجرای این قانون، صورت‌های مالی تصویر روشنی از وضعیت مالی و نتایج عملیات واحد تجاری ارائه نمی‌دهد وظیفه دارد که در گزارش خود، استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی را نسبت به این موضوع آگاه کند و اصل حاکمیت قانون نمی‌تواند رافع مسئولیت حسابرس باشد.

به نظر شما حسابرس در چنین شرایطی باید چه‌گونه عمل کند که ضمن انجام تکالیف قانونی مطابق آیین رفتار و استقلال حرفه‌ای حسابرس به تعهدات خود عمل کند؟

رضا عبوض‌لو:

حسابرس درخصوص این که صورت‌های مالی از تمام جنبه‌های بااهمیت به نحو منصفانه طبق استانداردهای حسابداری است یا خیر، اظهار نظر می‌کند. لذا استانداردهای حسابداری چارچوب رسیدگی‌های حسابرس است و روش تجدید ارزیابی طبق استانداردهای حسابداری مورد قبول است و در بند ۴۱ و ۴۲ استاندارد حسابداری شماره ۱۱ «دارایی‌های ثابت مشهود» درخصوص مازاد تجدید ارزیابی، نحوه‌ی عمل حسابداری که به موجب قانون مشخص شده یا تجویز شده باشد، مورد قبول واقع شده است. لذا با توجه به این که مرجع تدوین‌کننده‌ی استاندارد به این موضوع واقف بوده و استانداردهای حسابداری را تدوین کرده، به نظر می‌رسد این موضوع مدنظر شما اتفاق نخواهد افتاد. لازم به ذکر است در صورتی که، نه تنها در این شرایط خاص بلکه در هر شرایطی، حسابرس به این نتیجه برسد که صورت‌های مالی تصویر روشنی از وضعیت مالی و عملکرد مالی شرکت را نشان نمی‌دهد با توجه به مسئولیت‌های حرفه‌ای خود می‌بایست اظهار نظر مناسب را ارائه نماید.

ناصر محامی:

وظیفه‌ی حسابرس اظهار نظر در مورد صورت‌های مالی است و امری بدیهی است که اگر صورت‌های مالی وضعیت مالی و نتایج عملیات شرکت را به درستی طبق استانداردهای حسابداری نشان ندهد باید موضوع را به روشنی در گزارش

احکام استاندارد در سطح مورد نظر استاندارد ۵۴۰ حسابرسی نبوده‌اند و نیستند.

در این مورد بحث را می‌توان بسیار وسیع‌تر و دقیق‌تر انجام داد ولی به همین مقدار بسنده می‌کنم. البته این را هم باید اضافه کنم که جدی نگرفتن حسابرسی و در حاشیه قرار دادن حرفه از سوی طبقات مختلف ذی‌نفعان شاید در این مورد به نفع حسابداران رسمی و جامعه‌ی حرفه‌ای باشد چرا که حسابداران رسمی مسئولیت قابل‌توجه قانونی در قبال این برآوردها و آثار آن بر صورت‌های مالی و اطلاعات مالی دارند و معلوم نیست به‌عنوان تأییدکنندگان برآوردهای ارزیابی، آیا حق الزحمه‌های اندکی که در قبال رسیدگی‌های انجام شده دریافت کرده‌اند می‌تواند پوشش مناسبی در مقابل ادعاهای احتمالی ضرر و زیان ذی‌نفعان این گزارش‌ها باشد؟

◀ مهدی مرادزاده فرد:

تصور می‌کنم در پاسخ به پرسش نخست، جواب این سؤال را هم داده باشم، بنابراین تکرار می‌کنم که حسابرسان و بازرس قانونی وظیفه خواهند داشت عدم مطابقت افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌ها با مفاد قانون تجارت را بیان کنند و در این‌جا هم بازرس قانونی و هم حسابرسان بایستی این وظیفه‌ی حرفه‌ای را مقدم بر رعایت شکلی قوانین و مقررات تلقی و رسالت محتوایی خود را به انجام برسانند.

در این فرایند، حسابرسان چگونه می‌توانند واقعیت ماجرا را در گزارش خود منعکس نکنند و برخلاف وظیفه‌ی ذاتی خود که نورافکنی به زوایای تاریک صورت‌های مالی است، با این کار در شفافیت‌زدایی از اطلاعات مشارکت ضمنی و حتی عینی داشته باشد.

فاجعه اما فقط در این حد نیست و ابعاد دیگری هم دارد. ارزیابی دارایی‌ها توسط کارشناسان و ارزیابانی انجام شده که ارزیابی آن‌ها متکی به استانداردهای ارزیابی و ضوابط حرفه‌ای ارزیابی و تحت نظارت نظام مدرن حرفه‌ای ارزیابی و مجامع حرفه‌ای ارزیابی نبوده است و به‌جای ملاک‌های حرفه‌ای یکسان، ارزیابی‌ها در بهترین حالت فارغ از احتمال تأثیر عوامل منفی مختلف... متأثر از سلاقی فردی ارزیابان و برداشتهای شخصی آنان است.

حسابرسان در مواجهه با این واقعیات تقریباً در موارد بسیار زیادی نه به زیرپا گذاشته شدن شفافیت صورت‌های مالی به‌عنوان روح گزارش‌گری مالی توجه کافی کرده‌اند و نه احکام استاندارد حسابرسی ۵۴۰ را که نحوه‌ی حسابرسی برآوردهای حسابداری مبتنی بر ارزش منصفانه یا ارزش جاری را مشخص می‌کند به نحو رضایت‌بخش رعایت و اجرا کرده‌اند که علل آن یا تقلیل‌گرایی و خلاصه کردن احکام استاندارد در تعدادی سؤال و جواب و کنترل محاسبات است یا به‌دلیل فقدان دانش بخشی یعنی عدم‌آشنایی کافی با علم ارزیابی و برآورد ارزش‌های منصفانه عملاً قادر به اجرای

نهادهای ناظر و نحوه بازرسی و نظارت آنها بر مؤسسات حسابرسی

حمیدرضا کیهانی

حسابداری عمومی کانادا یا CPAB انجام می‌شود.

ت- استرالیا:

نظارت بر حرفه توسط کمیسیون اوراق بهادار و سرمایه‌گذاری استرالیا یا ASIC صورت می‌پذیرد.

ث- مالزی:

نظارت بر حرفه برای شرکت‌های سهامی عام توسط هیأت نظارت حسابرسی (AOB) و نظارت بر سایر شرکت‌ها بر عهده انجمن حسابداران مالزی (MTA) می‌باشد.

ج- ترکیه:

نظارت بر حرفه به عهده نهاد قانون استانداردهای نظارت عمومی حسابداری و حسابرسی (KGK) است.

با توجه به فضای محدود مقاله‌ی و با هدف آشنایی و چگونگی بازرسی انجام شده توسط نهادهای ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی، صرفاً هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی آمریکا یا همان PCAOB را به عنوان نمونه انتخاب و در ادامه به نحوه‌ی بازرسی و وظایف آن می‌پردازم.

حسابرسی، به ترتیب توسط هیأت عالی نظارت جامعه‌ی حسابداران رسمی و هیأت عالی نظارت سازمان حسابرسی انجام می‌گیرد.

۳- نهادهای بین‌المللی ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی در دنیا

اقتصادهای پیشرفته و نوظهور پیش‌تاز در مسیر حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی که سعی در نظارت حرفه‌ای برتری دارند، از طریق تشکیل نهادهای ناظر و با دستورالعمل‌ها و برنامه‌های مدون این عمل را انجام می‌دهند. برای نمونه می‌توان به نهادهای ناظر زیر در بعضی از کشورها اشاره داشت:

الف- ایالات متحده‌ی آمریکا:

نظارت بر شرکت‌های سهامی عام به عهده‌ی هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی یا PCAOB و برای سایر اشخاص حقوقی انجمن حسابداران رسمی آمریکا یا AICPA است.

ب- بریتانیا:

نظارت بر حرفه توسط شورای گزارش‌گری مالی یا FRC انجام می‌گیرد.

پ- کانادا:

نظارت بر حرفه توسط هیأت

۱- پیش‌گفتار

انجام بازرسی و نظارت بر شرکت‌ها اولین بار در قانون تجارت مصوب سال ۱۳۱۱ و متعاقباً در اصلاحیه‌ی مورخ ۱۳۴۷ در ایران مطرح و مقرر شد که شرکت‌های سهامی عام، صورت سود و زیان و صورت وضعیت مالی خود را با همراه گزارش حسابدار رسمی جهت تصمیم‌گیری به مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت ارائه دهند.

در همین راستا و پس از فرازوفرودهای متعدد، سازمان حسابرسی برای حسابرسی بخش عمومی در سال ۱۳۶۶ و سپس جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران نیز از شهریور ماه ۱۳۸۰ آغاز به فعالیت کردند.

۲- نهادهای ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی در ایران

اهمیت خدمات اطمینان‌بخشی توسط مؤسسات حسابرسی و گزارش‌های صادره توسط آنها، همواره وجود یک نهاد ناظر مستقل و نظارت بر آنها را لازم می‌داند. در شرایط حاضر امر نظارت بر مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و سازمان

۴- PCAOB چه چیزی را بازرسی می‌کند و این بازرسی‌ها چگونه انجام می‌شوند؟

اعتماد به گزارش‌های مالی شرکت‌های سهامی عام یکی از ضرورت‌های بازار اوراق بهادار در جهت توسعه و رونق آن است. مدیران شرکت‌های سهامی عام، کمیته‌های حسابرسی، حسابرسان داخلی و خارجی همگی سهم مهمی در ارائه‌ی گزارش‌های مالی قابل‌اعتماد به سرمایه‌گذاران ایفا می‌کنند. این نقش در ایالات متحده‌ی آمریکا توسط نهادهای ناظر، از جمله کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC) و هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام (PCAOB) تقویت می‌شود. همان‌گونه که بیان شد این هیأت، مسئولیت نظارت بر حسابرسان شرکت‌های سهامی عام را برعهده دارد که شامل انجام بازرسی‌های منظم از حسابرسی شرکت‌های سهامی عام و دولتی و بررسی سیستم‌های کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی است. در این بخش نمایی کلی از نحوه‌ی انجام بازرسی توسط PCAOB و ارائه‌ی گزارش‌های مربوطه به همراه محتوی آن ارائه و همچنین سعی می‌شود نحوه‌ی برخورد مؤسسات حسابرسی نسبت به ارائه‌ی گزارش‌های PCAOB و رفع نواقص شناسایی‌شده در بازرسی‌های آن‌ها مورد بررسی قرار گیرد.

۴-۱- مروری بر بازرسی‌های PCAOB

طبق قانون ساربینز آکسلی (Sarbanes-Oxley Act) شرکت‌های سهامی عام باید هر ساله صورت‌های مالی خود را توسط حسابرسان مستقل از نظر رعایت استانداردها و صحت اطلاعات، مورد بررسی قرار دهند. حسابرسان موظفند انجام خدمات اطمینان‌بخشی خود را بر اساس رویه‌ها و دستورالعمل‌های PCAOB و استانداردهای حسابرسی انجام دهند و در مورد این‌که آیا صورت‌های مالی شرکت، از تمام جنبه‌های بااهمیت،

مطابق با استانداردهای حسابداری پذیرفته‌شده در ایالات متحده (GAAP) تهیه شده، اظهارنظر کنند. حسابرسان همچنین ملزم به شناسایی و اعلام نکات کلیدی حسابرسی (CAMS) در گزارش حسابرسی و ارائه‌ی جزئیات آن در گزارش خود هستند. همچنین در این مورد که آیا شرکت از تمام جنبه‌های بااهمیت، کنترل داخلی مؤثری بر گزارش‌گری مالی خود (ICFR) در تاریخ معین داشته است، نظر خود را اعلام می‌کند. کار حسابرس به حفظ اعتماد سرمایه‌گذاران در گزارش‌گری مالی کمک شایانی می‌کند.

۴-۲- فرایند بازرسی توسط PCAOB

در فرایند بازرسی باید مشخص گردد که در ابتدا کدام مؤسسات باید مورد بازرسی قرار گیرند؟ و دوم این‌که این بازرسی هر

چند وقت یک‌بار باید صورت پذیرد؟ PCAOB مؤسساتی را سالیانه بازرسی می‌کند که بیش از ۱۰۰ شرکت سهامی عام را حسابرسی کرده‌اند. مؤسساتی که شرکت‌های کم‌تری را حسابرسی می‌کنند، به طور کلی، حداقل هر ۳ سال یک بار مورد بازرسی قرار می‌گیرند. PCAOB همچنین آن دسته از مؤسسات حسابرسی خارجی را که در حسابرسی شرکت‌های آمریکایی دخیل هستند، بازرسی می‌کند.

۴-۳- PCAOB چگونه پرونده‌های حسابرسی را برای بازرسی انتخاب می‌کند؟

در ابتدا باید گفت، مؤسسه‌ای که قرار است تحت بازرسی قرار گیرد امکان محدود کردن یا اعمال نظر بر پرونده‌های مورد انتخاب بازرسان PCAOB را ندارد. PCAOB از روش‌های مبتنی بر

نمایه‌ی یک - آمار بازرسی‌های انجام شده‌ی PCAOB بر حسب نوع مدل‌های انتخابی در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹

شرح مدل	۲۰۱۸	۲۰۱۹
انتخاب‌های مبتنی بر ریسک	۸۵٪	۷۱٪
انتخاب‌های تصادفی	۱۵٪	۲۲٪
انتخاب‌های هدفمند	۰٪	۷٪
حسابرسی‌ها با نقص‌های ذکر شده در قسمت اول گزارش بازرسی Part 1A (به شرح بند ۶ زیر)	۲۶٪	۲۵٪
ضعف در رسیدگی‌ها که منجر به اظهار نظر حسابرسی نامناسب در مورد صورت‌های مالی یا ICFR می‌شود.	۱٪	۳٪
ضعف در حسابرسی که منجر به ارائه‌ی مجدد صورت‌های مالی شرکت مورد رسیدگی حسابرس گردیده است.	۰٪	۱٪

توضیح: تعداد کل کارهای بازرسی شده در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به ترتیب به تعداد ۳۶۶ و ۳۳۷ بوده است.

ریسک و تصادفی برای انتخاب پرونده‌های حسابرسی جهت بازرسی، استفاده می‌کند. لذا عوامل ریسک یکی از موارد مهم برای تصمیم‌گیری در انتخاب پرونده‌های حسابرسی است. عوامل ریسک که مورد توجه قرار می‌گیرند شامل ماهیت (این که شرکت در چه حوزه‌ای فعالیت داشته و ارزش بازار آن چقدر است) و این عامل است که آیا شرکت عملیات قابل توجهی در بازارهای نوظهور دارد. سایر عواملی که بر انتخاب پرونده‌ی حسابرسی تأثیر می‌گذارند، اختصاص به مؤسسه‌ی حسابرسی مورد بازرسی دارد؛ مانند نوع و دامنه‌ی فعالیت‌ها، نتایج بازرسی‌های قبلی و یافته‌های مدیریت ریسک داخلی و فرایندهای بازرسی مؤسسه‌ی حسابرسی.

کارکنان بازرسی وظایف و سوابق بازرسی شرکای مؤسسه‌ی حسابرسی را که شرکت‌های سهامی را حسابرسی کرده‌اند، نیز در نظر می‌گیرند. PCAOB در نظر دارد برنامه‌ی بازرسی خود را توسعه دهد بدین صورت که تعداد انتخاب پرونده‌های حسابرسی مبتنی بر ریسک و تعداد حوزه‌هایی را که در سال‌های گذشته مورد بررسی قرار نگرفته‌اند افزایش دهد. انتخاب‌های تصادفی باعث می‌گردد که مؤسسات حسابرسی، اطلاعی از انتخاب انواع کارهای حسابرسی نداشته باشند که این عمل خود باعث بالا رفتن کیفیت در کار حسابرسی آن‌ها خواهد شد. آمار بازرسی‌های انجام شده‌ی PCAOB بر

حسب نوع مدل‌های انتخابی در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ در نمایه‌ی یک ارائه شده است. (نمایه‌ی یک)

۴-۴- چگونه PCAOB یک پرونده‌ی حسابرسی را بازرسی می‌کند؟

۴-۴-۱- به این نکته باید توجه داشت که عملیات بازرسی PCAOB، تمامی محتوای پرونده‌های حسابرسی یک مؤسسه را پوشش نمی‌دهد. پس از بازرسی کاربرگ‌های تیم حسابرسی، با پرسنل مؤسسه‌ی حسابرسی در رابطه با حوزه‌های حسابرسی انتخاب شده، مصاحبه می‌شود. مطابق با استانداردهای PCAOB، کاربرگ‌های حسابرسی باید حاوی اطلاعات کافی باشد تا یک حسابرس باتجربه را که هیچ ارتباط قبلی با این کار حسابرسی ندارد، قادر سازد تا ماهیت، زمان، میزان بررسی‌ها، شواهد و نتیجه‌گیری‌های به‌دست آمده را درک کند. مضافاً این که چه کسانی و در چه زمانی کار را تکمیل کرده و توسط چه افرادی و در چه تاریخی مورد بررسی قرار گرفته است.

۴-۴-۲- هدف بازرسان، تجزیه و تحلیل نحوه‌ی انجام حسابرسی و پاسخ به سؤالات کلیدی زیر است:

- آیا مؤسسه از رویه‌های مورد نیاز طبق استانداردهای حسابرسی PCAOB پیروی کرده است؟

- آیا مؤسسه‌ی حسابرسی حوزه‌هایی

را که در آن صورت‌های مالی از لحاظ با اهمیت با GAAP مطابقت نداشته‌اند، شناسایی کرده است؟

- چگونه مؤسسه با تعدیلات احتمالی صورت‌های مالی برخورد کرده است؟
- چگونه مؤسسه استانداردهای حسابرسی جدید را اجرا کرده است؟
- آیا مؤسسه از قوانین استقلال SEC و PCAOB پیروی کرده است؟

۴-۵- اگر بازرسان PCAOB به این باور برسند که ایراد در عملیات حسابرسی وجود داشته، چه اتفاقی می‌افتد؟

اگر تیم بازرسی ایرادی را شناسایی کند، موضوع را با مؤسسه‌ی حسابرسی در میان می‌گذارند و ممکن است درخواست بررسی اسناد اضافی را داشته باشند. اگر نگرانی‌های بازرسان از طریق بحث و بررسی اسناد حسابرسی اضافی قابل حل نباشد، تیم بازرسی یک فرم به نام «فرم نظرات کتبی» یا (Comment Form) صادر می‌کند و از مؤسسه می‌خواهد که به صورت کتبی به آن نگرانی‌ها پاسخ دهد.

این فرم، فرصت دیگری برای مؤسسه‌ی حسابرسی فراهم می‌کند تا نظرات خود را به صورت مکتوب در مورد جنبه‌هایی از حسابرسی که بازرسان مورد سؤال قرار داده‌اند، ارائه دهد. پس از در نظر گرفتن پاسخ مؤسسه، تیم بازرسی تعیین خواهد کرد که آیا پاسخ مؤسسه به اندازه‌ی

کافی نگرانی را برطرف کرده است. در غیر این صورت تصمیم می‌گیرد که آیا باید موضوع را به عنوان ایراد در گزارش بازرسی لحاظ کند یا خیر؟

۴-۶- چگونه PCAOB سیستم کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی را بازرسی می‌کند؟

PCAOB سیستم کنترل کیفیت یک مؤسسه را با انجام تجزیه و تحلیل کاستی‌های شناسایی‌شده در حسابرسی‌های فردی و همچنین اجرای رویه‌های خاص بر روی سیستم کنترل کیفیت کارهای بررسی شده ارزیابی می‌کند.

استاندارد کنترل کیفیت PCAOB مشخص می‌کند که سیستم کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی از چه سیاست‌ها و رویه‌های کنترل کیفیت باید برخوردار باشد که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- استقلال و یکپارچگی
- مدیریت مناسب تیم حسابرسی
- پذیرش، تداوم مشتریان و نحوه انتخاب آن‌ها
- عملکرد کارهای حسابرسی انجام‌شده
- نظارت و کنترل

۴-۷- تفاوت بین بازرسی PCAOB و برنامه‌ی اجرایی (Enforcement Program)

PCAOB علاوه بر بازرسی خود، یک برنامه‌ی اجرایی نیز دارد. و زمانی از آن استفاده می‌کند که رخداد و ایراد مهمی روی داده باشد. در این روش رسیدگی می‌توان از پرس‌وجو کردن از افراد نیز استفاده شود و عیناً به‌مانند محاکمه در برابر یک بازپرس در زمان دادرسی عمل شود. این برنامه‌ی اجرایی صرفاً نسبت به تخلفات حسابرسی قابل توجه و مهم تمرکز دارد که از جمله می‌توان به نکات ذیل اشاره کرد:

○ عدم مراقبت و شک و تردید حرفه‌ای

○ موضوعات مربوط به عدم‌استقلال حسابر

○ مواردی که فرایند نظارتی هیأت مدیره را تهدید می‌کند.

اگر در بازرسی تشخیص داده شود که تخلفی مهم، رخ داده است، شرکت یا فرد متخلف را می‌توان تنبیه انضباطی کرد و مواردی چون جرایم پولی، تعلیق یا منع از حسابرسی شرکت‌های سهامی عام را در نظر گرفت. خطرات و تصمیمات بازرسی می‌تواند توسط هیأت مدیره‌ی PCAOB تجدید نظر شود. مضافاً این که تصمیمات PCAOB می‌تواند در SEC تجدیدنظر شود و دستورات SEC نیز همچنین قابل بررسی مجدد در دادگاه‌های فدرال است.

بخش دوم: گزارش‌های بازرسی PCAOB

۵- مراحل صدور گزارش بازرسی:

- ۵-۱- پس از پایان کار میدانی بازرسی و بررسی «فرم نظرات کتبی»، کارکنان بازرسی PCAOB پیش‌نویس گزارش را که حاوی یافته‌هاست تهیه می‌کنند. پس از طی فرایند بررسی‌های انجام‌شده، پیش‌نویس گزارش برای

بررسی، در اختیار مؤسسه‌ی حسابرسی قرار می‌گیرد و پس از دریافت پاسخ کتبی مؤسسه‌ی حسابرسی، به‌عنوان بخشی از مراحل کار، گزارش بازرسی نهایی می‌شود. پیش‌نویس گزارش زمانی نهایی می‌شود که با اکثریت آرا توسط هیأت‌مدیره‌ی PCAOB تصویب شود.

پس از تأیید هیأت مدیره، گزارش بازرسی، نهایی تلقی شده و به مؤسسه‌ی حسابرسی ارسال می‌شود. همان‌گونه که در بند ۶-۴ بالا بیان شد، مؤسسه‌ی حسابرسی یک فرصت دیگر هم دارد که در صورت لزوم می‌تواند از SEC بخواهد که گزارش را بررسی کند و این عمل ممکن است زمانی اتفاق بیفتد که مؤسسه و PCAOB در مواردی از گزارش بازرسی با هم توافق نداشته باشند. در خاتمه‌ی کار PCAOB گزارش را در وبسایت خود و بر حسب مورد در بخش عمومی یا غیر عمومی و یا هر دوی آن‌ها و به‌شرح توضیحات زیر منتشر می‌کند.

۶- بخش‌های عمومی و غیر عمومی گزارش بازرسی

همه‌ی گزارش‌های بازرسی دارای دو بخش عمومی و بخش غیرعمومی هستند که مندرجات مربوط به هر بخش و اجزای آن به‌شرح نمایه‌ی دو است.

نمایه‌ی دو - مندرجات بخش‌های مختلف گزارش بازرسی

ردیف	بخش‌های گزارش بازرسی	تقسیمات اولیه‌ی بخش‌های گزارش	تقسیمات ثانوی بخش‌های گزارش	شرح موارد مندرج در تقسیمات گزارش
۱	عمومی	قسمت اول مشاهدات و یافته‌های بازرسی در این بخش ذکر می‌شوند که می‌تواند دارای سه قسمت باشد.	Part 1 A	درج موارد یافته‌ها و کاستی‌های حسابرسی
			Part 1 B	درج موارد عدم انطباق با استانداردهای PCAOB
			Part 1 C (در سایت رسمی PCAOB منتشر می‌شود و در دسترس همگان می‌باشد).	درج موارد عدم انطباق با استانداردهای PCAOB و SEC مرتبط به حفظ استقلال
۲	غیرعمومی	قسمت دوم	غیر عمومی	در این بخش نواقص موجود در سیستم کنترل کیفیت مؤسسه درج می‌شوند.

۷- نتایج بازرسی PCAOB در سال ۲۰۲۲ از دو مؤسسه‌ی حسابرسی PWC و Ernest & Young:

برای اطلاع خوانندگان مقاله، خلاصه‌ی نتایج حاصل از عملیات بازرسی PCAOB از دو مؤسسه‌ی حسابرسی پی‌دبلیوسی و ارنست اند یانگ در سال ۲۰۲۲ استخراج و در نمایه‌ی سه ارائه می‌شود.

همانگونه که در نمایه‌ی سه مشاهده می‌شود هر نوع یافته‌ای توسط بازرسان PCAOB مشمول جرایم انضباطی نیست و هدف راهنمایی و بهتر شدن عملیات رسیدگی مؤسسات حسابرسی و در نهایت روند رو به بهبود آن‌هاست.

۸- حسابرسی انجام‌شده توسط سایر اشخاص

لازم است در این قسمت به مؤسسات و یا اشخاصی که در انجام عملیات حسابرسی به مؤسسه‌ی اصلی کمک می‌کنند اشاره شود. در اینگونه موارد مؤسسات حسابرسی اصلی ملزم هستند که نام کمک‌کنندگان در امر عملیات حسابرسی را در فرم (Auditor Reporting of Certain Audit Participation) به PCAOB گزارش کنند تا در صورت لزوم مورد بازرسی آن‌ها قرار گیرد.

۹- کلام آخر

متأسفانه بررسی‌های انجام شده

و اعتراض‌های عدیده بین تیم‌های کنترل‌کننده و مؤسسات حسابرسی می‌شود و لازم است برای رفع این نقیصه به آن توجه خاص گردد.

منابع:

-Guide to PCAOB Inspections, March 2021

-www.pcaob.org

توسط نهادهای نظارتی در جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران علی‌رغم بهبودهای روزافزون نسبت به سنوات قبل کماکان به بهبود کامل نرسیده و قسمت مراحل صدور گزارش بازرسی توسط واحد بررسی‌کننده‌ی کنترل کیفیت و کنترل وضعیت که در قسمت ۵ و ۶ این مقاله به آن اشاره شد، به‌صورت کامل و صحیح پیش نمی‌رود. این موضوع همواره باعث اختلاف

نمایه‌ی ۳ - خلاصه‌ی نتایج عملیات بازرسی از دو مؤسسه‌ی حسابرسی پی‌دبلیوسی و ارنست اند یانگ

ردیف	موارد	مؤسسه‌ی حسابرسی EY	مؤسسه‌ی حسابرسی PWC
۱	تعداد پرونده‌های بررسی شده	۴ پرونده	۳ پرونده
۲	حوزه‌های حسابرسی مورد بررسی	درآمدها/ دارایی‌های نامشهود/ بدهی‌ها	موجودی‌ها/ گزارش‌گری مالی
۳	استقلال	انطباق کامل با قوانین	شناسایی عدم انطباق با قوانین
۴	گزارش حسابرسی	نقص در صورت‌های مالی	نقص در صورت‌های مالی
۵	پاسخ مؤسسه به ایرادات	قبول ایرادات و تلاش در رفع آن‌ها و تشکر از PCAOB	قبول ایرادات و تلاش در رفع آن‌ها و تشکر از PCAOB

حسابرسی فناوری اطلاعات و گزارش‌گری آن

مرتضی اسدی و میترا یافتیان

حسابرسی فناوری اطلاعات به ارزیابی سیستماتیک و هدفمند فرایندها و فعالیت‌های

مرتبط با فناوری اطلاعات پرداخته و برای شناسایی و پوشش ریسک‌های این حوزه؛ کنترل‌های به‌کارگرفته شده در فناوری اطلاعات جهت حفاظت از دارایی‌های سازمان، همسویی کنترل‌های به‌کارگرفته شده با اهداف کلی کسب و کار و یکپارچگی داده‌ها را در سطح کلان سازمانی دنبال می‌کند. با این توضیح حسابرسی فناوری اطلاعات آزمون انطباق نیست. برخی بر این باورند که حسابرسان فناوری اطلاعات به دنبال کسب اطمینان از تطبیق افراد و فرایندها با مجموعه‌ای از مقررات - ضمنی یا صریح - هستند و کاری که انجام می‌دهند گزارش استثناهایی از اجرای مقررات است. در واقع این وظیفه مدیریت است. انطباق با مقررات مورد علاقه حسابرسان فناوری اطلاعات نیست. حسابرسان فناوری اطلاعات بررسی می‌کنند که آیا سیستم‌های

مربوط واحد تجاری یا فرایندهای تجاری برای دستیابی به انطباق و نظارت بر آن مؤثر است یا خیر. حسابرسان فناوری اطلاعات همچنین اثربخشی طراحی مقررات را ارزیابی می‌کنند - این که آیا آن‌ها به‌طور مناسب طراحی شده و یا از نظر دامنه کار، برای کاهش ریسک هدف یا رسیدن به هدف مورد نظر کافی هستند. (تامی سینگلتن، ۲۰۱۴)

استانداردها و چارچوب‌های حسابرسی فناوری اطلاعات

ماهیت تخصصی حسابرسی و اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات و مهارت‌های لازم برای انجام چنین تعهداتی مستلزم استانداردهایی است که به‌طور خاص برای حسابرسی و اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات اعمال شود. تدوین و انتشار استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات، سنگ بنای کمک حرفه‌ای انجمن حسابرسی و کنترل سامانه‌های اطلاعاتی (ISACA)^۱ به جامعه‌ی حسابرسی است.

استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات الزامات اجباری را برای حسابرسی فناوری اطلاعات مشخص و نحوه‌ی گزارش‌گری و اطلاع‌رسانی را نیز تعیین می‌کنند. نسخه‌ی چهارم چارچوب حسابرسی فناوری اطلاعات (ITAF)^۲، چارچوبی برای سطوح مختلف راهنمایی فراهم کرده و استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات را به سه دسته تقسیم می‌کند:

استانداردهای عمومی (سری ۱۰۰۰) - اصول راهنمایی است که فرد حرفه‌ای اطمینان بخش (حسابرس) در حوزه‌ی فناوری اطلاعات بر اساس آن‌ها عمل می‌کند. این استانداردها برای انجام همه‌ی کارهای حسابرسی اعمال می‌شوند و با اخلاق، استقلال، بی‌طرفی و مراقبت حرفه‌ای و همچنین دانش، شایستگی و مهارت حسابرسی و اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات سروکار دارد.

استانداردهای عملکردی (سری ۱۲۰۰) - با انجام تکالیفی همچون برنامه‌ریزی و نظارت، دامنه‌ی کار،

ارزیابی ریسک، تخصیص منابع، نظارت و مدیریت کار، شواهد حسابرسی و اطمینان بخشی، اعمال قضاوت حرفه‌ای و مراقبت حرفه‌ای سروکار دارد. استانداردهای گزارش‌گری (سری ۱۴۰۰) - به انواع گزارش‌ها، ارتباطات و اطلاع رسانی می‌پردازد. (ارفعی سمیرا، یافتیان میترا، ۱۴۰۲)

ابزارها و تکنیک‌های حسابرسی و اطمینان بخشی فناوری اطلاعات

یکی از اولین گام‌ها در انجام حسابرسی فناوری اطلاعات، تعیین دامنه، اهداف و معیارها است. بدین منظور باید استانداردها و چارچوب‌های حسابرسی فناوری اطلاعات مربوط را که در سازمان و صنعت مربوطه اعمال می‌شود، شناسایی نمود. استانداردها و چارچوب‌های حسابرسی فناوری اطلاعات محبوب شامل CO-ITAF، ISO/IEC 27001، 800-BIT2019 و 53NIST SP PCIDSS^۳ است. این‌ها می‌توانند به تعریف دامنه‌ی حسابرسی فناوری اطلاعات یک سازمان کمک کنند و همچنین بهترین شیوه‌ها و معیارها را برای ارزیابی و بهبود عملکرد و بلوغ فناوری اطلاعات ارائه دهند.

پرکاربردترین راهنماهای حسابرسی فناوری اطلاعات
به‌طور کلی، هشت دستورالعمل IT مرتبط با حسابرسی فناوری اطلاعات وجود دارد که در سطح جهانی پذیرفته شده و در نمایه ۱ آمده است. (مجموعه کنفرانس IOP)

جایگاه حسابرسی فناوری اطلاعات
برنامه‌های حسابرسی کوتاه‌مدت و بلندمدت باید با موافقت افرادی که مسئولیت راهبری و نظارت را بر عهده دارند (به‌طور مثال کمیته‌ی حسابرسی سازمان) باشد و در داخل سازمان

نمایه ۱- پرکاربردترین راهنماهای حسابرسی فناوری اطلاعات

عنوان	راهنمای حسابرسی فناوری اطلاعات
Information Technology Audit Framework (ITAF)	چارچوب حسابرسی فناوری اطلاعات (ایتف)
Global Technology Audit Guides (GTAG)	رهنمودهای حسابرسی فناوری جهانی (گتاگ)
Information system Audit and Assurance Guidance (Audit Programs)	راهنمای حسابرسی و اطمینان بخشی سیستم اطلاعاتی (برنامه‌های حسابرسی)
IT Assurance Guide using COBIT	راهنمای اطمینان بخشی فناوری اطلاعات با استفاده از هدف‌های کنترلی فناوری اطلاعات (کوبیت)
ISO 27007 & ISO/IEC TR27008	استاندارد ۲۷۰۰۷ و ۲۷۰۰۸ ای ای سی-تی آر سازمان بین‌المللی استاندارد (ایزو)
Trust Service Criteria (TSP section100)	معیار خدمت اعتماد دهی (تی اس پی بخش ۱۰۰)
ISO 20000	استاندارد ۲۰۰۰۰ سازمان بین‌المللی استاندارد (ایزو)
IT Infrastructure Library (ITIL)	کتابخانه‌ی زیربنایی فناوری اطلاعات

اطلاع‌رسانی شود. بنابراین جایگاه حسابرسی فناوری اطلاعات مطابق با چارچوب حسابرسی فناوری اطلاعات (ITAF) انجمن حسابرسی و کنترل سیستم‌های اطلاعاتی (ISACA) ذیل کمیته‌ی حسابرسی هر سازمان است. با این حال در ماده ۶ بخشنامه‌ی «حداقل الزامات ناظر بر ریسک فناوری اطلاعات مؤسسات اعتباری» مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۰۶ ابلاغی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران آمده است «هیأت مدیره موظف است به منظور انجام صحیح و دقیق وظایف خود در حوزه‌ی فناوری اطلاعات کمیته‌ای تحت عنوان کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات را ایجاد نماید» و در ماده ۹ بخشنامه مزبور آمده است مؤسسه‌ی اعتباری می‌تواند در راستای وظایف نظارتی کمیته عالی فناوری اطلاعات، واحدی را تحت عنوان «واحد حسابرسی فناوری اطلاعات» ذیل کمیته‌ی مزبور تشکیل دهد.

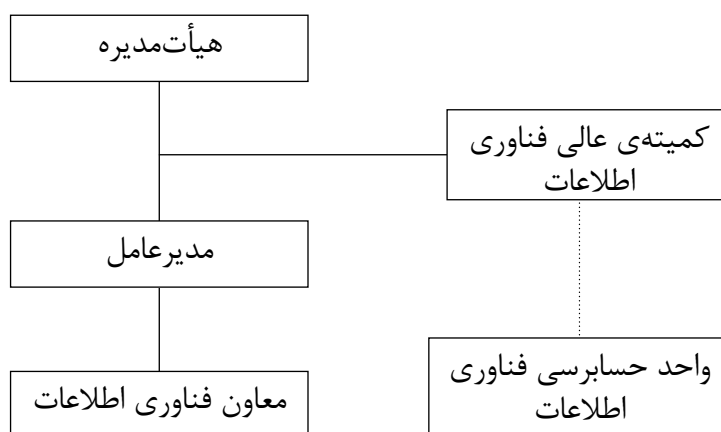
شرح وظایف واحد حسابرسی فناوری اطلاعات

بنابر ماده ۹ فوق، شرح وظایف واحد حسابرسی فناوری اطلاعات به شرح ذیل است:

- تهیه‌ی برنامه‌ی جامع حسابرسی فناوری اطلاعات مؤسسه‌ی اعتباری و هدایت و راهبری فرایندهای مرتبط براساس آخرین نسخه‌ی چارچوب حسابرسی فناوری اطلاعات ایساکا؛
- حسابرسی فناوری اطلاعات حداقل شامل فرایندها، اسناد، قراردادها، معاملات، پروژه‌ها و گزارش‌های تهیه شده مربوط به حوزه فناوری اطلاعات مؤسسه‌ی اعتباری؛
- ارزیابی دوره‌ای میزان انطباق عملکرد فناوری اطلاعات مؤسسه‌ی اعتباری با مفاد الزامات و آرایه‌ی گزارش به معاونت نظارت بانک مرکزی و کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات در مقاطع ۶ ماهه.
- ارزیابی میزان تحقق سیاست‌ها و برنامه‌های مؤسسه‌ی اعتباری و مصوبات

نمودار جایگاه

کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات / واحد حسابرسی فناوری اطلاعات / معاونت فناوری اطلاعات در ساختار سازمانی مؤسسه اعتباری

منبع - جایگاه حسابرسی فناوری اطلاعات در ساختار سازمانی مؤسسه‌ی اعتباری (بانک مرکزی ج.ا.ا، ۱۴۰۰)

هیأت مدیره در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارایه‌ی گزارش به کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات؛

• ارزیابی فرایندهای فناوری اطلاعات از منظر توجیه اقتصادی، کارایی و اثربخشی؛

• ارزیابی کارآمدی منابع فناوری اطلاعات از قبیل نیروی انسانی، تجهیزات و سامانه‌ها؛

• نظارت بر حسابرسی فناوری اطلاعات برون سازمانی (برون‌سپاری شده)

• دریافت و بررسی پیشنهادهای توصیه‌های حسابرسان مستقل در ارتباط با حوزه فناوری اطلاعات و پیگیری آن‌ها؛

• انجام حسابرسی‌های موردی در صورت لزوم بنا به درخواست معاونت نظارت بانک مرکزی و یا کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات مؤسسه‌ی اعتباری؛

• انجام فعالیت‌های پژوهشی در حوزه‌ی حسابرسی فناوری اطلاعات.

ساختار و محتوای گزارش حسابرسی فناوری اطلاعات

گزارش حسابرسی فناوری اطلاعات محصول نهایی کار حسابرسی است. فرمت دقیق این گزارش بسته به ویژگی‌های هر سازمان متفاوت است با این حال یک حسابرس باید اجزای اساسی گزارش حسابرسی و نحوه انتقال یافته‌های حسابرسی به مدیریت حسابرسی شونده را بداند. (راهنمای گواهینامه حسابرس سیستم‌های اطلاعاتی - CISA، ۲۰۲۰، ویرایش ۲۷)

اجزای این گزارش به نوع حسابرسی نیز بستگی دارد. بنابر اعلام انجمن حسابرسی و کنترل سامانه‌های اطلاعاتی (ISACA) سه نوع حسابرسی وجود دارد: رسیدگی، بررسی و روش‌های توافقی. در این مقاله بر مدل رسیدگی تمرکز شده که فرایندی سیستماتیک است و از طریق آن یک شخص مستقل و باصلاحیت به صورت بی طرفانه، شواهد مرتبط با ادعاهای مربوط

به یک واحد تجاری یا رویدادها، فرایندها، عملیات یا کنترل‌های داخلی را به منظور اظهارنظر و ارائه گزارش بی‌طرفانه به دست آورده و ارزیابی می‌کند. درجه‌ی انطباق ادعاها با مجموعه‌ای از استانداردها مشخص شده و اساساً این نوع حسابرسی، حسابرسی «استاندارد» است.

نمایه ۲- اجزای گزارش حسابرسی فناوری اطلاعات

اجزای گزارش حسابرسی فناوری اطلاعات	
منبع	مؤلفه‌ی گزارش
ITAF	عنوان مناسب و متمایز
ITAF	مشخص کردن گیرندگانی که گزارش به آن‌ها ارسال می‌شود
ITAF	مشخص کردن طرف مسئول
گزارش حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی	فهرست مطالب
گزارش حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی	مقدمه
ITAF	شرح دامنه‌ی کار حسابرسی
ITAF	گزاره‌ای که منبع نمایندگی مدیریت در مورد اثربخشی رویه‌های کنترل را مشخص می‌کند
ITAF	گزاره‌ای مبنی بر این‌که کارشناسان، کار حسابرسی را برای اظهارنظر در مورد اثربخشی رویه‌های کنترلی انجام داده‌اند.
ITAF	مشخص کردن اهداف حسابرسی
ITAF	شرح ضوابط یا افشای منبع ضوابط
ITAF	گزاره‌ای مبنی بر این‌که کار حسابرسی مطابق با استانداردهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی یا سایر استانداردهای حرفه‌ای قابل اجرا انجام شده است.
ITAF	جزئیات بیشتر در مورد متغیرهای مؤثر بر اطمینان ارایه شده
ITAF	یافته‌ها، نتیجه‌گیری‌ها و توصیه‌ها برای اقدامات اصلاحی از جمله پاسخ مدیریت
گزارش حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی	برخورد حسابرس
ITAF	پاراگرافی که بیان می‌کند به دلیل محدودیت‌های ذاتی هر کنترل داخلی، تحریف‌های ناشی از اشتباه یا تقلب ممکن است رخ دهد و کشف نشود.
ITAF	خلاصه‌ای از کار(حسابرسی) انجام شده
ITAF	اظهارنظر (حسابرس) در مورد این‌که آیا از تمام جنبه‌های بااهمیت، طراحی و یا اجرای رویه‌های کنترلی در رابطه با حوزه فعالیت مؤثر بوده است یا خیر.
گزارش حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی	خلاصه‌ی اجرایی
ITAF	ارجاع به گزارش‌های جداگانه دیگر که در صورت لزوم باید در نظر گرفته شود.
ITAF	تاریخ صدور گزارش کار حسابرسی (در بیشتر موارد تاریخ گزارش مطابق با تاریخ صدور است)
ITAF	نام افراد یا نهاد مسئول گزارش
گزارش حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی	ضمایم

اجزای گزارش حسابرسی اجزای اجباری گزارش حسابرسی فناوری اطلاعات مطابق با دستورالعمل ۲۴۰۱ مندرج در ITAF - منتشر شده توسط ISACA - شرح داده شده است. علاوه بر این، ISACA مؤلفه‌های اختیاری بیشتری را پیشنهاد می‌کند (نمایه

شماره ۱)، این اجزاء لزوماً به ترتیب نیستند (در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر به منابع اشاره شده مراجعه شود). با این حال، موارد به صورت مورب در نمایه‌ی ارزش بحث بیشتری دارند. توجه به این نکته مهم است که اگرچه براساس ITAF به این اجزاء نیاز است، اما لزوماً به این معنی نیست که گزارش حسابرسی دارای بخش یا عنوان جداگانه برای هر یک باشد. اجزاء ممکن است با بخش‌های مختلف ترکیب شوند. (مجله ایسا، ۲۰۲۰)

دامنه‌ی کار حسابرسی

دامنه‌ی حسابرسی باید موضوع حسابرسی و محدودیت‌های حسابرسی را مشخص کند. دامنه‌ی حسابرسی می‌تواند شامل یک سازمان، یک بخش در سازمان، یک فرایند تجاری، یک سیستم کاربردی یا فناوری پشتیبانی مانند یک پلت فرم یا شبکه خاص باشد. گزاره‌ی دامنه همچنین باید دوره مورد بررسی و زمان انجام حسابرسی را مشخص کند. برای یک خواننده آگاه، دامنه‌ی حسابرسی باید وسعت

مورد انتظار کار حسابرسی و حوزه‌های موضوعی تحت پوشش را نشان دهد.

منبع نمایندگی مدیریت

مدیریت ممکن است در مورد اثربخشی رویه‌های کنترلی اظهارنظر کند. این‌ها معمولاً به صورت ادعاها یا هرگونه اظهارات رسمی یا مجموعه‌ای از اظهارات در مورد موضوعی است که توسط مدیریت ارائه می‌شود. ادعاهای رایج شامل محرمانه بودن، صداقت، در دسترس بودن و انطباق است. به‌طور مثال مدیریت ممکن است ادعا کند که برنامه تحت بررسی مطابق با استاندارد امنیت داده صنعت کارت پرداخت است. این موارد باید در گزارش حسابرسی درج شود.

اهداف حسابرسی

مقصود از انجام حسابرسی در اهداف حسابرسی مشخص می‌شود. چرا حسابرسی انجام می‌شود؟ اهداف، مواردی را که باید توسط حسابرس ارزیابی یا بررسی شوند، مشخص می‌کند. لذا هر گزارش حسابرس باید پشتوانه‌ی مناسبی نسبت به اهداف حسابرسی ارائه

کند. به‌طور مثال اگر هدف حسابرسی تعیین این باشد که «آیا کنترل‌های کافی برای ایجاد اطمینان معقول از این‌که فقط دسترسی فیزیکی مجاز به مرکز داده قابل دستیابی است؛ وجود دارد یا خیر» در این صورت گزارش باید نتیجه‌گیری یا نظر حسابرس را در مورد کفایت کنترل‌ها برای رسیدن به آن هدف بیان کند. همچنین اگر برای دستیابی به هدف لازم است کنترل‌ها اجرا یا تقویت شوند در این صورت گزارش باید توصیه‌ای برای رفع این نیاز ارائه کند. (CISA، ۲۰۲۰، ویرایش ۲۷)

منبع ضوابط

ضوابط؛ استانداردها و معیارهایی هستند که برای اندازه‌گیری و ارائه‌ی موضوع مورد استفاده قرار می‌گیرند و حسابرس سیستم‌های اطلاعاتی براساس آن‌ها موضوع را ارزیابی می‌کند. ضوابط اغلب توسط واحد مورد بررسی تعریف می‌شود به عنوان مثال قراردادهای، قراردادهای سطح خدمات (SLA)^۵، سیاست‌ها، استانداردها. با این حال، مواردی وجود دارد

نمایه ۳- ویژگی‌های یافته حسابرسی

پنج ویژگی یافته حسابرسی		
نام ویژگی	شرح	موارد قابل شناسایی
وضعیت موجود	یافته‌ها	یافته‌های حسابرسی بیانی از مشکل یا نارسایی است. این ممکن است در مواردی مانند ضعف کنترل، مشکلات عملیاتی یا عدم رعایت الزامات مدیریتی یا قانونی باشد.
ضوابط	الزامات و خطوط پایه	گزاره‌ی الزامات و مشخص کردن خطوط پایه که برای مقایسه با یافته‌های حسابرسی براساس شواهد حسابرسی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
علت	دلیل وضعیت موجود	توضیح علت ممکن است نیاز به مشخص کردن شخص مسئول داشته باشد. مگر در مواردی که سیاست حسابرسی اقتضا کند. گزارش باید واحد کسب و کاری سازمانی یا عنوان شخص را مشخص کند و نه نام فرد را. همین امر باید در مورد مشخص کردن شخصی که مسئول پاسخگویی است نیز اعمال شود.
اثر	تأثیر در وضعیت موجود	تأثیر نامطلوب بر هدف عملیاتی یا کنترلی، با بیان تأثیر و ریسک آن توضیح داده می‌شود. جزائر در کمک به ترغیب مدیریت واحد حسابرسی شده، برای انجام اقدامات اصلاحی بسیار مهم است.
توصیه	اقدام اصلاحی پیشنهادی	در حالی که اقدام اصلاحی باید مشکل یا نارسایی ذکر شده در وضعیت موجود را برطرف کند، اقدام اصلاحی باید در جهت رسیدگی به علت باشد.

که ضوابط دیگری باید اعمال شود این زمانی است که یک سازمان استانداردهای خود را تعریف نکرده است. ضوابط منتشره توسط ISACA و سایر ارگان‌های تخصصی (از جمله ISO, IIA,...)، الزامات قانونی و قوانین و مقررات تعیین می‌شود و یا می‌تواند به‌طور خاص برای کار حسابرسی تدوین شده باشد. (به‌طور نمونه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به استناد مفاد بند (ب) ماده (۱۱)، بند (۲) ماده (۱۴) و ماده ۳۷ قانون پولی و بانکی کشور و مفاد بند (الف) ماده (۴۹) قانون برنامه پنجم توسعه کشور و به منظور حصول اطمینان از صحت عملکرد مؤسسات اعتباری در حوزه فناوری اطلاعات بخشنامه «حداقل الزامات ناظر بر ریسک فناوری اطلاعات مؤسسات اعتباری» را تدوین و در تاریخ ۱۴۰۰/۰۷/۰۶ به تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری ابلاغ کرد. بنابر ماده ۶ بخشنامه مذکور هیأت‌مدیره‌ی مؤسسه‌ی اعتباری موظف است به منظور انجام صحیح و دقیق وظایف خود در حوزه فناوری اطلاعات کمیته‌ای تحت عنوان «کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات» ایجاد نماید. مطابق با ماده ۷ این بخشنامه نظارت بر فرایند حسابرسی فناوری اطلاعات در مؤسسه‌ی اعتباری و نیز نظارت بر فرایندها و منابع فناوری اطلاعات از منظر توجیه اقتصادی، کارایی و اثربخشی از جمله وظایف و مسئولیت‌های کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات در مؤسسات اعتباری است.

همچنین براساس ماده ۹ بخشنامه مزبور مؤسسه‌ی اعتباری می‌تواند در راستای وظایف نظارتی کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات، واحدی را تحت عنوان «واحد حسابرسی فناوری اطلاعات» ذیل کمیته‌ی مزبور (کمیته‌ی عالی فناوری اطلاعات) با شرح وظایفی از جمله تهیه‌ی برنامه‌ی جامع حسابرسی فناوری اطلاعات مؤسسه‌ی اعتباری

و هدایت و راهبری فرایندهای مرتبط براساس آخرین نسخه چارچوب حسابرسی فناوری اطلاعات ایساکا تشکیل دهد.

یافته‌ها، نتیجه‌گیری‌ها و توصیه‌ها

گزارش حسابرسی باید شامل مشاهدات، یافته‌ها، نتیجه‌گیری‌ها و توصیه‌ها و در صورت امکان به همراه

مثال ۱:

یافته‌ی حسابرسی: سطح کمیته استاندارد مرکز داده		
نام ویژگی	شرح	موارد قابل شناسایی
وضعیت موجود	سطح پایین استاندارد مرکز داده	براساس استاندارد DC100 و متناسب با سطح خدمات مبتنی بر فناوری اطلاعات در سازمان ... زیرساخت‌های عملیاتی و مرکز داده سازمان ... در سطح پایین قرار دارد.
ضوابط	الزامات و خطوط پایه	استاندارد DC100 ارایه شده توسط سازمان استاندارد ایران
علت	دلیل وضعیت موجود	قدیمی بودن زیرساخت‌ها و مرکز داده سازمان ...، شرایط ساختمان مرکز داده و ...
اثر	تأثیر در وضعیت موجود	تأثیر نامطلوب بر اهداف عملیاتی سازمان که همانا ارایه خدمات مبتنی بر فناوری اطلاعات با کمترین اختلال و قطعی سرویس دارد.
توصیه	اقدام اصلاحی پیشنهادی	تهیه‌ی طرح به روزآوری مرکز داده براساس استاندارد DC100

مثال ۲:

یافته‌ی حسابرسی: بازبودن دسترسی به USB و CD-ROM کارکنان ستاد		
نام ویژگی	شرح	موارد قابل شناسایی
وضعیت موجود	دسترسی کارکنان ستاد به USB و CD-ROM	مطابق بررسی‌های انجام شده دسترسی به USB و CD-ROM در شعب تنها برای افراد دارای مجوز باز بوده اما در مورد کارکنان ستاد، این دسترسی عمومی است و نظارت دوره‌ای بر آن نیز وجود ندارد.
ضوابط	الزامات و خطوط پایه	الزامات افتا و پدافند غیرعامل
علت	دلیل وضعیت موجود	عدم وجود کنترل‌های لازم در خصوص امنیت اطلاعات عدم جلوگیری از رخدادهای امنیتی و کاهش تأثیرات بالقوه ریسک‌های موجود عدم طبقه بندی اطلاعات براساس اهمیت و محرمانگی (Data Classification)
اثر	تأثیر در وضعیت موجود	انتقال نامناسب و غیرمجاز اطلاعات سیستم‌ها سوء استفاده از اطلاعات بانکی و در نتیجه از دست رفتن اعتبار سازمان آسیب رسیدن با هک شدن سیستم اطلاعاتی سازمان
توصیه	اقدام اصلاحی پیشنهادی	به روز رسانی سیاست‌های امنیت اطلاعات در سازمان و نظارت دقیق بر اجرای آن‌ها

تعیین هزینه‌های اصلاح باشد. لذا یافته‌های حسابرسی زمانی در گزارش حسابرسی ارائه می‌شوند که برای اصلاح نارسایی در یک فرایند یا کنترل‌های مربوط به آن، اقدامی لازم باشد. پنج جزء کلیدی یا ویژگی‌هایی که باید هنگام ارائه یافته‌های حسابرسی مورد توجه قرار گیرند، در نمایه شماره ۳ توضیح داده شده است.

کنترلی برآورده نشده است. وجود یک بند توضیحی که دلایل رسیدن به این نظر را بیان می‌کند، نیز ضروری است. عدم اظهارنظر زمانی صادر می‌شود که حسابرس نتواند شواهد حسابرسی کافی و مناسبی را به دست آورد که بر اساس آن اظهارنظر کند یا به دلیل تعاملات بالقوه ابهامات متعدد و تأثیر تجمعی احتمالی آن‌ها، اظهارنظر غیرممکن باشد.

رویدادهای آتی

رویدادهایی که تأثیر قابل توجهی بر موضوع یا فعالیت حسابرسی دارند، گاهی اوقات پس از بررسی کنترل‌ها، اما قبل از تاریخ صدور گزارش حسابرسی رخ می‌دهند. این رویدادهایی که به عنوان رویدادهای آتی نامیده می‌شوند، ممکن است نیاز به افشا داشته باشند زیرا ممکن است یک ادعا یا یک نتیجه را تغییر دهند. (ITAF، ۲۰۲۰). به‌طور مثال حسابرسی سیستم اصلی بانکداری (Core Banking) انجام و تعدادی از ضعف‌ها

برآورده شدن معیارهای حسابرسی حمایت می‌کنند یا خیر، را توصیف می‌کند. انواع اظهارنظرها عبارتند از:

• **اظهارنظر مقبول** - استثنایی برای نارسایی قابل ملاحظه نبوده و یا استثنائات ذکر شده در مجموع محدودیت قابل ملاحظه ندارد. اساساً با توجه به اهداف حسابرسی، یک سند بدون نقص و سلامت بودن است.

• **اظهارنظر مشروط** - موارد استثنا یک نارسایی قابل ملاحظه (اما نه یک ضعف بااهمیت) را نشان می‌دهد. در این مثال، گزارش باید شامل یک بند (پاراگراف) توضیحی باشد که دلایل ابراز نظر مشروط در گزارش را بیان کند.

• **اظهارنظر مردود** - به یک یا چند نارسایی بااهمیت اشاره می‌کند که به یک ضعف بااهمیت منجر می‌شود. از منظر کنترل داخلی، زمانی اظهارنظر مردود می‌شود که کنترل‌های کافی برای ایجاد اطمینان معقول از دستیابی به اهداف کنترلی مؤثر نباشد یا وجود نداشته باشد و یا احتمال معقولی وجود دارد که اهداف

تخصیص یک رتبه برای نشان دادن اهمیت هر یافته، به همراه یک شماره مرجع منحصر به فرد برای تشخیص آسان هر مورد، تمرین خوبی است. این می‌تواند توسط مدیریت برای اولویت بندی پاسخ خود و توسط حسابرس برای ردیابی یافته‌ها تا تکمیل استفاده شود. یافته‌ها همچنین می‌توانند به ترتیب اهمیت ارائه شوند. هنگام دریافت پاسخ‌های مدیریت، همیشه مدیر مسئول و تاریخ اجرای توافق شده ثبت شود. این‌ها به فرایند پیگیری حسابرسی کمک خواهد کرد.

اظهارنظر

هدف این بخش ارائه‌ی یک نتیجه‌گیری یا نظر کلی در رابطه با اهداف کار حسابرسی است. نظر حسابرس یک گزاره‌ی رسمی است که توسط حسابرس فناوری اطلاعات و اطمینان‌بخشی بیان می‌شود و دامنه‌ی حسابرسی، رویه‌های مورد استفاده برای تهیه‌ی گزارش و این‌که آیا یافته‌ها از

و یافته‌ها در طول فرایند حسابرسی شناسایی شده است اما همزمان با دوره رسیدگی، پروژه مهاجرت از سیستم فعلی به سیستم جدید بانکداری در حال انجام است و ممکن است در آینده یافته‌های فعلی را تحت تأثیر قرار داده و بعضاً منجر به حذف یافته و یا شناسایی نقاط ضعف بیشتری شود.

ارتباطات بیشتر

حسابرسان باید قبل از نهایی شدن و انتشار گزارش، محتویات پیش نویس گزارش را با مدیریت حسابرسی شونده در حوزه موضوعی مذاکره کنند و پاسخ مدیریت حسابرسی شونده به یافته‌ها، نتیجه‌گیری‌ها و توصیه‌ها را در گزارش نهایی بگنجانند.

همچنین باید نارسایی‌ها و ضعف‌های قابل توجه در محیط کنترلی را مسئولین راهبری و در صورت لزوم مقام مسئول اطلاع دهند و در گزارش به صراحت اعلام کنند که نارسایی‌ها و ضعف‌ها ابلاغ شده است.

سایر ملاحظات

حسابرس فناوری اطلاعات باید نکات دارای بار مالی یا ضعف‌های معنی دار و مهم و تأثیر آن‌ها بر دستیابی به اهداف حسابرسی را در گزارش شرح دهند. هرگونه گزارش جداگانه را در گزارش نهایی ارجاع داده و استانداردهای اعمال شده در انجام حسابرسی را شناسایی و موارد عدم انطباق با استانداردها را در صورت لزوم اعلام کنند.

خلاصه‌ی اجرایی

خلاصه‌ی اجرایی یک سند مختصر

است که مسائل، یافته‌ها و توصیه‌های یک گزارش طولانی تر را نشان می‌دهد. معمولاً شامل توصیف سطح بالایی از پیام اولیه گزارش، اهداف کلیدی حسابرسی و خلاصه مختصری از نتایج حسابرسی است. این مورد در ITAF اجباری نشده است، اما به شدت توصیه می‌شود زیرا اغلب تنها بخشی از گزارش است که توسط مدیران ارشد خوانده خواهد شد.

تاریخ صدور گزارش کار حسابرسی (در بیشتر موارد تاریخ گزارش منطبق با تاریخ صدور است) توصیه می‌شود در صورت عدم ذکر تاریخ در خلاصه کار انجام شده تاریخ‌های انجام حسابرسی در گزارش ذکر شود.

نام افراد یا نهاد مسئول گزارش گزارش حسابرسی باید شامل گیرندگان موردنظر و هر گونه محدودیت در گردش باشد همچنین شامل امضا و موقعیت افراد یا نهادهای مسئول گزارش باشد.

نتیجه‌گیری

متخصصان حسابرسی فناوری اطلاعات ساعت‌های زیادی را صرف جست‌وجو و بحث در مورد برنامه‌های حسابرسی فناوری اطلاعات می‌کنند زیرا این امر می‌تواند بر کیفیت کار انجام‌شده و در نهایت اطمینان ارائه شده به سازمان مؤثر باشد. با این حال، محتویات گزارش حسابرسی به ندرت مورد بحث قرار می‌گیرد، حتی اگر از آن‌ها برای پیشبرد فرایند پیگیری حسابرسی استفاده شود و اغلب منجر به ایجاد هزینه در سازمان خواهد شد.

ISACA استانداردها، دستورالعمل‌ها، مقالات وایت پیپر و یک الگوی گزارش را تولید کرده است که باید به آن‌ها ارجاع داده شود تا اطمینان حاصل شود که گزارش‌های حسابرسی هر سازمانی با استانداردهای حرفه‌ای سطح بالا مطابقت دارد. همچنین زمانی که نتایج گزارش حسابرسی به چالش کشیده می‌شود، پایبندی به این استانداردها برای حسابرس فناوری اطلاعات ارزشمند خواهد بود.

لذا یک حسابرس باید یک گزارش متوازن را ارائه کند که شامل موضوعات منفی از نظر یافته‌ها و نیز نظرات سازنده مثبت در مورد فرایندها و کنترل‌های بهبودیافته یا کنترل‌های مؤثری که از قبل وجود داشته است، را توصیف کند.

منابع:

- سینگلتن تامی، ۲۰۱۴، اصول حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی، مجله ایساکا.

- ارفعی سمیرا و یافتیان میترا، اول ۱۴۰۲، چارچوب حسابرسی فناوری اطلاعات.

- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بخشنامه «حداقل الزامات ناظر بر ریسک فناوری اطلاعات مؤسسات اعتباری»، مهر ۱۴۰۰.

- <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/662/2/022055/pdf>

- https://www.isaca.org/-/media/files/isacadp/project/isaca/articles/journal/2020/volume-1/the-components-of-the-it-audit-report_joa_eng_0120

1. Information Systems Audit and Control Association (ISACA)
2. IT Audit Framework (ITAF™)
3. Payment Card Industry Data Security Standard
4. Certified Information System Auditor (An ISACA Certification)
5. Service Level Agreement

پی‌نویس:

تأثیر فناوری‌های نو ظهور بر کارایی و اثربخشی حسابرسی

وحید منتی، حامد دادخواه، دنیا بابائی، نازنین خواجه کرم‌الدین

ماشین‌ها، ربات‌ها و سیستم‌های مجهز به هوش مصنوعی، به سرعت در حال یادگیری انجام وظایفی هستند که به طور سنتی توسط انسان انجام می‌شود. فناوری‌های نو، کسب و کارها و حرفه‌های مختلف را تحت تأثیر قرار داده و حسابرسی نیز از این قاعده مستثنی نیست. هدف این پژوهش بررسی و تشریح فناوری‌های نو ظهور و تأثیر آن بر کارایی و اثربخشی فرایند حسابرسی است. پژوهش حاضر با بهره‌گیری از روش کتابخانه‌ای، به بررسی موضوع مطرح شده پرداخته و داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز، از پژوهش‌های انجام شده در این زمینه استخراج شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که فناوری‌های جدید در حرفه‌ی حسابرسی، تأثیر مستقیم و مثبت بر کیفیت و دقت اجرای کار حسابرسی دارند. لذا می‌توانند باعث افزایش کارایی و اثربخشی حسابرسی شوند. همچنین با تأثیری که در صرفه‌جویی هزینه و زمان ایجاد

می‌کنند، باعث کاهش مخارج و افزایش سرعت کار شده و فرایند حسابرسی را به سمت بررسی کل جامعه به جای نمونه‌گیری سوق می‌دهند. نکته‌ی بسیار مهم این است که باید توجه داشت هوش مصنوعی قابلیت جایگزینی کامل با حساب‌رسان (انسان) را ندارد و صرفاً به کمک ماشین‌های هوشمند، ربات‌ها، سیستم‌ها و فناوری‌های دیگر، فرایند انجام حسابرسی تقویت می‌شود. توقشوند.

۱. مقدمه

در ابتدا اجازه دهید به دنیای داوری فوتبالی برویم و آن را با حسابرسی مقایسه کنیم. علت این انتخاب، به بحث قضاوت برمی‌گردد که در هر دو حوزه، بسیار بااهمیت و تأثیرگذار است. در جام جهانی ۱۹۸۶، مارادونای آرژانتینی، توپ را با دست وارد دروازه انگلیس کرد. داور مسابقه آن گل را به اشتباه، سالم اعلام کرد. شاید اگر این گل مردود اعلام می‌شد، سرنوشت قهرمان جام جهانی تغییر پیدا می‌کرد. امروزه با پیشرفت

فناوری، اشتباهات به حداقل رسیده است. در دنیای مدرن، با بهره‌گیری از فناوری‌های کمک‌داور ویدیویی، فناوری خط دروازه، ارتباط رادیویی داور وسط با کمک داور و غیره، امر قضاوت که پیچیدگی‌های خاص خودش را دارد، به کار ساده‌تری تبدیل شده است. در همین راستا سازمان‌ها و نهادهای مختلف، تصمیماتی را در جهت بهبود کیفیت قضاوت اتخاذ کرده‌اند. برای مثال فدراسیون بین‌المللی فوتبال اعلام کرد که در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر، از فناوری جدیدی برای تشخیص آفساید استفاده کرده است. این فناوری، تشخیص آفساید نیمه‌خودکار نام دارد که با استفاده از چندین دوربین و یک سنسور در داخل توپ، محل دقیق بازیکنان و توپ را اندازه‌گیری می‌کند و با سرعت و دقت بالایی یک مدل سه بعدی از خط آفساید روی نمایشگر برای داوران ایجاد می‌کند. در حرفه‌ی حسابرسی، هدف آن است که با بهره‌گیری از فناوری‌های نو ظهور، عملکرد حسابرس و فرایند

انجام حسابرسی بهبود پیدا کند. نکته حائز اهمیت این است که در هر سه حوزه دآوری فوتبالی، دآوری تنیس و حسابرسی، قرار نیست ماشین‌ها جایگزین انسان شوند. زیرا ماشین‌ها نمی‌توانند بسیاری از ویژگی‌های انسانی مانند شجاعت، قاطعیت، قضاوت و غیره را پوشش دهند. در واقع ظهور فناوری‌های نو، عملکرد داوران و حسابرسان را تقویت می‌کنند.

ذی‌نفعان نیز بر این باورند که در صورت استفاده حسابرسان از فناوری، در کیفیت کار حسابرسی بهبود حاصل می‌شود. اعتقاد آن‌ها بر این است که اگر ماشین‌ها می‌توانند کارها را سریع‌تر و بهتر انجام دهند، باید از آن‌ها استفاده شود. در این حالت استخراج داده‌ها و تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی که هفته‌ها طول می‌کشد، در زمان کم، با صرف هزینه‌ی معقول و کمترین میزان خطا انجام می‌شود. حسابرسی ساده به نظر می‌رسد، اما نباید بیش از حد آن را فرایندی ساده بدانیم. حسابرسی چیزی فراتر از تجزیه و تحلیل و اعتباربخشی به گزارش‌های مالی است و حتی با ماشینی شدن فرایندهای آن، همچنان نیاز به تفسیر و قضاوت انسان متخصص و ماهر در آن احساس می‌شود. در پژوهش حاضر تلاش شده است تا به بیان مزایا و نقش فناوری‌های نو در حسابرسی پرداخته شود. همچنین تاثیر این فناوری‌ها بر کارایی و اثربخشی فرایند حسابرسی، مورد بررسی و تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته است.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در سال ۱۹۹۷ اتفاق غیر قابل تصویری افتاد. گری کاسپاروف قهرمان شطرنج جهان، از دیپ بلو^۱، ابررایانه شطرنج باز شرکت آی‌بی‌ام^۲ شکست خورد. این شکست دنیا را حیرت زده کرد. ماشین آی‌بی‌ام، به عنوان رقیب مغز انسان، به نمایش گذاشته شد. ماشینی که توانایی

تصور حدود ۲۰۰ میلیون وضعیت متفاوت شطرنج در ثانیه را داشت. اما قبل از مسابقه، اعتماد به نفس کاسپاروف بسیار بالا بود. در آن زمان، او مایکل جردن شطرنج به حساب می‌آمد. گری از دهه ۸۰ میلادی، رایانه‌های شطرنج‌باز را شکست داده بود. وی در سال ۱۹۹۶ نیز، نسخه قبلی دیپ بلو را شکست داده بود و به نظر می‌آمد که تقریباً شکست ناپذیر است. بنابراین وقتی کاسپاروف، یکی از بزرگترین بازیکنان شطرنج همه دوران‌ها، در مقابل تماشاگران جهانی به یک رایانه باخت، در ذهن مردم این سؤال ایجاد شد که آیا فقط به زمان بستگی دارد تا ماشین‌ها در دیگر جنبه‌های زندگی نیز از انسان‌ها پیشی بگیرند؟ این‌جا بود که ایده ماشین‌های هوشمندی که می‌توانستند از انسان بهتر عمل کنند، به واقعیت تبدیل شد.

ارتباط موضوع دیپ بلو با حسابرسی به یک سؤال مشخص برمی‌گردد. این‌که آیا ماشین‌های هوشمند می‌توانند بهتر از حسابرسان عمل کنند و جای آن‌ها

را بگیرند؟ در عصر حاضر، حسابرسی مالی آماده‌ی تغییرات عمیق و سریع در فرایندهای خود می‌باشد. سازمان‌ها به‌طور فزاینده‌ای دیدگاه آینده‌نگرانه‌تر و انتظارات بیشتری از حسابرس دارند که به شناسایی و رسیدگی به مسائل با اهمیت کمک می‌کند. مهم‌تر از آن، سازمان‌ها می‌دانند که فناوری به رشد و تکامل خود ادامه خواهد داد و می‌خواهند هر چه زودتر تغییرات قابل توجهی را در رویکرد حسابرسی مشاهده کنند. حسابرسی برای مفید ماندن باید تکامل یابد تا سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان بتوانند به منظور کسب اطمینان به آن نگاه کنند. هنگامی که شرکت‌ها در حوزه‌های مختلف کاری با شکست مواجه می‌شوند، ذی‌نفعان از خود می‌پرسند که آیا حسابرسی برای اطمینان بخشی و ایجاد دیدگاه آینده‌نگر مناسب است یا خیر؟ برای رسیدگی به این نگرانی‌ها، ذی‌نفعان خواستار حسابرسی هستند که بینش معناداری، فراتر از تأیید یا عدم تأیید تاریخی ارائه شده در گزارش‌های حسابرسی

شبکیه‌ی چشم بیمار رشد می‌کرد، به ضخامت صدم میلی‌متر بردارند. مواردی چشمگیر و بسیار فراتر از محدودیت‌های فیزیولوژیکی که تنها با دست انسان قابل انجام است.

این موضوع برای حسابرسی چه معنایی دارد؟ در حرفه‌ی حسابرسی، اتوماسیون باعث حسابرسی سریع‌تر و هوشمندانه‌تر خواهد شد و کاهش میزان خطا را به دنبال دارد. سیستم حسابرسی پی.دبلیو.سی. آنورا^۴ یک مثال خوب است. آنورا توسط هر حسابرس در شبکه‌ی پی.دبلیو.سی، برای جمع‌آوری و یکپارچه سازی فعالیت‌های حسابرسی استفاده می‌شود. یک منبع اطلاعاتی واحد برای هر یک از پروژه‌های حسابرسی فراهم می‌کند. اطمینان می‌دهد که همه اعضای تیم حسابرسی با یک روش مشخص کار می‌کنند. این امر نظارت مرکزی، پیشرفت و کیفیت را در زمان واقعی تسهیل می‌کند و باعث بهبود کیفیت حسابرسی می‌شود.

از تغییرات و تأثیرات مثبتی که اتوماسیون بر حسابرسی دارد، می‌توان به آزمون دقیق معاملات و بررسی کل جامعه آماری اشاره کرد. در گذشته، حسابرس برای حسابرسی میلیون‌ها ورودی در دفتر خرید یک شرکت بزرگ، یک نمونه معتبر آماری را انتخاب می‌کرد (برای مثال ۶۰ معامله). برای هر یک از این ۶۰ معامله، حسابرس باید بررسی کند که آیا این خرید مجاز بوده است یا خیر؟ آیا پول نقد واقعاً از حساب بانکی خارج شده است یا خیر؟ بررسی کند آنچه خریداری شده، واقعاً رسید شده است یا خیر؟ بنابراین حسابرس به دنبال بررسی ۶۰ رسید دریافتی از کالاهای مختلف است. این کار، حداقل دو هفته برای بررسی بخش کوچکی از معاملات دفتر کل زمان می‌برد. برای حل این مشکلات چه باید کرد؟

هلو^۵، ابزار تجزیه و تحلیل ابر داده‌ها است. این نرم افزار که توسط پرایس

تجزیه و تحلیل اخیر پرایس واتر هاوس نشان می‌دهد که تا اوایل دهه‌ی ۲۰۳۰، تا ۳۰ درصد از مشاغل بریتانیا ممکن است در معرض خطر بالای اتوماسیون قرار گیرند. بیشترین خطرات در بخش‌هایی مانند حمل و نقل و ذخیره سازی (۵۶٪)، تولید (۴۶٪) و عمده فروشی و خرده فروشی (۴۴٪) است.

ربات‌ها صرفه جویی زیادی در هزینه‌های جاری و زمان صرف شده برای آموزش کارکنان دارند. آن‌ها می‌توانند ساعات طولانی‌تری کار کنند، در حالی که به حداقل نظارت نیاز دارند. حاشیه خطای آن‌ها نیز به میزان قابل توجهی کمتر است و باعث افزایش کارایی و کاهش ضایعات می‌شوند.

برای مثال در حوزه‌ی پزشکی، جراحان برای عمل چشم به صورت ماشینی، از یک جوی استیک^۶ و صفحه‌ی نمایش لمسی برای کنترل ربات استفاده کردند و در عین حال پیشرفت را از طریق میکروسکوپ عملیاتی زیر نظر گرفتند و توانستند غشایی را که روی سطح

کسب کنند. فناوری همراه با تخصص حسابرس ماهر امروزی، به ذی‌نفعان این امکان را می‌دهد تا به جنبه‌های مالی یک سازمان، نگاه عمیق‌تری داشته باشند و بینشی کسب کنند که منجر به تصمیمات آگاهانه شود. این امر به رفع یا کاهش شکاف انتظارات در حسابرسی کمک زیادی می‌کند و اطمینانی بسیار فراتر از آزمون‌های مبتنی بر نمونه ارائه می‌دهد. روزی فرا خواهد رسید که فناوری‌های نوظهور، حسابرسی را به فرایندی مستمر، همزمان و آینده نگر تبدیل خواهد کرد.

۱.۲. اتوماسیون - بررسی نرم‌افزارهای آنورا و هلو

ماشین‌ها، ربات‌ها و سیستم‌های مجهز به هوش مصنوعی، به سرعت در حال یادگیری انجام وظایفی هستند که به‌طور سنتی توسط انسان، در طیف وسیعی از صنایع انجام می‌شود. پیش‌بینی‌های انجام شده، نشان دهنده سرعت تغییر حسابرسی در دهه‌های آینده است.

واتر هاوس طراحی شده، این امکان را به حسابرِس می‌دهد که از رویکرد آزمون نمونه به سمت ارزیابی کل جامعه (بررسی ۱۰۰٪ معاملات) حرکت کند. هلو می‌تواند ویژگی‌های میلیون‌ها ورودی را در یک لحظه بررسی نماید و هر مورد استثنایی را فوراً علامت‌گذاری کند. این نرم افزار به حسابرسان این امکان را می‌دهد که داده‌ها را به روش‌های متفاوت و در دسته بندی‌های مختلف، در اختیار داشته باشند. برای مثال بر اساس تامین‌کننده، تاریخ معامله، مقدار و غیره. هلو، احتمال این که حسابرِس موارد یا روندهای غیرعادی را تشخیص دهد، می‌افزاید. همه این موارد به کسری از زمان انجام شده و به شدت باعث کاهش زمان حسابرسی می‌شود. همچنین میزان خطا و تلاش فیزیکی انسان کاهش و میزان اطمینان بسیار افزایش می‌یابد (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۷).

۲.۲. یادگیری ماشینی با هوش مصنوعی

هوش مصنوعی^۶ حوزه‌ای است که در چند سال گذشته مورد توجه قرار گرفته است. شکل فعلی هوش مصنوعی اغلب به عنوان «هوش مصنوعی ضعیف» توصیف می‌شود که برای تمرکز بر روی یک کار محدود در پارامترهای قابل برنامه‌ریزی خاص ایجاد شده است. هوش مصنوعی ضعیف، در تجزیه و تحلیل مجموعه داده‌های بزرگ و موتورهای جست‌وجو مانند گوگل نقش دارد و برای ارزیابی جست‌وجوها، وبسایت‌های بازدید شده و دسترسی سریع‌تر به نتیجه مدنظر استفاده می‌شود. سؤالی که مطرح می‌شود این است که تأثیر این فناوری بر حسابرسی چیست؟

هوش مصنوعی در مراحل ابتدایی خود، برای بهبود فرایند حسابرسی استفاده می‌شود. کارشناسان از هوش مصنوعی برای شناسایی الگوها و

ناهنجاری‌ها در حجم وسیعی از داده‌های ساختاریافته استفاده می‌کنند. هرگونه ناهنجاری شناسایی شده توسط ماشین، شناسایی و ذخیره می‌شود. سپس از تجربیات خود یاد می‌گیرد و یادگیری را در مجموعه‌ی بعدی داده‌ها اعمال می‌کند (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۶).

اخیراً در ایالات متحده، پژوهشگران یک برنامه‌ی عالی برای این کار توسعه دادند. موضوع بدین شرح است:

فرض کنید مؤسسه‌ای در حال انجام حسابرسی شرکت فرضی الف است. آن‌ها باید یک بررسی تحلیلی از عملکرد شرکت الف انجام دهند. ماشین هوشمند در وب جست‌وجو می‌کند و یک گروه هم‌تا از شرکت‌ها را برای شرکت الف ایجاد می‌کند. سپس یک سری نسبت‌ها را در طول زمان برای شرکت الف و گروه هم‌تا محاسبه و ترسیم می‌کند. به عنوان مثال، گردش دارایی، روزهای بدهکار و غیره. سپس دستگاه برای شناسایی روندهای غیرعادی، از قبل برنامه‌ریزی می‌شود (به عنوان مثال اگر شرکت الف در زمینه‌ای خاص، از معیارهای گروه هم‌تا فاصله داشت). سپس این داده‌ها با تیم حسابرسی به اشتراک گذاشته می‌شود. قضاوت با تیم حسابرسی است. آن‌ها باید تصمیم بگیرند که آیا این انحراف/انحرافات واقعاً یک ناهنجاری است یا خیر؟ اگر چنین است، چه چیزی باعث این رخداد شده است؟

تصمیم تیم حسابرسی در مورد ناهنجاری و علت به وجود آمدن آن، به دستگاه بازخورد داده می‌شود. به این دلیل که ماشین، چگونه به روابط مشابه در آینده پاسخ دهد. هر چه این روند بیشتر انجام شود، دستگاه در تشخیص ناهنجاری‌های واقعی بهتر عمل می‌کند. به این معنی که تیم حسابرسی، بهتر می‌تواند الگوها و ناهنجاری‌های غیر معمول را در حجم عظیمی از داده‌ها در یک لحظه شناسایی کند. این می‌تواند به رفع شکاف انتظارات ذی‌نفعان، که

توانایی حسابرِس برای کشف تقلب را احاطه کرده است، کمک کند.

حسابرسان مسئولیت‌های محدود و مشخصی برای کشف تقلب دارند. با این حال، واکنش عموم جامعه به تقلب در شرکت‌های بزرگ نشان می‌دهد که انتظارات از حسابرسان فراتر از این موضوع است. ممکن است هر زمان که هر نوع فعالیت متقلبانه‌ای وجود داشته باشد، ناامیدی بزرگی در ذهن عموم مردم ایجاد شود و دائماً این سؤال مطرح شود که حسابرسان کجا بودند؟

با روش‌های جدید تجزیه و تحلیل داده‌ها، می‌توانید به راحتی تصور کنید که به یک ماشین آموزش می‌دهید تا مراقب تقلب حسابداری باشد. یکی از روش‌های آموزش به ماشین هوشمند، نشان دادن مجموعه‌های بزرگ داده (مجموعه‌هایی که واقعاً در آن‌ها تقلب رخ داده است) به دستگاه می‌باشد. این موضوع به ماشین کمک می‌کند تا یاد بگیرد که چه الگوهایی را شناسایی کند. با این حال، همانطور که هوش مصنوعی به‌طور مستمر در حال تکامل است، روش‌های مورد استفاده برای ارتکاب تقلب و کلاهبرداری نیز در حال تغییر هستند. به همین دلیل باید اطمینان حاصل شود که فناوری مورد استفاده در سازمان، تاریخ مصرف گذشته و قدیمی نشده است.

۳.۲. تأییدیه‌های الکترونیکی

تأییدیه‌های کاغذی بیش از ۹۰ سال است که توسط حسابرسان مورد استفاده قرار می‌گیرند. اما ارسال این تأییدیه‌ها خسته کننده است. برای مثال، پردازش و تأیید هر حساب بانکی توسط کارکنان حسابرسی حدود ۱۰ الی ۱۵ دقیقه زمان می‌برد. تصور کنید یک صاحبکار ۲۳ حساب بانکی در دو بانک مختلف دارد. تأیید تمام حساب‌های صاحبکار حدود پنج ساعت زمان می‌برد. برای یک شرکت که قصد دارد در جهت رشد و

توسعه خود قدم بردارد، یافتن ابزارهایی که کارایی را بهبود می‌بخشد و هزینه را برای شرکت کاهش می‌دهد، اولویت اصلی است. از سال ۲۰۱۰ تأییدیه‌های الکترونیکی، به عنوان جایگزین ایمیل و تأییدیه‌های کاغذی پیشنهاد شدند. به کمک آن سازمان‌ها توانستند تا حدود زیادی در منابعشان صرفه جویی کنند. نتایج آزمایش‌های انجام شده نشان می‌دهند که تأییدیه‌های الکترونیکی نسبت به سایر روش‌ها، خطا و اشتباه کمتری دارند و جایگزینی آن با روش‌های سنتی، به دلیل اثری که بر سه عامل کلیدی قابلیت اتکا، مربوط بودن و کیفیت شواهد دارند، تا حد بسیار زیادی باعث افزایش کارایی و اثربخشی در حسابرسی خواهند شد.

امنیت تأییدیه‌های الکترونیکی، هم از طرف حسابرس و هم از سمت پاسخ دهنده در سطح بسیار بالایی قرار دارد. همچنین این تأییدیه‌ها بدلیل ثبت در سایت "Confirmation.com"، قابلیت رهگیری و پیگیری راحت‌تری را به همراه دارند. از طرفی با صرفه جویی که در زمان و هزینه برای صاحبکار ایجاد می‌کند، باعث افزایش کار ارجاعی به مؤسسه حسابرسی می‌شود و از این طریق سودآوری مؤسسه را بهبود می‌بخشد (راهنمای تأییدیه الکترونیکی، ۲۰۲۱).

۴.۲. واقعیت مجازی

واقعیت مجازی^۷ در بسیاری از صنایع کاربرد دارد. برای مثال می‌توان به نقش آن در صنعت بازی‌های ویدیویی و همچنین نیروهای ارتش، برای آماده سازی سربازان خود در موقعیت‌های جنگی اشاره کرد. در حرفه‌ی حسابرسی نیز از واقعیت مجازی می‌توان برای آموزش حسابرسان از طریق شبیه سازی موقعیت‌های حسابرسی و زمینه‌های هشدار تقلب استفاده کرد. به این صورت که حجم وسیعی از داده‌هایی

که در فرایند حسابرسی جمع آوری می‌شود را به کمک واقعیت مجازی متجسم خواهند شد و به کمک آن‌ها دیدگاه روشن‌تر و جدیدتری را در فرایند حسابرسی به کار خواهند گرفت. ممکن است زمانی فرا برسد که حسابرسان بتوانند صنایع را از طریق نقشه‌ی مجازی بررسی کنند و به صورت از راه دور، سطح مناسبی از شناخت را پیرامون صنعت مورد بررسی کسب کنند. همچنین به کمک این فناوری می‌توانند به بازدید غیر حضوری از محیط کارخانه و چرخه تولید بروند و حجم زیادی از زمان و هزینه را ذخیره کنند. در نهایت نیز می‌توانند صورت‌های مالی را در قالب سه بعدی، تهیه و بررسی کنند (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۸).

۵.۲. عینک‌های مجازی

مؤسسه‌ی کی.پی.ام.جی.^۸ در حال پیاده سازی و اجرای حسابرسی مجازی به عنوان یکی دیگر از فناوری‌های نوآورانه پس از همه‌گیری کرونا است. این مؤسسه قصد دارد در یکی از پروژه‌های خود، برای انجام حسابرسی از ۱۵۰ عینک هوشمند^۹ استفاده کند. در این صورت تیم حسابرسی را قادر می‌سازند تا بررسی‌های مربوط به موجودی کالا را از راه دور و با پشتیبانی سیستم کنترل کیفیت انجام دهند. این فناوری، کیفیت حسابرسی را افزایش می‌دهد و در عین حال از سلامت و ایمنی کارکنان شرکت مورد رسیدگی و حسابرسان، محافظت می‌کند.

کریستین پیو^{۱۰} (یکی از مدیران مؤسسه‌ی کی.پی.ام.جی) بر این باور است که عینک‌های هوشمند ابزاری برای هماهنگ شدن حسابرسان، با دنیای مدرن و هوشمند امروزی است، اما جای شک و تردید حرفه‌ای حسابرسان را نمی‌گیرد. وی اذعان داشت: «عینک‌های هوشمند ارتباطات یکپارچه، دو طرفه و بلادرنگی را فراهم

می‌کنند که حسابرسان را قادر می‌سازد تا مشاهدات موجودی را از راه دور و با همان کارایی و کیفیتی که در محل انجام می‌دادند، پیش ببرند».

یکی از اعضای تیم حسابرسی مؤسسه کی.پی.ام.جی گزارش داده است که فرایند شمارش موجودی‌ها که انجام آن در حالت عادی ۳ روز زمان می‌برد، با استفاده از عینک‌های مجازی در حدود ۵ ساعت اجرایی شده است.

آزمایش‌های انجام شده به وضوح نشان دادند که عینک‌های هوشمند، تجربه‌ای مدرن را ارائه می‌کنند. فیلم زنده با وضوح و کیفیت بالا و قابلیت حذف نویز، از ویژگی‌های این فناوری است. در حین انجام کار نیز قابلیت مکالمه فعال، به حسابرس اجازه می‌دهد تا در هنگام مشاهده موجودی‌ها، دستورالعمل‌ها و خواسته‌های خود را بیان نماید. نحوه انجام کار به این صورت است که نماینده‌ای از صاحبکار عینک را به چشم می‌زند و پخش مستقیم فیلم را برای حسابرس ارسال می‌کند. حسابرس بررسی موجودی‌ها را از طریق رایانه خود می‌بیند و می‌تواند تصاویر را بزرگ کرده و ویژگی‌های نور را برای بررسی دقیق‌تر تنظیم کند.

در آزمایش‌های انجام شده مشخص شد که عینک‌های مجازی باعث صرفه‌جویی در زمان و افزایش کیفیت حسابرسی می‌شوند. شمارشی که نیاز به صرف هزینه، زمان و نیروی انسانی زیادی دارد، تنها با استفاده از این فناوری و به صورت از راه دور، در مدت زمان کوتاه‌تری انجام می‌شود. همچنین بحث محافظت از سلامت و ایمنی حسابرسان و کاهش خطر ابتلا به بیماری‌های عفونی مانند کرونا نیز صورت می‌پذیرد (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۸).

۶.۲. کی.پی.ام.جی کلارا

کی.پی.ام.جی کلارا^{۱۱} پلتفرم حسابرسی هوشمند مؤسسه‌ی کی.پی.

ام.جی است که برای تسهیل تعاملات شفاف و یکپارچه تیمی طراحی شده است. این پلتفرم امن، یک پورتال متمرکز را ارائه می‌دهد که به عنوان یک منبع واحد برای تبادل اطلاعات عمل می‌کند.

پلتفرم کلارا دارای قابلیت‌های اتوماسیون است و برای ارائه بهتر، با کیفیت‌تر و ساده‌تر استفاده می‌شود. شرکت‌ها از طریق این فناوری می‌توانند بینش قدرتمندی را در مورد کسب‌وکار ارائه دهند. کلارا می‌تواند داده‌ها را به صورت اینفوگرافیک و الگوهای معنادار نشان دهد و باعث ایجاد درک عمیق‌تری نسبت به واحد مورد رسیدگی شود. در واقع با بکارگیری این فناوری، حسابرس دید جامع‌تری از صاحبکار و محیط رقابتی کسب خواهد کرد. نتایج آزمایش‌های انجام شده نشان می‌دهند که پلتفرم کلارا، زمینه‌ای برای شفافیت بیشتر در حسابرسی، افزایش کارایی در تبادل اسناد، همکاری، ارتباطات و مدیریت پروژه را به ارمغان می‌آورد. از طریق کلارا و به کمک اتوماسیون‌های هوشمند آن (قابلیت‌های تحلیلی نوآورانه)، قضاوت و تردید حرفه‌ای متخصصان حسابرسی، قدرت و کیفیت بیشتری یافته است (کی.پی.ام. جی، ۲۰۲۲).

۷.۲. اینترنت اشیا

طبق تعاریف ارائه شده در ویکی پدیا، عبارت اینترنت اشیا^{۱۲} برای نخستین بار در سال ۲۰۰۹ توسط کوین اشتون^{۱۳} مورد استفاده قرار گرفت و جهانی را توصیف کرد که در آن هر چیزی از جمله اشیا بی‌جان، برای خود هویت دیجیتال داشته باشند و به رایانه‌ها اجازه دهند آن‌ها را سازماندهی و مدیریت کنند (ویلیام^{۱۴}، ۲۰۱۲). در حال حاضر اینترنت، همه مردم را به هم متصل می‌کند ولی با اینترنت اشیا، تمام اشیا به هم متصل می‌شوند.

اینترنت اشیا مفهومی جدید در دنیای فناوری و ارتباطات بوده و به طور خلاصه فناوری مدرنی است که در آن برای هر موجودی (انسان، حیوان و یا اشیا) قابلیت ارسال داده از طریق شبکه‌های ارتباطی، اعم از اینترنت یا اینترنت، فراهم می‌شود. بستر اینترنت اشیا بر امواج رادیویی بی سیمی قرار داده شده که به دستگاه‌های مختلف این امکان را می‌دهند تا از طریق اینترنت با یکدیگر به برقراری ارتباط بپردازند. این بستر شامل فناوری‌های استاندارد مانند وای‌فای، آر.اف.آی.دی^{۱۵}، ان.اف.سی^{۱۶} و بلوتوث کم مصرف و غیره است (زینب و همکاران^{۱۷}، ۲۰۱۵).

با بکارگیری این فناوری، حسابرسی در بطن فرایندها و ارتباطات میان اشیا قرار خواهد گرفت تا مقوله‌ی حسابرسی خودکار بیش از پیش به واقعیت نزدیک شود. اینترنت اشیا منبع داده را مجدداً راه اندازی می‌کند و روند جمع‌آوری داده را تغییر می‌دهد و به نوعی ماهیت شواهدی که قرار است حسابرس مورد استفاده و مبنا قرار دهد

را تغییر می‌دهد. به عنوان مثال شمارش فیزیکی موجودی‌ها با وجود اینترنت اشیا راحت‌تر و دقیق‌تر و با صرف زمان کمتری صورت می‌پذیرد. زیرا کالاهای ورودی و خروجی با اشیاهایی که دارای اینترنت هستند به وسیله سنسورها و آر.اف.آی.دی‌ها به درستی ثبت گردیده و قابلیت اتکا نسبت به مانده‌ی فیزیکی موجودی‌ها افزایش می‌یابد. به علاوه رصدپذیری از طریق پرونده‌های عطف حسابرسی در زمان رویدادهای اثبات ادعای مرتبط با گروه معاملات را آسان‌تر خواهد کرد (مگان^{۱۸}، ۲۰۱۶).

اینترنت اشیا به حسابرسان امکان حسابرسی مستمر طی سال را می‌دهد. با وجود ثبت دقیق وقایع و اطلاعات طی سال، حسابرسان این فرصت را دارند تا با زمان کمتر و حضور کمتر در محل کار صاحبکار به صورت ثابت، به حسابرسی طی سال مشغول باشند. پیش‌بینی حسابرسی مستمر در آینده‌ای نزدیک با استفاده از اینترنت اشیا دور از دسترس نیست. در واقع می‌توان اینترنت اشیا را به عنوان یک کاتالیزور و شتاب‌دهنده

گسترش و توسعه اینترنت اشیا مستلزم پیشرفت‌های بیشتری در زیرساخت‌ها و ایجاد اتصالات است. این اتصالات باید از لحاظ قابلیت اطمینان و سرعت انتقال داده‌ها (بارگذاری و دانلود، پهنای باند و نهفتگی) بررسی شوند و ارتقا یابند (محمدی^{۲۱}، ۲۰۱۹).

۸.۲. پردازش زبان طبیعی

در گذشته مزیت بزرگی که انسان‌ها نسبت به ماشین‌ها داشتند، توانایی‌شان در صحبت کردن و خواندن بود و این موضوع برای هر ماشینی بسیار پیچیده محسوب می‌شد. اما امروزه این امر در حال تغییر است و ماشین‌های هوشمند می‌توانند حجم وسیعی از داده‌های ساختار یافته را تجزیه و تحلیل کنند و آن را در قالب یک متن خلاصه ارائه نمایند.

فناوری پردازش زبان طبیعی^{۲۲} در حال حاضر در شرکت‌های خدمات مالی، برای تجزیه و تحلیل ایمیل‌ها و شناسایی فعالیت‌های غیرقانونی استفاده می‌شود و می‌توان آن را برای سیستم گزارش‌گری شرکت به کار گرفت. برای مثال یک ماشین می‌تواند دفتر کل، معین و سایر سوابق حسابداری یک شرکت را به عنوان ورودی دریافت کند و خلاصه‌ای از عملکرد آن (گزارش‌هایی که دیدگاهی معقول نسبت به شرکت ارائه می‌دهد) تهیه کند. در نهایت حساب‌رسان نیز باید این گزارش‌ها را از لحاظ منصفانه بودن، معقول بودن و قابل فهم بودن بررسی کنند.

نتایج آزمایش‌های انجام شده نشان می‌دهند که از فناوری پردازش زبان طبیعی می‌توان برای کمک به تجزیه و تحلیل قراردادهای پیچیده و طولانی استفاده کرد. به عنوان مثال یک ماشین هوشمند می‌تواند یک قرارداد صد صفحه‌ای را در چند ثانیه اسکن کند و به دنبال کلمات و عباراتی باشد که ممکن است برای شناسایی مسائل

تحریف با اهمیت ناشی از تقلب و اشتباه، به میزان قابل توجهی کاهش می‌دهد (پریتی^{۲۰}، ۲۰۱۶).

امروزه فناوری اینترنت اشیا، تمامی کسب و کارها را تحت تأثیر خود قرار داده است. تا آنجا که اگر واحد تجاری از این فناوری در فعالیت خود بهره نگیرد، در دنیای رقابتی تجارت نوین نمی‌تواند رشد کند و به شهری مطلوب دست یابد. مزایای اینترنت اشیا در بسیاری از صنایع مشهود است و حساب‌رسان در جهت بالا بردن توان رقابتی خود و افزایش مطلوبیت از آن استفاده می‌کنند. اینترنت اشیا مزایای بسیاری در جمع‌آوری داده‌ها و هوش تجاری بالقوه برای صنعت دارد. با ظهور و به‌کارگیری اینترنت اشیا، آینده به سمت وسایل نقلیه خودکار، ماشین‌های خودگردان، نظارت بدون دخالت افراد، ساختمان‌های هوشمند، انبارگردانی و بررسی لحظه‌ای حرکت می‌کند. این موارد، عوامل اصلی برای کاهش قابل توجه هزینه‌ها و زمان انجام فرایند حسابرسی در دراز مدت هستند.

برای راه‌اندازی و به‌کارگیری حسابرسی مستمر قلمداد نمود (دیلویت^{۱۹}، ۲۰۱۶). امروزه مدیران به دلیل داشتن اختیار در خصوص برآوردهای حسابداری، همچنین انتخاب روش‌های متنوع حسابداری و شکاف‌های موجود در استانداردها، قادر به تغییر میزان درآمدها و هزینه‌ها و به نوعی سود شرکت هستند. با وجود اینترنت اشیا میزان عینی بودن اطلاعات افزایش پیدا می‌کند و گزارش‌های مالی به سمت درج اطلاعات واقع بینانه‌تر نزدیک می‌شود. در نهایت اطمینان بخشی در خصوص این اطلاعات نسبت به گذشته راحت‌تر خواهد بود (پرایس وائر هاوس، ۲۰۱۵). اینترنت اشیا در شناخت درآمدها (خروج کالا از انبار و ثبت فروش) و همچنین ثبت دقیق هزینه‌ها (ورود کالا به انبار و به نوعی ثبت خرید) بسیار مؤثر است و قابلیت اتکا به شواهد حسابرسی را افزایش می‌دهد (مگان، ۲۰۱۶). وجود اطلاعات به موقع و قابل اتکا، زمان کار حسابرسی توسط تیم حسابرسی را کاهش می‌دهد. همچنین خطر حسابرسی را به دلیل کاهش خطر

مرتبط با شناخت درآمد به کار گرفته شده باشد. در گذشته، یک حسابرس (انسان) با سرعت خواندن بسیار سریع، حداقل ۴ ساعت برای انجام این فرایند زمان می‌گذاشت. در حالی که امروزه با به‌کارگیری فناوری پردازش زبان طبیعی، این کار فقط در چند ثانیه انجام می‌شود و صرفه جویی در زمان را به همراه دارد (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۸).

۹.۲. پهیاده‌ها

اندازه‌گیری دارایی‌ها یکی از مسئولیت‌های اساسی حسابداران و حسابرسان است. آن‌ها باید اطمینان حاصل کنند که صورت‌های مالی به‌طور منصفانه وضعیت مالی شرکت را نشان می‌دهند (بوتوسن و هافمن^{۲۳}، ۲۰۱۵). در سال ۲۰۱۶ اداره‌ی هوانوردی فدرال، مقررات مربوط به استفاده تجاری از فناوری هواپیماهای بدون سرنشین، که معمولاً به عنوان «پهیاده‌ها» شناخته می‌شوند را کاهش داد. این امر شرکت‌ها، مؤسسات حسابرسی و قانون‌گذاران حسابرسی را بر آن داشت تا قابلیت‌های پهیاده‌ها را برای اندازه‌گیری دارایی‌ها بررسی کنند (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۶). با این حال، قانون‌گذاران حسابرسی در مورد این‌که هواپیماهای بدون سرنشین و فناوری‌های مرتبط، کیفیت گزارش‌گری مالی و حسابرسی

را بهبود می‌بخشند یا خیر ابراز تردید کرده‌اند و بر این باورند که میزان افزایش کیفیت حسابرسی با افزایش استفاده از ابزارهای فناوری هنوز مشخص نیست (هریس^{۲۴}، ۲۰۱۶).

در راستای کارکرد پهیاده‌ها، پرایس واتر هاوس در سال ۲۰۱۸ گزارشی به نام آسمان‌های بدون محدودیت منتشر کرد که بر چگونگی تأثیر هواپیماهای بدون سرنشین بر اقتصاد بریتانیا متمرکز بود. به عنوان مثال، تا سال ۲۰۳۰ پهیاده‌ها می‌توانند ۴۲ میلیارد پوند به اقتصاد بریتانیا اضافه کنند و ۱۶ میلیارد پوند در بهره‌وری بهبود یافته صرفه جویی کنند. این امکان با ۷۶,۰۰۰ پهیاده در هوا و پشتیبانی ۶۲۸,۰۰۰ نیروی کار فراهم می‌شود.

پیشتر و در سال ۲۰۱۴ نیز بازرسان مالیاتی آرژانتین، برای بازرسی محله‌ای ثروتمند در بوینس آیرس، از پهیاده‌ها استفاده کردند. آن‌ها ۲۰۰ عمارت را در زمین‌های ظاهراً خالی و همچنین ۱۰۰ استخر شنای ثبت نشده را پیدا کردند. اکتشافی که طبق گزارش‌ها، ۲ میلیون دلار به مالیات بر درآمد دارایی افزوده است. پهیاده‌هایی که در بسیاری از صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرند، غالباً مجهز به دوربین، ردیاب‌های آ.ف.ای.دی، بارکدخوان و حسگرهای مختلف هستند. خلبان نه تنها پهیاده را در دید

بصری، بلکه در دید مجازی نیز از طریق فیلم‌های ارسالی، تصاویر و حسگرها، پیوسته کنترل می‌کند. لازم به ذکر است از داده‌های تصویری و حسگرها نیز به عنوان شواهد حسابرسی استفاده می‌شود. جزئیات دقیق این فناوری در جدول ۱ بیان شده است:

در رابطه با نحوه‌ی به‌کارگیری این فناوری در حسابرسی، کریست و همکاران^{۲۵} (۲۰۲۱) فرایندی را طراحی و آزمایش کردند که به موجب آن، حسابرس یک پهیاده را بر فراز دام‌ها پرواز می‌دهد و تصاویری از دام‌ها می‌گیرد. سپس حسابرس اطمینان حاصل می‌کند که تصاویر گرفته شده در انحصار واحد مورد رسیدگی است و واقعاً وجود دارند. همچنین دام‌ها به‌طور جمعی و کامل هستند. در مرحله‌ی بعد، حسابرس تصاویر را به نرم‌افزاری ارسال می‌کند که از الگوریتم‌های تشخیص تصویر برای شمارش دام‌ها استفاده می‌کند. در نهایت حسابرس تصاویر را مورد بررسی قرار می‌دهد (برای این‌که درستی شمارش نرم افزار از دام‌ها را بررسی کند) و هرگونه مغایرت را از طریق صاحبکار پیگیری می‌کند.

آن‌ها استفاده از پهیاده و فناوری شمارش خودکار را در دو محیط کشاورزی آزمایش کردند. در مرحله اول،

جدول ۱ - فناوری‌های بکاررفته در پهیاده‌ها (کریست و همکاران، ۲۰۲۱)

فناوری	قابلیت	مثال‌های کاربردی
سنسورهای آ.ف.ای.دی و بارکدخوان	تشخیص موارد منحصر به فرد و ناهمگن	شمارش موجودی‌ها در انبارها
سنسورهای حرارتی	شناسایی تشعشعات حرارتی اجسام	شناسایی آسیب‌های وارده (بیش حرارتی یا کم حرارتی) املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات
سنسورهای شیمیایی	تجزیه و تحلیل شیمیایی هوا، آب و نمونه‌های مواد	تشخیص سلامت و درجه‌ی رسیده بودن محصولات کشاورزی
سنسورهای تضعیف وای‌فای	ایجاد تصویربرداری سه بعدی از اجسام یا اشخاص در داخل دیوار یا سایر مواردی که مسدود است.	ارزیابی رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی برآورد بدهی‌های احتمالی و تعهدات زیست محیطی
		بررسی یا نظارت بر املاک، ماشین‌آلات و تجهیزات
		بازرسی موجودی‌های در جعبه

آن‌ها گله‌ای که شامل ۳,۰۰۰ گوسفند بود را شمارش کردند. نتایج نشان می‌دهد که شمارش مبتنی بر فناوری، کارایی حسابرسی را بهبود می‌بخشد و زمان شمارش را از ۲۷۵ دقیقه به ۵۴ دقیقه کاهش می‌دهد. با این حال، فرایند انجام شده از طریق فناوری، اثربخشی حسابرسی را در اولین آزمایش بهبود نمی‌بخشد. پیش‌بینی پژوهشگران این بود که اثربخشی حسابرسی مبتنی بر فناوری، ممکن است از فناوری ضعیف پهباد آسیب دیده باشد. زیرا مستعد کاهش دقت عملکرد در بادهای شدید بوده و تصاویر با کیفیت نسبتاً ضعیفی ارائه می‌دهد. شرح دقیق نتایج پژوهش در جدول ۲ بیان شده است:

جدول ۲ - نتایج شمارش گوسفندان (کریست و همکاران، ۲۰۲۱)

مقایسه شمارش دستی گوسفندان و شمارش به کمک پهباد			
شرح اطلاعات	چوپان	پهباد	بهترین تخمین
حداکثر تعداد گوسفند ممکن در هر رکورد	۳۰۷۴	۳۰۷۴	۳۰۷۴
تعداد گوسفندان شمارش شده توسط چوپان و میانگین تعداد گوسفندان تصویربرداری شده توسط پهباد	۳۰۷۲	۳۰۴۴٫۷	۳۰۶۷
تفاوت	-۲	-۲۹٫۳	-۷
تفاوت با بهترین تخمین (برحسب درصد)	-۰٫۱۶	-۰٫۷۳	*
کل زمان برای شمارش گوسفند (برحسب دقیقه)	۲۷۵	۵۴٫۳	*
زمان شمارش پهباد (برحسب دقیقه)	*	۱۵	*
زمان شمارش خودکار (برحسب دقیقه)	*	۳۹٫۳	*
میزان کاهش زمان شمارش نسبت به زمانی که چوپان شمارش را انجام داده است (برحسب درصد)	*	-۴۰۶٫۱	*

جدول ۳ - جزئیات نتایج شمارش گاوها (کریست و همکاران، ۲۰۲۱)

شرح اطلاعات	حسابرسی داخلی	آزمایش اولیه پهباد	آزمایش ثانویه پهباد
گاوهای ممکن برای شمارش	۳۲,۵۹۸	۳۲,۶۳۸	۳۲,۶۳۸
شمارش گاوه‌های واقعی	۳,۳۵۰	۳۲,۶۲۸	۷,۱۶۹
گاوهای حسابرسی شده (برحسب درصد)	۱۰٫۳	۱۰۰	۲۲
نرخ خطا (برحسب درصد)	۰٫۱۵	۰٫۰۳	۰٫۰۷
بهبود نرخ خطا نسبت به حسابرسی داخلی (برحسب درصد)	-	۴,۸۷۳	۲,۱۳۸
زمان انجام حسابرسی (برحسب ساعت)	۷۰	۴۵	۵
زمان تخمینی برای شمارش ۱۰۰٪ گاوها (برحسب ساعت)	۶۸۱	۴۵	۱۹
بهبود شمارش زمان نسبت به حسابرسی داخلی (برحسب درصد)	-	۱۴۱۳٫۸	۳۴۷۳٫۷

اندازه‌گیری و حسابرسی مشاهده کرد. نتایج شمارش اول نشان داد که شمارش مبتنی بر فناوری، کارایی حسابرسی را بهبود می‌بخشد و زمان شمارش را نسبت به شمارش دستی، از ۶۸۱ ساعت به ۴۵ ساعت کاهش می‌دهد. همچنین فرایند مبتنی بر فناوری، اثربخشی حسابرسی را نیز بهبود می‌بخشد و نرخ خطا را از ۰٫۱۵٪ به ۰٫۰۳٪ کاهش می‌دهد.

نتایج شمارش دوم آن‌ها در دامداری شواهد بیشتری ارائه می‌کند. تکرار شمارش، کارایی و اثربخشی حسابرسی را به‌طور چشمگیرتری بهبود می‌بخشد. در شمارش دوم، فرایند انجام شده با فناوری، زمان شمارش را از ۶۸۱ ساعت به ۱۹ ساعت و نرخ خطا را از ۰٫۱۵٪ به ۰٫۰۷٪ نسبت به فرایند دستی کاهش داد. بنابراین، نتایج حاصل از این آزمایش نشان می‌دهد که شمارش مبتنی بر فناوری می‌تواند به‌طور قابل ملاحظه‌ای کیفیت حسابرسی را از نظر کارایی و اثربخشی بهبود بخشد. به ویژه زمانی که حساب‌رسان از فناوری پیشرفته‌تر هواپیماهای بدون سرنشین استفاده کنند. جزئیات نتایج این آزمایش در جدول ۳ ارائه شده است:

به‌طور کلی استفاده از پهبادهای باعث

کاهش زمان رسیدگی و انبارگردانی، افزایش دقت محاسبات و شمارش‌ها، کاهش خطای ناشی از انجام دستی و روش‌های سنتی، رعایت نکات امنیتی در رابطه با نوع دارایی یا خطرات محیطی آن و عدم اختلال در روند کاری شرکت و کارکنان آن می‌شود.

همچنین با به‌کارگیری پهناده‌ها در انبارگردانی، می‌توان نظارت بهتر و کارآمدتری بر فرایند حسابرسی داشت و وضعیت عمومی دارایی‌ها و موجودی‌های انبار را در زمان کمتر و با دقت بالاتری بررسی نمود که در نهایت منجر به افزایش کارایی و اثربخشی فرایند حسابرسی می‌شود (پرایس واتر هاوس، ۲۰۱۹).

۱۰.۲. حسابرسی از راه دور

استفاده از فناوری و تکنیک‌های حسابرسی از راه دور در سال‌های اخیر رواج یافته است. برای مثال در ایران، با توجه به محدودیت‌هایی که کرونا در تردد بین شهری ایجاد کرد، برای انجام برخی از مراحل حسابرسی، از نرم‌افزارهایی مانند واتس‌آپ^{۲۶}، اسکایپ^{۲۷} و ادوبی کانکت^{۲۸} استفاده شد. با این حال، در نظرسنجی‌های مختلف از شرکت‌ها که در دو سال گذشته انجام شده است، تعداد کمی از شرکت‌ها از اجرای حسابرسی از راه دور، فراتر از مقیاس آزمایشی آن گام برداشته و گزارش می‌دهند. ظهور کرونا و محدودیت‌های مسافرتی مرتبط با آن در سراسر جهان، همراه با ضرورت انجام حسابرسی‌های نظارتی، قانونی و غیره، زمینه‌ای به‌کارگیری حسابرسی از راه دور را مهیا کرده است.

اجزای حسابرسی از راه دور از بسیاری جهات مشابه حسابرسی حضوری است. با این حال، تمرکز بر اجرای مراحل حسابرسی در آن متفاوت است. مصاحبه‌های از راه دور تقریباً به روش مصاحبه حضوری انجام می‌شوند

و می‌توانند با برنامه‌ریزی تماس‌های تصویری با افراد کلیدی سازمان، با استفاده از فناوری‌های در دسترس مانند مایکروسافت تیمز^{۲۹}، اسکایپ و زوم^{۳۰} انجام شوند. مصاحبه‌های ۳۰ تا ۹۰ دقیقه‌ای با تامین‌کنندگان منابع مالی برنامه‌ریزی می‌شوند. مصاحبه‌های ۱۵ دقیقه‌ای را می‌توان با مدیران تعیین‌شده‌ای که دارای مسئولیت‌های اجرایی هستند و مصاحبه‌های کوتاه ۱۰ دقیقه‌ای را می‌توان با کارکنان منتخب تاسیسات عمومی که مسئولیت‌های جانبی (در حوزه تمرکز حسابرسی) دارند، انجام داد. این مصاحبه‌ها به حسابرسان کمک می‌کند تا از فضای عمومی شرکت شناخت کسب کنند. تماس‌های تصویری بر تماس‌های صوتی ترجیح داده می‌شوند، زیرا نشانه‌های غیرکلامی مثل حالات چهره، بخش مهمی از ارتباطات هستند و طبیعتاً بدون داشتن تصویر، نمی‌توان به این نشانه‌ها دست یافت. آماده شدن برای مصاحبه از راه دور زمان بیشتری را برای حسابرسان

می‌طلبد. هر حسابرسان باید فهرستی از سؤالات و نکات مربوط به اطلاعات اضافی مورد نیاز را بر اساس شواهد بدست آمده از بررسی اسناد آماده کند. باید به خاطر داشت که بسیاری از افراد ممکن است با تماس تصویری راحت نباشند. به خصوص مصاحبه شونده‌گانی که به‌طور منظم این کار را انجام نمی‌دهند. این امر اجتناب ناپذیر است. حسابرسان باید سعی کند یک لحن صمیمی و راحت داشته باشد تا به سرعت با مصاحبه شونده‌گان ارتباط برقرار کند.

از جمله مزایای حسابرسی از راه دور می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- کاهش هزینه‌های مأموریت و مسافرت در بررسی‌ها
- امکان بهره‌گیری و استفاده از دانش حسابرسان در طیفی وسیع‌تر و گسترده‌تر
- رسیدگی راحت‌تر و گسترده‌تر به اسناد و مدارک حسابرسی
- استفاده راحت‌تر از فناوری برای مستندسازی و بایگانی مدارک و اسناد

مراحل انجام حسابرسی به قضاوت، شهود، گفتگوی سازنده و شجاعت نیاز است و ماشین‌های هوشمند با وجود تمام محاسنی که دارند، نمی‌توانند پاسخگوی این نیازها باشند.

ماحصل و عصاره‌ی نتایج پژوهش به صورت طبقه بندی شده و به شرح زیر ارائه می‌گردد:

- استفاده از فناوری‌ها در آینده اجتناب‌ناپذیر است.
- خطر حسابرسی در نتیجه استفاده از فناوری کاهش می‌یابد.
- مستندات کاغذی در حسابرسی کمرنگ‌تر می‌شوند.
- حرکت به سمت بررسی کل جامعه به جای نمونه افزایش می‌یابد.
- هوش مصنوعی در کارهای حسابرسی و اطمینان‌بخشی ساده‌تر و بهتر می‌شود و به مرور خودکار خواهد شد.

• مشارکت حسابرسان (انسان) در کارهای معمول و تحلیل‌های ساده حداقل می‌شود.

• تقاضا برای مهارت‌هایی نظیر تفکر انتقادی و خلاقیت برای کشف خطاها یا تقلب افزایش می‌یابد.

• حسابرسان آینده در فناوری و ابزارهای هوش مصنوعی خبره می‌شوند.

• کارکنان با مهارت‌های مختلف فناوری مورد تقاضا قرار می‌گیرند.

• قضاوت حسابرس و مسئولیت‌های وی پابرجا می‌ماند.

• استفاده از ماشین حساب به‌طور کلی از بین می‌رود.

• ضرورت آموزش فناوری و نیاز به استخدام تکنسین‌های داده، افراد دارای مهارت در هوش مصنوعی و کارشناسان مسائل رفتاری افزایش می‌یابد.

حسابرسان، با ماشین‌های هوشمند جایگزین نخواهند شد. آن‌ها صرفاً توسط فناوری‌های نوظهور تقویت می‌شوند. اگر ماشین‌ها می‌توانند کارها را سریع‌تر و بهتر انجام دهند،

بر منطق، فرایند پردازش داده‌ها را تسهیل می‌کنند. اما همیشه به شخصی نیاز است تا دستگاه را برنامه‌ریزی کند، هوش مصنوعی را راهنمایی کند و عنصر تجربه را به عنوان پایه‌ای اساسی برای یادگیری ارائه دهد. نتایج پژوهش حاکی از آن است که فناوری‌های نوظهور در حرفه‌ی حسابرسی، تأثیر مستقیم و مثبت بر کیفیت و دقت انجام کار دارند. لذا می‌توانند باعث افزایش کارایی و اثربخشی حسابرسی شوند. همچنین با تأثیری که در صرفه‌جویی هزینه و زمان ایجاد می‌کنند، باعث کاهش مخارج و افزایش سرعت کار شده و فرایند حسابرسی را به سمت بررسی کل جامعه به جای نمونه‌گیری سوق می‌دهند. نکته بسیار مهم این است که باید توجه داشت هوش مصنوعی قابلیت جایگزینی کامل با حسابرسان (انسان) را ندارد. زیرا اطمینان‌هایی که حسابرسان ارائه می‌دهند، بسیار فراتر از آن چیزی است که توسط آزمون‌ها و تحلیل‌های دقیق ارائه می‌شود. در تمام

- کاهش هزینه‌های سربار حسابرسی در امور
- افزایش امنیت و سلامت کارکنان در دوران بیماری
- کاهش زمان و هزینه انجام کار حسابرسی

به‌کارگیری این فناوری نیز محدودیت‌هایی را به همراه دارد. مشاهدات دست اول که توسط خود حسابرس انجام می‌شود، قابل جایگزین شدن نیستند. در برخی از موارد، حسابرس با بازدید و حضور در محیط کاری سازمان و تعامل با کارکنان، متوجه خلا و حوزه‌های پرخطر می‌شود که در حسابرسی از راه دور دشوار است. ارتباط حسابرس با محیط سازمان، حسابداری و به‌طور کلی بخش مالی سازمان کاهش می‌یابد (لیتزنبرگ و همکاران^{۳۱}، ۲۰۲۰).

۳. نتیجه‌گیری

ماشین‌های هوشمند با عملکرد بی‌نظیر خود در مجموعه مشخصی از پارامترهای قابل برنامه‌ریزی و با تکیه

باید از آن‌ها بهره برد. باید به آن‌ها اجازه داد تا فرایند استخراج داده‌ها و شناسایی عناصر تکراری را بر عهده گیرند. این کار صرفه جویی در زمان و قضاوت کمتر توسط حسابرس را به همراه دارد. در عوض حسابرسان باید الگوریتم‌ها و پارامترهای تنظیم شده برای ماشین‌های دارای هوش مصنوعی را مورد بررسی قرار داده و از شهود و قضاوت خود برای رسیدن به نتیجه‌گیری استفاده کنند.

همچنین تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی که هفته‌ها طول می‌کشد، با به‌کارگیری این ماشین‌ها، با کیفیت و سرعت بالاتر انجام می‌شود. در این حالت، حسابرس می‌تواند خلایق و تجربه خود را در تفسیر داده‌ها به ارمغان بیاورد و بینش عمیق‌تری را به کسب و کارها و ذی‌نفعان اصلی آن‌ها ارائه دهد. لازم به ذکر است با استفاده از یادگیری ماشین، حسابرس می‌تواند تحلیل‌های جدید را به ماشین بازگرداند. در این صورت ماشین هوشمند در تجزیه و تحلیل بعدی، قوی‌تر از قبل عمل خواهد کرد. رویارویی با این همه فناوری نوظهور،

نیز نیاز دارند.

حسابرسان آینده همچنان انسان خواهند بود. اما توسط همکاران ماشینی خود، با طیف کاملاً جدیدی از قابلیت‌ها، پشتیبانی می‌شوند. حسابرسی در حال تغییر است و ما نیز باید خودمان را برای شرایط جدید آماده کنیم.

نیازمند آموزش و مجموعه جدیدی از مهارت‌ها است. در گذشته مؤسسات حسابرسی به‌طور سنتی افرادی را با پیشینه تحلیل مالی استخدام می‌کردند. امروزه سازمان‌ها به تکنسین‌های داده، افراد دارای مهارت در هوش مصنوعی و روانشناسان و متخصصان مسائل رفتاری

پی‌نویس:

1. Deep Blue	17. Zainab & et all
2. International Business Machines Corporation (IBM)	18. Megan
3. Joystick	19. Deloitte
4. PwC Aura	20. Preeti
5. Halo	21. Mohammed
6. Artificial Intelligence (AI)	22. Natural Language Processing (NLP)
7. Virtual Reality (VR)	23. Botosan & Huffman
8. KPMG	24. Harris
9. Smart Glasses	25. Christ & et all
10. Cristian Peo	26. WhatsApp
11. KPMG Clara	27. Skype
12. Internet of Things (IoT)	28. Adobe Connect
13. Kevin Ashton	29. Microsoft Teams
14. William	30. Zoom
15. Radio Frequency Identification (RFID)	31. Litzenberg & et all
16. Near Field Communication (NFC)	

چالش اساسی قراردادهای پیمانکاری بلندمدت

مرتضی ادیبی

طبق استاندارد حسابداری مربوطه، مبنای شناسایی و تخصیص سیستماتیک درآمد در طی سنوات اجرای پروژه، مستلزم پیش‌بینی مبلغ بهای تمام‌شده‌ی کار باقیمانده تا انتهای پروژه است

مقدمه

در قراردادهای پیمانکاری بلندمدت، نسبت‌های زمان صرف‌شده جهت اجرای پروژه تاکنون به کل زمان اجرای پروژه و نیز احجام کار انجام‌شده به پیش‌بینی احجام کل پروژه، نشان‌دهنده و ملاک کار انجام‌شده‌ی تاکنونی پروژه نیست، از این رو به منظور تعیین درصد پیشرفت کار پروژه‌های در حال اجرا، از نسبت مبلغ بهای تمام‌شده‌ی واقعی پروژه تاکنون، به مبلغ بهای تمام‌شده‌ی کل کار تا انتهای پروژه (که شامل مجموع مبلغ بهای تمام‌شده‌ی کار انجام‌شده‌ی واقعی تاکنون و پیش‌بینی مبلغ کار باقیمانده تا انتهای پروژه است)، استفاده می‌شود و سپس با ضرب درصد پیشرفت پروژه در مبلغ قرارداد پروژه، درآمد

عملیاتی پروژه تاکنون به دست می‌آید. در حال حاضر در اکثر شرکت‌های پیمانکاری، به دلیل عدم هماهنگی واحد کنترل پروژه با واحد امور مالی، صرفاً در مقاطع تهیه‌ی صورت‌های مالی، واحد کنترل پروژه نسبت به احتساب پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی کار باقی‌مانده تا انتهای پروژه براساس اطلاعات سیستم خود از عملیات باقیمانده‌ی پروژه و قیمت‌های اخذشده از بازار، اقدام می‌کند، اما این اقدام عمده‌تاً فاقد اسناد و مدارک مثبته است و توسط امور مالی شرکت قابل کنترل نیست.

(الف) چالش اساسی شرکت‌های پیمانکاری در احتساب درصد پیشرفت کار پروژه تاکنون

چنان‌که گفته شد، در حال حاضر در اکثریت قریب به اتفاق شرکت‌های پیمانکاری در ایران، به دلیل عدم وجود ارتباط و هماهنگی واحد کنترل پروژه با واحد امور مالی شرکت، اجرای استانداردها در موارد مشروح زیر با چالش اساسی مواجه است:

۱- عدم امکان تطابق عملیات انجام‌شده‌ی مراکز هزینه‌ی طراحی و مهندسی E^1 خرید تجهیزات P^2 و ساختمان و نصب و راه‌اندازی C^3 سیستم کنترل پروژه با سرفصل‌های حساب‌های بهای تمام‌شده‌ی پروژه در دفاتر امور مالی که طبق مراکز هزینه‌ی فوق تفکیک و طبقه‌بندی نشده‌اند و در نتیجه عدم کنترل صحت فهرست کارهای باقیمانده تا انتهای پروژه مراکز هزینه‌ی E و P و C سیستم کنترل پروژه، توسط واحد امور مالی.

۲- عدم احتساب هزینه‌های سربار مستقیم و غیرمستقیم کارهای باقیمانده تا انتهای پروژه مراکز هزینه‌ی E و P و C سیستم کنترل پروژه.

۳- عدم امکان جمع‌آوری کامل مدارک و مستندات مثبته و قابل‌اتکا جهت تعیین نرخ روز کارهای باقی‌مانده تا انتهای پروژه مراکز هزینه‌ی E و P و C سیستم کنترل پروژه. با توجه به موارد مشروحه‌ی بالا، فهرست تهیه شده توسط واحد کنترل پروژه جهت پیش‌بینی بهای

تمام‌شده‌ی کارهای باقیمانده تا انتهای پروژه، امکان کنترل و صحت‌سنجی توسط واحد امور مالی را نداشته و لذا فاقد قابلیت اتکا و احراز صحت است. به همین دلیل نیز در اکثر مواقع مورد اعمال نظر مدیریت شرکت به‌منظور دستیابی به درآمد و سود عملیاتی مورد انتظار از عملکرد خویش، برای سال مالی قرار می‌گیرد.

در عین حال، این فهرست، صرفاً در مقاطع تهیه‌ی صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای و یا پایان سال مالی، توسط واحد کنترل پروژه تهیه می‌شود و در اختیار امور مالی شرکت قرار می‌گیرد. امور مالی نیز از مبلغ مذکور برای احتساب درصد پیشرفت کار پروژه‌های در حال اجرا طبق استانداردهای حسابداری مربوطه و سپس درآمد طبق درصد پیشرفت کار فوق‌الذکر، استفاده می‌کند و مبالغ حاصل از آن را به‌عنوان درآمد عملیاتی پروژه‌های در حال اجرا در صورت سود و زیان شرکت منعکس می‌کند. بدین ترتیب، با توجه به توضیحات مشروحه‌ی بالا، این ارقام فاقد قابلیت اتکا و اطمینان لازم است و حسابرسان مستقل شرکت نیز در اکثر مواقع در جریان انجام حسابرسی‌های خود با محدودیت اساسی مواجه می‌شوند و لذا قادر به کسب اطمینان معقول از عدم‌وجود تحریف و یا اشتباه بااهمیت در تهیه‌ی صورت سود و زیان شرکت نیستند و بنابراین در اظهارنظر نسبت به آن، با تردید اساسی مواجه‌اند.

گفتنی است در این زمینه، در اکثر مواقع، نتایج حاصل از بررسی و مقایسه‌ی مبالغ سود و زیان یک پروژه طی سنوات اجرای آن، حاکی از نوسان شدید این مبالغ است که این موضوع نیز مؤید وجود همین چالش اساسی در اجرای استانداردهای حسابداری پیمان‌های بلندمدت در شرکت‌های پیمانکاری است.

همچنین در خصوص موضوع افزایش قیمت‌ها در حالت تورمی فعلی و نحوه‌ی ثبت هزینه‌ها در دوران توقف پروژه، لازم به اشاره است که شرکت‌هایی که فاقد سیستم مدون کنترل عملیاتی و مالی پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی پیمان در مراحل مختلف، اعم از شرکت در مناقصه و در ادامه اجرای عملیات پروژه تا تکمیل آن هستند، به دلیل عدم پیش‌بینی صحیح روند افزایش قیمت‌ها، همواره با ریسک اساسی افزایش بهای

قرارداد با کارفرما و به تبع آن پیش‌بینی زیان پروژه در آینده، می‌بایست ذخیره‌ی زیان آتی پروژه به طرفیت سایر هزینه‌های عملیاتی در حساب‌ها منظور شود و در این حالت ذخیره‌ی مربوطه مبلغ بهای تمام‌شده‌ی پروژه را کاهش خواهد داد.

در عین حال، در خصوص هزینه‌هایی که حالت استثنایی و پیش‌بینی‌ناپذیر دارند اما با فعالیت شرکت ارتباط دارند، مانند افزایش ناگهانی نرخ ارز

تمام‌شده‌ی پروژه، مواجه خواهند بود. بنابراین هزینه‌هایی که در روال عادی روند افزایش قیمت‌ها، توسط مدیریت شرکت قابل پیش‌بینی بوده، لیکن این عمل صورت نگرفته است، در ادامه‌ی پیشرفت اجرای پروژه و ایجاد هزینه‌های واقعی مربوطه، باید در بهای تمام‌شده‌ی پروژه منعکس شوند و به محض پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی کار باقیمانده تا انتهای پروژه و فزونی بهای تمام‌شده‌ی کل پروژه نسبت به مبلغ

بیش از درصد پیش‌بینی شده، متوقف شدن عملیات اجرایی پروژه خارج از موارد پیش‌بینی شده در موارد فورس ماژور، هزینه‌های دوباره‌کاری ناشی از اشتباهات پیمانکار و ایجاد ضایعات غیر عادی در مواد و مصالح، می‌بایست از بهای تمام‌شده‌ی پروژه کسر و به حساب سایر هزینه‌های عملیاتی منظور شود. بدین ترتیب این افزایش قیمت‌ها، در مبلغ بهای تمام‌شده‌ی کار انجام‌شده‌ی پروژه منظور نخواهد شد.

(ب) لزوم اجرای سیستم دائمی و یکپارچه‌ی کنترل عملیاتی و مالی پیمان‌های بلندمدت با توجه به تمامی توضیحات بالا و به‌منظور رفع چالش اساسی شرکت‌های پیمانکاری در انجام کنترل مالی و عملیاتی پروژه و نیز احتساب صحیح پیش‌بینی مبلغ بهای تمام‌شده‌ی کار باقیمانده تا پایان پروژه، ایجاد یک سیستم دائمی و یکپارچه‌ی کنترل عملیاتی و مالی پیمان‌های بلندمدت،

توسط واحد اجرایی پروژه و با هماهنگی واحدهای مذکور با واحد کنترل پروژه، برای محاسبه‌ی قیمت پیشنهادی برای حضور واحد تجاری در مناقصات استفاده می‌شود و سپس با افزودن پیش‌بینی مبالغ سهم پروژه از هزینه‌ی سربار واحدهای داخلی عملیاتی پروژه و سربار محل کارگاه توسط امور مالی، پیش‌بینی بهای تمام‌شده (FC) شامل پیش‌بینی مبالغ E و P و C در مرحله‌ی شرکت در مناقصه احتساب می‌شود و

با مسئولیت اجرایی واحد امور مالی و با همکاری مطلوب سایر واحدهای عملیاتی شرکت، شامل واحدهای طراحی و مهندسی، تدارکات، اجرایی پروژه و کنترل پروژه، ضروری است. بدین ترتیب، از پیش‌بینی مبلغ هزینه‌های طراحی و مهندسی توسط واحد طراحی و مهندسی و خرید تجهیزات و ملزومات موردنیاز پروژه توسط واحد تدارکات و پیش‌بینی هزینه‌های ساختمان و نصب و راه‌اندازی

در ادامه سهم پروژه از مالیات و عوارض و هزینه‌های اداری و تشکیلاتی و هزینه‌های مالی شرکت توسط واحد امور مالی پیش‌بینی می‌شود، و در انتها با اضافه کردن سود مورد انتظار مدیریت شرکت، «قیمت پیشنهادی» واحد تجاری برای شرکت در مناقصه محاسبه و تعیین می‌شود. این قیمت با توجه به روش محاسبه‌ی فوق، معمولاً منطقی و معقول است و به احتمال زیاد موجب برنده شدن واحد تجاری

در مناقصه‌ها می‌شود و بدین ترتیب نیز در ادامه‌ی فعالیت شرکت و اداره‌ی مطلوب آن توسط مدیران شرکت کمک به‌سزایی خواهد کرد.

لازم به توضیح است که شرکت‌های پیمانکاری با توجه به ماهیت و نوع فعالیت خود که مستلزم شرکت در مناقصه‌ها و ارائه‌ی قیمت پیشنهادی بدین منظور است صرفاً بر اساس اطلاعات کلی پروژه که بدو از طرف کارفرما در اختیار شرکت‌کنندگان در مناقصه قرار گرفته است، می‌باید «قیمت پیشنهادی» شرکت در مناقصه را با لحاظ کردن امکان برنده شدن در مناقصه و نیز سودآوری پروژه در انتهای آن، تعیین کنند. سپس در صورت برنده شدن پیمانکار، عقد قرارداد با کارفرما طبق همان مبلغ پیشنهادی پیمانکار در مناقصه، صورت می‌گیرد.

بدین ترتیب شرکت‌های پیمانکاری با ریسک عملیاتی بالاتری نسبت به شرکت‌های تولیدی و تجاری مواجه‌اند که صرفاً قیمت فروش محصولات آن‌ها توسط مقامات نظارتی و یا طبق مذاکره‌ی انجام شده فی‌مابین خریدار و فروشنده که قبل از انعقاد قرارداد صورت گرفته، تعیین می‌شود. بدین ترتیب، امکان شرکت واحد تجاری در مناقصات جدید و اعلام قیمت پیشنهادی مناسب و در نتیجه احتمال برنده شدن در مناقصات، از طریق استقرار سیستم دائمی و یکپارچه‌ی کنترل عملیاتی و مالی در شرکت‌های پیمانکاری، و در ادامه از طریق کنترل دائمی و یکپارچه‌ی عملیاتی و مالی پروژه‌های شرکت در طی مدت اجرای آن‌ها تا انتهای کار امکان‌پذیر خواهد بود.

در ادامه و شروع عملیات اجرایی پروژه در مرحله‌ی (VO)، با توجه به این‌که شرکت عملاً وارد اجرای پروژه شده و اطلاعات و مستندات دقیق‌تری از مشخصات پروژه به‌دست می‌آورد، می‌بایست نسبت به احتساب مجدد

مبلغ کل پیش‌بینی بهای تمام‌شده پروژه FC^t اقدام‌شود. در نتیجه‌ی این امر، مبلغ حاشیه‌ی سود پیش‌بینی شده در مرحله‌ی شرکت در مناقصه، ممکن است دستخوش تغییرات اساسی گردد. سپس در ابتدای زمان شروع اجرای پروژه، لازم است مبلغ پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی کل پروژه (FC) توسط واحد کنترل پروژه و بر اساس برنامه‌ی زمان‌بندی اجرای پروژه، در مرحله‌ی (V_0) محاسبه و سپس به فواصل زمانی مشخص چند ماهه (که در این سیستم فواصل زمانی سه‌ماهه در نظر گرفته شده است)، تخصیص یابد.

بنابراین کل مدت پروژه دارای «زمان‌های» سه ماهه S_1 تا S_t بوده و به تبع آن «مراحل» سه‌ماهه V_1 تا V_t نیز بوده و لذا مدت پروژه به زمان - مرحله‌های سه‌ماهه (S_1V_1) تا (S_tV_t) تقسیم می‌شود و بدین ترتیب زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی شروع پروژه با (S_1V_1) و زمان - مرحله‌های سه ماهه طی اجرای پروژه از (S_2V_1) تا (S_tV_1) و زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی پایان پروژه (S_tV_t) است (نمایه‌ی یک). در ادامه‌ی اجرای پروژه، لازم است تمامی مدارک و مستندات پیش‌بینی کل مبلغ هزینه‌ی بهای تمام‌شده‌ی پروژه (FC) در مرحله‌ی V_0 که توسط واحد

کنترل پروژه مابین زمان - مرحله‌های سه ماهه از ابتدا تا انتهای پروژه در مرحله‌ی V_1 تقسیم شده است، توسط واحد امور مالی از واحدهای اجرایی پروژه و کنترل پروژه دریافت و پس از کنترل آن‌ها، اسناد حسابداری مربوطه صادر و در دفاتر شرکت ثبت می‌شوند. این ارقام شامل مبالغ $FC(S_1V_1)$ تا $FC(S_tV_1)$ است. سپس توسط امور مالی پیش‌بینی درصد پیشرفت پروژه $F(PP)^5$ و پیش‌بینی درآمد طبق پیش‌بینی درصد پیشرفت پروژه $F(PI)^6$ برای هریک از زمان مرحله‌های سه ماهه از ابتدا تا انتهای پروژه در مرحله‌ی V_1 احتساب و اسناد حسابداری مربوطه صادر و در دفاتر شرکت ثبت می‌شوند. در ادامه‌ی اجرای پروژه و با گذشت زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی اول و با شروع مرحله‌ی V_2 یعنی زمان مرحله‌های سه‌ماهه (S_2V_2) تا (S_nV_2) ارسال مدارک مثبته‌ی هزینه‌های واقعی بهای تمام‌شده‌ی اجرای پروژه AC^7 توسط واحدهای اجرایی و کنترل پروژه به امور مالی شرکت و کنترل آن‌ها از لحاظ کفایت اسناد و مدارک مثبته و تطبیق آن‌ها با استانداردهای حسابداری و قوانین مالیات، بیمه و تجارت در زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه (S_1V_1) تا $AC(S_1V_1)$ انجام و سپس اسناد حسابداری مربوطه صادر و در دفاتر شرکت ثبت می‌شود.

سپس توسط واحد امور پروژه برای همان زمان - مرحله‌ی سه ماهه بر اساس بهای تمام‌شده‌ی واقعی پروژه (S_1V_1) $A(PP)^8$ و سپس محاسبه‌ی درآمد واقعی طبق درصد پیشرفت واقعی پروژه برای زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی اول (S_1V_1) $A(PI)^9$ احتساب شده و سند حسابداری مربوطه صادر و در دفاتر شرکت ثبت می‌شود. در ادامه و در انتهای زمان - مرحله‌ی V_2S ، از مقایسه‌ی مبلغ پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی پروژه (S_1V_1) $F(FC)$ در مرحله‌ی V_1 با مبلغ واقعی بهای تمام‌شده (S_1V_1) $A(AC)$ در مرحله‌ی V_2 ، مبلغ مغایرت مابین پیش‌بینی بهای تمام‌شده و واقعی پروژه در زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی اول (S_1V_1) DC^{10} به‌دست می‌آید. سپس با مقایسه‌ی پیش‌بینی درآمد طبق پیش‌بینی درصد پیشرفت پروژه $F(PI)$ (S_1V_1) در مرحله‌ی V_1 با مبلغ واقعی درآمد پروژه (S_1V_1) $A(PI)$ در مرحله‌ی V_2 ، مبلغ مغایرت ما بین مبالغ مذکور در زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی اول در انتهای زمان - مرحله S_2V_2 محاسبه می‌شود DI^{11} (S_1V_1).

در ادامه، امور مالی نسبت به بررسی و تحلیل مبلغ مغایرت بهای تمام‌شده‌ی زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی اول اقدام می‌کند و گزارش حاصله را در اختیار مدیریت شرکت قرار می‌دهد که این عمل می‌تواند کمک شایانی به کسب اطلاعات به‌موقع از نحوه‌ی اجرای پروژه و اتخاذ تصمیمات مقتضی توسط مدیران شرکت، با هدف اداره‌ی مطلوب پروژه و شرکت داشته باشد.

در ادامه مرحله‌ی V_2 مبلغ مغایرت بهای تمام‌شده در زمان - مرحله‌ی $DC(S_1V_1)$ ، به‌عنوان مبلغ تعدیل پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی زمان - مرحله‌های سه ماهه‌های باقیمانده تا انتهای مرحله‌ی V_2 یعنی (S_2V_2) تا fc^{12} (S_2V_2)، توزیع گردیده و به مبلغ پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی آن‌ها در

نمایه‌ی یک

	S_1	S_2	S_3	S_t
V_1	S_1V_1	$\xrightarrow{FC} S_2V_1$	$\xrightarrow{FC} S_3V_1$	$\xrightarrow{FC} S_tV_1$
V_2	S_1V_2	$\xrightarrow[DC]{AC} S_2V_2$	$\xrightarrow{FC} S_3V_2$	$\xrightarrow{FC} S_tV_2$
V_3	S_1V_3	$\xrightarrow[DC]{AC} S_2V_3$	$\xrightarrow{FC} S_3V_3$	$\xrightarrow{FC} S_tV_3$
V_t	S_1V_t	$\xrightarrow{AC} S_2V_t$	$\xrightarrow{AC} S_3V_t$	$\xrightarrow[DC]{AC} S_tV_t$

خواهد داشت. سرانجام در مرحله‌ی آخر V_1 و در زمان مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی آخر (S_1V_1)، کل بهای تمام‌شده‌ی پروژه احتساب و نهایی شده و کل درآمد پروژه نیز طبق قرارداد فی‌مابین با کارفرما، ثبت خواهد شد.

نتیجه‌گیری

به دلیل عدم تهیة اسناد و مدارک مثبته‌ی قابل‌اتکا توسط واحد کنترل پروژه در خصوص پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی کار باقی‌مانده تا انتهای پروژه و در نتیجه عدم امکان کنترل مقادیر و احجام کارهای انجام‌شده طبق سیستم واحد کنترل پروژه با حساب بهای تمام‌شده‌ی پروژه تاکنون توسط امور مالی، درصد پیشرفت کار احتساب شده بابت پروژه، قابل‌اتکا و تأیید نیست. با توجه به موارد یادشده، امور مالی شرکت می‌بایست به‌منظور امکان احتساب صحیح درصد پیشرفت کار پروژه‌های در حال اجرا، نسبت به تعیین صحیح مبلغ پیش‌بینی بهای تمام‌شده‌ی کار باقی‌مانده تا انتهای پروژه به شرح توضیحات بند (ب) اقدام کند و سپس درآمد طبق درصد پیشرفت کار صحیح، در مراحل مبالغ پیش‌بینی و مبالغ واقعی بهای تمام‌شده‌ی کار انجام شده تاکنون، توسط امور مالی احتساب شود. بدین ترتیب، لزوم تهیة و اجرای سیستم دائمی و یکپارچه‌ی کنترل عملیاتی و مالی پروژه‌های بلندمدت در شرکت‌های پیمانکاری، همانند اجرای سیستم‌دائمی بهای تمام‌شده‌ی محصولات (حسابداری صنعتی) در شرکت‌های تولیدی، دارای اهمیت و الزام است.

پروژه $F(PI)$ احتساب می‌شود. لازم به توضیح است که این محاسبات و عملیات، طی پیشرفت پروژه و شروع اجرای کار، در مرحله‌ی V_3 به ترتیب برای زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی (S_3V_3) تا زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی آخر مرحله‌ی V_3 یعنی (S_1V_3)، عیناً

مرحله‌ی V_1 اضافه می‌شود، به‌طوری‌که اجرای عملیات باقی‌مانده‌ی پروژه، در همان زمان باقی‌مانده‌ی قرارداد میسر شده و اجرای پروژه با تأخیر مواجه نمی‌شود. سپس برای زمان - مرحله‌های سه‌ماهه (S_1V_2) تا (S_2V_2) بر اساس مجموع پیش‌بینی بهای تمام‌شده در

مانند مرحله‌ی V_2 و زمان - مرحله‌ی (S_2V_2) تا (S_1V_2) و به همین ترتیب در ادامه‌ی پروژه در مرحله‌ی V_4 شامل زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی (S_4V_4) تا (S_1V_4) و به همین ترتیب برای مرحله‌ی ماقبل آخر V_{t-1} شامل زمان - مرحله‌ی سه‌ماهه‌ی ($S_{t-1}V_{t-1}$) تا (S_1V_{t-1}) ادامه

زمان - مراحل سه‌ماهه (S_2V_1) تا (S_1V_1) در مرحله‌ی V_1 و تعدیل پیش‌بینی بهای تمام‌شده (fc) در مرحله‌ی V_2 و زمان - مراحل (S_2V_2) تا (S_1V_2) یعنی ($FC+fc$)، مجدداً پیش‌بینی درصد پیشرفت پروژه $F(PP)$ و پیش‌بینی درآمد طبق درصد پیشرفت

پی‌نویس:

1. E: Engineering
2. P: Procurement
3. C: Construction
4. FC: Forecast Cost
5. F(PP): Forecast (Progress Percentage)
6. F(PI): Forecast (Progress Income)

7. AC: Actual Cost
8. A(PP): Actual (Progress Percent)
9. A(PI): Actual (Progress Income)
10. DC: Diversion Cost
11. DI: Diversion Income
12. FC: Forecast Adjustment Cost

ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند کارهای تکراری مانند ورود داده‌ها و پردازش معاملات را خودکار کنند و زمان حسابداران را برای تمرکز بر فعالیت‌های با ارزش بالاتر آزاد کنند.

با این حال، ترس از جایگزینی هوش مصنوعی برای حسابداران بی‌اساس است. در حالی که هوش مصنوعی می‌تواند وظایف خاصی را به‌طور کارآمدتر انجام دهد، نمی‌تواند قضاوت و تخصص انسانی را که حسابداران به کار می‌گیرند، تکرار کند. حسابداران دارای مهارت‌های تفکر انتقادی، هوش تجاری و توانایی تفسیر داده‌های مالی پیچیده هستند که برای ارائه‌ی مشاوره‌های مناسب و بینش استراتژیک به مشتریان ضروری است.

پذیرش تحول دیجیتال

تحول دیجیتال عامل اصلی تغییر در صنعت حسابداری در سال ۲۰۲۴ خواهد بود. ادغام ابزارها و فناوری‌های دیجیتال، مانند نرم افزارهای حسابداری مبتنی بر ابر و سیستم‌عامل‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها، حسابداران را قادر می‌سازد تا کارایی خود را افزایش دهند، بدون مشکل با مشتریان همکاری کنند و بینش‌های مناسب در زمان واقعی را ارائه دهند. به ویژه نرم‌افزارهای حسابداری مبتنی بر ابر، مزایای متعددی را برای مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری ارائه می‌دهد. این نرم‌افزارها امکان دسترسی امن به داده‌های مالی را از هر جایی فراهم می‌کند، همکاری با مشتریان را تسهیل می‌کند و وظایف معمول را خودکار می‌کند. با اتخاذ راه‌حل‌های مبتنی بر ابر، حسابداران می‌توانند فرایندهای خود را ساده کنند، خطاهای انسانی را کاهش دهند و بهره‌وری کلی را بهبود بخشند.

ملاحظات اخلاقی: رعایت استانداردهای حرفه‌ای

با تحول صنعت حسابداری، رعایت استانداردهای اخلاقی و حفظ صداقت حرفه‌ای به‌طور فزاینده‌ای اهمیت می‌یابد. در سال ۲۰۲۴، حسابداران با چالش‌های جدید مربوط به حفظ حریم خصوصی داده‌ها، امنیت سایبری و استفاده‌ی اخلاقی از فناوری‌های نوظهور روبه‌رو خواهند شد. مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری باید امنیت داده‌ها را در اولویت قرار دهند و اقدامات امنیتی سایبری قوی را برای محافظت از اطلاعات حساس مشتری اجرا کنند. با ظهور سیستم‌های مبتنی بر ابر و کار از راه دور، اطمینان از محرمانه بودن و یکپارچگی داده‌های مالی از همه مهم‌تر است. مؤسسات باید در آموزش امنیت سایبری سرمایه‌گذاری کنند، پروتکل‌های روشن ایجاد کنند و به‌طور منظم اقدامات امنیتی خود را ارزیابی و به روز کنند.

در هنگام اتخاذ فناوری‌های نوظهور مانند هوش مصنوعی، حسابداران باید پیامدهای اخلاقی آن را نیز در نظر بگیرند. شفافیت، انصاف و پاسخگویی باید در استفاده از هوش مصنوعی مبنای قرار گیرند تا اطمینان حاصل شود، تصمیمات گرفته شده توسط سیستم‌های هوش مصنوعی با استانداردهای اخلاقی و قانونی هماهنگ است. حسابداران باید در رعایت الزامات اخلاقی حرفه‌ای هوشیار باشند و در مقابله با معضلات اخلاقی احتمالی که ممکن است به وجود بیاید، فعال باشند.

از صنعت حسابداری در سال ۲۰۲۴ چه انتظاری‌ها داشته باشیم؟

صنعت حسابداری در آستانه‌ی تحول در سال ۲۰۲۴ است. با پیشرفت فناوری و تغییرات در چشم انداز کسب و کارهای تجاری، حسابداران و متخصصان مالی باید از منحنی جلوتر باشند تا در این صنعت در حال تغییر رشد کنند.

صنعت حسابداری با چشم انداز در حال تحولی مواجه خواهد شد که برای انطباق با آن و برداشتن گام‌های مؤثر، به مؤسسات و متخصصان ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری نیاز دارد. ظهور ابزارهای دیجیتال و فناوری‌های جدید در نحوه‌ی کار حسابداران، ساده سازی فرایندها و افزایش کارایی تأثیر می‌گذارد. از نرم افزارهای حسابداری مبتنی بر ابر گرفته تا ابزارهای اتوماسیون، تمام این پیشرفت‌ها حسابداران را قادر می‌سازد تا بر خدمات ارزش آفرین و تصمیم‌گیری‌های استراتژیک تمرکز کنند.

علاوه بر این، تغییرات و الزامات نظارتی نیز صنعت را در سال ۲۰۲۴ تغییر خواهد داد. حسابداران باید با تحولات نظارتی مانند اصلاحات مالیاتی و استانداردهای گزارش‌گری مالی همگام باشند تا اطمینان حاصل شود از تغییرات به آگاه هستند و مشاوره‌های دقیق و به روز به مشتریان خود ارائه می‌دهند. توانایی حرکت بدون مشکل در این تغییرات، جهت حفظ مزیت رقابتی در صنعت بسیار مهم خواهد بود.

چالش‌های جذب و حفظ استعدادها

یکی از چالش‌های جاری در صنعت حسابداری جذب نیروی انسانی است. با افزایش تقاضا برای حسابداران ماهر و متخصصان مالی، مؤسسات باید راه‌کارهای نوآورانه‌ای برای جذب و حفظ استعدادهای برتر پیدا کنند. در سال ۲۰۲۴، رقابت برای جذب نامزدهای واجد شرایط شدید خواهد بود، و مؤسسات را ملزم می‌کند تا فرصت‌های جذاب پیشرفت شغلی، بسته‌های جبران مزایای رقابتی و محیط کاری حمایتی را ارائه دهند. ایجاد تنوع نیز نقش مهمی در اتخاذ استراتژی‌های جذب و استخدام در سال ۲۰۲۴ خواهد داشت. مؤسساتی که تنوع را در اولویت قرار می‌دهند، در جذب افراد با تخصص‌های متنوع، موفق‌تر خواهند بود. این رویکرد نه تنها نوآوری را تقویت می‌کند بلکه موجب تغییر جمعیت نیروی کار و پایگاه مشتریان می‌شود.

ظهور هوش مصنوعی

هوش مصنوعی (AI) در صنایع مختلف واژه‌ی پرکاربرد است و صنعت حسابداری نیز از این قاعده مستثنی نیست. در سال ۲۰۲۴، هوش مصنوعی همچنان بر حرفه تأثیر می‌گذارد، شیوه‌ی کار حسابداران را تغییر می‌دهد و فرصت‌های جدیدی برای رشد فراهم می‌کند.

نقش خدمات مشاوره‌ای

در صنعت حسابداری می‌دهند. بر اساس داده‌های اخیر، حدود ۴۰ درصد از عملیات حسابداری فعلی خودکار هستند و هدف از این خودکارسازی افزایش بهره‌وری و دقت بوده است. هوش مصنوعی با توانایی خود در ارزیابی سریع مجموعه داده‌های بزرگ، شناسایی الگوها و حتی تجزیه و تحلیل داده‌ها برای شناسایی روندهای آینده، تحول بزرگی در این صنعت ایجاد کرده است.

با استفاده از ابزارهای فناوری محور، متخصصان حسابداری می‌توانند ریسک خطای انسانی را کاهش دهند و زمان را برای ارائه خدمات استراتژیک‌تر آزاد کنند. این تغییرات به سرعت در حال پیشرفت هستند و این صنعت باید با شتاب حرکت کند تا مطمئن شود که عقب نمانده است. بر اساس نظرسنجی اخیر اعضای IFA، حدود ۲۵ درصد از پاسخ دهندگان گمان می‌کنند برای چالش‌هایی که پیش روی این صنعت است، آمادگی لازم را ندارند. اگرچه این عدد نسبتاً کم است، اما فرصتی را برای کسب‌وکارها فراهم می‌کند تا حمایت و ارائه رهنمود برای تیم‌های خود در اولویت قرار دهند.

• تغییرات نظارتی

قرار است سال ۲۰۲۴ تغییرات نظارتی قابل ملاحظه‌ای را به همراه داشته باشد که حرفه باید برای آن‌ها آماده شود. طرح به روزرسانی جریمه‌های مالی برای پاسخ به افزایش مستمر تقلب، پولشویی و فرار از تحریم‌ها و تدوین قوانین قوی‌تر ضد پولشویی برای مبارزه با فعالیت‌های متقلبانه، از جمله توقیف و بازایی دارایی‌های تبدیل شده به ارزهای دیجیتال و جلوگیری از سوء استفاده از ماهیت شرکت‌های تضامنی؛ از جمله تحولات نظارتی است که برای مبارزه با جرایم اقتصادی ایجاد خواهد شد. از حسابداران انتظار می‌رود این پیام‌ها را با مشتریان خود به اشتراک بگذارند و در صورت نیاز شفافیت بیشتری در مورد تغییرات خاص ارائه دهند. نکته‌ی کلیدی برای متخصصان حرفه‌ی حسابداری این است که بدانند موفقیت در این هدف به دانش و همگامی صنعت با تغییرات همیشگی متکی است.

• اهمیت روزافزون ESG

اهمیت عوامل زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی (ESG) در فرایندهای حسابداری در حال رشد است. در حال حاضر از هر پنج شرکت بزرگ، چهار شرکت در مورد پایداری گزارش می‌دهند، که برای مطابقت، مدیریت ریسک و ایجاد ارزش را نیز شامل می‌شود. شاید به

در سال ۲۰۲۴، نقش حسابداران به‌طور فزاینده‌ای به سمت ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای تغییر خواهد کرد. با توجه به این که اتوماسیون وظایف معمول را بر عهده می‌گیرد، حسابداران فرصت دارند تا بر فعالیت‌های با ارزش‌تر مانند برنامه‌ریزی مالی، تدوین استراتژی کسب‌وکار و مدیریت ریسک تمرکز کنند.

خدمات مشاوره‌ای به حسابداران اجازه می‌دهد تا از تخصص خود استفاده کنند و بینش ارزشمندی را به مشتریان ارائه دهند. با درک اهداف و چالش‌های تجاری مشتریان، حسابداران می‌توانند مشاوره‌های مناسب ارائه دهند و به رشد و سودآوری مشتریان کمک کنند.

ارتباطات و فناوری

ارتباطات و فناوری در صنعت حسابداری در سال ۲۰۲۴ دست به دست هم می‌دهند. حسابداران باید ابزارها و پلتفرم‌هایی را بپذیرند که ارتباطات و به اشتراک‌گذاری اطلاعات با مشتریان و همکاران را بدون رخنه‌پذیری تسهیل می‌کند.

پلتفرم‌های ارتباطی مبتنی بر ابر امکان برقراری ارتباط در زمان واقعی، به اشتراک‌گذاری اسناد و ارتباطات امن را فراهم می‌کنند. این ابزارها بهره‌وری را افزایش می‌دهند، جریان‌های کاری را ساده می‌سازند و روابط با مشتری را تقویت می‌کنند. حسابداران همچنین باید از سیستم‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها برای به دست آوردن بینش عمیق‌تر در مورد روند مالی و ارائه‌ی توصیه‌های مبتنی بر داده به مشتریان استفاده کنند.

پایداری و مسئولیت‌های زیست محیطی

در سال ۲۰۲۴، پایداری و مسئولیت زیست محیطی در صنعت حسابداری برجسته خواهد شد. کسب‌وکارها و مشتریان به‌طور فزاینده‌ای نگران اثرات زیست محیطی و شیوه‌های پایداری خود هستند. حسابداران می‌توانند نقش مهمی در کمک به کسب‌وکارها برای اندازه‌گیری، گزارش‌گری و کاهش اثر کربن خود داشته باشند.

حسابداران، با ادغام شیوه‌های پایداری در ارائه‌ی خدمات خود، می‌توانند از اهداف پایداری مشتریان خود حمایت کنند و شهرت خود را افزایش دهند.

www.accountancyage.com، ۲۰ دسامبر ۲۰۲۳

رخدادهای پیش روی حرفه‌ی حسابداری در سال ۲۰۲۴

با آغاز سال ۲۰۲۴، نگاه به آینده و برنامه‌ریزی برای تغییرات آتی در صنعت حسابداری بسیار مهم است. چندین تغییر قابل ملاحظه در سال ۲۰۲۳ رخ داده است و احتمالاً این تغییرات در سال جدید نیز ادامه خواهد داشت. در این مطلب جاناتان باربر، رئیس انجمن حسابداران مالی (IFA) در انگلستان، پیش‌بینی‌های خود در این رابطه را به اشتراک می‌گذارد.

• چشم‌انداز دیجیتال در حال تحول

هم هوش مصنوعی و هم اتوماسیون خبر از تغییرات قابل ملاحظه‌ای

بازتابی از چالش‌ها و موفقیت‌های حرفه‌ی حسابداری در سال ۲۰۲۳

با نگاهی به سال گذشته، مشاهدات حاکی از آن است، در حالی که حرفه‌ی حسابداری روندهای قبلی خود را دنبال می‌کرد، روندهای جدیدی پدیدار گشت که چالش‌های تازه‌ای را برای حسابداران ایجاد نمود، ولی در عین حال، فرصت‌هایی را نیز ایجاد کرد. جاناتان باربر، رئیس انجمن حسابداران مالی (IFA)، برخی از مسائل کلیدی را که حرفه در سال ۲۰۲۳ با آن‌ها روبه‌رو بوده است، بررسی و به شرح ذیل ارائه نموده است.

پذیرش هوش مصنوعی

اتوماسیون و فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی همچنان نقش بالایی در شکل دادن به چشم انداز حرفه‌ی حسابداری دارند. پیشرفت‌های ۱۲ ماه گذشته در هوش مصنوعی مولد نشان داده است که چگونه هوش مصنوعی می‌تواند از طریق اتخاذ تجزیه و تحلیل شناختی و پیش‌بینی برای حمایت از طیف وسیعی از فعالیت‌های حسابداری، در غلبه بر چالش‌های فعلی کمک کند. به نظر می‌رسد که مؤسسات بیشتری هوش مصنوعی را در شیوه‌های کار خود ادغام می‌کنند و به‌طور فعال این فناوری را پذیرفته‌اند، این فناوری به حسابداران اجازه می‌دهد تا بر روی زمینه‌های مهم‌تر و استراتژیک کار خود تمرکز کنند، و در نتیجه کارایی و بهره‌وری روبه‌رشدی داشته باشند.

بدون تردید هوش مصنوعی روند صعودی را در سال ۲۰۲۳ به وجود آورده است، و با مزایای زیادی که برای حرفه‌ی حسابداری به همراه داشته است ما به پیشواز سال ۲۰۲۴ می‌رویم. کمک هوش مصنوعی در یافتن الگوها و روند داده‌های مالی، حسابداران را قادر می‌سازد تا بر اساس بینش‌های به دست آمده در زمان واقعی تصمیمات مفیدتری اتخاذ کنند، بنابراین این فناوری، پیش‌بینی و دقت تجزیه و تحلیل مالی را بهبود می‌بخشد.

اما، برای این که سیستم‌های هوش مصنوعی با موفقیت اجرا شوند و اعتماد کامل به آن‌ها وجود داشته باشد، مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری باید نگرانی‌های مداوم در مورد کیفیت کار، هزینه‌های سال مالی، انحراف‌های کشف نشده و مسائل اخلاقی را برطرف کنند. عواقب عدم انجام این کار می‌تواند بازده سرمایه‌گذاری هوش مصنوعی را به خطر بیندازد و عدم اعتماد میان ذی‌نفعان، مشتریان و کارکنان را تقویت کند.

انقلاب بازار سبز

چشم انداز آشفتنی بلندمدت بحران انرژی می‌تواند کنترل بها و پایداری را با چالش مواجه سازد. پایداری و افشای مسائل زیست محیطی، هر دو به‌عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از کسب‌وکارهای تجاری هستند.

دلیل اعتقاد سرمایه‌گذاران به این موضوع که شرکت‌های تهیه‌کننده‌ی گزارش‌گری ESG جذاب‌تر هستند، بسیاری از مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری، ارائه‌ی خدمات اعتباربخشی و مشاوره‌ای در این حوزه را به دامنه‌ی عملیات خود اضافه می‌کنند. همان‌طور که ذی‌نفعان فشار بیشتری بر شرکت‌ها اعمال می‌کنند تا مسئولیت پذیرتر و شفاف‌تر باشند، انتظار می‌رود دامنه‌ی ارائه‌ی این خدمات توسط مؤسسات، گسترش یابد.

• تقاضا برای برون سپاری

انتظار می‌رود تقاضای جهانی برای برون سپاری خدمات حسابداری بین سال‌های ۲۰۲۳ تا ۲۰۳۰ رشد چشم‌گیری داشته باشد. بسیاری از کسب‌وکارها، به ویژه شرکت‌های کوچک و متوسط، عملیات حسابداری خود را برای صرفه جویی در هزینه‌های عملیاتی برون سپاری می‌کنند و به این ترتیب به دانش تخصصی دسترسی دارند. یکی دیگر از جنبه‌هایی که به این روند دامن می‌زند، تحول دیجیتال است که این صنعت تجربه کرده است و امکان یکپارچه سازی خدمات برون سپاری شده با فعالیت تیم‌های داخلی و فرایندهای موجود را میسر می‌سازد.

• افزایش انعطاف‌پذیری کار

پس از همه‌گیری ویروس کرونا، گذار به کار از راه دور و سیستم کار ترکیبی تأثیر ماندگاری بر صنعت حسابداری گذاشته است. بنابراین، اکنون زمان مناسبی برای کسب‌وکارها است تا شیوه‌های کاری انعطاف‌پذیر را در نظر بگیرند.

نظرسنجی اخیر IFA از اعضا، در مورد عوامل مؤثر بر کار آنان در دوازده ماه گذشته بوده است. ۲۹،۴ درصد از پاسخ دهندگان به تغییر در شرایط شخصی اشاره کردند. ۱۴،۵ درصد به بحران خانواده اشاره کردند. ۴۲ درصد تحت تأثیر مسائل سلامت شخصی یا خانوادگی قرار گرفته بودند و ۱۹،۲ درصد تحت تأثیر چالش‌های سلامت روان قرار داشتند. برای کارفرمایان، این موارد نشان‌دهنده‌ی تداوم روندهایی است که در طول همه‌گیری مشاهده شده بود و از نیاز بلندمدت برای سیستم کار انعطاف‌پذیر حکایت دارد.

مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری باید بتوانند از کارکنان خود حمایت کنند و در عین حال استانداردهای بالایی را برای مشتریان خود حفظ کنند. ساعات کاری فشرده، کار در منزل، انتخاب ساعات کاری با انتخاب خود فرد، تنها برخی از گزینه‌های مورد بحث مؤسسات هستند.

گفتنی است، پلتفرم‌های همکاری و نرم‌افزار حسابداری مبتنی بر ابر برای موفقیت کار انعطاف‌پذیر کلیدی هستند و مؤسسات باید اطمینان حاصل کنند که سیستم‌ها و فرایندهای خود را از هرگونه آسیب‌پذیری مصون نگه می‌دارند.

تغییرات زیادی در سال ۲۰۲۴ وجود دارد و صنعت حسابداری می‌تواند با نگاه کردن به موضوعاتی که در سال ۲۰۲۴ و بعد از آن تأثیر می‌گذارد، رو به جلو حرکت کنند. حرفه‌ی حسابداری با درگیر ماندن، می‌تواند از این تغییرات به‌عنوان فرصت‌هایی برای اثبات آینده‌ی صنعت حسابداری استفاده کند.

۱۰ ژانویه ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

ارزشی که مؤسسات حسابداری ارائه می‌دهند، و همچنین میزان اثربخشی خدمات حسابداران، شکاف وجود دارد. در مطالعه‌ای که اخیراً انجام شده است، ۶۴ درصد از حسابداران معتقدند که خدمات متناسب با مشتریان خود را ارائه می‌دهند، با این حال این دیدگاه توسط کم‌تر از ۴۰ درصد از مشتریان تأیید می‌شود. به این ترتیب این پرسش در ذهن ایجاد می‌شود که آیا تلاش حسابداران برای هماهنگی بهتر با خواسته‌ها و انتظارات مشتریان می‌تواند به‌عنوان جرقه‌ای برای نوآوری بیشتر و تحول حرفه در سال جدید، نقش ایفا کند؟

۲۰۲۳، ۲۱ دسامبر www.accountancyage.com

کمبود استعدادها برای حرفه‌ی حسابداری چه قدر تهدید کننده است؟

انجمن حسابداران رسمی آمریکا (AICPA) برآورد نموده است که حدود ۷۵ درصد از حسابداران رسمی آمریکا تا سال ۲۰۲۰ به مرحله‌ی بازنشستگی می‌رسند. این موضوع به همراه کاهش مستمر دانشجویان جدید در رشته‌ی حسابداری، مؤسسات را با کمبود قابل ملاحظه‌ای از استعدادها مواجه می‌سازد. اگرچه کمبود استعدادها هنوز به انگلستان نرسیده است، اما این حرفه در سال‌های اخیر محبوبیت خود را افزایش نداده است و تعداد افراد جوان که وارد این حرفه می‌شوند، شروع به کاهش کرده است. این کمبود، نتیجه‌ی عوامل مختلفی از جمله استعفای داوطلبانه، بازنشستگی حسابداران و عدم علاقه‌ی جوانان به دلیل تصورات غلط در مورد این حرفه است. در نتیجه، رقابت برای جذب استعدادها، به ویژه برای مؤسسات بزرگ بین‌المللی، در سال ۲۰۲۴ وجود خواهد داشت. در پاسخ به کمبود استعدادها در ایالات متحده‌ی آمریکا، AICPA کارگروه مشورتی ملی را برای تأمین منابع انسانی این حرفه تشکیل داده است؛ گروهی از ذی‌نفعان حسابداری که وظیفه دارند استراتژی‌هایی را برای رفع کمبود استعدادها در حرفه‌ی تدوین کنند. جیم پروپ از اعضای این کارگروه و شریک مؤسسه‌ی پلانت موران، معتقد است که بسیاری از دانش آموزان دبیرستان‌ها از ماهیت هیجان انگیز و پویای این حرفه آگاه

کربن صفر تقریباً یک ملاحظه‌ی اجباری است و در سال ۲۰۲۴ و پس از آن پیش‌بینی می‌شود که شرکت‌های بیشتری برای انتشار کربن خود پاسخگو باشند. در حال حاضر ذی‌نفعان و مشتریان نیز به‌طور مشابه خواستار افشای کامل پایداری هستند و اقدامات بسیاری توسط سازمان‌ها برای مقابله با اتلاف انرژی انجام شده است.

ESG یکی از حوزه‌هایی است که حسابداران در آن شروع به استفاده از دانش خود کرده‌اند و می‌توانند از مهارت‌های گزارش‌گری و تجزیه و تحلیل داده‌های خود استفاده کنند. در واقع، بسیاری از آن‌ها گزارش‌های مالی جدیدی را ارائه می‌دهند که شاخص‌های کلیدی و معیارهای مالی ESG را در کنار هم قرار می‌دهد تا به‌طور ذاتی این دو را به هم متصل کند.

تنوع زنجیره‌ی تأمین

تأثیر مستمر زنجیره‌ی تأمین ضعیف، ناشی از عوامل متعددی همچون جنگ روسیه و اوکراین، همه‌گیری ویروس کرونا، خروج انگلستان از اتحادیه‌ی اروپا و غیره در سال ۲۰۲۳ به‌طور غیرمنتظره‌ای افزایش یافت. زنجیره‌های تأمین سنتی کم‌رنگ شدند و به این ترتیب فرصتی برای حسابداران ایجاد شد تا از تنوع زنجیره‌ی تأمین پشتیبانی کنند. تلاش برای ایجاد تعادل در مدیریت بهاء، ثبات رویه و کیفیت در هنگام مقابله با بی‌ثباتی زنجیره‌ی تأمین، ممکن است برای بسیاری از کسب‌وکارها که به مجموعه‌ای از منابع و تخصص مورد نیاز برای ایجاد تغییر کیفیت دسترسی ندارند، کار دشواری باشد.

بیشش منحصر به فرد حسابداران در مورد ریسک و پاداش تأمین‌کننده‌ی منابع، ارزش آن‌ها را به‌عنوان مشاوران عالی مدیریت واحدهای تجاری ثابت کرده است و جایگاه آنان را در کسب‌وکارهای کوچک و متوسط (SMEs) و سازمان‌های بزرگ‌تر تقویت می‌کند.

افزایش فعالیت‌های خارج از کشور

با توجه به این که مؤسسات رویکرد جهانی‌تری را در مورد خدماتی که ارائه می‌دهند، اتخاذ کرده‌اند به دلیل کمبود شدید مهارت‌ها، به تدریج ناگزیرند در مجموعه‌ی استعدادهای بین‌المللی به دنبال منابع انسانی مورد نیاز خود باشند. این امر باعث ایجاد روند برون‌سپاری می‌شود، که یک منبع مقرون به صرفه، قابل اعتماد و با ظرفیت فوری است که می‌تواند زمان حسابداران حرفه‌ای را آزاد کند تا به جای انجام کارهای تکراری و معمول روزانه، بر روی فعالیت‌های استراتژیک تمرکز کنند.

خدمات ارزش‌گرا

تهدید رکود اقتصادی هنوز باقی است و همچنان تمرکز بیشتری بر کنترل بهاء و کارایی وجود دارد؛ جایی که ارزش به‌طور اجتناب‌ناپذیر رابطه‌ی مشتری و ارائه‌دهنده‌ی خدمات را تقویت می‌کند. قیمت‌گذاری مبتنی بر ارزش، همان‌طور که در آخرین بحران مالی دیده می‌شود، با برخورداری از مزایای ارتباط بهاء با نتیجه‌ی عملکرد، به مشتریان اطمینان می‌بخشد.

برخی از مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری می‌دانند که باید بر خدمات ارتباطی و مشاوره‌ای تمرکز کنند تا ارزش اضافی را ایجاد کنند، به جای آن که به دنبال ارتباط مستقیم قیمت با ارزش باشند. به نظر می‌رسد بین آنچه که مشتریان خدمات خریداری می‌کنند و

گرانت تورنتون، پیشنهاد می‌کند که این حرفه باید به‌عنوان حرفه‌ای فناوری محور نام‌گذاری شود، که نشان‌دهنده‌ی نقش قابل توجهی است که فناوری در شیوه‌های حسابداری مدرن بازی می‌کند.

برای مثال، AICPA & CIMA، در مسیر راه‌اندازی آزمون CPA جدید در ژانویه ۲۰۲۴ هستند، که داده‌های بااهمیت و مفاهیم فناوری را در آزمون قرار می‌دهد. این تمرکز بر نوآوری تضمین می‌کند که حرفه همچنان مربوط، انعطاف‌پذیر و قابل اعتماد است. به‌طور کلی، برای جذب استعدادهای جدید، مؤسسات باید جنبه‌های منحصربه‌فرد و قانع‌کننده‌ی حرفه‌ی حسابداری را برجسته سازند. www.accountancyage.com، ۴ ژانویه ۲۰۲۴

چارچوب گذار به مدل مشاوره‌ای برای مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری

در چشم‌انداز در حال تحول صنعت حسابداری انگلستان، مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری در حال ترسیم مجدد نقش‌های خود هستند و فراتر از شیوه‌های سنتی حسابداری به استقبال از خدمات مشاوره‌ای می‌روند. با شناخت چالش‌های تجاری پیچیده‌ای که مشتریان با آن روبرو هستند، فرصت‌های منحصربه‌فردی برای متخصصان حسابداری به وجود می‌آید که آنان را قادر می‌سازد مشاوره‌های استراتژیک، عملیاتی و پشتیبانی مستمر را ارائه دهند. گذار به مدل مشاوره‌ای نه تنها جریان‌های درآمدی جدید را برای مؤسسه به ارمغان می‌آورد، بلکه موقعیت مؤسسه را به‌عنوان یک شریک تجاری غیرقابل انکار تقویت می‌کند. در عصری که با پیشرفت‌های سریع فناوری و تغییر انتظارات مشتریان همراه شده است، چشم‌انداز صنعت حسابداری به‌طور مداوم در حال تغییر است. برای مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری، پرداختن صرف به اعداد و ارقام دیگر کافی نیست و دگرگونی استراتژیک شامل بازبینی ارزش‌های اصلی مؤسسه، تنظیم مجدد اهداف و ترسیم مجدد نحوه‌ی ارائه‌ی ارزش به مشتریان، الزامی است. گذار به خدمات مشاوره‌ای نه تنها مستلزم افزودن خدمات جدید، بلکه نیازمند تغییر هویت مؤسسه، حصول اطمینان از کسب مهارت‌های لازم برای مسیریابی حوزه‌های پیچیده‌ی تجاری و تجهیز مؤسسه برای ارائه‌ی راه‌حل‌های کلی و استراتژیک به

نیستند. از این رو، وی بر فرصت کار با افراد باهوش و پر انرژی و کسب تجربه‌های صنایع متنوع تأکید می‌کند.

ارتقای مهارت‌های قابل انتقال

حسابداران حرفه‌ای دارای طیف گسترده‌ای از مهارت‌های قابل انتقال هستند که آن‌ها را به دارایی‌های ارزشمند برای هر سازمان تبدیل می‌کند. امروزه، نقش حسابداران فراتر از وظایف فنی حسابداری است. آن‌ها توانایی تجزیه و تحلیل داده‌ها، شناسایی روندها و ارائه‌ی بینش استراتژیک را دارند که تصمیمات تجاری را هدایت می‌کند. این مهارت‌ها بسیار قابل انتقال هستند و می‌توانند درهای نقش‌های مختلف را در یک مؤسسه باز کنند.

حسابداران حرفه‌ای با مهارت‌های گسترده‌تر می‌توانند در عملکردهای مختلف سازمان شرکت کنند. آن‌ها می‌توانند به عملیات فروش خدمات کمک کنند، در ابتکارهای بهبود فرایند مؤسسه نقش ایفا کنند و تحول دیجیتال را هدایت کنند. مؤسسات باید بر این مهارت‌های قابل انتقال برای جذب افرادی که به دنبال فرصت‌های شغلی پویا و متنوع هستند، تأکید کنند.

تعیین انتظارات واقع بینانه در مورد حقوق و مزایا

مزایای جبران خدمات یک عامل مهم در جذب و حفظ استعدادهاست. اما بین انتظارات حقوق فارغ التحصیلان اخیر و واقعیت موقعیت‌های شغلی حسابداران در سطح ابتدایی، شکاف زیادی وجود دارد. برخی از متقاضیان کار در حرفه، انتظارات حقوق غیرواقعی دارند، که اغلب تحت تأثیر دوستانشان در حرفه‌های دیگر است که ممکن است حقوق بیشتری کسب کنند.

برای پر کردن این شکاف، مؤسسات باید دانشجویان را در مورد پیشرفت شغلی در حسابداری مطلع سازند. در حالی که حقوق اولیه ممکن است به‌طور خاص بالا نباشد، این حرفه یک مسیر شغلی پله‌ای با فرصت‌های رشد و افزایش درآمد در طول زمان ارائه می‌دهد. تعیین انتظارات واقعی در مورد حقوق و دستمزد در اوایل کار می‌تواند به مدیریت درک متقاضیان کار در حرفه و جذب افرادی که واقعاً به حرفه علاقه‌مند هستند کمک کند.

این ابتکار نشان‌دهنده‌ی یک رویکرد پیشگیرانه برای مقابله با بحران استعدادهاست و می‌تواند به‌عنوان مدلی برای مؤسسات دیگر عمل کند.

زمان تغییر نام تجاری؟

یکی از استراتژی‌های کلیدی برای جذب استعدادهای جدید به حرفه‌ی حسابداری، تغییر نام تجاری است. به‌طور سنتی، حسابداری به‌عنوان یک حرفه‌ی مادی و یکنواخت دیده می‌شود. با این حال، حسابداران امروز از این کلیشه دور هستند. آن‌ها افرادی پیشرو هستند که از فناوری استفاده می‌کنند، مهارت‌های تحلیلی قوی دارند و نقش مهمی در موفقیت کسب‌وکارها دارند. پس باید بر نکات فروش خدمات تأکید کنند و فرصت‌های هیجان‌انگیز و متنوعی را که این حرفه ارائه می‌دهد، نشان دهند. حسابداری دیگر فقط در مورد اعداد نیست و نیاز به افرادی دارد که با فناوری‌های روز آشنا هستند و می‌توانند به‌طور انتقادی برای حل مشکلات پیچیده‌ی کسب‌وکار فکر کنند. جانت مالزون، شریک مؤسسه‌ی

مشتریان است. در پاسخ به این پرسش که چرا گذار به مدل مشاوره‌ای برای مؤسسات ضروری است، باید اظهار داشت که:

- انطباق با پویایی بازار، پایداری بلندمدت را تضمین می‌کند: در دنیای تجاری پرشتاب امروزه، مؤسساتی که ثابت باقی می‌مانند منسوخ می‌شوند و این مدل مشاوره‌ای است که با روندهای نوظهور مطابقت دارد و تضمین می‌کند مؤسسات در بلند مدت، مربوط و پایدار باقی می‌مانند.
- مشاوره می‌تواند چالش‌های گسترده‌تر مشتری را برطرف کند و روابط عمیق‌تر را تقویت کند: فراتر از توصیه‌های مالی، خدمات مشاوره‌ای به ارائه بینش‌های استراتژیک و ارائه راه‌کار برای چالش‌های تجاری گسترده‌تر می‌پردازد. این رویکرد کل نگر روابط قوی‌تر و چند وجهی با مشتری را تقویت می‌کند.

- فعالیت حول محور استراتژیک می‌تواند مؤسسه را در یک بازار اشباع متمایز کند: در شرایطی که بسیاری از مؤسسات خدمات حسابداری مشابهی ارائه می‌دهند، گذار به مدل مشاوره‌ای ارزش پیشنهادی منحصر به فردی را ارائه می‌دهد و مؤسسات را از رقبا متمایز می‌کند.

پتانسیل‌های گذار به مدل مشاوره‌ای:

- ایجاد جریان‌های درآمدی متنوع و سودآوری بالقوه: حوزه‌ی خدمات مشاوره‌ای می‌تواند متناسب با نیازهای مختلف مشتری تنظیم شود و به‌طور بالقوه منجر به حاشیه سود بالاتر شود.
- ارتقای شهرت مؤسسه به‌عنوان رهبران فکری و شرکای استراتژیک: با ارائه خدمات مشاوره‌ای، مؤسسات خود را به‌عنوان رهبران فکری صنعت قرار می‌دهند و ارزش ویژه برند مؤسسه‌ی خود را افزایش می‌دهند.

- ایجاد نوآوری در ارائه خدمات و همکاری با مشتری: رویکرد مبتنی بر مشاوره، نوآوری را تقویت می‌کند، زیرا مؤسسات راه‌حل‌های جدیدی را برای چالش‌های پیچیده مشتری توسعه می‌دهند.

آمادگی عملیاتی:

گذار به مدل مشاوره‌ای جذاب است، اما تحقق آن به آمادگی عملیاتی بستگی دارد. این امر مستلزم کسب اطمینان از این است که سیستم‌های داخلی مؤسسه، افراد، فرایندها و ابزارهای آن برای چالش‌های ارائه خدمات مشاوره‌ای آماده شده‌اند. این موضوع فقط در مورد داشتن ذهنیت مربوط به ارائه خدمات مشاوره‌ای نیست، بلکه ستون عملیاتی برای حمایت از این طرز فکر است. آمادگی برای گذار به مدل مشاوره‌ای به معنای تجهیز کارکنان به مهارت‌های جدید، پیاده‌سازی ابزارهای فناوری پیشرفته و ایجاد فرایندهایی است که چابکی، همکاری و تعالی را ممکن می‌سازد. در پاسخ به این پرسش که چرا آمادگی عملیاتی اهمیت دارد، می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- مشاوره، نیاز به مهارت‌های متفاوتی از جمله تفکر تحلیلی و استراتژی تجاری دارد: فراتر از مهارت‌های حسابداری سنتی، مشاوره نیازمند تفکر انتقادی، تحلیل بازار و چشم انداز استراتژیک است که همگی برای ارائه مشاوره‌های با کیفیت بسیار مهم هستند.

- کارایی عملیات، پشتوانه اعتماد به مشتری و موفقیت پروژه است: مشتریان به دنبال مشاورانی هستند که بتوانند به آن‌ها اعتماد کنند.

کارایی عملیات موجب ارائه‌ی به موقع خدمات و رضایت مشتری است.

- گذار به مدل مشاوره‌ای ممکن است نیاز به تغییرات فناوری و رویه‌ها داشته باشد: یک مدل مشاوره‌ای ممکن است مؤسسات را به اتخاذ فناوری‌های جدید مجبور کند یا رویه‌های موجود را اصلاح کند تا بتوانند به نیازهای مشاوره‌ای پاسخ دهند.

پتانسیل‌های آمادگی عملیاتی:

- حل سریع‌تر مشکلات مشتری از طریق عملیات ساده: مؤسساتی که آمادگی عملیاتی دارد می‌تواند به سرعت مشکلات مشتری را مشخص نموده، به آن‌ها پاسخ دهد و اعتماد و رضایت مشتری را افزایش دهد.
- دستیابی به مزیت رقابتی از طریق تعالی عملیاتی: مؤسساتی که از نظر عملیاتی برتری می‌یابند، می‌توانند خدمات برتر ارائه دهند و از مزیت رقابتی در بازار برخوردار شوند.
- افزایش توانایی تیم و اطمینان بخشی در ارائه مشاوره: یک چارچوب عملیاتی به خوبی آماده شده، تیم‌ها را توانمند می‌سازد، و اعتماد و توانایی آن‌ها را در ارائه مشاوره‌ها افزایش می‌دهد.

تعامل و بهبود مستمر:

دنیای مشاوره سیال است و با روندهای نوظهور، چالش‌های جدید و نیازهای مشتری در حال تحول تغییر می‌کند. برای مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات حسابداری که در حال گذار به این فضا هستند، تکیه بر ارزش‌ها یک گزینه نیست بلکه یک ضرورت است. این موضوع بر اهمیت حفظ گفت‌وگوی مستمر با مشتریان، همگام ماندن با روندهای صنعت و پرورش فرهنگی تأکید می‌کند که در آن بازخوردها نه تنها مورد استقبال قرار می‌گیرند، بلکه فعالانه دنبال می‌شوند. این اطمینان باید حاصل شود که مؤسسه با نبض بازار هماهنگ است، و برای سازگاری، نوآوری و ارتقای خود آماده است. در پاسخ به این پرسش که چرا تعامل و بهبود مستمر ضروری است، باید گفت:

- مربوط ماندن، تغییر نیازهای مشتری و پویایی بازار؛ الزامی برای تعامل مستمر است: مؤسسات از طریق تعامل مستمر با مشتریان، می‌توانند تغییرات در نیازها و اولویت‌ها را پیش‌بینی کنند و اطمینان حاصل کنند که خدمات مشاوره‌ای مربوط باقی می‌ماند.

- یادگیری مستمر و سازگاری از ویژگی‌های بارز مؤسسات مشاوره‌ای پیشرو است: بهترین مؤسسات مشاوره‌ای، آن‌هایی هستند که همیشه یاد می‌گیرند، خود را با شرایط تطبیق می‌دهند و توصیه‌های مشاوره‌ای خود را بر اساس بینش و بازخورد بازار ارائه می‌دهند، و بهبود می‌بخشند.

- حلقه‌های بازخورد، چه داخلی و چه خارجی، بهبود خدمات را هدایت می‌کنند: بازخوردهای سازنده، چه از سوی مشتریان و چه از سوی تیم‌های داخلی، در بهبود و اصلاح خدمات مشاوره‌ای بسیار ارزشمند است.

پتانسیل‌های تعامل و بهبود مستمر:

- تقویت روابط بلندمدت با مشتری از طریق ارزش آفرینی مستمر: مؤسسات با همکاری منظم و انطباق با نیازهای مشتری، می‌توانند به‌طور مستمر ارزش افزوده ایجاد نمایند و همکاری‌های بلندمدت را مستحکم کنند.

- اطمینان از این که مؤسسه در خط مقدم ارائه بهترین رویه‌های

یک فرد شامل به کارگیری آموزش، مهارت و تجربه‌ی منحصر به فرد وی می‌شود و می‌تواند تحت تأثیر سوگیری خودآگاه یا ناخودآگاه فرد قرار گیرد، افراد مختلف ممکن است به نتایج متفاوتی برسند. در واقع، زیر سوال رفتن استقلال معمولاً به عنوان ادعای قصور در رعایت الزامات استقلال مطرح می‌شود و تصویری ارائه می‌دهد که تردید حرفه‌ای حسابرس را زیر سوال برد.

تهدیدهایی که معمولاً برای استقلال مطرح می‌شود

حسابرسان، اغلب بدون این که متوجه وجود تهدید شوند، با تهدیدهای دائمی در برابر استقلال خود مواجه می‌شوند. در صورت اقامه‌ی دعوی حقوقی، سه تهدید بیش‌تر از بقیه مطرح می‌شود: آشنایی، منفعت شخصی، و ارزیابی مجدد.

• آشنایی

استانداردهای استقلال این تهدید را به عنوان وضعیتی توصیف می‌کند که در آن یک عضو به دلیل داشتن رابطه‌ی طولانی یا نزدیک با مشتری، بیش از حد با منافع مشتری همراهی می‌کند یا در برابر کار یا محصول مشتری بیش از حد خوشبین است.

این مورد، شاید رایج‌ترین تهدیدی است که در دعوی حقوقی علیه حسابرسان در زمینه‌ی عدم رعایت استانداردهای استقلال مطرح می‌کنند و به راحتی می‌توان علت آن را فهمید. حسابرسان باید دائماً بین اولویت‌های به ظاهر رقابتی استقلال و خدمات مشتری تعادل ایجاد کنند. تعهد آن‌ها به خدمات مشتری می‌تواند در صورت بروز اختلاف به یک شمشیر دولبه تبدیل شود، و ادعا می‌شود حسابرس رابطه‌ی خیلی راحت با مشتری داشته و در زمان نتیجه‌گیری، موضوعی مغفول مانده یا نادیده انگاشته شده است.

عوامل رایجی که می‌تواند منجر به تهدید آشنایی شود عبارتند از: طول مدت رابطه‌ی مشتری یا دوره‌ی تصدی اعضای تیم رسیدگی یا روابط دوستانه بین اعضای تیم رسیدگی و مشتری که از طریق تعاملات و فعالیت‌هایی مانند ارتباط در شبکه‌های اجتماعی و غیره مشهود است.

منفعت شخصی

استانداردهای استقلال این مسئله را به عنوان دریافت منافع مالی یا غیر مالی از طرف‌های درگیر یا رابطه با مشتری یا افراد مرتبط با مشتری توصیف می‌کند.

این تهدید ممکن است زمانی ایجاد شود که مجموع حق الزحمه‌های دریافتی از یک مشتری (اعم از خدمات گواهی‌دهی و غیر گواهی‌دهی) برای کل مؤسسه قابل ملاحظه باشد، یا مؤسسه در خصوص حق الزحمه‌ی حسابرسی نسبت به حق الزحمه‌ی خدمات غیرحسابرسی سهم زیادی دریافت کند، یا بخش قابل ملاحظه‌ای از پاداش حسابرس بر اساس درآمد حاصل از مشتریان حسابرسی باشد. در دعوی حقوقی ادعا خواهد شد که حسابرس به اندازه‌ی کافی تردید حرفه‌ای نداشته، و قضاوت آن‌ها به دلیل اهمیت رابطه‌ی مشتری با مؤسسه خدشه دار شده یا به خطر افتاده است.

ارزیابی مجدد

استانداردهای استقلال این تهدید را به عنوان وضعیتی توصیف می‌کند

عمل صنعت باقی می‌ماند: بهبود مستمر تضمین می‌کند که مؤسسه با آخرین شیوه‌های صنعت مطابقت دارد و شهرت خود را به عنوان یک رهبر فکری افزایش می‌دهد.

• ایجاد فرهنگ تعالی، سازگاری و رشد: تعهد به بهبود مستمر، فرهنگ سازمانی مثبتی را پرورش می‌دهد که با برتری، سازگاری و رشد فکری مشخص می‌شود.

پذیرش مدل مشاوره‌ای فراتر از تغییر مدل کسب‌وکار است. این یک تحول استراتژیک است که مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری را در موقعیت پیوند استراتژی مالی و تجاری قرار می‌دهد. برای متخصصان این صنعت، این گذار نه تنها نویدبخش رشد حرفه‌ای است، بلکه فرصتی برای ترسیم مجدد آینده‌ی صنعت حسابداری است.

۲۹ نوامبر ۲۰۲۳، www.accountancyage.com

تهدیدهای استقلال حسابرس و طرح دعاوی حقوق علیه قصور

از تمام حسابداران رسمی (CPA) انتظار می‌رود که مسئولیت‌های حرفه‌ای خود را با بالاترین احساس مسئولیت انجام دهند. در واقع، داشتن احساس مسئولیت یکی از ویژگی‌های این حرفه است. مطابق با آیین نامه رفتار حرفه‌ای AICPA، داشتن احساس مسئولیت CPAها را ملزم می‌کند اصول بی‌طرفی و استقلال و مراقبت حرفه‌ای را رعایت کنند. این آیین همچنین بیان می‌کند که CPAها باید در هنگام ارائه‌ی خدمات حسابرسی و سایر خدمات گواهی‌دهی هم در واقعیت و هم در ظاهر مستقل باشند.

ممکن است داشتن احساس مسئولیت و پیروی از الزامات استقلال ساده به نظر برسد، و قوانین روشن بسیاری در استانداردهای استقلال برای رسیدگی به موقعیت‌های خاص برشمرده باشد، اما آیین رفتار حرفه‌ای برای تمام موقعیت‌ها پاسخی ندارد و نمی‌تواند از عهده‌ی این کار برآید. شرایطی ممکن است پیش بیاید و یا خواهد آمد که CPAها را در ارزیابی انطباق با مفاد آیین رفتار حرفه‌ای، ملزم به اعمال قضاوت نماید. پیچیدگی این ارزیابی در این جاست که افراد ممکن است همیشه در وضعیت مشابه، به یک شکل ارزیابی نکنند. از آنجایی که قضاوت حرفه‌ای

نهادهای حسابداری خواستار اقدام در مورد افشای گزارش های مربوط به آب و هوا هستند

متخصصان برجسته‌ی مالی در سطح جهان بر نقش محوری افشای پایداری تأکید دارند و خواستار اقدامات جدی در این زمینه هستند. IFAC، IOSCO، ACCA و ISSB در بیانیه‌ای خواستار اقدام هماهنگ برای برآورده کردن تقاضاهای بازار برای افشای گزارش‌های مرتبط با تغییرات آب و هوا شدند. به‌طور خاص، آن‌ها از نهادهای استانداردگذار و ناظر خواستند تا اطمینان حاصل کنند گزارش‌های پایداری می‌تواند به ارائه‌ی اطلاعات بهتر برای افرادی که اقدامات اقلیمی را در سراسر دنیای تجارت هدایت می‌کنند، کمک کند.

با معرفی استانداردهای بین‌المللی پایداری از سوی هیأت استانداردهای بین‌المللی پایداری (ISSB)، که در سال ۲۰۲۴ به اجرا درآمد و به‌عنوان مبنای گزارش‌گری جهانی با پشتیبانی گسترده ارائه شد؛ نهادهای جهانی خواستار تمرکز بر روی دستیابی به پذیرش جهانی این استانداردها از طریق توسعه‌ی مهارت‌ها، ظرفیت‌ها و به اشتراک گذاری دانش شدند. حرفه‌ی حسابداری هم از منظر رهبری خلق ارزش در بلندمدت در اقتصادهای پایدار و هم به‌عنوان حرفه‌ای که با اتخاذ رویه‌های مسئولانه از منافع عمومی حمایت می‌کند، نقش مهمی در اقدامات مربوط به گزارش‌گری پایداری دارد. هلن برند، مدیر اجرایی ACCA، در پتل کنفرانس تغییرات آب و هوایی که در تاریخ ۴ دسامبر در عربستان برگزار شد، گفت: گزارش‌گری پایداری و قابلیت مقایسه‌ی گزارش‌های پایداری باعث تغییر می‌شود و فرصت‌های جدیدی را نه تنها برای کسب‌وکارها، بلکه برای جامعه‌ی سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان ایجاد می‌کند. در این میان، حرفه‌ی حسابداری نیز نقش اساسی در به کارگیری استانداردهای جدید برای هدایت اقدامات مثبت در زمینه‌ی گزارش‌گری پایداری و کمک به ایجاد جهانی بهتر و پایدارتر دارد. وی افزود، هشت مرحله‌ی کلیدی در چرخه‌ی گزارش‌گری پایداری عبارتند از تخصیص مسئولیت، تعیین زمینه‌ی گزارش‌گری پایداری، تعیین اهمیت اطلاعات پایداری، مشخص نمودن الزامات تعیین داده‌ها، جمع‌آوری داده‌ها، گزارش‌گری در مورد داده‌های جمع‌آوری شده، اجرای گزارش‌گری، و تأیید آنچه گزارش شده است.

تخصیص مسئولیت: تعیین تیم یا فردی برای نظارت بر فرایند گزارش‌گری پایداری.
تعیین زمینه‌ی گزارش‌گری: درک دامنه و زمینه‌ی گزارش، از جمله انتظارات ذی‌نفعان.

که فرد نتایج قضاوت قبلی انجام شده یا خدمات انجام شده تحت نظارت عضو یا فردی از مؤسسه را به درستی ارزیابی نمی‌کند و در رسیدن به قضاوت برای بخشی از تعهد اعتباردهی به آن خدمات تکیه می‌کند. این تهدید ممکن است زمانی ایجاد شود که مؤسسه خدمات غیرحسابرسی ارائه می‌دهد و سپس نتیجه‌ی آن خدمات را حسابرسی می‌کند.

ملاحظات مدیریت ریسک

برای کمک به شناسایی موقعیت‌هایی که ممکن است منجر به درک شخص ثالث از خدشه دار شدن استقلال شود، موارد زیر را در نظر بگیرید:

- **شناسایی، ارزیابی و رسیدگی به تهدیدها.** «چارچوب مفهومی استقلال»، روشی را برای شناسایی، ارزیابی و رسیدگی به تهدیدهای استقلال ناشی از یک رابطه یا شرایط خاص ارائه می‌کند که به‌طور صریح در استانداردهای استقلال آیین رفتار حرفه‌ای ذکر نشده است. فرایند ساختاریافته‌ی ارائه شده در چارچوب مفهومی به CPAها کمک می‌کند تا بر روی مجموعه‌ای از حقایق متمرکز باشند و به نتایج منطقی برسند و نشان دهند که مؤسسه اهمیت استقلال را درک می‌کند و اقدامات لازم را برای رسیدگی به مسائل درک شده را انجام داده است.

- **تأکید بر اهمیت استقلال.** بر اهمیت رعایت الزامات استقلال، در تمام سطوح تیم رسیدگی تأکید و آن را تقویت کنید. مسئولیت رعایت الزامات استقلال بر عهده‌ی همه است.

- **تأکید بر ارتباط حرفه‌ای و مرتبط با هر کار.** در برقراری ارتباط حرفه‌ای به ویژه در ارتباط نوشتاری مانند ایمیل، بر اعمال مراقبت حرفه‌ای تأکید کنید. به این دلیل که ایمیل وسیله‌ای است که در طرح دعاوی حقوقی به راحتی جهت شناسایی شواهد بالقوه علیه مؤسسه‌ی حسابرسی قابل جست و جو و پیگیری‌های آتی است.

- **چرخش اعضای تیم مسئول** را در نظر بگیرید، حتی اگر ملزم به این کار نیستید.

- **ارزیابی میزان درآمد دریافتی از مشتریان و مدل‌های جبران مزایا.** این ارزیابی با هدف کسب اطمینان از این موضوع است که اعضای تیم مسئول تحت تأثیر انگیزه‌ها یا منفعت مالی، حتی به صورت ناخودآگاه، نباشند.

- **ارزیابی مهارت‌ها، دانش و تجربه‌ی مشتری.** برای نظارت بر خدمات غیرگواهی دهی در طول فرایند پذیرش کار، مهارت‌ها، دانش و تجربه‌ی مشتری را به دقت ارزیابی کنید.

- **در رابطه با تجمع اثر تهدیدهای استقلال مراقب باشید.** گاهی اوقات، تأثیر یک مورد نیست که می‌تواند منجر به طرح دعوی حقوقی شود، بلکه کل مجموعه است که می‌تواند در دسرساز باشد. به خاطر داشته باشید، هنگام انجام ارزیابی‌های استقلال تصویر بزرگی پیش روی خود داشته باشید.

اهمیت نقض اخلاق

۴۹ درصد از موارد نقض اخلاقی که توسط بخش اخلاق حرفه‌ای AICPA بررسی و در سال ۲۰۲۱ بسته شده است، منجر به اخراج، تعلیق، یا هشدار یا الزام اقدام اصلاحی توسط حسابداران رسمی شده است.

www.journalofaccountancy.com، ۱ دسامبر ۲۰۲۳

تعیین اهمیت اطلاعات پایداری: شناسایی موضوعات کلیدی پایداری مرتبط با سازمان و ذی‌نفعان.

مشخص نمودن الزامات تعیین داده: تعیین این‌که چه داده‌هایی باید جمع‌آوری شوند تا به مسائل پایداری پاسخ داده شود.

جمع‌آوری داده‌ها: جمع‌آوری داده‌های لازم، و کسب اطمینان از صحت و قابلیت اطمینان آن.

گزارش‌گری در مورد داده‌های جمع‌آوری شده: گردآوری و ارائه داده‌ها در یک گزارش منسجم و واضح.

اجرای گزارش‌گری: ادغام فرایند گزارش‌گری در عملیات سازمان. تأیید اطلاعات گزارش شده: اطمینان از اعتبار گزارش از طریق تأیید و بهبود مستمر.

حسابدارانی که گزارش‌های پایداری را دنبال می‌کنند می‌توانند بینش‌های کلیدی را اعم از مالی و غیر مالی ارائه نمایند که گزارش‌گری پایداری قوی را تضمین می‌کند. درک و تعیین سطح اهمیت مرحله‌ی مهمی است که به شناسایی جنبه‌های پایداری با اهمیت مربوط به ذی‌نفعان کمک می‌کند. ادغام با گزارش‌گری مالی سنتی نیز بسیار مهم است و همپوشانی و مکمل بودن هر دو حوزه را نشان می‌دهد. نقش فناوری در ساده‌سازی فرایندها و انطباق با مقررات در حال تحول نیز یک نقطه‌ی کانونی برای حسابداران در این عرصه است.

رئیس فدراسیون بین‌المللی حسابداران (آیفک) نیز در نشست اخیر اظهار داشت از سال ۲۰۱۹، IFAC از استانداردهای بین‌المللی پایداری، از جمله درخواست برای تشکیل ISSB، حمایت کرده است و به حمایت خود از تدوین، پذیرش و اجرای استانداردهای ISSB توسط حسابداران حرفه‌ای در سطح جهانی ادامه خواهد داد و از نقش و مسئولیتی که حسابداران حرفه‌ای در این تلاش دارند استقبال می‌کند. گفتنی است IFAC نهاد ناظر رسمی کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوایی (UNFCCC) است.

۲۰۲۳، ۷ دسامبر، www.accountancyage.com

تأیید استانداردهای جهانی حسابرسی داخلی توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی داخلی

انجمن حسابرسان داخلی (IIA) به‌عنوان رهبر حرفه‌ی حسابرسی داخلی در حوزه‌های تدوین استانداردها، صدور گواهی‌نامه‌ها، آموزش، تحقیقات و ارائه‌ی رهنمودهای فنی در سراسر جهان، اعلام کرد که هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی داخلی (IIASB) استانداردهای جدید

جهانی حسابرسی داخلی را تأیید کرده است. استانداردهای نهایی برای انتشار به زبان انگلیسی در تاریخ ۹ ژانویه برنامه‌ریزی شده است و ترجمه‌ی آن به زبان‌های دیگر در ماه‌های آینده دنبال می‌شود. گفتنی است، این استانداردها در ژانویه ۲۰۲۵، ۱۲ ماه پس از انتشار، لازم‌الاجرا خواهند شد. تصویب استانداردهای نهایی پس از بررسی شش ماهه‌ی نتایج فرایند نظرخواهی عمومی و بازنگری در پیش‌نویس استانداردها، صورت گرفته است. IASB برای تأیید این استانداردها تقریباً ۱۶۰۰ نظرسنجی تکمیل شده، و بازخوردهای دریافتی از طیف وسیعی از ذی‌نفعان راتجزیه و تحلیل نموده است. IIA و IASB گزارشی را در ماه ژانویه منتشر خواهند کرد که در آن مضامین بازخوردها و تصمیمات IASB به شکل خلاصه ارائه می‌شود. همچنین انجمن حسابرسان داخلی در ۲۴ ژانویه ۲۰۲۴ میزبان وبیناری خواهد بود تا به متخصصان حسابرسی داخلی و ذی‌نفعان کمک کند با استانداردهای جدید و تأثیر آن‌ها بر حرفه‌ی حسابرسی داخلی آشنا شوند. در این رویداد، شرکت کنندگان قادر خواهند بود در مورد ساختار و محتوای استانداردهای نهایی و تغییرات صورت گرفته، مستقیماً از نمایندگان IASB مطلع شوند. انتشار استانداردهای جدید همچنین نقطه‌ی عطف مهمی در طرح تحول چارچوب بین‌المللی عملکرد حرفه‌ای (IPPF) است، پروژه‌ای که در سال ۲۰۲۰ با هدف افزایش مربوط بودن و پاسخگویی چارچوب بین‌المللی عملکرد حرفه‌ای به چالش‌های فعلی در این حرفه آغاز شد. این پروژه، حاصل پژوهش‌ها و تلاش‌های گسترده‌ی هزاران نفر از متخصصان حسابرسی داخلی و ذی‌نفعان از سراسر جهان است که به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تعهدات IIA در تاریخ فعالیت این نهاد حرفه‌ای، شناخته می‌شود. طرح تحول IPPF در سال ۲۰۲۴ با تدوین الزامات موضوعی ادامه می‌یابد، که باید هنگام ارزیابی موضوعات یا تعهدات حسابرسی خاص که در برنامه‌ی حسابرسی سازمان تعیین شده‌اند، اعمال شوند. همچنین، انتشار رهنمودهای ارزیابی کیفیت، برگزاری دوره‌های آموزشی و اعطای گواهی‌نامه‌های مختلفی برای سال‌های ۲۰۲۴-۲۰۲۶ برنامه‌ریزی شده است که آخرین اطلاعات آن از طریق لینک زیر در دسترس است.

<https://www.theiaa.org/en/standards/ippf-evolution>

۲۰۲۳، ۱۴ دسامبر www.accountingtoday.com

رهبری تأثیرگذار حسابداران حرفه‌ای در کسب‌وکارهای تجاری

در چشم‌انداز پویای محیط کسب‌وکار جهانی امروز، حضور حسابداران حرفه‌ای در کسب‌وکارهای تجاری نه تنها مورد توجه است، بلکه می‌تواند سازمان‌ها را در صنایع و حوزه‌های مختلف متحول سازد. تقاضا برای حسابداران حرفه‌ای افزایش یافته است، به این دلیل که آن‌ها افرادی با درک جامع از عملیات تجاری، مبنای مالی و حسابداری هستند و نقش‌های محوری در هدایت سازمان‌ها در مسیر چالش‌ها و فرصت‌ها ایفا می‌کنند. از آنجایی که کسب‌وکارها با عدم اطمینان در محیط اقتصادی و تغییرات ژئوپلیتیکی دست و پنجه نرم می‌کنند و با پیچیدگی‌های تحولات دیجیتال، مسائل پایداری و تغییرات آب و هوایی روبه‌رو هستند، وجود حسابداران

حرفه‌ای به‌عنوان شرکای تجاری مؤثر و مجهز به مجموعه مهارت‌های منحصربه‌فرد ضروری است. در این زمینه، نقش حسابداران حرفه‌ای فراتر از مسئولیت‌های مالی سنتی است و آن‌ها را در جایگاه رهبران کلیدی که مسیر موفقیت سازمانی را ترسیم می‌کنند، قرار می‌دهد.

گروه مشورتی آیفک اخیراً در پاریس و در نشست دو روزه به بررسی نقش در حال پیشروی حسابداران حرفه‌ای در هدایت برنامه‌های پایداری و تحول دیجیتال در کسب‌وکارهای تجاری، و همچنین ضرورت حضور آن‌ها برای کسب اطمینان از موفقیت استانداردها و الزامات گزارش‌گری پایداری پرداخته است. این گروه همچنین بررسی کرده است که چگونه هوش مصنوعی و اتوماسیون سازی در ارتقای کسب‌وکارهای تجاری نقش دارد و کار متخصصان حسابداری و امور مالی را ارتقا می‌بخشد. سایر موضوعات تحت پوشش که در دستور کار این گروه مشورتی بود عبارتند از نقش تأثیرگذار مدیران مالی در شرکت‌های دارای سرمایه خصوصی، به روز رسانی ضوابط حاکمیت شرکتی، و افزایش جذابیت حرفه‌ای حسابداری. سه نکته‌ی کلیدی از این جلسه حاصل شد که بر تلاش‌های حرفه‌ای حسابداری جهانی برای ارتقای سهم حسابداران حرفه‌ای در عملکرد و موفقیت سازمانی تأکید می‌کند.

۱- حرفه‌ای حسابداری، اطلاعات پایداری با کیفیت بالاتر و مفیدتر را برای تصمیم‌گیری فراهم می‌کند.

برای پیشبرد گذار جهانی به اقتصاد پایدار، شرکت‌ها و بازارهای مالی به اطلاعات پایداری مفید برای تصمیم‌گیری نیاز دارند. افزایش کیفیت و اعتماد به این اطلاعات بسیار مهم است و حرفه‌ای حسابداری نقش برجسته‌ای در این زمینه دارد.

تقاضای فزاینده‌ای برای اطلاعات پایداری مفید و با کیفیت بالا برای تصمیم‌گیری وجود دارد. شرکت‌ها برای اتخاذ تصمیمات استراتژیک کلیدی با هدف دستیابی به اهداف تجاری و پایداری، به این اطلاعات نیاز دارند. چنین اطلاعاتی برای جامعه‌ی مدیران دارایی، که در توانمندسازی بازارهای مالی برای تخصیص سرمایه به مشاغل و پروژه‌هایی که در دستور کارهای پایداری قرار دارند، کلیدی هستند.

ضروری است که شرکت‌ها نیازهای اطلاعاتی مدیران و مالکان دارایی و نحوه‌ی استفاده از اطلاعات پایداری در تصمیم‌گیری را درک کنند. با این حال، نبود ثبات رویه و قابلیت مقایسه در افشای شرکت‌ها در مورد پایداری، و فقدان اطمینان لازم، منجر به سطح پایین اعتماد به این اطلاعات، ایجاد چالش‌ها و عدم اطمینان برای سرمایه‌گذاران شده است. تحولات در گزارش‌گری پایداری در سطح جهانی فرصت مهمی را برای پاسخ به افشای غیر یکنواخت و فقدان قابلیت مقایسه فراهم می‌کند.

پذیرش استانداردهای افشای پایداری IFRS مبنای جهانی یکنواختی را برای سرمایه‌گذاران فراهم کند. الزامات حوزه‌های قضایی باید بر مبنای این استانداردهای جهانی ایجاد شود و آن‌ها را تقویت کند تا از هماهنگی بیشتر اطمینان حاصل شود. هماهنگ‌سازی جهانی برای افشای مرتبط با پایداری همچنین باید به کاهش هزینه‌های قابل توجه فعلی برای صاحبان دارایی‌ها، مدیران و شرکت‌ها برای جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و گزارش‌گری داده‌ها کمک کند.

در حالی که گزارش‌های پایداری بسیار مهم هستند، پایداری از داخل خود شرکت‌ها شروع می‌شود. حسابداران حرفه‌ای نقش‌های کلیدی را در راهبری استراتژی‌های پایداری ایفا می‌کنند، به‌ویژه با تقویت اتصال اطلاعات پایداری و اطلاعات مالی برای هدایت اولویت‌های پایداری و تخصیص منابع. برای برجسته کردن نقش حیاتی عملکرد مالی جهت پیشبرد دستور کار پایداری می‌توان موارد زیر را برجسته کرد:

- گنجاندن پایداری در برنامه‌ریزی تجاری و اهداف مالی، پیوند دادن اهداف هزینه و کیفیت با اهداف پایداری.
- استفاده از فرصت‌های مالی سبز برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های پایداری از جمله انرژی‌های تجدیدپذیر.
- هدایت بهترین رویه‌های عمل در تنوع، برابری و همه شمولی در تیم مالی و در سراسر سازمان.

• تهیه‌ی گزارش‌های زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی و انطباق با برنامه‌های حسابرسی داخلی برای پاسخگویی به الزامات محیط تجاری.

کیفیت اطلاعات مرتبط با پایداری برای تصمیم‌گیری و گزارش‌گری باید از طریق موارد زیر بهبود یابد:

- مشارکت حسابداران حرفه‌ای در تجزیه و تحلیل اطلاعات و اجرای فرایندها و سیستم‌ها برای افزایش جمع‌آوری و اندازه‌گیری داده‌ها
- افزایش دامنه و سطح اطمینان بخشی حسابرسی مستقل، و
- نظارت مؤثر هیأت مدیره.

شرکت‌ها به دنبال جذب متخصصان حسابداری و مالی با دانش عمیق پایداری هستند. نهادهای حرفه‌ای حسابداری (PAOs) باید شرکای کلیدی در پرورش مهارت‌ها و فراهم نمودن ظرفیت برای برآورده کردن تقاضاهای در حال تحول رویه‌های تجاری پایدار باشند.

۲- هوش مصنوعی و اتوماسیون در ارتقای کسب‌وکارهای تجاری نقش دارد و کار متخصصان حسابداری و امور مالی را ارتقا می‌بخشد.

رهبران مالی که از هوش مصنوعی و اتوماسیون استقبال می‌کنند، در حقیقت کسب‌وکارها و ماهیت کار را متحول می‌کنند. این امر بر نقش‌ها و مسئولیت‌های متخصصان مالی و حسابداری نیز تأثیر می‌گذارد. حسابداران حرفه‌ای از قدرت هوش مصنوعی و اتوماسیون برای بهینه‌سازی فرایندها و گردش کار و ارائه‌ی داده‌های معنادار برای تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند.

شرکت‌ها در سطح جهانی، سرمایه‌گذاری زیادی بر روی هوش مصنوعی و اتوماسیون انجام می‌دهند تا وظایف مبتنی بر قوانین تکراری

فناوری‌های در حال تغییر هستند. در نتیجه، PCAOB اعلام کرد که بر تمرکز ویژه‌ی خود نسبت به بخش‌های مالی و فناوری اطلاعات ادامه خواهد داد. در این گزارش حوزه‌های مورد تأکید برای بررسی‌های بیش‌تر PCAOB شامل موارد زیر است:

- حسابرسی شرکت‌هایی که در فعالیتهای ادغام و تحصیل یا ترکیب‌های تجاری شرکت می‌کنند.

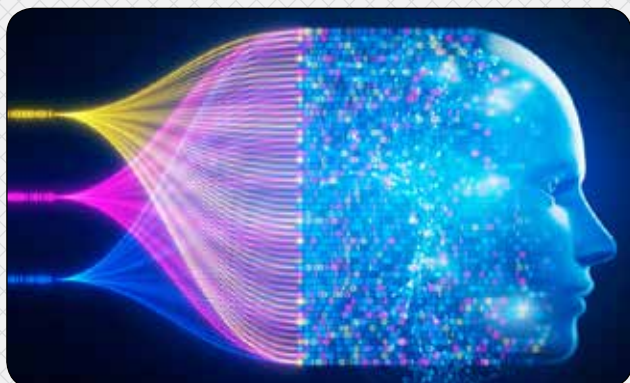
- حسابرسی کارگزاری‌هایی که گزارش‌های رعایت را ارسال می‌کنند و سایر مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات مشاوره‌ی سرمایه‌گذاری که فرصت‌های سرمایه‌گذاری مختلفی را برای مشتریان فراهم می‌کنند.

- حوزه‌های حسابرسی غیر سنتی

در این گزارش از حساب‌رسان خواسته شده است که به‌طور ویژه از درک خود نسبت به شرکت‌ها و محیط آن‌ها آگاه باشند و استفاده از سایر کار حساب‌رسان، تداوم فعالیت، موضوعات کلیدی حسابرسی (CAM)، دارایی‌های دیجیتال، امنیت سایبری، و استفاده از داده‌ها و فناوری اطلاعات را به دقت در نظر بگیرند. کریستین گونیا، حسابدار رسمی و مدیر بخش ثبت و بازرسی هیأت نظارت تأکید کرد، عموم مردم و همچنین بسیاری از سرمایه‌گذاران در سراسر جهان، به حسابرسی‌های با کیفیت بالا و حساب‌رسان ماهر و آموزش دیده برای تأیید گزارش‌های مالی و تصمیم‌گیری در مورد محل سرمایه‌گذاری خود، وابسته هستند. وی افزود، در سال ۲۰۲۴، مثل همیشه، ما بر روی همه‌ی حسابداران حرفه‌ای حساب می‌کنیم تا از سرمایه‌گذاران محافظت کنیم و نتایجی در خور اعتماد آن‌ها ارائه دهیم.

۲۱ دسامبر ۲۰۲۳، www.journalofaccountancy.com

استفاده از فناوری برای ارتقای کیفیت حسابرسی‌ها

با ابزارهایی مانند هوش مصنوعی، حساب‌رسان می‌توانند فرایندهای جدیدی را پیاده‌سازی کنند که اثربخشی و کارایی حسابرسی را افزایش می‌دهند. سامانتا بولینگ، حسابدار رسمی، شریک مؤسسه‌ی گارلمن وینسلو در شهر اپر مارلبورو ایالت مریلند و رئیس کارگروه فناوری هیأت استاندارد‌های حسابرسی انجمن حسابداران رسمی آمریکا (ASB)، AICPA، گروهی از داوطلبان را رهبری می‌کند که به دنبال تغییر در

را خودکار کنند، شیوه‌های کاری را ساده کنند و داده‌ها و بینش‌های معناداری را ارائه دهند. هوش مصنوعی پتانسیل بسیار زیادی را برای افزایش بهره‌وری و کارایی، با موارد استفاده در تمام عملکردها از جمله امور مالی، تدارکات، زنجیره‌ی تامین، بازاریابی، منابع انسانی، توسعه و طراحی محصول، مدیریت ریسک، تولید و عملیات، و روابط تیم‌های فروش با مشتری فراهم می‌کند.

با خودکارسازی وظایف معمول، متخصصان حسابداری و امور مالی می‌توانند تمرکز خود را به سمت فعالیتهای استراتژیک مانند برنامه‌ریزی مالی، تجزیه و تحلیل و مشاوره تغییر دهند و به رشد و موفقیت کلی سازمان کمک کنند. هوش مصنوعی مولد همچنین فرصت‌های عظیمی را برای افزایش بهره‌وری فراهم می‌کند.

۳- رهبری آینده‌نگر: استراتژی‌هایی برای پرورش رهبران آینده

در کنار کمبود جهانی، تقاضای زیادی برای حسابداران حرفه‌ای، رقابت شدید برای استعدادها، و چالش‌هایی در حفظ متخصصان با استعداد وجود دارد. در پاسخ، حرفه‌ی حسابداری باید به ادراک محدود از آنچه حسابداران انجام می‌دهند، ارتقای بهتر فرصت‌ها، مسیرهای شغلی متنوع و فرصت‌های رهبری حسابداران در کسب‌وکارها و انطباق آموزش‌ها با نیازهای در حال تحول کارفرمایان توجه کند. این تلاش هماهنگ برای پرورش نسل جدید از حسابداران ضروری است، به این ترتیب آن‌ها می‌توانند با اطمینان در نقش‌های رهبری قدم بگذارند و سازمان‌ها را به سمت موفقیت در چشم انداز به سرعت در حال تغییر هدایت کنند. برای افزایش جذابیت حرفه‌ی حسابداری، مهم است که حسابداران حرفه‌ای را به‌عنوان رهبران مالی و شرکای تجاری قرار دهید، چراکه این حرفه می‌تواند بسیاری از درها و مسیرهای شغلی مفید را در تجارت باز کند.

۱۴ دسامبر ۲۰۲۳، www.ifac.org

اولویت‌های بازرسی هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام برای سال ۲۰۲۴

در گزارشی که اخیراً توسط هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام (PCAOB) منتشر شد، ریسک‌های تجاری که اولویت‌های بازرسی این نهاد ناظر را در سال ۲۰۲۴ هدایت می‌کنند عبارتند از نرخ‌های بهره‌ی بالا و سایر چالش‌های مرتبط با تورم، مسائل مربوط به زنجیره‌ی تامین؛ و مدل‌های تجاری که به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای تحت تأثیر

نحوه استفاده از فناوری، برای تغییر فرایندهای حسابرسی و در نتیجه دستیابی به حسابرسی‌های باکیفیت بالاتر هستند.

بولینگ به‌عنوان شریک مؤسسه‌ی پیشگامی که از هوش مصنوعی (AI) برای شناسایی معاملات دارای ریسک بالا استفاده می‌کند، معتقد است موضوع، تغییر در نحوه‌ی کاری است که شما انجام می‌دهید تا مؤثرتر و در نهایت کارآمدتر باشد. مؤسسه‌ی گاربلمن وینسلو به‌عنوان یک رهبر در استفاده از هوش مصنوعی با وجود داشتن کمتر از ۲۰ کارمند شناخته شده است. شما نباید فناوری را برای انجام سریع‌تر همان فرایندی که سال گذشته انجام دادید، به کار بگیرید. کارایی زمانی اتفاق می‌افتد که شما نحوه‌ی حسابرسی خود را تغییر دهید و ارتقای تیم خود را به سطح بالاتر فکری میسر سازید.

در این نوشتار، انگیزه‌های استفاده از فناوری در حسابرسی شناسایی می‌شود. همچنین یافته‌های نظرسنجی ASB را در مورد موانع استفاده از فناوری در حسابرسی‌ها ارائه می‌شود، که یکی از گام‌هایی است که ASB برای درک و حمایت از تحول فناوری حسابرسی برداشته است.

تحول حسابرسی

در گذشته، تحویل کار حسابرسی با تکمیل چک لیست اسناد انجام می‌شد. اما امروزه ابر و سایر فناوری‌ها، به ویژه هوش مصنوعی و تجزیه و تحلیل داده‌ها، اجازه می‌دهند که حسابرسی به‌طور کارآمدتر و مؤثرتر ارائه شود. در سایه‌ی فناوری، پیشرفت‌های بیشتر و بینش‌های عمیق‌تر در مورد هر کار حسابرسی وجود خواهد داشت، زیرا حسابرسان رویکردهای کاملاً یکپارچه و دانش محور را که از طریق هوش مصنوعی و سایر فناوری‌ها دنبال می‌شوند، پذیرفته‌اند.

AICPA سال‌هاست که استفاده از فناوری را برای تغییر روند حسابرسی ترویج می‌دهد. به‌عنوان بخشی از این تلاش، AICPA با مشارکت CPA.com، و چندین مؤسسه‌ی حسابرسی بزرگ و شرکت‌های فناوری محور ابتکاراتی را که روش‌های مبتنی بر داده و تجزیه و تحلیل داده‌ها را به یک پلتفرم مبتنی بر ابر متصل می‌کند، جهت ارائه‌ی راه‌حل‌های حسابرسی پویا (DAS)، توسعه داده است.

استفاده از فناوری در حسابرسی صورت‌های مالی، به حسابرسان کمک می‌کند تا ارزیابی ریسک خود را متناسب کنند. فناوری با تمرکز اولیه بر فرایند شناسایی و ارزیابی ریسک تحت بیانی‌ی استاندارد حسابرسی (SAS) شماره‌ی ۱۴۵ (شناخت واحد تجاری و محیط آن و ارزیابی ریسک تحریف بااهمیت)، می‌تواند اثربخشی و کارایی حسابرسی را بهبود بخشد.

بهبود برنامه‌ریزی و فرایندها

بولینگ اظهار داشت که بیانی‌ی استاندارد حسابرسی شماره‌ی ۱۴۵ مؤسسات را ملزم می‌کند تا نحوه‌ی استفاده از فناوری در حسابرسی صورت‌های مالی را درک نمایند و این امر بر نحوه‌ی برنامه‌ریزی حسابرسی و طراحی رویه‌های حسابرسی که به ریسک‌های ارزیابی شده پاسخ می‌دهند، تأثیر مستقیم دارد. برای مثال، زمانی که یک مشتری فناوری جدیدی را به کار می‌گیرد، مؤسسه‌ی حسابرسی نمی‌تواند تنها فرایندهای حسابرسی گذشته را تکرار کند، زیرا ممکن است دیگر مناسب نباشند. مؤسسات باید به اندازه‌ی کافی از فناوری‌های نوظهور مطلع

باشند تا بدانند چگونه بر جریان کار مشتری تأثیر می‌گذارند و سپس روش‌های حسابرسی را مطابق با آن تنظیم کنند. به این ترتیب، SAS شماره‌ی ۱۴۵ فرصت‌هایی را برای حسابرسان فراهم می‌کند تا از فناوری برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و تغییر نحوه‌ی حسابرسی خود استفاده کنند. به‌عنوان نمونه، بولینگ هوش مصنوعی را ابزاری ارزشمند در مرحله‌ی برنامه‌ریزی و ارزیابی اولیه‌ی ریسک حسابرسی می‌داند. در حالی که برخی از حسابرسان ممکن است با استفاده از تکنیک‌های سنتی (چک لیست‌ها و حداقل استفاده از فناوری) ارزیابی‌های اولیه‌ی ریسک را برنامه‌ریزی و انجام دهند، هوش مصنوعی، ریسک را در داده‌های مشتری تجزیه و تحلیل می‌کند و بینش‌هایی را که برای اصلاح برنامه‌ی حسابرسی هر مشتری لازم است، به حسابرسان ارائه می‌دهد. توانایی شناسایی دقیق‌تر ریسک‌ها به حسابرسان اجازه می‌دهد تا به جای به‌کارگیری رویه‌های حسابرسی عمومی که ممکن است زمان‌بر و گران‌تر باشد، بر رویه‌هایی که حوزه‌های دارای ریسک بالاتر را هدف قرار می‌دهند، تمرکز کنند.

فناوری هوش مصنوعی همچنین می‌تواند قابلیت جمع‌آوری اطلاعات را بهبود بخشد، به ویژه در حسابرسی‌های پیچیده با بهبود فرایندها می‌تواند این فرایند را تسریع کند و زمان صرف شده را کاهش دهد.

چگونه کارکنان تحت تأثیر قرار می‌گیرند؟

بولینگ خاطرنشان کرد که فناوری هوش مصنوعی می‌تواند به کارکنان جدید کمک کند تا در حالی که دانش موجود خود را افزایش می‌دهند، نگاه خود بر مسائل را توسعه دهند. به‌عنوان نمونه، نه تنها فناوری می‌تواند بخش زیادی از کار نمونه‌گیری را بر عهده بگیرد، بلکه می‌تواند شرایطی را فراهم کند که حسابرسان با استفاده از نرم افزار، نقاط کنترلی را در زمانی که یک معامله پرریسک است، برجسته یا ایجاد نماید. بسیاری از مؤسسات فردی را دارند که می‌تواند نقش رهبری فناوری را بر عهده بگیرد، اما شما باید به آن‌ها زمان و فضای لازم برای انجام این کار را بدهید.

مؤسسات از چه فناوری‌هایی استفاده می‌کنند؟

در نظرسنجی اخیر ASB در مورد استفاده از سطوح مختلف فناوری، اکثر پاسخ دهندگان، عمدتاً برای برنامه‌ریزی، مستندسازی حسابرسی، آزمون ثبت‌های دفتر روزنامه، تأیید و آزمون جزئیات و همچنین به اشتراک گذاری اطلاعات، از فناوری ابر استفاده می‌کردند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها، فناوری بعدی است که اغلب مورد استفاده قرار گرفته بود، از تجزیه و تحلیل داده‌ها عمدتاً برای برنامه‌ریزی، ارزیابی ریسک، مستندسازی حسابرسی و رویه‌های تحلیلی اساسی استفاده می‌شد.

در مجموع ۱۷ درصد از پاسخ دهندگان گزارش دادند که از هیچ فناوری در حال ظهوری که در این نظرسنجی از آن نام برده شده است، استفاده نمی‌کنند. به‌طور کلی، نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد که فرصت‌هایی برای مؤسسات وجود دارد تا از فناوری‌های نوظهور در مورد تعهدات حسابرسی و تدوین استراتژی‌هایی استفاده کنند که مؤسسات می‌توانند برای غلبه بر موانع استفاده از فناوری پیاده سازی کنند.

www.journalofaccountancy.com، ۱ ژانویه ۲۰۲۴

رهنمود GASB برای گسترش الزامات گزارش‌گری مرتبط با ریسک

هیأت استانداردهای حسابداری دولتی (GASB) رهنمودی منتشر نموده است که دولت‌ها را ملزم می‌کند، اطلاعات مربوط به ریسک‌های خاص تمرکز و محدودیت را افشا کنند. بیانیه‌ی شماره‌ی ۱۰۲ هیأت استانداردهای حسابداری دولتی، افشای ریسک تمرکز را به‌عنوان فقدان تنوع مربوط به جنبه‌ای از جریان قابل ملاحظه‌ی ورودی یا خروجی منابع تعریف می‌کند. محدودیت را نیز اینگونه تعریف می‌کند، محدودیتی که توسط شخص برون‌سازمانی یا با اقدام رسمی بالاترین سطح دارای قدرت تصمیم‌گیری در دولت اعمال می‌شود. نمونه‌هایی از تمرکز شامل مواردی است که تعداد اندکی از شرکت‌ها نماینده‌ی اکثریت کسب‌وکارها در حوزه‌ی قضایی دولت را تشکیل می‌دهند یا زمانی که دولت برای غالب درآمد خود به یک منبع متکی است. نمونه‌هایی از محدودیت‌ها نیز شامل سقف مالیات بر دارایی تأیید شده توسط رأی دهندگان یا محدودیت بدهی تحمیل شده توسط دولت است. صدور این بیانیه‌ی جدید، با هدف ارائه‌ی اطلاعات ریسک‌های خاص به استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی در زمانی است که شرایط، دولت را در برابر احتمال وقوع زیان یا خسارت، آسیب پذیر می‌کند. این رهنمود، برای سال‌های مالی لازم الاجراست که از ۱۵ ژوئن ۲۰۲۴ شروع می‌شود، و نهادهای دولتی ملزم به افشای اطلاعات مربوط تمرکز یا محدودیت‌های خاص هستند اگر:

- موضوع، قبل از انتشار صورت‌های مالی برای دولت مشخص شود.
- موضوع، دولت را در برابر ریسک تأثیر قابل ملاحظه آسیب پذیر می‌کند. و
- رویداد یا رویدادهای مرتبط با تمرکز یا محدودیت که می‌تواند تأثیر قابل ملاحظه ایجاد کند، رخ داده است، شروع به رخ دادن نموده است، یا به احتمال زیاد در طی ۱۲ ماه از تاریخ انتشار صورت‌های مالی آغاز نمی‌شود.

۹ ژانویه ۲۰۲۴، www.journalofaccountancy.com

پشتیبانی ACCA از پیشنهادات FRC برای تقویت الزامات حسابرس

در راستای تلاش برای افزایش کیفیت حسابرسی و افزایش اطمینان به صورت‌های مالی، انجمن حسابداران خبره (ACCA) حمایت خود را از پیشنهادات ارائه شده توسط شورای گزارش‌گری مالی (FRC)، ابراز کرده است. هدف FRC تقویت الزامات حسابرس، به ویژه در کشف و گزارش‌گری تحریف‌های بااهمیت ناشی از عدم رعایت قوانین و مقررات است. این پیشنهادات با هدف بهبود قابلیت استفاده و افزایش سطح آگاهی‌بخشی گزارش‌های حسابرسی ارائه شده‌اند و به استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی اطمینان بیشتری می‌دهند. FRC در نظر دارد با به روز رسانی این الزامات، ارزیابی جامع‌تری از تحریف‌های احتمالی را در اختیار استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی قرار دهد که این امر به نوبه‌ی خود باعث افزایش شفافیت، پاسخگویی و اعتماد ذی‌نفعان می‌شود.

• ارتقای شفافیت و پاسخگویی

جسیکا بینگام، رهبر سیاستگذاری و چشم انداز ACCA، در این باره اظهار داشت، الزامات پیشرفته برای حسابرسان جهت در نظر گرفتن و پاسخ به قوانین و مقررات مربوطه، شفافیت و پاسخگویی را ارتقا می‌دهد و در نهایت اعتماد سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان را تقویت می‌کند. تغییرات پیشنهادی، بر الزام حسابرسان جهت تمرکز بر قوانین و مقرراتی که به احتمال زیاد بر صورت‌های مالی تأثیر بااهمیتی دارند، تأیید می‌کند. این رویکرد شفافیت و پاسخگویی را ارتقا می‌دهد و با هدف ACCA برای تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان همسو می‌شود.

• معرفی فرایند ارزیابی ریسک قوی

برای کمک به حسابرسان در شناسایی قوانین و مقررات مربوطه، FRC فرایند ارزیابی ریسک قوی‌تری را معرفی می‌کند. این فرایند حسابرسان را قادر می‌سازد تا قوانین و مقرراتی را که تأثیر بااهمیتی بر صورت‌های مالی داشته یا ممکن است داشته باشند، شناسایی کنند. با اتخاذ رویکرد ریسک محور، حسابرسان می‌توانند قضاوت حرفه‌ای داشته باشند و منابع را به‌طور مؤثر تخصیص دهند. در حالی که ACCA از به‌روزرسانی‌های پیشنهادی پشتیبانی می‌کند، اما از FRC می‌خواهد تا تأثیر بالقوه بر حجم کاری حسابرسان را به دقت در نظر بگیرد. انتقال بار سنگین شناسایی و پاسخ به مسائل مربوط به انطباق، از مدیریت به حسابرسان می‌تواند در

عمل چالش‌هایی ایجاد کند. از این رو، ACCA بر اهمیت ایجاد تعادل بین افزایش مسئولیت‌های حسابرسان و اجتناب از تقاضای بیش از حد در شرایطی که منابع محدود هستند، تأکید می‌کند.

• حرکت به سوی رویکرد مبتنی بر نتیجه

گذار از رویکرد رویه‌ای به رویکرد مبتنی بر نتیجه، از جنبه‌های بااهمیت تغییرات پیشنهادی شورای گزارش‌گری مالی است. این تغییر در ارزیابی اهمیت و کشف تحریف‌های احتمالی ناشی از عدم انطباق، به حسابرسان انعطاف و اختیار بیشتر را می‌دهد. حسابرسان با تمرکز بر نتایج به جای رویه‌های سفت و سخت، می‌توانند قضاوت حرفه‌ای جامعی را اعمال کنند که منجر به فرایند حسابرسی مؤثرتر و کارآمدتر می‌شود.

• گسترش دامنه‌ی تغییرات به شرکت‌های بورسی کوچک‌تر

ACCA محدودیت‌های منابعی را که شرکت‌های بورسی کوچک‌تر با آن مواجه هستند تأیید می‌کند، اما بر الزام به اعمال تغییرات پیشنهادی برای تمام شرکت‌های پذیرفته شده بورسی نیز تأکید می‌کند. در حالی که باید از بار افزودن اشخاصی که منابع محدودی دارند اجتناب شود، ACCA معتقد است که رهنمود عملی ارائه شده برای شناسایی و پاسخ به موارد مشکوک عدم انطباق برای حسابرسان تمام شرکت‌های بورسی پذیرفته شده ارزشمند است. این گسترش دامنه باعث افزایش بیشتر شفافیت و پاسخگویی در حوزه‌ی گزارش‌گری مالی خواهد شد.

• جدول زمانی پیاده‌سازی

الزامات تجدیدنظر شده قرار است برای حسابرسی صورت‌های مالی دوره‌هایی که از ۱۵ دسامبر ۲۰۲۴ یا پس از آن آغاز می‌شوند، لازم‌الاجرا شود. این جدول زمانی برای انطباق با الزامات به‌روز، به حسابرسان و واحدهای تجاری فرصت کافی جهت آماده‌سازی می‌دهد. ACCA حسابرسان را تشویق می‌کند تا با تغییرات پیشنهادی آشنا شوند و پیش از تاریخ اجرا، آن‌ها را در فرایندهای حسابرسی خود بگنجانند.

۱۶ ژانویه ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

فناوری آهنبای قوی برای جذب استعدادها در حرفه‌ی حسابداری

صنعت حسابداری در انگلستان با کمبود حسابداران ماهر در سراسر کشور مواجه است و این موضوع بر مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری نیز تأثیر منفی گذاشته است. این در حالی است که تقاضا برای متخصصان واجد شرایط به دلیل رشد اقتصادی و چشم‌اندازهای مالی رو

به رشد، در حال افزایش است. بر اساس نظرسنجی جهانی درباره‌ی روند جذب استعدادها در سال ۲۰۲۳ که توسط ACCA انجام شده است، این کمبود استعدادها به دلیل ترکیبی از عوامل رخ داده است، تقاضای افزایش حقوق و مزایا به دلیل تورم، افزایش نگرانی‌ها به دلیل بالا رفتن حجم کار و افزایش میل به تغییر محل کار از زمره مواردی است که پاسخ‌دهندگان به آن‌ها اشاره داشتند. مناطق خاصی در انگلستان، مانند منچستر و ناتینگهام، کمبود استعدادها را به شکل شدیدتری تجربه می‌کنند و تعداد اندکی متقاضی برای نقش‌های حسابداری وجود دارد. این نشان می‌دهد که بحران در سراسر کشور یکنواخت نیست، و در مناطق خاصی بارزتر است. در حالی که ممکن است برخی از مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری باور نداشته باشند که فناوری نقش مهمی در جذب و حفظ استعدادها ایفا می‌کند، اما شواهد داستان متفاوتی را روایت می‌کند. در یک بازار کار رقابتی، که در آن متقاضیان گزینه‌های متعددی در اختیار دارند، مؤسساتی که از فناوری استقبال می‌کنند، از مزیت خاصی برای افراد برخوردار هستند. متخصصان جوان، به‌ویژه از گروه‌های نسل هزاره و Z، برای مؤسسات فناوری محور ارزش قائل هستند و دسترسی به ابزارهای پیشرفته را نقطه‌ی عطفی در فروش خدمات می‌دانند. ادغام فناوری‌های پیشرفته مانند هوش مصنوعی، یادگیری ماشینی و تجزیه و تحلیل داده‌ها در حسابداری برای نسل جوان حرفه، جذاب است. این فناوری‌ها معنای حسابداری بودن را تغییر می‌دهند و نقش را فراتر از حسابداری و حسابرسی سنتی تغییر داده و به نقش‌های استراتژیک، تحلیلی و مشاوره‌ای می‌رسانند. این تحول، زمینه‌ساز جذب افرادی است که به فناوری و کاربرد آن در حوزه‌های تجاری علاقه‌مند هستند. به‌عنوان مثال، اتوماسیون، نمونه‌ی روشی است که نشان می‌دهد چگونه فناوری می‌تواند جذب و حفظ استعدادها را افزایش دهد. متخصصان جوان اغلب تعادل میان کار و زندگی را در اولویت قرار می‌دهند و اتوماسیون می‌تواند کارهای پیش پا افتاده را حذف کند و زمان را برای کارهای هیجان انگیزتر و معنادارتر آزاد کند. به‌طور مثال، ابزارهایی که برای خودکارسازی یادآوری‌ها و ارتباط با مشتری طراحی شده‌اند، با کاهش حجم کاری موجب تمرکز حسابداران بر روی فعالیت‌های ارزش‌آفرین می‌شوند.

• تغییر چهره‌ی حسابداری

نقش حسابداران به دلیل تحول فناوری در حال تغییر است و این موضوع باعث جذابیت بیشتر این حرفه برای افرادی می‌شود که به دنبال مشاغل پویا و در حال تحول هستند. تغییر به سوی نقش‌های مبتنی بر فناوری، فرصت‌هایی را برای حسابداران ایجاد می‌کند تا به جای وظایف معمول، در فعالیت‌های دارای ارزش افزوده‌ی بیشتر، مانند برنامه‌ریزی استراتژیک و پشتیبانی از تصمیم‌گیری، مشارکت کنند. به این ترتیب، ادغام فناوری برای افرادی جذاب است که به دنبال مشاغلی هستند که رشد، چالش و فرصتی برای قرار گرفتن در خط مقدم نوآوری در کسب‌وکار را ارائه می‌دهند.

• تأثیر فناوری بر حفظ کارکنان

فناوری علاوه بر جذب استعدادها، نقش مهمی در حفظ کارکنان نیز دارد. نسل جوان حرفه می‌خواهد برای مؤسسات مدرنی کار کند که

انلاین شرکت کردند. نتایج حاکی از آن است که تنها ۲۸ درصد از پاسخ دهندگان، هوش مصنوعی را به عنوان یک تهدید مهم در طول ۱۲ ماه آینده در نظر گرفته‌اند، اما هوش مصنوعی در زمره‌ی مهم‌ترین ریسک‌ها طی دو تا سه سال آینده قرار می‌گیرد که این موضوع نشان می‌دهد، اگرچه هوش مصنوعی ممکن است به عنوان یک تهدید فوری تلقی نشود، اما در افق زمانی بلندتر به عنوان ریسکی که به سرعت در حال رشد است، پنداشته می‌شود. در حالی که هوش مصنوعی می‌تواند مزایایی مانند اتوماسیون و تجزیه و تحلیل داده‌های پیشرفته را برای مؤسسات فراهم کند، اما استفاده از آن می‌تواند سطح جدیدی از پیچیدگی و ریسک‌هایی را ایجاد نماید که مؤسسات باید به آن‌ها پاسخ دهند و آن‌ها را مدیریت کنند. اگرچه پذیرش هوش مصنوعی همچنان در حال رشد است، اما به عنوان ریسک پنهانی دیده می‌شود که مؤسسات حساسی باید از هم اکنون برای آن آماده باشند. تعداد اندکی از مؤسسات بر این باورند که سطح آمادگی یا مهارت گروه حساسی فناوری‌شان برای پاسخ به ریسک‌های هوش مصنوعی در سطح قابل قبولی است. یکی دیگر از نگرانی‌های رو به رشد، شکاف استعدادها در فناوری اطلاعات است. در زمانی که چنین استعدادی کمیاب است، مؤسسات برای جذب استعدادهایی که درک عمیقی از امنیت سایبری و هوش مصنوعی دارند، در رقابت شدیدی قرار می‌گیرند.

مؤسساتی که استعداد و سرمایه‌ی فکری کافی در زمینه‌هایی مانند امنیت سایبری و هوش مصنوعی ندارند، زمانی که این ریسک به واقعیت تبدیل شوند، با چالش‌های جدی مواجه خواهند شد. در میان کمبود استعدادها، بلندمدت، به دلیل تقاضای مستمر برای افراد دارای مجموعه مهارت‌های مورد نیاز؛ استخدام و حفظ افرادی که مهارت‌ها و استعدادها مرتبط با فناوری دارند، به‌طور ویژه برای مؤسسات دارای دپارتمان حساسی فناوری، دشوارتر از سایرین است. نتایج نظرسنجی همچنین نشان می‌دهد که امنیت سایبری اولویت اصلی مؤسسات حساسی است و تقریباً ۷۵ درصد از پاسخ‌دهندگان آن را منطقه‌ای پرخطر می‌دانند. وقتی صحبت از چالش‌های فناوری به میان می‌آید، نه تنها مؤسسات با طیف وسیعی از تهدیدها مواجه هستند، بلکه هر یک از این تهدیدها با سرعت چشم‌گیری در حال تغییر هستند. این موضوع موجب تأکید قابل ملاحظه‌ای بر اهمیت انجام حساسی‌های داخلی مستمر و یکپارچه

تغییرات را پذیرفته‌اند و روی ابزارهای جدید برای خدمت به مشتریان سرمایه‌گذاری می‌کنند. مؤسساتی که نتوانند با پیشرفت‌های فناوری همگام شوند، در معرض خطر از دست دادن استعدادهای برتر خود در برابر رقابایی هستند که محیطی پیشرفته‌تر مبتنی بر فناوری را ارائه می‌دهند. مشورت با کارکنان در این زمینه کلیدی است. تعامل با کارکنانی که فناوری را درک می‌کنند، ارزش قائل بودن برای آنان و پیاده‌سازی سیستم‌های جدید به دنبال نظرات آن‌ها، پیامی قوی است که نشان می‌دهد مؤسساته برای تخصص آن‌ها ارزش قائل است و از آن‌ها قدردانی می‌کند. با مشارکت دادن کارکنان در فرایند تصمیم‌گیری، مؤسسات می‌توانند حس مالکیت را تقویت کنند و فرهنگ بهبود مستمری را ایجاد کنند که برای حفظ استعدادها ضروری است. به‌طور مشابه، ادغام فناوری در حسابداری نیز به افزایش یادگیری و توسعه‌ی مهارت‌ها فشار می‌آورد که می‌تواند آهنربای قوی برای جذب استعدادها باشد. حسابداران آینده‌نگر اکنون ملزم به داشتن ترکیبی از مهارت‌های حسابداری، مالی و فناوری هستند. این رویکرد چند رشته‌ای با هدف توسعه‌ی حرفه، افرادی را جذب می‌کند که علاقه‌مند به مسیر حرفه‌ای جامع‌تر و همه‌شمول‌تری هستند که زمینه‌های مختلف تخصص را با هم ترکیب می‌نماید.

• مقابله با مقاومت در برابر پذیرش

پیاده‌سازی فناوری‌های جدید می‌تواند با مقاومت مواجه شود، به‌ویژه در مؤسساتی که در تنگنای زمان و منابع هستند. با این حال، مزایای پذیرش فناوری بسیار بیش‌تر از چالش‌های اولیه‌ی آن است. فناوری می‌تواند راه قدرتمندی برای جذب و حفظ کارکنان باشد و در عین حال باعث صرفه‌جویی در زمان و ساده‌سازی فرایندها در بلندمدت شود. برای مقابله با مقاومت در برابر پذیرش فناوری، مؤسسات باید آموزش کارکنان را در اولویت قرار دهند و به شکل مستمر از آن حمایت کنند. با تجهیز کارکنان به مهارت‌ها و دانش لازم برای استفاده‌ی مؤثر از ابزارهای جدید، مؤسسات می‌توانند نگرانی‌ها را کاهش داده و کارکنان را برای پذیرش پیشرفت‌های فناوری توانمند سازند. علاوه بر این، پرورش فرهنگ یادگیری و نوآوری می‌تواند محیطی مثبت ایجاد کند که در آن کارکنان احساس تشویق به کشف و آزمون فناوری‌های جدید کنند.

۲۳ ژانویه ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

هوش مصنوعی، ریسک نوظهور برای حسابرسان

بر اساس تحقیقات جدید پروتیویتی (Protiviti)، هوش مصنوعی باتوجه به شکاف‌هایی که در بحث آمادگی سازمانی و مهارت‌های لازم برای حساسی‌های فناوری وجود دارد، به عنوان ریسک نوظهور برای حسابرسان شناسایی شده است. پروتیویتی با مشارکت انجمن حسابرسان داخلی (IIA)، یازدهمین نظرسنجی سالانه‌ی ریسک حساسی‌های فناوری خود را با هدف درک تأثیر فناوری‌های در حال تکامل و ریسک‌های مرتبط با آن انجام داد. در مجموع ۵۵۹ مدیر از جمله مدیران حساسی و مدیران حساسی‌های فناوری اطلاعات و متخصصان حرفه، در این نظرسنجی

سازی ابزارهای تحلیلی پیشرفته برای همگامی با تغییرات می‌شود. پاسخ‌دهندگان بر این باورند که تهدیدهای سایبری نسل جدید مهم‌ترین ریسک را طی دو تا سه سال آینده به همراه خواهد داشت. گفتنی است گزارش نتایج این نظرسنجی، در حقیقت یک فراخوان کلیدی برای اقدام به موقع رهبران و تیم‌های حسابرسی فناوری اطلاعات، در زمینه ارتقای مهارت‌های حسابرسی فناوری خود به سطح بالاتر است. این موارد شامل افزایش دفعات حسابرسی برای حوزه‌های دارای ریسک بالاتر، حفظ هوشیاری در مورد ریسک‌های مدیریت شده، استفاده از تحلیل‌های پیشرفته برای کسب بینش عمیق‌تر، و بهبود آمادگی سازمانی در مورد مدیریت ریسک شخص ثالث و مدیریت استعدادها فناوری اطلاعات است. یازدهمین بررسی سالانه ریسک‌های حسابرسی فناوری هم به‌عنوان یک آینه و هم به‌عنوان یک نقشه‌ی راه عمل می‌کند که وضعیت فعلی ریسک‌های مرتبط با فناوری را منعکس می‌نماید و رهبران حسابرسی فناوری را از طریق چالش‌ها و فرصت‌های پیش رو هدایت می‌کند. همان‌طور که فناوری به تکامل خود ادامه می‌دهد، استراتژی‌ها و ابزارهای به کار گرفته شده برای مدیریت و کاهش ریسک‌های مرتبط نیز باید به روزرسانی شود.

www.accountancyage.com، ۱۸ ژانویه ۲۰۲۴

الزامات جدید انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز برای آموزش‌های حرفه‌ای مستمر

انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز (ICAEW) اخیراً الزامات دوره‌های آموزش حرفه‌ای مستمر (CPD) خود را به روز رسانی کرده است که تغییر قابل ملاحظه‌ای را در چشم انداز پیشرفت حرفه‌ای حسابداران نشان می‌دهد. از اول نوامبر ۲۰۲۳، ICAEW اعضای خود را ملزم نموده است که حداقل تعداد ساعات آموزشی CPD را سالانه تکمیل کنند، نسبتی از این ساعات قابل تأیید است و حداقل ۱ ساعت آموزش مسائل اخلاقی را شامل می‌شود. ایان گرین‌وود، شریک مؤسسه‌ی کی پی ام جی انگلستان، می‌گوید: آموزش به‌عنوان بخشی از محیط

کنترلی مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است چراکه آن‌ها در محیط تجاری پیچیده و تحت فهرستی از استانداردهای حسابداری و تغییرات نظارتی در حال رشد، فعالیت می‌کنند. تعداد مشخص ساعات مورد نیاز، با توجه به گروهی که عضو در آن قرار می‌گیرد تعیین می‌شود، و اطلاعات و مستندات مربوط به دوره‌های آموزش حرفه‌ای مستمر باید حداقل تا ۳ سال پس از پایان سال آموزشی نگهداری و حفظ شود. جهت آماده شدن برای این تغییرات، بسیار مهم است که بفهمیم چه ساعت‌هایی به‌عنوان ساعت قابل تأیید به حساب می‌آیند. CPD طیف گسترده‌ای از آموزش‌ها را شامل می‌شود، به شرطی که شواهدی برای توضیح چگونگی مرتبط بودن آن و چگونگی کمک به رفع نیازهای یادگیری کارکنان رده‌های حرفه‌ای به دست آید. به‌عنوان نمونه انواع دوره‌ها، وبینارها، پادکست‌ها، کلاس‌های حل مسئله، مقالات و بحث‌های پنل می‌تواند جزء CPD باشد. به‌منظور تأیید CPD، فعالیت‌ها باید عینی و مبتنی بر واقعیت باشند تا قابلیت تأیید، نگهداری، مستندسازی و ذخیره‌سازی در قالب قابل مشاهده را داشته باشند. ارائه دهندگان دوره‌های آموزشی مانند کی پی ام جی نقش مهمی در کمک به کارکنان رده‌های حرفه‌ای برای برآوردن الزامات جدید بازی می‌کنند. آن‌ها دوره‌های آموزشی سفارشی و کارگاه‌های آموزشی را در زمینه‌های حسابداری و گزارش‌گری مالی ارائه می‌دهند که برای برآوردن نیازهای خاص (IFRS, GAAP, ESG) طراحی شده است. از سوی دیگر، طی چند سال گذشته، بازار حسابرسی انگلستان درگیر مجموعه‌ای از رسوایی‌های مالی شده است که بسیاری از افراد را به این فکر و داشته است که آیا اعضای این حرفه برای نقض قوانین اخلاقی تحت فشار هستند یا خیر.

نقض قوانین اخلاقی، بسیاری از مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری در سراسر جهان را تحت الشعاع قرار داده است. در نوامبر ۲۰۲۳، گروهی از کارکنان حسابرسی پرایس واترهایوس کوپرز توسط ICAEW به دلیل به اشتراک گذاشتن ارزیابی‌های خود در محیط چت گروهی مورد سرزنش قرار گرفتند. همه‌ی آن‌ها به دلیل نقض قوانین اخلاق حرفه‌ای به پرداخت ۲۱۰۷ پوند جریمه محکوم شدند. در سال ۲۰۲۲ نیز پس از تقلب حسابرسان در آزمون CPA، ارنست اند یانگ مجبور به پرداخت ۱۰۰ میلیون دلار جریمه شد. این موارد ممکن است برای افرادی که از بیرون به داخل نگاه می‌کنند، تخلفات کوچکی به نظر برسد، اما این رفتارها از گذشته تاکنون جای خود را به مسائل بزرگ‌تری نیز داده است. رسوایی انرون در سال ۲۰۰۱ هنوز در ذهن بسیاری از حسابداران با تجربه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین قصور حرفه‌ی حسابرسی قرن درج شده است. این رسوایی منجر به از دست دادن بیش از ۷۴ میلیارد دلار سهام انرون شد زیرا قیمت سهام انرون از حدود ۹۰ دلار به کم‌تر از ۱ دلار در یک سال سقوط کرد. سپس در انگلستان، سقوط فاجعه‌بار کارلین به دلیل سهل انگاری حسابرسان کی پی ام جی آن در سال ۲۰۱۸، پرچم‌های قرمز جدی در رابطه با نقض قوانین اخلاقی را به اهتزاز درآورد.

www.accountancyage.com، ۲۶ ژانویه ۲۰۲۴

حقوق و دستمزد در صنعت حسابداری همچنان انعطاف‌پذیر است

بررسی‌های اخیر حاکی از آن است که حقوق‌ها در صنعت حسابداری و مالی به دلیل افزایش پایدار حقوق در سال گذشته، همچنان نشانه‌هایی از انعطاف‌پذیری را نشان می‌دهند. طی سال

گذشته (۲۰۲۳)، این صنعت به‌طور متوسط ۴٫۲ درصد افزایش حقوق را ثبت کرده است. همچنین، بررسی وضعیت صنعت حسابداری و مالی در برابر سایر صنایع نیز نشان می‌دهد، صنعت هتلداری بیشترین افزایش حقوق را در سال گذشته (۷٫۳ درصد) داشته است و نسبت به کاهش حقوق‌ها در سال ۲۰۲۲ روند رو به رشدی را ثبت کرده است. صنعت فناوری اطلاعات و امنیت سایبری نیز با میانگین ۲٫۴ درصد افزایش در سال ۲۰۲۳ کم‌ترین میزان رشد را داشته است. در چشم‌انداز به سرعت در حال تغییر کسب‌وکارها، پیشرفت‌های فناوری در حال تغییر شکل صنعت هستند و هم کارفرمایان و هم متخصصان در حال حرکت در چشم‌انداز جدید هستند. همه‌گیری ویروس کرونا، پذیرش ابزارهای دیجیتال، کار از راه دور و اهمیت خدمات مشاوره‌ی مالی را تسریع کرد. این روندها پس از همه‌گیری باقی ماندند و پیامدهای عمیقی برای حسابداران ایجاد کردند. برای کارفرمایان در این صنعت، پیمایش در بازار کار به برنامه ریزی استراتژیک و سازگاری نیاز دارد. کارفرمایان باید وضعیت فعلی بازار کار را بشناسند و به کمبود حسابداران ماهر که به‌طور فزاینده‌ای در صورت‌های مالی قابل مشاهده است، آگاه باشند. برای رقابتی ماندن، تشویق فرهنگ یادگیری مستمر ضروری است، زیرا کسب‌وکارها باید برای پیشرفت تیم‌های حسابداری و مالی خود در زمینه‌هایی مانند تجزیه و تحلیل داده‌ها، اتوماسیون و گزارش‌گری پایداری مهارت داشته باشند. حرکت به سمت فناوری و دیجیتالی شدن در بخش مالی همچنان گزینه‌های جذابی را برای متخصصان ماهر در سراسر جهان است. تجزیه و تحلیل‌های حاکی از آن است که تغییرات پویایی در نقش‌های حسابداری و مالی رخ داده است که در سال ۲۰۲۴ نیز ادامه می‌یابد. تحولات اخیر، چشم‌انداز صنعت را تغییر داده و بر بازار کار نیز تأثیر می‌گذارد. کسب‌وکارهای تجاری بیش از هر زمان دیگری از مهارت‌های فناوری محور در تیم‌های مالی خود استقبال می‌کنند و اتوماسیون و هوش مصنوعی با افزایش کارایی و کمک به تصمیم‌گیری استراتژیک در عملیات روزانه، کسب‌وکارها را قادر می‌سازد از بخش‌های مالی خود اطمینان حاصل کنند که همه‌ی بدهی‌ها گزارش شده‌اند، ارقام کلیدی دقیق هستند، و چشم‌انداز آن‌ها به اندازه‌ی کافی ارائه شده است و تمام این اطلاعات به موقع در دسترس همه‌ی ذی‌نفعان است. برای جذب و حفظ استعدادها در این محیط رقابتی، کارفرمایان باید دستمزدهای رقابتی ارائه دهند. همچنین به دلیل تأکید زیاد بر تعادل میان کار و زندگی، فرصت‌های توسعه حرفه‌ای و فرهنگ سازمانی حمایتی را

ایجاد نمایند. شرکت‌هایی که انعطاف‌پذیری نشان دهند، برای متخصصان حرفه‌ای جذاب‌تر هستند و این تصور را تقویت می‌کنند که حفظ کارکنان در خط مقدم استراتژی کسب‌وکار است. جای تعجب نیست که افزایش مستمر تورم و هزینه‌های زندگی، بسیاری را تحت فشار مالی بیشتری قرار داده است. نتایج نظرسنجی‌ها حاکی از آن است که بیش از نیمی (۵۷ درصد) از افرادی که از حقوق خود راضی نیستند، به این دلیل است که حقوق آن‌ها متناسب با هزینه‌های زندگی افزایش نیافته است، بیش از یک سوم (۳۹ درصد) می‌گویند که میزان حقوق آن‌ها برای سبک زندگی‌شان مناسب نیست و ۳۸ درصد احساس می‌کنند که نمی‌توانند پول کافی برای رسیدن به اهداف مالی خود پس‌انداز کنند. این موارد به‌عنوان هشدار برای کارفرمایان خاطر نشان می‌کنند که آن‌ها باید برای جذب افراد مورد نیاز خود به‌طور جدی تلاش کنند.

www.accountancyage.com، ۲۹ ژانویه ۲۰۲۴

بررسی علت‌های نقص در حسابرسی‌های کارگزاری‌ها

بر اساس گزارشی از هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام که برای کمک به حسابرسان در جهت درست انجام دادن وظایف‌شان متمرکز

است، بی‌تجربه بودن در زمینه‌ی استانداردهای، دلیل مهمی برای نرخ غیرقابل قبول بالا در حسابرسی‌های کارگزاری‌ها است. در این گزارش آمده است، مؤسسات حسابرسی در جریان رسیدگی به کارگزاری‌ها به استفاده از حسابرسی مبتنی بر مدارک می‌ورزند که صلاحیت فنی یا تجربه‌ی مورد نیاز را برای اجرای روش‌های لازم جهت انطباق با استانداردهای PCAOB ندارند. علاوه بر کمبود تجربه، شش عامل دیگر که در این نقص‌ها نقش داشته‌اند و اقدامات پیشنهادی مرتبط برای رفع آن‌ها به شرح ذیل است:

- درک ناکافی از صنعت کارگزاری
- عدم به‌کارگیری تردید حرفه‌ای کافی
- عدم دقت در ارزیابی ریسک و کنترل داخلی
- بررسی ناکافی کیفیت هر کار حسابرسی
- اتکای بیش از حد به برنامه‌های حسابرسی استاندارد
- ارائه دهندگان کار حسابرسی با مبلغ کم‌تر و سرعت تغییر حسابرس علاوه بر توصیه‌های موجود در این گزارش، PCAOB تأکید می‌کند که افرادی که به دنبال مهارت در انجام تعهدات مطابق با استانداردها و قوانین حسابرسی هیأت نظارت هستند، جدیدترین گزارش سالانه‌ی PCAOB در مورد بازرسی‌های مربوط به حسابرسی کارگزاری‌ها را مطالعه کنند.
- بر اساس گزارش اخیر، آموزش تیم حسابرسی در صنعت کارگزاری برای انجام حسابرسی‌های با کیفیت، بسیار مهم است. حسابرسی

کارگزاری‌ها مستلزم آن است که تیم‌های رسیدگی از نظر فنی با قوانین مسئولیت مالی کارگزار، به ویژه قانون سرمایه‌ی خالص و قانون حمایت از مشتری، و در به‌کارگیری استانداردهای PCAOB مهارت داشته باشند. برای این‌که حسابرس از نظر فنی در این زمینه‌ها مهارت پیدا کند، راه‌کارهایی همچون آموزش‌های مستمر، جلسات آموزشی داخلی، شرکت در کنفرانس‌های مرتبط با کارگزاری‌ها و مطالعه‌ی شخصی باید مورد توجه قرار گیرند.

www.journalofaccountancy.com، ۱ فوریه ۲۰۲۴

چرا حرفه‌ی حسابداری به افراد دارای مهارت‌های ارتباطی بیش‌تر نیاز دارد؟

حسابداری مدرن اساساً یک زمینه‌ی مشارکتی است که با ترکیبی از خدمات مشاوره‌ای، فناوری‌های

پیچیده و کار از راه دور هدایت می‌شود. نیازهای مشتریان تکامل یافته است، حسابداری تا حد زیادی خودکار شده است، و تجزیه و تحلیل‌ها بیشتر مبتنی بر داده است. برای ارائه‌ی ارزش در این محیط، حسابداران جوان امروزی باید مهارت‌های ارتباطی خود را به اندازه‌ی مهارت‌های مالی خود تقویت کنند. حسابداران آینده، مشاورانی هستند که در درک نیازهایی فراتر از تشخیص بدهکار و بستانکار ماهر هستند و تحلیل‌های فنی را به زبان ساده توضیح می‌دهند. آن‌ها با آگاهی از کاربردهای فناوری، تغییرات را به نحو اثربخش هدایت می‌کنند. در حالی که برخورداری از مهارت در حسابداری، تجزیه و تحلیل، انطباق با مقررات و سایر مهارت‌های دشوار، همیشه ضروری است، وجه تمایز متخصصان مالی نسل بعدی مهارت‌های نرمی مانند توانایی ارائه، نگارش ایمیل، برگزاری جلسات و گوش دادن مستمر به نیازهای مشتریان خواهد بود. مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری بیش از هر زمان دیگری بر جذب متخصصان ماهر و آموزش مهارت‌های ارتباطی تأکید دارند زیرا معتقدند که توانایی نیروها در ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای مستقیماً بر ارزش حسابدار تأثیر می‌گذارد. در واقع، حسابداران مدرن نه تنها باید به زبان تجارت مسلط باشند بلکه باید بتوانند با مشتریان و همکاران خود نیز ارتباط مؤثر برقرار نمایند. اعداد ممکن است اسم باشند، اما کلمات به‌طور فزاینده‌ای، افعالی هستند که جملات تحلیلی تأثیرگذار و پاراگراف‌های توصیه‌ی مشتری را می‌سازند.

• تأثیر مهارت‌های ارتباطی

مهارت‌های ارتباطی برای حسابداران ضروری است تا به‌طور مؤثر اطلاعات مالی را به مشتریان، همکاران و سایر ذی‌نفعانی منتقل کنند که ممکن است سابقه‌ای در امور مالی نداشته باشند. توانایی ترجمه‌ی مفاهیم پیچیده به اصطلاحات قابل فهم، مهارت ارزشمندی است که می‌تواند همکاری را تسهیل کند، اعتماد ایجاد کند و تصمیم‌گیری‌های آگاهانه را هدایت کند. بر اساس نظرسنجی انجام شده توسط انجمن

مدیریت منابع انسانی ۹۷ درصد از کارفرمایان مهارت‌های ارتباطی را به همان اندازه‌ی مهارت‌های فنی و در پاره‌ای از موارد، مهم‌تر از آن می‌دانند.

• مهارت گوش دادن: پایه و اساس

گوش دادن، نخستین و مهم‌ترین مهارت ارتباطی است که هر حسابدارانی باید از آن برخوردار باشد. با گوش دادن مستمر به مشتریان و درک نگرانی‌های مالی آن‌ها، حسابداران می‌توانند راه‌حل‌های مناسب ارائه دهند و نیازهای خاص آن‌ها را برطرف کنند. علاوه بر این، گوش دادن در سطح عمیق‌تر به حسابداران اجازه می‌دهد تا سرنخ‌های پنهان را کشف کنند و اطلاعات ارزشمندی را که ممکن است به صراحت بیان نشده باشد جمع‌آوری کنند. این امر به کسب درک جامعی از وضعیت مالی مشتری و ارائه‌ی و توصیه‌های دقیق‌تر کمک می‌کند.

• بیان ایده‌ها و ایجاد روابط

حسابداران باید بتوانند ایده‌ها، یافته‌ها و توصیه‌های خود را به وضوح و با اطمینان بیان کنند. مهارت‌های ارتباط نوشتاری و شفاهی مؤثر، حسابداران را قادر می‌سازد تا افکار خود را بیان کنند، اطلاعات مالی پیچیده را ارائه دهند و در بحث‌های معنادار با مشتریان و همکاران شرکت کنند. حسابداران باید بتوانند ایمیل‌ها، یادداشت‌ها و گزارش‌هایی منسجم و مختصر بسازند که اطلاعات لازم را بدون استفاده از حجم بالایی از اصطلاحات فنی به مخاطب منتقل کنند. علاوه بر این، مهارت‌های ارتباطی در ایجاد و حفظ روابط با مشتریان، همکاران و سایر ذی‌نفعان، حیاتی است. حسابداران باید با همدلی ارتباط برقرار کنند و اطمینان حاصل کنند که افراد فاقد سابقه‌ی مالی نیز می‌توانند مفاهیم و اهمیت داده‌های مالی را درک کنند. با تقویت ارتباطات باز و مؤثر، حسابداران می‌توانند اعتماد ایجاد کنند، روابط را تقویت نموده و شهرت حرفه‌ای خود را افزایش دهند.

• نقش فناوری در ارتباطات

فناوری نقش مهمی در شکل دادن به نحوه‌ی ارتباط حسابداران دارد. با استفاده‌ی گسترده از ابزارها و پلتفرم‌های دیجیتال، حسابداران می‌توانند از فناوری برای ساده‌سازی فرایندهای ارتباطی و افزایش کارایی استفاده کنند. به‌عنوان نمونه، نرم‌افزارهای مشارکتی و ابزارهای مدیریت پروژه، حسابداران را قادر می‌سازد تا به‌طور یکپارچه با همکاران و مشتریان کار کنند و ارتباط بلادرنگ و به اشتراک گذاری فوری اسناد را تسهیل کنند. علاوه بر این، حسابداران باید با فناوری‌های ارتباطی و روندهای نوظهور به‌روز باشند تا با پویایی صنعت در حال تغییر سازگار شوند. استقبال از کانال‌های ارتباطی دیجیتال، مانند کنفرانس ویدیویی و پلتفرم‌های ارتباطی آنلاین، می‌تواند به حسابداران کمک کند تا با مشتریان و همکاران خود از هر کجای دنیا ارتباط برقرار کنند و شبکه‌های حرفه‌ای خود را گسترش دهند.

در حالی که تخصص فنی، پایه و اساس مجموعه مهارت‌های حسابدار را تشکیل می‌دهد، توسعه مهارت‌های ارتباطی به همان اندازه مهم است. حسابداران می‌توانند مهارت‌های ارتباطی خود را از طریق استراتژی‌های مختلف، از جمله برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی افزایش دهند. مهارت‌های ارتباطی، مانند هر مهارت دیگری، می‌تواند در طول زمان توسعه یافته و به

روز شود. به این ترتیب، حسابداران باید ذهنیت یادگیری مستمر را بپذیرند و به دنبال فرصتهایی برای بهبود این مهارت‌ها باشند. جست و جوی فعال برای دریافت بازخورد از مشتریان، و همکاران می‌تواند بینش‌های ارزشمندی ارائه دهد و به حسابداران کمک کند تا زمینه‌های رشد را شناسایی کنند.

www.accountancyage.com، ۲ فوریه ۲۰۲۴

FRC به دنبال شکستن موانع رقابت در بازار حسابرسی انگلستان

شورای گزارش‌گری مالی (FRC) موانع مهمی را که مؤسسات حسابرسی برای رقابت و رشد در بازار حسابرسی انگلستان با آن‌ها مواجه هستند، در گزارش اخیر خود برجسته کرده است. هدف نهاد

ناظر این است که از طریق تلاش‌های مشترک با ذی‌نفعان کلیدی، صنعت حسابرسی پویاتر و انعطاف‌پذیرتر را تقویت کند. در این بررسی جامع، موانع مربوط به استخدام، جذابیت‌ها و سودآوری بیش‌تر خدمات غیرحسابرسی و چالش‌های گسترده‌ی اکوسیستم حسابرسی شناسایی شده است. این مسائل به شکل نامتناسب بر مؤسسات حسابرسی کوچک و متوسط تأثیر می‌گذارد که سعی در گسترش حضور خود را دارند. بازار حسابرسی نقش اساسی در حفظ اعتماد و شفافیت در گزارش‌گری مالی دارد. سر جان تامپسون، رئیس شورای گزارش‌گری مالی در این‌باره اظهار داشت، با درک آنچه رقابت را محدود می‌کند، می‌توانیم شرایط را برای انتخاب حسابرس و انعطاف‌پذیری کلی تسهیل نماییم. به اعتقاد وی، مقابله با این موانع نیازمند تلاش‌های هماهنگ در سراسر اکوسیستم حسابرسی است.

• استخدام و حفظ کارکنان به‌عنوان نگرانی اصلی

بررسی اخیر FRC نشان می‌دهد که استخدام و حفظ کارکنان واجد شرایط و با تجربه مهم‌ترین مانع است. عوامل مؤثر در این زمینه عبارتند از هزینه‌های قابل ملاحظه‌ی آموزش افراد تازه استخدام شده، ناتوانی در جذب متخصصان باتجربه، عدم علاقه به حرفه‌ی حسابرسی، و شکاف در درک الزامات حسابرسی قانونی. منابع استعداد محدود، مؤسسات کوچک‌تر را که برای استخدام نیروهای ماهری که حسابرسی‌های پیچیده‌تری را انجام می‌دهند، تحت فشار قرار می‌دهد. از این رو، ما باید جذابیت‌های حرفه را به نمایش بگذاریم.

• جذابیت خدمات مشاوره‌ای

یکی دیگر از یافته‌های اصلی، جذابیت خدمات مشاوره‌ای غیرحسابرسی سودآورتر است. چشم انداز رو به رشد، فرصت‌های متنوع‌تر و عواید مالی بالاتر خدمات مشاوره‌ای، مؤسسات را ترغیب می‌کند تا تمرکز خود را از فعالیت‌های حسابرسی به خدمات مشاوره‌ای تغییر دهند. به این ترتیب،

زمانی که خدمات حسابرسی در مقایسه با خدمات مشاوره‌ای، کم درآمد یا محدودکننده تلقی می‌شود، برای مؤسسات چالش برانگیز است که افزایش ظرفیت حسابرسی را در اولویت قرار دهند.

• مقررات و تغییرات محیط نظارتی

در سطح کلان، محیط نظارتی و ترس از افزایش ریسک‌های مرتبط با مسئولیت حسابر، رقابت مؤسسات کوچک‌تر با بزرگ‌ترین بازیگران را دله‌رآور می‌سازد. پیچیدگی‌های نظارتی و استانداردها به همراه نگرانی‌های مرتبط با مسئولیت حسابر، مانعی را برای انجام حسابرسی‌های پرریسک‌تر و در مقیاس بزرگ‌تر ایجاد می‌کند. اما مقررات، کیفیت را تضمین می‌کند، بنابراین ما باید شکاف‌های درک شده را از طریق رهنمودها و گفت و گو کاهش دهیم.

در پاسخ به این یافته‌ها، FRC در حال حاضر چندین ابتکار از جمله پروژه‌ی Scalebox را برای مشاوره به مؤسسات کوچک‌تر، راه‌اندازی کرده است شورای گزارش‌گری مالی از دولت می‌خواهد تا رقابت و سیاست‌هایی را تشویق کند که به حسابرسان اجازه‌ی پیشرفت می‌دهد تا از این طریق جایگاه حرفه‌ی حسابرسی در صنعت مالی کشور تقویت شود. همکاری مستمر تمام طرف‌ها می‌تواند موانع موجود را از بین ببرد و امکان انتخاب، کیفیت و انعطاف‌پذیری را در سراسر اکوسیستم حسابرسی فراهم کند. رعایت حداقل استانداردهای جدید برای کمیته‌های حسابرسی با هدف حمایت از رقابت و انعطاف‌پذیری، نظارت بیشتر برای حفظ پویایی بازار کار حسابرسی توسط نهاد ناظر، آموزش دقیق برای ایجاد ظرفیت و مهارت‌ها در نیروهای کار و برجسته‌کردن فرصت‌های متنوع برای جذب و حفظ استعدادها توسط مؤسسات، و تغییر ذهنیت افراد نسبت به ظرفیت رشد بالقوه‌ی خدمات حسابرسی، به نوبه‌ی خود، از جمله اقداماتی هستند که لازم است مورد توجه تمام طرف‌های درگیر قرار گیرد.

www.journalofaccountancy.com، ۵ فوریه ۲۰۲۴

آیا هوش مصنوعی می‌تواند چالش‌های برنامه‌ریزی حسابرسی را از بین ببرد؟

حسابرسی صورت‌های مالی تا حدی شبیه تلاش برای تکمیل پازل با چشم بسته است. بدون سرنخ‌های ضروری ارائه شده توسط برنامه‌های حسابرسی، حسابرسان برای تأیید صحت اطلاعات و کشف خطاها با چالش دشواری روبرو هستند. با این حال، روند تهیه‌ی دستی این برنامه‌های پیچیده در طول سال‌های گذشته به ندرت تغییر کرده است، که عامل اصلی تلاش‌های خسته‌کننده و گرفتن زمان زیادی از حسابرسان بوده است. مدت‌هاست که حسابرسان برای برنامه‌ریزی حسابرسی‌های خود به چیزی جز صفحه‌گسترده‌ها و روش‌های تکراری تکیه نمی‌کنند. اما اکنون، آن‌ها در معرض انقلاب فناوری‌های جدید هستند که توسط هوش مصنوعی هدایت می‌شود و تهدیدی برای متزلزل کردن دنیای دشوار حسابرسی است. از آنجایی که قابلیت‌های هوش مصنوعی به سرعت در حال پیشرفت هستند، فرصتی برای حسابرسان ایجاد شده است تا وظیفه‌ی طاقت‌فرسای تهیه‌ی برنامه‌های حسابرسی را به الگوریتم‌ها

و اتوماسیون هوشمند بسپارند. با استفاده از قابلیت‌ها و کارایی هوش مصنوعی، مؤسسات می‌توانند حساب‌رسان خود را از کار دشوار برنامه‌ریزی رهایی ببخشند و انرژی خود را به سوی آزمون‌ها و تحلیل‌های حسابرسی ارزش‌آفرین هدایت کنند. مدیران باهوش در حال حاضر به پتانسیل هوش مصنوعی در حسابرسی پی برده‌اند تا سرنخ‌هایی را که حساب‌رسان برای ارزیابی صورت‌های مالی نیاز دارند کسب کنند و در عین حال اثربخشی و دقت را افزایش دهند.

• درک اهمیت برنامه‌های حسابرسی

قبل از پرداختن به تأثیر هوش مصنوعی بر برنامه‌ریزی حسابرسی، درک نقش و اهمیت برنامه‌های حسابرسی در فرایند حسابرسی ضروری است. برنامه‌ی حسابرسی سندی است که اطلاعاتی را که حساب‌رسان برای انجام موفقیت‌آمیز حسابرسی نیاز دارند، مشخص می‌کند. این سند، به‌عنوان نقشه‌ی راه برای حساب‌رسان عمل می‌کند و به آن‌ها نمای کلی از صورت‌های مالی و اطلاعات پشت‌توانی لازم را ارائه می‌دهد. هدف اصلی برنامه‌های حسابرسی تسهیل راستی‌آزمایی صورت‌های مالی، ارزیابی انطباق با مقررات و رویه‌ها، و شناسایی ریسک‌ها و مسائل بالقوه است. روش‌های سنتی برنامه‌ریزی حسابرسی اغلب شامل فرایندهای دستی است که می‌تواند زمان‌بر، مستعد خطا و ناکارآمد باشد. تدوین برنامه‌های حسابرسی به صورت دستی مستلزم جمع‌آوری، سازماندهی و تجزیه و تحلیل حجم وسیعی از داده‌ها از منابع مختلف است. این فرایند می‌تواند طاقت‌فرسا باشد و ریسک عدم دقت و ناهماهنگی را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، با افزایش پیچیدگی حسابرسی‌ها و حجم داده‌ها، برنامه‌ریزی حسابرسی به شکل دستی برای مدیریت چالش‌برانگیزتر می‌شود. حساب‌رسان برای برخورد با این چالش‌ها به راه‌حل‌های کارآمدتر و دقیق‌تر نیاز دارند.

• چگونه هوش مصنوعی برنامه‌ریزی حسابرسی را تغییر می‌دهد؟

هوش مصنوعی برای غلبه بر محدودیت‌های برنامه‌ریزی حسابرسی سنتی، راه‌حلی تحول‌آفرین به حساب‌رسان ارائه می‌کند. با استفاده از ابزارها و فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی، حساب‌رسان می‌توانند فرایند تدوین برنامه‌های حسابرسی را خودکار و بهینه کنند. الگوریتم‌های هوش مصنوعی می‌توانند حجم وسیعی از داده‌ها را تجزیه و تحلیل کنند، الگوها و ناهنجاری‌ها را شناسایی کنند، و برنامه‌ریزی‌های متناسب با الزامات حسابرسی خاص را ایجاد کنند. در ادامه‌ی مطلب بررسی می‌کنیم که چگونه هوش مصنوعی می‌تواند جنبه‌های مختلف زمان‌بندی حسابرسی را متحول کند.

۱. تجزیه و تحلیل و استخراج داده‌ها

یکی از مزایای قابل ملاحظه‌ی هوش مصنوعی در برنامه‌ریزی حسابرسی، توانایی آن در تجزیه و تحلیل و استخراج اطلاعات مربوط از مجموعه داده‌های بزرگ است. الگوریتم‌های هوش مصنوعی می‌توانند داده‌های ساختاریافته و بدون ساختار، از جمله سوابق مالی، فاکتورها، قراردادهای سایر اسناد مرتبط با حسابرسی را پردازش کنند. با خودکار کردن تجزیه و تحلیل داده‌ها، هوش مصنوعی می‌تواند داده‌های کلیدی را شناسایی کند، اطلاعات مربوطه را استخراج کند و برنامه‌های حسابرسی را به‌طور دقیق و کارآمد تکمیل کند. این امر نیاز به ورود دستی داده‌ها را از بین می‌برد و

ریسک خطای انسانی را به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌دهد.

۲. ارزیابی ریسک و اولویت‌بندی

ابزارهای برنامه‌ریزی حسابرسی مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند ریسک‌های مرتبط با حوزه‌های مختلف حسابرسی، حساب‌های صورت‌های مالی و ادعاها را ارزیابی کنند. با تجزیه و تحلیل داده‌های تاریخی، الگوریتم‌های هوش مصنوعی می‌توانند معاملات دارای ریسک بالا، الگوهای غیرمعمول و زمینه‌های بالقوه‌ی نگرانی را شناسایی کنند. این قابلیت، به حساب‌رسان کمک می‌کند تا روش‌های آزمون خود را اولویت‌بندی کنند، منابع را به‌طور مؤثر تخصیص دهند و بر حوزه‌هایی تمرکز کنند که به بیشترین توجه نیاز دارند. هوش مصنوعی حساب‌رسان را قادر می‌سازد تا حسابرسی‌های هدفمندتر و مبتنی بر ریسک را انجام دهند و اثربخشی کلی فرایند حسابرسی را افزایش دهند.

۳. نظارت در زمان واقعی و برنامه‌ریزی به روز

فناوری هوش مصنوعی می‌تواند نظارت در زمان واقعی را فعال کند و به حساب‌رسان اجازه می‌دهد تا برنامه‌های حسابرسی را به صورت پویا به روز رسانی کنند. ابزارهای هوش مصنوعی با ادغام با سیستم‌های سازمانی می‌توانند به‌طور مستمر داده‌ها را جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل کنند، تغییرات یا ناهنجاری‌ها را شناسایی و بر این اساس برنامه‌ی حسابرسی را تنظیم کنند. قابلیت نظارت در زمان واقعی تضمین می‌کند که حسابرسی‌ها حتی در محیط تجاری که به سرعت در حال تغییر است، به روز و مربوط باقی می‌مانند. به این ترتیب، حساب‌رسان می‌توانند به ریسک‌های نوظهور، تغییرات نظارتی و سایر عواملی که ممکن است بر دامنه و برنامه‌ی حسابرسی تأثیر بگذارند، به سرعت پاسخ دهند.

۴. بهینه‌سازی گردش کار و همکاری

ابزارهای برنامه‌ریزی حسابرسی مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند فرایندهای گردش کار را ساده نموده و همکاری بین اعضای تیم حسابرسی را افزایش دهند. این ابزارها می‌توانند وظایف را خودکار کنند، بهبود را دنبال نموده، و ارتباطات و همکاری را در تیم حسابرسی تسهیل کنند. هوش مصنوعی با حذف هماهنگی تلاش‌های دستی، حساب‌رسان را قادر می‌سازد تا بر فعالیت‌های ارزش‌آفرین تمرکز کنند و بهره‌وری کلی را بهبود بخشند. همچنین شفافیت، پاسخگویی و به اشتراک گذاری مؤثر دانش را در میان اعضای تیم ارتقا می‌بخشد که منجر به برنامه‌ریزی حسابرسی کارآمدتر و مؤثرتر می‌شود.

۵. بهبود مستمر و یادگیری

الگوریتم‌های هوش مصنوعی می‌توانند از برنامه‌های حسابرسی گذشته، بازخوردها و نتایج آن‌ها، بیاموزند و امکان بهبود مستمر در فرایند برنامه‌ریزی حسابرسی را فراهم کنند. با تجزیه و تحلیل داده‌های تاریخی و معیارهای عملکرد، ابزارهای هوش مصنوعی می‌توانند فرصت‌های بهبود را شناسایی کنند، پیشنهادهایی برای پیشرفت ارائه دهند و کارایی و اثربخشی کلی برنامه‌ریزی حسابرسی را افزایش دهند. بنابراین، حساب‌رسان می‌توانند رویکردهای برنامه‌ریزی خود را بر اساس تجربیات گذشته و بهترین رویه‌های عمل تطبیق داده و اصلاح کنند.

۱۲ فوریه ۲۰۲۴ www.accountancyage.com

وزیر امور اقتصادی و دارایی:

ضریب نفوذ حسابداری در کشور باید چند برابر شود

«سید احسان خاندوزی» وزیر امور اقتصادی و دارایی عصر چهارشنبه ۱۳ دی ماه در نشست شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، با بیان این که اصلاحات بلندمدت کشور، معطوف به اصلاح و بهبود گزارش‌گری مالی کشور است، اظهار داشت: از پیشنهاد برگزاری جلسات دوره‌ای و فصلی با جامعه‌ی حسابداران استقبال می‌کنم.

وی افزود: در چارچوب جلسات فصلی با جامعه‌ی حسابداران می‌توان از سازمان‌های مرتبط مانند سازمان امور مالیاتی برای حضور در جلسات دعوت کرد تا مسایل و مشکلات بررسی و درباره آن‌ها تصمیم‌گیری شود.

وزیر اقتصاد با بیان این که وظیفه داریم که حرفه‌ی حسابداری را تقویت و از آن حمایت کنیم، اظهار داشت: میزان ضریب نفوذ حرفه حسابداری برای ما یک دغدغه است و اصلاً زیبنده کشور نیست.

خاندوزی با تأکید بر این که ضریب نفوذ حسابداری در کشور باید چند برابر شود، ادامه داد: برای افزایش کیفیت گزارش‌های حسابرسی و گسترش ضریب نفوذ کمک می‌کنیم.

وی خاطر نشان کرد: تا زمانی که انضباط مالی در سازمان‌های اقتصادی ما برقرار نشود، خروجی‌های ما به بهره‌وری‌های لازم نخواهد رسید.

وزیر اقتصاد درباره‌ی «لایحه‌ی تشکیل سازمان مقررات حرفه حسابداری و حسابرسی کشور»، گفت: بنا داریم که در اردیبهشت ماه، متن پیش نویس لایحه را در کمیسیون اقتصادی دولت و

سپس در تیرماه در هیأت دولت تصویب کنیم تا برای بررسی و تصویب در ابتدای کار مجلس جدید، ارسال کنیم.

وی ادامه داد: نکته‌ی دیگری که جامعه‌ی حسابداران باید به آن توجه کند، توجه به حرفه‌ای بودن فعالیت حسابرسی و افزایش کیفیت گزارش‌هاست.

وزیر اقتصاد با اشاره به کیفیت پایین برخی گزارش‌های مالی، خاطر نشان کرد: اکنون برخی گزارش‌ها، مشاهده می‌شود که با گزارش کار حرفه‌ای، فاصله دارد و کیفیت آن در شأن جامعه‌ی حسابداران نیست.

وی با بیان این که نباید، تعدادی محدود از گزارش‌های مبهم، اعتبار کار جامعه‌ی حسابداران را مخدوش کند، اظهار داشت: در صورت لزوم، نظام تصمیم‌گیری و ظرفیت رسانه‌ای نیز

برای حمایت از شفافیت در گزارش‌های مالی و کنار زدن اقلیتی که گزارش‌های ضعیف و مخدوش تهیه می‌کنند، به میدان خواهند آمد.

خاندوزی با بیان این که وزارت اقتصاد، هر کمکی که نیاز باشد را برای افزایش ضریب نفوذ حسابداری در کشور انجام می‌دهد، گفت: در صورت افزایش ضریب نفوذ، میزان گردش مالی این حرفه افزایش یافته و در نتیجه نیروی انسانی ماهر و حرفه‌ای بیشتری جذب این بخش خواهد شد.

گفتنی است این نشست شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، با حضور وزیر اقتصاد، «سید رحمت اله اکرمی» نماینده وزیر اقتصاد در شورا، «کوروش پرویزیان» نماینده بانک مرکزی در شورا، «آزاده مداحی» نماینده بورس و اوراق بهادار در شورا و

سایر اعضا در وزارت اقتصاد برگزار شد. «روح الله مقیمی فر» رئیس شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی کشور نیز در این نشست به تشریح عملکرد جامعه‌ی حسابداران پرداخت و گفت: این تشکل، فعالیت خود را از حدود ۲۰ سال پیش آغاز کرده است و حدود سه هزار و ۱۰۰ حسابدار رسمی در آن، عضویت دارند. وی ادامه داد: در سال ۱۴۰۱ حدود ۵۳ هزار گزارش رسمی توسط مؤسسه‌های حسابرسی تهیه و صادر شد.

در ادامه این نشست، سایر اعضای شورا، پیشنهادهایی را برای تقویت همکاری با سازمان‌های زیرمجموعه وزارت اقتصاد، استفاده از ظرفیت خالی این تشکل و ارتقای کیفی گزارش‌های مالی ارایه کردند.

برگزاری همایش «حسابرسی دگرگون می‌شود»

دگرگونی حسابرسی پرداختند. همچنین سخنرانان با تأکید بر اینکه حرفه‌ی حسابرسی در آستانه یک تغییر بزرگ قرار دارد به تبیین زیرساخت‌های مورد نیاز این تغییر، فناوری‌های نوین و نقش، سرعت و کاربرد آن‌ها در این تغییرات همچون هوش مصنوعی، بات‌ها، بلاک‌چین، پهپادها و ... پرداختند. با توجه به موضوع همایش، بخشی از سخنرانی‌ها و نکات آموزشی در این خصوص با استفاده از هوش مصنوعی توسط این مؤسسه تهیه و ارائه شد.

در بخش دیگر این همایش از استاد عزیز عالی‌ور و دکتر کامبیز فرقان‌دوست حقیقی به‌پاس سال‌ها زحمات بی‌بدیل در عرصه‌ی تحقیقات حسابداری و حسابرسی ایران، به‌عنوان دو چهره‌ی ماندگار تجلیل به عمل آمد.

عامل و مدیران مالی برخی شرکت‌های بورسی و پرسنل مؤسسه حضور داشتند. سخنرانان این همایش آقایان منصور شمس احمدی، ساسان مهرانی، نظام‌الدین رحیمیان، علی رحمانی، وحید منتی، امیرحسین نریمانی و امیر مرادی به ایراد سخنرانی با محوریت

«حسابرسی دگرگون می‌شود» عنوان همایشی بود که در بهمن ماه ۱۴۰۲ به ابتکار مؤسسه‌ی حسابرسی هوشیار ممیز برای دوازدهمین دوره برگزار شد. در این همایش از تعدادی از اساتید برتر کشور در حوزه‌ی حسابداری و حسابرسی، پیشکسوتان حرفه، مدیران

جلسات شورای عالی دوره‌ی هشتم جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

بیست و نهمین جلسه‌ی شورای عالی

سه شنبه بیست و هشتم آذر ماه ۱۴۰۲، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان بیست و نهمین جلسه‌ی شورای عالی دوره هشتم بود. پیش از شروع رسمی جلسه، شورای عالی میزبان جناب آقای دکتر سعید جمشیدی فرد و جناب آقای منصور شمس احمدی به منظور مشاوره در خصوص راهبردها و مسائل روز حرفه و جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران بودند.

جناب آقای شمس احمدی با تشکر از دعوت به جلسه، نظرات خود را در مورد موضوع جلسه بیان و در خصوص مزایا و معایب دسترسی به سامانه‌ها توسط حسابرسان و همچنین قابلیت اتکای به آن مطالبی بیان کردند. جناب آقای سعید جمشیدی فر نیز همچنین با تشکر از دعوتشان به جلسه شورای عالی در خصوص مسایل روز حرفه و چالش‌های ناشی از آن اعلام فرمودند که هر برخوردی باید به عنوان تشکل حرفه‌ای عمل شود و در صورت تخلف حرفه‌ای عضو از حسابداران رسمی، واکنش باید به صورت موردی بوده و از تعمیم آن به حرفه جداً خودداری شود و علاوه بر آن دیگر دستگاه‌ها و سازمان‌ها هم هر کدام باید به میزان مسئولیتشان پاسخ‌گو باشند و تأکید داشتند که پیشنهادات لازم را برای پیشگیری از سوء استفاده و تخلفات را به مقامات از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی داشته باشیم. در ادامه هر کدام از اعضاء حاضر نقطه نظرات خود را در این خصوص از جلسه استفاده از کارشناسان واجد شرایط، پیشنهادات به بانک مرکزی بر رسیدگی‌های ویژه از تسهیلات کلان بیان نمودند.

جلسه‌ی رسمی شورا راس ساعت ۱۵ با خیرمقدم رئیس شورای عالی آغاز شد. در ابتدا رئیس شورای عالی جناب آقای مقیمی فر با تشکر از حضور اعضا مطالبی در خصوص اقدامات و جلسات برگزار شده در کمیسیون اقتصادی دولت و وزارت امور اقتصادی و دارایی گزارشی برای اعضای شورا ارائه نمودند. در ادامه جناب آقای دکتر اکرمی نماینده‌ی وزارت امور اقتصادی و دارایی در شورای عالی از برگزاری مناسب روز حسابدار که با مشارکت خزانه‌داری کل کشور در مرکز همایش‌های سالن اجلاس سران نهاد ریاست جمهوری برگزار شد، تشکر نموده و از هیأت مدیره و کارکنان جامعه که در برگزاری این مراسم با حضور برخی مقامات و وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی برگزار شد، تشکر کردند.

در این جلسه، شورای عالی میزبان جناب آقای اسماعیلی رئیس محترم سازمان حسابرسی و جناب آقای دکتر اسماعیل زاده عضو هیأت عامل سازمان حسابرسی بودند. رئیس سازمان حسابرسی در خصوص تعاملات بیشتر بین سازمان

حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و همچنین انتظارات این دو سازمان از یکدیگر در راستای پیشبرد اهداف حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی توضیحاتی ارائه نمودند و سپس هر یک از اعضای حاضر دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود را در این خصوص مطرح نمودند. سرکار خانم دکتر مداحی در مورد افزایش کیفیت گزارش‌های حسابرسی و تأکید بر درج آثار مالی در بندهای توضیحی، توجه خاص به معاملات با اشخاص وابسته و موضوع تقلب مطالبی بیان نمودند. و در ادامه‌ی جلسه شورا مقرر گردید هیأت مدیره جمع‌بندی‌های لازم را در خصوص لایحه‌ی سازمان تنظیم مقررات حسابداری و حسابرسی انجام و در جلسات بعدی ارائه نمایند. در خصوص موضوع شرکت تعاونی مقرر گردید با اخذ استعلام از شورای حقوقی و مطالب مربوط به اساسنامه، هیأت مدیره گزارش خود را برای شورای عالی ارائه نماید.

سی‌امین جلسه شورای عالی

سه شنبه دوازدهم دی ماه ۱۴۰۲، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان سی‌امین جلسه‌ی شورای عالی دوره هشتم بود. در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی فر ضمن خیر مقدم و تبریک روز مادر و زن به مناسبت ولادت حضرت فاطمه (س) به نظار و اعضای محترم شورا، درگذشت آقای محسن حامدی فر عضو هیأت بدوی انتظامی را به خانواده محترم ایشان و اعضای محترم جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران تسلیت عرض نموده و سپس وارد دستور جلسه شدند.

اولین دستور جلسه در خصوص مصوبات جلسه ۲۳ و ۲۴ شورای عالی بود که گزارشی از اقدامات انجام شده توسط دبیر کل و هیأت مدیره به سمع شورای عالی رسانده شد و هر یک از اعضای شورای عالی نظرات و پیشنهادهای خود را در این خصوص بیان نمودند.

در ادامه‌ی جلسه با توجه به هماهنگی بوجود آمده شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران با وزیر امور اقتصادی و دارایی، هر یک از اعضای شورا مباحث پیشنهادی خود را با توجه به مشکلات پیش روی حرفه مطرح نمودند که پس از جمع‌بندی در جلسه با وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی جهت پیشنهاد مطرح نمایند.

سی و یکمین جلسه شورای عالی

سه شنبه نوزدهم دی‌ماه ۱۴۰۲، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان سی و یکمین جلسه‌ی شورای عالی دوره هشتم بود. در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی فر ضمن خیر مقدم به نظار و اعضای محترم شورا، در خصوص لایحه‌ی ایجاد سازمان تنظیم مقررات و

نظارت بر امور حسابداری و حسابرسی مواردی را مطرح و سپس هر یک از اعضای شورای عالی و ناظرین محترم نقطه نظرات و دیدگاه‌های خود را اعلام نمودند.

دستور جلسه‌ی نخست در مورد بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص نحوه‌ی اقدام نسبت به نقطه نظرات و بیانات وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ ۱۳ دی‌ماه بود، که در آن مقرر گردید جلساتی به صورت منظم هر ۳ ماه یک‌بار با وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی و سازمان‌های ذی‌نفع با جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران برگزار گردد، مورد بحث و بررسی واقع شد و اعضای شورای عالی تأکید کردند که از این فرصت برای طرح مشکلات حرفه و کمک دولت نهایت بهره‌برداری به عمل آید.

دستور جلسه بعدی در مورد بررسی گزارش عملکرد ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲ هیأت مدیره محترم جامعه‌ی حسابداران رسمی بود که پس از تشکر رئیس شورای عالی از زحمات هیأت مدیره صورت‌های مالی بررسی و پاداش ۶ ماهه اول سال برای هیأت مدیره به تصویب رسید.

سی و دومین جلسه‌ی شورای عالی

سه‌شنبه بیست‌وششم دی‌ماه ۱۴۰۲، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان سی و دومین جلسه‌ی شورای عالی دوره هشتم بود.

در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی‌فر ضمن خیر مقدم به نظار و اعضای محترم شورا و میهمان جلسه‌ی شورای عالی جناب آقای دکتر جبّاری که بابت نهایی نمودن آیین‌نامه‌ی روش تعیین حق‌الزحمه جلسات مختلفی همکاری کرده بودند، تقدیر و تشکر گردید.

آقای مقیمی‌فر رئیس شورای عالی در ابتدای جلسه در مورد مسائل مهم از جمله جلسه در مورد طرح نهاد ناظر با آقای دکتر افضلی و جلسه با ایشان در مورخ ۴ بهمن ماه، از اعضای محترم شورای عالی خواستار ارائه‌ی پیشنهادهای خود در اسرع وقت شدند و همچنین از سرکار خانم دکتر مداحی درخواست شد که هماهنگی‌های لازم را جهت دعوت جناب آقای دکتر عشقی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در جلسه‌ی شورای عالی را در جلسات آتی مقرر نمایند.

دستور جلسه‌ی اول در مورد بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص آیین‌نامه روش تعیین حق‌الزحمه‌ی پایه‌ی خدمات حسابرسی بود که پس از ارائه‌ی نظرات و پیشنهادهای اعضای شورای عالی و نظر مقرر شد که آیین‌نامه‌ی نهایی تکمیل و پس از جمع‌بندی جهت تصویب به شورای عالی ارائه گردد.

سایر دستور جلسات به دلیل اتمام زمان جلسه به جلسات آتی موکول گردید.

سی و سومین جلسه‌ی شورای عالی

سه‌شنبه‌دهم بهمن ماه ۱۴۰۲، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران میزبان سی و سومین جلسه‌ی شورای عالی دوره هشتم بود.

در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی‌فر ضمن خیر مقدم به نظار و

اعضای محترم شورا و میهمان جلسه‌ی شورای عالی در خصوص موارد مهم در دست اقدام توضیحاتی را ارائه نمودند و سپس وارد دستور جلسه شورای عالی شدند.

نخستین دستور جلسه در مورد بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص آیین‌نامه‌ی روش تعیین حق‌الزحمه پایه خدمات حسابرسی بود که موارد به صورت تفصیلی و بر اساس مواد و تبصره ارائه و هر یک از ناظرین و اعضای شورای عالی نظرات خود را در این خصوص بیان نمودند. با توجه به خاتمه مدت زمان جلسه ادامه بررسی آن به جلسات آتی شورای عالی موکول شد.

سی و چهارمین جلسه‌ی شورای عالی

شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران در سی و چهارمین نشست خود در روز سه‌شنبه مورخ ۲۴ بهمن‌ماه ۱۴۰۲، میزبان رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار جناب آقای دکتر عشقی به همراه آقای دکتر عیوضلو عضو هیأت مدیره و معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران آن سازمان بود.

در این جلسه که با خیر مقدم رئیس شورای عالی و دبیرکل جامعه شروع شد در ابتدا آقای دکتر عشقی نقطه نظرات و انتظارات خود را از جامعه‌ی حسابداران رسمی بیان نمودند و در ادامه بر ارتقاء کیفیت و حمایت از جامعه‌ی حسابداران رسمی تأکید فرمودند. پس از ایشان آقای دکتر رضا عیوض‌لو نیز در خصوص تعامل فی‌مابین افزایش نظارت بر مؤسسات و تسریع در رسیدگی بر پرونده‌های ارسالی از طرف سازمان بورس برای اقدام به‌موقع مطالبی را بیان داشتند. در ادامه‌ی جلسه جناب آقای مقیمی‌فر پیشنهادهای جامعه از جمله اقدامات مربوط به پیشنهادهای جامعه طی نامه ۱۲ شهریورماه ۱۴۰۲، مشکلات پذیرش اعضا و اخذ تعهد از حسابرسان و پیشنهاد برای حمایت سازمان بورس از IT محور شدن حسابرسی را بیان نمودند. همچنین دبیرکل جامعه نیز با ارایه‌ی آمار مربوط به میزان کارهای انجام‌شده توسط مؤسسات عضو جامعه و سازمان حسابرسی بر نقش نظارت جامعه و حساسیت نسبت به تهیه‌ی گزارش‌های حسابرسی با کیفیت مناسب از طرف کلیه ارکان جامعه دیدگاه‌های خود را اعلام کردند و در ادامه هریک از اعضای شورای عالی نظرات خود را در خصوص مشکلات موجود که بیشتر در محور شرایط سخت پذیرش مؤسسات و تقاضای تسهیل در آن و عدم امکان اعتراض در مواردی که مؤسسات متقاضی مورد پذیرش واقع نمی‌شوند، مطالبی را بیان داشتند.

در ادامه مقرر گردید با تشکیل کارگروه مشترک و برگزاری جلسات دوره‌ای مناسب نسبت به پیگیری مطالب بیان شده اقدام گردد.

پس از آن شورای عالی وارد دستور جلسه مربوط به رسیدگی آیین‌نامه روش تعیین حق‌الزحمه‌ی پایه‌ی خدمات حسابرسی گردید و با بررسی بقیه‌ی موارد باقیمانده از جلسه‌ی قبل مورد تصویب شورای عالی واقع گردید و مقرر شد با توجه به پایان سال در اسرع وقت برای تصویب به وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی ارسال گردد.

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (۵ اسفندماه ۱۴۰۲)

آبادیس نگار آرون ۸۸۶۱۱۹۷۱-۲ تهران، ونک، خیابان شهید حجت الاسلام عباس شیرازی، خیابان برزیل غربی، پلاک ۵۹، طبقه ۴، واحد ۱۹	آئین ارقام ۴۴۲۹۲۸۱۳-۱۴ تهران، فلکه دوم صادقیه، ابتدای اشرفی اصفهانی، خیابان مردودشت، پلاک ۱، طبقه ۴-واحد ۱۵
آبان آزمون ۸۸۵۵۱۸۵۱ تهران، خیابان میرزای شیرازی، پلاک ۲۲۹، طبقه ۴، واحد ۱۳	آئین تدبیر سهند ۰۴۱۳۳۳۷۰۸۰۱ تبریز، خیابان فارابی(خ چایکنار)، نرسیده به پل سنگی، مجتمع کوثر، طبقه سوم، واحد ۱
آبان ارقام پارس ۸۸۶۰۵۶۷۴-۸۸۶۰۵۶۷۵-۸۸۰۶۱۹۹۱-۸۸۰۶۱۹۹۰ تهران، خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی، بالاتر از میدان فرهنگ، نبش خیابان ۳۷، پلاک ۳۰۱، طبقه ۲، واحد ۶	آئین تراز آریا ۰۳۱۳۷۸۶۶۲۹۲ اصفهان، خیابان رودکی، نبش فرعی ۶۰، ساختمان ستایش، طبقه دوم
آبان حساب ۲۶۷۱۲۸۶۰ تهران، پاسداران، خیابان شهید مجید طلوع تهرانی، خیابان پاسداران، پلاک ۵۷، طبقه اول، واحد ۲	آئین محاسبان امین ۶۶۰۶۶۳۱۴-۵ تهران، ضلع جنوبی خیابان آزادی، روبروی خیابان حبیب اله، نبش خیابان حیدرناش، پلاک ۴۱۶، طبقه ۲، واحد ۳
آبان روش ۴۴۲۶۱۷۱۰-۴۴۲۴۱۴۲۲ تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار اشرفی اصفهانی، بن بست ۱۲ متری بهار، پلاک ۴، واحد دوم	آئین ابرار آریا ۸۸۹۳۸۳۴۰-۸۶۰۳۷۳۹۶ تهران، میدان ولیعصر، ابتدای بلوار کریم خان زند، پلاک ۳۰۸، طبقه ۷، واحد ۷۴
آبتین آرمان نامدار ۲۶۱۲۲۴۷۸ تهران، اقدسیه، خیابان شهید برادران موحد دانش، بن بست یاسمن، بن بست گلستان، پلاک ۶، مجتمع صاحبقرانیه، طبقه ۵، واحد ۵۶	آئین بهروش ۸۸۴۴۳۴۲۳-۸۸۴۴۴۶۶۸ تهران، خیابان مطهری، خیابان شهید محسن وزوایی، خیابان شهید استاد مطهری، پلاک ۲۸، طبقه ۹، واحد جنوبی
آبتین روش آریا ۸۸۱۰۹۴۱۸-۹ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه ۵، واحد ۱۸	آئین پژوهان ایرانیان ۰۵۱۳۷۶۸۴۱۲۸-۳۷۶۶۳۷۷۳-۵۱ مشهد، بلوار شهید صادقی، صادقی ۱۰ (توفیق ۱۶)، پلاک ۴۲، طبقه ۱
آبتین محاسب پارس ۰۵۱۳۸۴۷۳۴۱۱-۲ مشهد، بلوار ناصر خسرو، ناصر خسرو ۱۵، بعد از چهار راه اول، سمت راست، پلاک ۹، طبقه ۲	آئین محاسب و همکاران ۰۵۱۳۸۳۸۸۹۷۵-۰۵۱۳۸۹۴۰۴۵۰ مشهد، چهار چشمه، خیابان کوثر جنوبی، (پیروزی ۳۲/۱)، خیابان شهید یداله خانی(هاشمیه ۳۶- کوثر ۹)، پلاک ۷، طبقه اول، واحد ۳
آبادانا ۸۸۵۴۲۸۴۴ تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان سهروردی شمالی، خیابان کورش، پلاک ۴۵، طبقه ۵، واحد ۱۴	آباد نوین تهران ۰۴۱۳۳۸۵۳۰۵۷-۳۴۷۸۱۳۲۱ تبریز، گلشهر، تقاطع گلشهرپرواز، بلوار گلشهر، پلاک ۴۷

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آتامان حساب

۸۸۵۵۸۰۱۰

تهران، خیابان یوسف آباد، خیابان اکبری، کوچه پله سوم ولیعصر، پلاک ۱۰۳۶، برج سپهر ساعی، طبقه ۵، واحد ۵۱

آذین تراز ارقام

۸۸۰۲۳۵۰۷-۸۸۳۳۲۷۱۱-۸۸۰۱۵۳۳۷-۸۸۰۱۵۳۳۸

تهران، خیابان فتحی شقاقی، بعد از خیابان کاج، پلاک ۱۳۴، طبقه اول شرقی

آتیه حساب ارقام

۰۲۶-۳۲۵۴۵۱۷۰

کرج، عظیمیه، بلوار کاج، بین ندا و پامچال، پلاک ۲۵۷، طبقه ۵، واحد ۷

آراء

۸۸۹۰۵۳۱۶-۸۸۸۰۲۹۳۲

تهران، خیابان فلسطین شمالی، پلاک ۴۶۳، ساختمان ۵۵، طبقه ۲، شماره ۱۰

آتیه نگر

۸۸۱۷۶۱۰۱-۲

تهران، محله شهید قندی، نیلوفر، خیابان سهروردی شمالی، خیابان ابن یمن، پلاک ۳، طبقه ۲

آراد تراز پیشرو

۲۲۳۵۵۱۲۲

تهران، سعادت آباد، بلوار سرو غربی، خیابان صدف، کوچه قصرالدشتی، پلاک ۲۲، طبقه ۲، واحد ۳

آتیه اندیش نمودگر

۸۸۵۲۲۰۹۶-۷

تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، کوچه چهارم، پلاک ۱۲، طبقه ۵، واحد ۱۹

آرتین پرگاس

۴۴۲۷۵۷۷۰ و ۴۴۲۷۵۷۷۱

تهران، خیابان ستارخان، روبروی برق آلتستوم، پلاک ۷۹۸، طبقه دوم، واحد ۵

آداک آتین

۴۴۷۶۲۰۲۵-۷

تهران، همت غرب، شهرک گلستان (راه آهن سابق)، بلوار افاقیا، خیابان رز، پلاک ۹، طبقه اول

آرشین حساب

۸۸۴۸۰۹۶۶

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه دوم، واحد ۶

آدریان نیک اندیش

۸۸۷۴۵۰۴۷-۸۸۷۴۵۳۴۸

تهران، خیابان مطهری، نرسیده به خیابان مفتح، پلاک ۱۸۱، طبقه ۴، واحد ۱۶

آرمان آروین پارس

۸۸۹۳۷۳۱۷-۹

تهران، خیابان استاد نجات الهی، خیابان خسرو، پلاک ۳۱، طبقه ۳

آدرین حساب

۰۳۱۳۶۶۴۱۹۱۷-۸

اصفهان، خیابان شیخ صدوق شمالی، جنب بانک تجارت، بن بست اسلامی، پلاک ۳۱۷، طبقه دوم، زنگ ۳

آرمان اصول

۶۶۹۰۲۴۷۶-۶۶۹۰۲۱۵۴

تهران، خیابان اسکندری شمالی، خیابان طوسی شرقی، پلاک ۱۰۰، طبقه ۴، واحد ۹

آرمان اندیش آگاه

۰۴۴۳۲۳۲۲۲۳۶

ارومیه، دهستان باراندوز، روستای جانویسلو، خیابان خاکی، صیاد شیرازی، برج خدمات فناوری و کسب و کار، طبقه ۱، واحد ۱۰۲

آذین ارقام پیام

۸۸۹۷۲۲۷۵-۸۸۹۶۷۸۲۰

تهران، میدان فاطمی، خیابان فلسطین شمالی، انتهای کوچه مهشاد، پلاک ۱۳

آذین پندار راستین

۶۶۵۷۲۲۱۷

تهران، توحید، خیابان ستایش، خیابان ستارخان، پلاک ۸۲، طبقه همکف، واحد ۳

آرمان اندیشان آینده نگر ایلیا

۷۱-۲۲۳۳۳۵۶۸

تهران، مجیدیه شمالی، خیابان شهید برادران محمدی (ریحانی)، کوچه شهید ابوالقاسم سعیدی (جلال)، پلاک ۱، ساختمان پاسارگاد، طبقه ۵

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آرمان بصیر

۸۸۷۴۶۳۰۴-۵

تهران، خیابان احمد قصیر (بخارست)، کوچه ششم، پلاک ۲۰، واحد ۶

آریا بصیر اندیشه

۸۸۶۴۷۹۱۱-۸۸۶۴۷۹۱۰-۸۸۶۴۷۸۴۴

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از پارک ساعی، خیابان سی و ششم، پلاک ۷، مجتمع ولیعصر (۲)، طبقه ۲، واحد ۲۲۵

آرمان پژوهان محاسب

۸۸۵۴۳۹۶۵

تهران، خیابان پاکستان، کوچه شهید حکیمی (دهم)، پلاک ۲۸، طبقه ۳، واحد ۴

آریا بهروش

۸۸۰۶۲۶۶۰-۸۸۰۳۴۴۰۶

تهران، ونک، خیابان ماهتاب، خیابان شیخ بهائی شمالی، ابتدای خیابان ستول، پلاک ۳۱، واحد ۲، طبقه بالای همکف، آپارتمان اول شرقی

آرمان پیام جامع

۸۸۵۴۰۱۷۰-۸۸۵۴۵۱۳۰

تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، خیابان عربعلی، کوچه چهارم، پلاک ۶۰، واحد ۱۰

آریا حسابرسان پارسا

۸۸۷۷۳۸۲۸-۸۸۷۷۴۲۲۵

تهران، خیابان گاندی، خیابان بیست و یکم، پلاک ۲۶، واحد ۴

آرمان روش

۲۲۷۴۸۸۳۶-۲۲۷۴۸۸۳۸

تهران، میدان تجریش، خیابان شهید برادران فناخسرو، جنب اداره ثبت اسناد و املاک، پلاک ۲۴، ساختمان ملک، طبقه ۴، واحد ۱۲

آریا روش

۸۸۶۶۰۸۲۴-۸۸۶۷۴۷۰۴

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میرداماد، بلوار ستاری، پلاک ۷۴، طبقه چهارم، واحد ۱۵

آرمان نوین رسیدگی

۸۸۴۲۶۸۹۳-۸۸۴۴۷۱۰۷

تهران، خیابان مطهری، خیابان ترکمنستان، اول کوچه سرو، پلاک ۲، واحد ۱

آریا نیک روش

۸۸۷۰۹۳۱۱-۲

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، کوچه شهدا، پلاک ۹، طبقه ۲، واحد ۱۲

آرمانی نو اقدم

۸۸۱۹۷۸۱۷

تهران، میدان ونک، خیابان کار و تجارت، پاساژ آسمان ونک، طبقه ۳، واحد ۳۰۲

آریان محاسب پویا

۸۸۲۳۰۷۳۴-۶

تهران، کوی نصر، خیابان چهارم، خیابان بلوچستان، نبش کوچه ۵، پلاک ۱۱، واحد ۴

آرمون گستران پیشگام

۸۸۷۴۳۶۸۳-۸۸۷۳۹۳۵۶

تهران، خیابان مطهری، نبش خیابان دوم مفتاح شمالی، پلاک ۳۵۸، طبقه سوم، واحد ۶

آرین حساب همراز

۰۷۱۳۷۳۴۹۳۵۶

شیراز، هنگ، خیابان مشیر، خیابان شوریده شیرازی، ساختمان ترانه، طبقه ۳، واحد ۶

آروین باستان محاسب

۴۴۴۷۸۷۷۰-۴۴۴۷۸۷۷۱

تهران، خیابان جنت آباد مرکزی، خیابان کاظم توکلی شرقی، خیابان جنت آباد، ساختمان کسری، پلاک ۲۱۶، طبقه ۳، واحد ۸

آریا منش امین

۸۸۳۸۴۷۵۹-۸۸۳۸۴۷۸۲

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه ۴، واحد ۱۴

آروین خدمات مدیریت رادوین

۸۸۷۳۱۵۳۴-۸۸۷۳۶۳۱۶

تهران، خیابان احمد قصیر، نبش کوچه ششم، پلاک ۹، طبقه ۳، واحد ۱۳

آزاد رای امین

۸۸۵۱۵۱۳۳-۳۴

تهران، ابتدای خیابان سهروردی شمالی، بالاتر از آبادانا، خیابان سراب، شماره ۱۲، واحد ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آفاق کاوشگران ۳۷۲۵۹۷۱۴-۳۷۲۵۹۳۱۷-۳۷۲۵۹۳۱۴-۰۵۱۳۷۲۶۴۷۴۶ مشهد، میدان راهنمایی، ابتدای بلوار سازمان آب، خیابان عطار، عطار غربی ۱، پلاک ۸	آزمای تراز ژرف ۸۸۳۴۲۴۷۶ تهران، هفت تیر، باغ صبا، سهروردی، خیابان شهید مهندس زیرک زاده، خیابان شهید مسعود ملایری پور، پلاک ۹۷، طبقه ۵ غربی
آگاه اندیشان خردمند ۸۸۶۶۱۹۷۳ تهران، خیابان وحید دستگردی، پلاک ۲۸۷، طبقه سوم، واحد ۷	آزمودگان ۸۸۹۳۹۵۱۳-۸۸۹۲۹۷۰۹ تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان دکتر عضدی (آبان جنوبی)، شماره ۵۲- طبقه دوم
آگاه تدبیر ۰۳۱۳۶۲۶۵۷۸۲-۰۳۱۳۶۲۸۲۱۲۲ اصفهان، میدان آزادی، بلوار دانشگاه، مجتمع تجاری اداری پردیس ۲، طبقه ششم، واحد ۲۶۲	آزموده کاران ۲۲۹۲۵۹۱۰-۲۰ تهران، خیابان شریعتی، قلعهک، نرسیده به یخچال، کوچه شریف، شماره ۵
آگاه حساب ۸۸۶۷۵۹۹۲-۳ تهران، خیابان خالد اسلامبولی، خیابان ۳۹، شماره ۱۴، طبقه ۳، واحد ۶	آزمون ۸۸۰۱۲۳۱۵-۸۸۹۳۴۰۵۱ تهران، بلوار کشاورز، بین میدان ولیعصر و چهارراه فلسطین، پلاک ۲۵، طبقه اول واحد ۱
آگاه گرتراز ۸۸۸۴۴۰۸۵ تهران، خیابان شهید دکتر مفتاح جنوبی، کوچه شیمی، پلاک ۷۰، طبقه ۳، واحد ۷	آزمون پرداز ۸۸۷۰۸۱۷۴-۶ تهران، میدان آرژانتین، جنب مرکز خرید آفریقا، ساختمان صهبا، پلاک ۲۲
آگاه نگر ۸۸۵۲۱۶۷۷-۸۸۵۲۳۸۱۶-۸۸۷۵۷۵۹۲ تهران، خیابان شهید بهشتی، کوچه آریا وطنی، خیابان شهید برادران کاووسی فر، پلاک ۵۰، طبقه ۳، واحد ۳	آزمون تراز پارس ۰۷۱۳۸۳۸۴۲۸۵ شیراز، بلوار امیرکبیر، نرسیده به کوچه ۲۴، ساختمان پریا ۷، طبقه ۵، واحد ۱۰
آگاهان ارقام ۸۸۷۴۴۲۲۸-۹ تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان حسینی (سورنا)، شماره ۸، طبقه ۳، واحد ۱۴	آزمون حساب تدبیر ۸۸۶۱۲۹۸۲-۳-۸۸۶۲۵۹۹۴ تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، ضلع شمال غربی پل کردستان، بن بست فرشید، پلاک ۴، طبقه ۳، واحد ۵
آگاهان ارقام خبره ۸۸۳۲۴۵۶۸ تهران، مطهری، خیابان سلیمان خاطر، خیابان وراوینی، پلاک ۱۹، طبقه ۵	آزمون سامانه ۷۷۵۳۷۹۴۴-۸۸۶۷۲۴۴۰-۲-۲۲۰۳۵۱۶۰ تهران، خیابان بهار شیراز، تقاطع سهروردی جنوبی، شماره ۱۰۷
آگاهان بهروش پارس ۰۵۱۳۷۲۳۷۴۶۰-۶۵ مشهد، خیابان صاحب الزمان ۱۴، مولوی ۱۴، پلاک ۱۱/۱	آفاق حساب برتر فردا ۰۴۱۳۳۱۳۵۹۸۱ تبریز، سه راه محقق، محقق غربی، کوچه زرگر باشی، مرکز خرید نگین گلستان، طبقه اول، واحد ۸

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آیین بهرنگ صادق ۴۴۲۷۶۲۳۳-۴۴۲۷۶۱۳۳ تهران، خیابان اشرفی اصفهانی، بعد از جلال آل احمد، خیابان طالقانی، ساختمان گلشن، طبقه سوم، واحد ۱۳	آگاهان پژوهان پویا ۶۶۵۶۲۵۵۴ تهران، آزادی، اسکندری شمالی، خیابان بهار، پلاک ۱۰، طبقه همکف، واحد ۱
ابتکار حساب آریا ۰۳۱۳۶۶۱۱۷۶۳ اصفهان، خیابان چهارباغ بالا، خیابان نیکبخت، کوچه جوادیه، شماره ۲	آگاهان تراز توس ۳۷۶۸۴۴۰۴-۳۷۶۱۴۷۷۴-۰۵۱۳۷۶۷۳۳۷۰ مشهد، بلوار فردوسی، بین فردوسی ۲ و ۴، روبروی آپارتمانهای مرتفع، شماره ۶۸، طبقه ۲
ابراراندیشان ۶۶۹۰۰۱۷۰-۶۶۹۰۳۸۹۳ تهران، خیابان انقلاب، خیابان فرصت شیرازی، شماره ۱۰۸، واحد ۱۴	آگاهان و همکاران ۸۸۹۰۲۰۴۷ تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان شاداب، پلاک ۲۸
احراز ارقام ۶۶۵۳۸۳۰۴-۶۶۵۳۱۵۴۳ تهران، شادمان، خیابان شهید یحیی ذوالفقاری، بن بست شهید حاج علی نصر آبادی، پلاک ۸، طبقه ۱	آماردن ۴۴۰۰۲۴۷۲-۴۴۰۰۲۴۷۳ تهران، میدان آریا شهر، بلوار فردوس شرق، خیابان ولیعصر، کوچه اعتمادیان، پلاک ۱۹، طبقه ۴، واحد ۱۵
ادیب ۴۴۰۴۳۶۰۸-۴۴۰۳۳۲۱۶ تهران، ابادر، بزرگراه اشرفی اصفهانی، خیابان گلستان ۱۴، پلاک ۳، مجتمع نگین رضا، طبقه ۶ واحد ۶۰۵	آمارگاران ۶۶۴۸۵۰۶۳ تهران، خیابان طالقانی، بین خیابان وصال شیرازی و فلسطین، نبش خیابان فریمان، ساختمان اداری ۱۱۸، پلاک ۵۵۰، طبقه ۱، واحد ۲
ارژنگ خبره ۴۴۱۵۱۱۳۵-۶ تهران، صادقیه، بلوار فردوس، خیابان ورزی جنوبی، خیابان ۱۸ شرقی، پلاک ۲، واحد ۴	آوا تدبیر تراز ۰۳۱۳۶۶۸۶۴۱۴ اصفهان، هزار جریب، خیابان استقلال میانی، خیابان شیخ کلینی، پلاک ۶۷، طبقه اول
ارقام بهین آرا ۴۴۲۱۵۴۱۲-۴۴۲۱۰۱۰۵ تهران، خیابان ستارخان، بین فلکه اول و دوم صادقیه، بلوار شهدای صادقیه شمالی، نبش کوچه ۱۵، پلاک ۴۹، طبقه دوم، واحد ۷	آوش ارقام کادوسان ۰۱۳۳۲۷۳۰۰۰۴ رشت، محله گلسار، کوچه فرعی دوم، کوچه وصال، طبقه اول
ارقام پردازش نوین ۶۶۴۳۶۰۱۲ تهران، میدان توحید، خیابان نصرت غربی، خیابان کاظم بیگی، بن بست دوم، پلاک ۴، واحد ۲	آوند ۸۸۲۸۴۰۶۰-۸۸۲۷۴۷۴۶-۸۸۲۷۳۵۹۵ تهران، کوی نصر-خیابان چهارم-پلاک ۲۲-طبقه ۱-واحد ۳
ارقام پژوهان دقیق ۸۸۵۴۷۰۷۵-۸۸۷۶۴۶۴۸ تهران، خیابان خرمشهر، پلاک ۲۱۸-، طبقه دوم، واحد ۱۱	آویژه ارقام امین ۰۵۱۳۸۹۴۰۴۲۲ مشهد، محله دانشجو، معبر ماقبل آخر، خیابان دانشجو ۱۶ (عقدایی)، معبر آخر، بلوار دانشجو جنوبی (معلم ۳۸-فرهنگ ۳۱)، پلاک ۱۹۶، طبقه ۱

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

اطمینان بخش و همکاران ۸۸۱۰۵۴۳۶-۸۸۱۰۵۴۷۲-۸۸۱۰۵۳۶۷ تهران، یوسف آباد، خیابان شهید ابوالفضل فراهانی پور، خیابان شهید فتحی شقاقی، پلاک ۱۷، واحد ۵	ارقام پویا ۵۱۳۸۸۱۶۳۵۹-۳۸۸۲۷۳۳۳-۳۸۸۲۷۳۳۴-۳۸۸۲۳۵۰۱ مشهد، بلواروکیل آباد، بین وکیل آباد ۸ و ۱۰، پلاک ۷۸، طبقه اول، واحد ۱
اطهر ۸۸۸۹۶۴۲۵-۸۸۹۶۴۲۸۰ تهران، خیابان دکترفاطمی، بین خیابان ولیعصر و میدان دکترفاطمی، ساختمان ۳۷، طبقه ۵	ارقام نگر آریا ۶۶۴۲۰۲۶۳-۶۶۹۳۲۰۲۲-۶۶۴۳۲۲۱۸ تهران، میدان توحید، خیابان توحید، نبش کوچه پرچم، پلاک ۶۸
اعتماد ارقام امین ۴۴۹۶۸۳۷۲-۴۴۹۵۴۸۷۲-۵ تهران، خیابان آیت اله کاشانی، ساختمان آرمینا، پلاک ۴۳۰، طبقه اول، واحد ۶	ارقام نماد چرتکه ۰۲۶۳۴۷۳۳۳۵ کرج، خیابان مطهری، روبروی بلوار نبوت، جنب بانک مسکن، ساختمان دلتا، طبقه ۲، واحد ۴
اعتماد حساب پویا ۵۱۳۶۰۹۹۸۴۵-۵۱۳۶۰۹۶۸۳۷ مشهد، بلوار شهید فرامرز عباسی، نبش فرامرز عباسی ۲۸، ساختمان افاقیا، پلاک ۱۰، طبقه ۲، واحد ۴	ارکان سیستم ۸۸۸۰۴۹۴۱-۲ تهران، بهجت آباد، خیابان لارستان، خیابان شهید حمید صدر، پلاک ۳۵، طبقه ۲، واحد ۱۰
اعداد آراء ۷۷۶۷۰۵۸۵-۶ تهران، خیابان شریعتی، سه راه طالقانی، خیابان خواجه نصیرالدین طوسی، پلاک ۲۸۰، واحد ۶	اصلاح گستران امین ۷۷۸۷۲۲۴۰-۷۷۸۸۵۷۱۵ تهران، تهرانپارس، خیابان شهید حجت اله سلیمی (۱۷۰ غربی)، خیابان شهید سعید باغدارنیا (رشید)، پلاک ۷۳، طبقه دوم شمالی
افق مهر خاورمیانه ۴۴۰۷۶۱۲۴ تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، گلستان چهاردهم، پلاک ۳، مجتمع نگین رضا، طبقه ۱۳، واحد ۱۳۱۱	اصول اندیشه ۸۸۷۹۹۳۶۵-۸۸۸۷۶۴۴۶-۸۸۸۷۷۰۰۳ تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، بن بست کامبیز، پلاک ۶، واحد ۳
البرز پندار ۴۴۲۲۱۳۹۶-۴۴۲۲۱۱۴۹ تهران، اشرفی اصفهانی، بلوار مرزداران، نرسیده به پل یادگار امام، پلاک ۱۷۸، ساختمان نگین آسمان، بلوک C، طبقه ۵، واحد ۱۹	اصول پایه فراگیر ۸۸۹۶۲۹۰۵-۸۸۹۵۳۹۸۸ تهران، میدان فاطمی، خیابان طباطبائی، روبروی مسجد نور، پلاک ۲۰، طبقه دوم، واحد ۴
الگو حساب ۶۶۵۸۰۴۷۱-۶۶۵۸۰۴۷۵ تهران، خیابان ستارخان، خیابان باقر خان، نبش فرزین جنوبی، پلاک ۷، طبقه ۳، واحد ۴	اصول نگر آریا ۸۸۰۵۵۹۴۰-۵ تهران، ملاصدرا، روبروی بیمارستان بقیه اله، پلاک ۱۸۹، طبقه ۷، واحد ۱۵
امجد تراز ۸۸۷۰۵۳۰۷ تهران، خیابان ولی عصر، بالاتر خیابان شهید بهشتی، جنب هتل سیمرغ، بن بست دلبسته، پلاک ۱، طبقه ۳	اطمینان فرد ۸۸۶۱۸۱۹۷-۸ تهران، خیابان ملاصدرا، خیابان شیخ بهایی، میدان شیخ بهایی، جنب بانک تجارت، برج مرمر، پلاک ۱۷۱، طبقه ۴، واحد ۸

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

امین آزمون

۲۲۹۰۹۲۷۹

تهران، میرداماد- خیابان حصار، خیابان کوشا، کوچه شهره، پلاک ۱، واحد ۹، طبقه سوم

ایران مشهود

۸۸۷۸۵۷۶۵-۸۸۷۹۱۴۳۷

تهران، خیابان ظفر، بین اتوبان مدرس و بلوار نلسون ماندلا، پلاک ۲۹۰، طبقه ۴

امین تدبیر بصیر

۶۶۶۵۶۸۶۵

تهران، بلوار آیت اله سعیدی، بزرگراه ۶۵ متری فتح، پلاک ۲۰۳، مجتمع تجاری پارس صنعت، طبقه همکف

ایستاتیس محاسب کویر

۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۵-۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۶

یزد، محله دانشجو، خیابان شهید محسن حججی، بلوار آتش نشان، طبقه اول، واحد ۵

امین حسابرس افق

۶۶۹۱۰۵۵۶-۶۶۵۹۲۰۱۴

تهران، خیابان ستارخان، خیابان باقر خان، پلاک ۷۰، واحد ۹

بخردیار

۸۸۴۳۳۶۵۶

تهران، عباس آباد، خیابان اندیشه، خیابان استاد مطهری، بن بست حکمی، پلاک ۱، طبقه ۴، واحد ۹

امین محاسب پارس

۸۶۱۲۵۹۳۸

تهران، خیابان شهید استاد مطهری، خیابان سهروردی شمالی، پلاک ۲۹۳، طبقه ۲، واحد ۶

برنا اندیشان رایان

۸۸۳۲۴۰۶۷-۸۸۸۲۴۹۹۸-۸۸۳۱۱۹۸۸

تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان حسینی، پلاک ۶۱، طبقه اول، واحد ۲۰۵

امین محاسب روش

۲۲۸۷۰۲۰۸

تهران، خیابان شریعتی، پل سیدخندان، خیابان خواجه عبدالله انصاری، پلاک ۱۰۳، طبقه سوم، واحد ۳۰۱

برهان تراز محاسب

۶۶۰۲۰۵۳۶-۶۶۰۰۷۲۶۷

تهران، خیابان آزادی، بعد از دانشگاه صنعتی شریف، ساختمان ۶۲۵، طبقه ۱، واحد ۱

امین مشاور بصیر

۸۸۸۷۴۹۰۱-۸۸۸۷۴۹۰۰

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از پارک ساعی، نبش کوچه چمن، پلاک ۲۴۱۴، واحد ۳

بصیر محاسب توس

۰۵۱۳۸۴۵۶۳۶۹

مشهد، محله احمد آباد، خیابان ابودر غفاری ۱۴، بلوار ابودر غفاری، پلاک ۱۱۰، طبقه ۲

امین نگاه بینا

۴۴۷۵۴۶۹۴-۴۴۷۵۳۷۸۷

تهران، بلوار دهکده المپیک، خیابان ساحل، خیابان شهید حیدر امانی (۵۷)، پلاک ۱، طبقه ۱

به بین محتوا

۲۶۴۲۱۸۲۸-۲۶۴۱۳۹۰۵

تهران، میرداماد، خیابان البرز، کوچه قبادیان شرقی، پلاک ۲۸، واحد ۱

اندیشه نیکان حساب

۸۸۸۵۳۰۷۹-۸۸۸۵۳۰۷۳

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از سه راه فاطمی، کوچه افتخاری نیا، ساختمان ۶۳، طبقه دوم، واحد ۶

بهیود ارقام

۰۳۱۳۶۶۴۴۸۵۲-۳۶۶۴۴۸۵۱

اصفهان، خیابان شیخ صدوق شمالی، مجتمع اداری تک نگین، طبقه ۳، واحد ۳

اهمیت نگر

۸۸۳۱۰۰۷۳

تهران، خیابان مفتاح، کوچه عطارد، ساختمان عطارد، پلاک ۱۲، طبقه همکف، واحد ۴

بهداد حساب آریا

۴۴۲۷۸۳۸۱

تهران، خیابان ستارخان، بین فلکه اول و دوم صادقیه، بلوار شهدای صادقیه شمالی، خیابان مروتشت، پلاک ۱، واحد ۱۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

بیات رایان ۸۸۵۰۴۵۸۶-۸ تهران، خیابان شهید احمد قصیر، معبر آخر، کوچه پژوهشگاه (دوم)، پلاک ۲۲، ساختمان یازده، طبقه دوم، واحد ۶	بهداد روش امین ۸۸۳۹۲۲۱۵ تهران، یوسف آباد، خیابان چهلستون، خیابان دوم، پلاک ۱۸، طبقه ۵، واحد ۱۰
بیداران ۸۸۳۰۶۹۱۱-۸۸۸۳۵۲۰۷-۸۸۸۲۹۷۶۱ تهران، شمال میدان هفت تیر، خیابان ملایری پور، خیابان مهندس زیرک زاده، شماره ۲۰، طبقه اول	بهراد مشار ۸۸۷۱۳۱۳۴-۸۸۷۰۳۹۰۶ تهران، خیابان شهید احمد قصیر (بخارست)، خیابان ۱۹، پلاک ۵، طبقه اول
بیلان گزارشگر ۸۸۵۶۱۷۰۴-۸۸۵۶۱۰۸۹ تهران، سعادت آباد، میدان سردار شهید حسن طهرانی مقدم، خیابان سرو شرقی، پلاک ۷۴، مجتمع پایدار، طبقه ۴ واحد ۴۰۴	بهروزان حساب ۶۵۰۱۰۴۹۳-۶۵۰۱۰۴۹۶ تهران، میدان آزادی، بین بزرگراه نواب و اسکندری، پلاک ۱۸۶، برج سپهر آزادی، طبقه ۸، واحد ۸۰۳
بینا تدبیر ۸۸۷۱۶۴۸۶-۸۸۸۲۴۵۸۱ تهران، خیابان سید جمال الدین اسد آبادی، خیابان ۲۳، پلاک ۳۸، طبقه ۲	بهروش پارسا ۸۸۴۲۵۲۰۹ تهران، خیابان استاد مطهری، خیابان ترکمنستان، پلاک ۲۰، طبقه ۳، ساختمان فتح طبقه ۲، واحد ۶
پارس ۰۲۶۳۲۷۳۶۸۶۲-۳ کرج، مهرویلا، میدان معلم، ساختمان معلم (شماره ۱۵)، طبقه ۳، واحد ۸	بهمن ۸۸۳۰۵۳۹۱-۳-۸۸۸۴۳۷۰۸ تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، جنب میدان شعاع، ساختمان ۱۱۴، طبقه ۴
پارس ارکان تراز ۴۴۴۷۰۰۸۴ تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، بالاترازمیدان پونک، خیابان سوم، پلاک ۶۱، واحد ۴	بهنام مشار ۸۸۸۹۱۱۵۸-۸۸۸۰۱۰۲۲ تهران، خیابان استاد نجات الهی (ویلا)، بالاتر از خیابان سپند، کوچه خسرو، پلاک ۵۸، طبقه ۲، واحد ۶
پارسیان حسابرس افق ۰۵۱۳۶۰۳۸۷۹۲ مشهد، بلوار دانش آموز، بین دانش آموز ۱۵ و ۱۷، پلاک ۱۴۹، ساختمان پزشکان، طبقه دوم، واحد ۶	بهنود حساب ۸۸۹۸۰۴۰۲-۸۸۹۸۰۴۴۸ تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبروی خیابان کاج، پلاک ۱۳۶، ساختمان تهران ۶۴، طبقه پنجم جنوبی، واحد ۲۴
پاسارگاد احرار ۴۴۲۶۴۴۸۶ تهران، ستارخان، روبروی خشکبار ایوب، پلاک ۴۸۵، طبقه همکف، واحد ۱	بهین تراز آریا ۴۴۳۸۰۴۳۸ تهران، خیابان صادقیه، خیابان شهید احمد اسدی، خیابان ستارخان، پلاک ۱۰۱۶، ساختمان مرجان، طبقه ۵، واحد ۵۱
پایش گستر حساب ۴۴۰۴۷۵۹۰-۴۴۰۲۲۳۷۷ تهران، جنت آباد جنوبی، بلوار شهید مرتضی مطهری، خیابان پیامبر غربی، پلاک ۱۰۶/۷، مجتمع پندار، طبقه ۴، واحد ۱۴	بوستان محاسب ایرانیان ۴۴۹۲۷۸۸۳-۴۴۹۲۷۸۵۵ تهران، ستارخان، بین فلکه اول و دوم صادقیه، بلوار شهدای صادقیه شمالی، کوچه مرودشت، پلاک ۱، واحد ۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

پیشداد اندیشه مهرگان ۴۴۹۷۱۳۸۸-۴۴۹۷۶۸۲۲ تهران، جنت آباد جنوبی، بلوار شهید مرتضی مطهری، خیابان پیامبر غربی، پلاک ۷/۱۰۶، مجتمع پندار، طبقه ۳، واحد ۱۱	پایدار حساب ممتاز ۴۴۶۲۳۳۲۴-۴۴۴۴۴۷۱۸ تهران، جنت آباد مرکزی، خیابان شهید کبیری طامه (شاهین شمالی)، بلوار شهید سرلشکر مخبری (۳۵ متری گلستان)، پلاک ۱۷۹، طبقه همکف
پیشگامان تراز امین ۰۱۳۳۳۶۰۱۶۲۶ رشت، دباغیان، کوچه شهید رجایی، کوچه شهید مفتاح، پلاک ۵، طبقه همکف	پایش پرگاس کاردان ۳۱۳۶۲۰۰۱۲۲ اصفهان، محله حسین آباد، کوچه مهرداد (۴۳)، کوچه شهید مسعود مهرعلیان (۶۹)، پلاک ۱۷، مجتمع تجاری پیمان، طبقه ۳، واحد ۱۳
پیوند ارقام راهبر ایرانیان ۰۱۱۴۴۲۰۶۹۹۲ آمل، خیابان طالب آملی، روبروی دریای ۱/۲۷، بلوار طالب آملی، طبقه دوم	پرتو محاسب امین ۳۱۳۲۲۱۰۰۸۹ اصفهان، نقش جهان، خیابان آمادگاه، خیابان باغ گلدسته، پلاک ۵، ساختمان گلدیس، طبقه سوم، واحد ۲۳۷
تحلیل طلب ۸۶۱۲۶۰۱۳ تهران، میدان جهاد، خیابان بیستون، خیابان بوعلی سینا غربی، پلاک ۴۷، طبقه ۵، واحد ۱۳	پردیس محاسب مانا ۸۸۸۲۴۶۲۳ تهران، خیابان مفتاح، میدان هفتم تیر، مجتمع نگین آبی، پلاک ۵، طبقه ۶، واحد ۶۰۲
تحلیلگر معتمد امین ۰۷۱۳۶۲۷۷۵۸۷ شیراز، ولیعصر، خیابان ولیعصر، کوچه ۸، پلاک ۱۸۸، طبقه ۱	پرسیان پاد ۲۲۳۴۱۸۸۰ تهران، اوین، مجتمع آتی ساز- فازیک، بلوک ۵، شماره ۵۱۷۳
تدبیر محاسب آریا ۴۴۰۱۲۵۳۶ تهران، فلکه دوم صادقیه، ابتدای آیت اله کاشانی، خیابان اعتمادیان، پشت بیمارستان ابن سینا، پلاک ۱۵، طبقه ۱، واحد ۳	پرهام مشار ۸۸۴۱۶۹۶۸-۸۸۴۱۹۱۵۲ تهران، خیابان مطهری، خیابان یوسفیان، شماره ۱۲۳، طبقه ۷، واحد ۲۵
تدبیرگران مستقل ۸۸۹۰۲۹۹۹-۸۸۹۰۹۱۴۴ تهران، خیابان استاد نجات الهی، خیابان اراک، پلاک ۷۲، طبقه ۲، شماره ۴	پویش دقیق تراز ۸۸۱۴۱۷۰۷ تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان شهید مصطفی حسینی، نبش کوچه دوم غربی، پلاک ۳، طبقه ۳، واحد ۹
تدبیر ارقام اسپادانا ۸۸۷۳۶۴۴۷-۸ تهران، میدان آرژانتین، خیابان شهید احمد قصیر، خیابان شانزدهم، پلاک ۱۳، طبقه ۳	پویندگان پارس حساب ۰۵۱-۳۸۴۸۲۲۰۱-۴ مشهد، پنجره سناباد، خیابان دانشسرای جنوبی، خیابان ابن سینا، پلاک ۱۴۵، طبقه اول واحد شرقی
تدبیر تراز نگار ۸۸۹۷۷۶۳۵-۶ تهران، خیابان شهید گمنام، بین میدان فاطمی و گلها، روبروی مجتمع وزارت کشور، پلاک ۳۵، طبقه سوم، واحد ۶	پیام محاسب ایرانیان ۰۵۱۳۸۹۴۶۴۲۱ مشهد، بلوار دانشجو، کوچه دانشجو ۲۵ (پرورش ۲۸)، پلاک ۵۵۴، مجتمع آراکس ۲، طبقه هفتم، واحد ۷۰۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

تدوین و همکاران ۸۶۰۸۰۰۷۲-۴ تهران، بزرگراه کردستان، خیابان حکیم، پلاک ۱۱، طبقه ۳، واحد ۱۴	حافظ کام ۲۲۲۷۰۹۴۹-۲۲۲۷۰۹۸۱-۲۲۹۱۲۱۵۹ تهران، خیابان میرداماد، خیابان نفت جنوبی، کوچه تابان، پلاک ۱۰، واحد ۱۵
تدوین معین بهار ۶۶۴۳۳۴۶۹ تهران، بلوار کشاورز، خیابان جمالزاده شمالی، کوچه نادر، پلاک ۲۹، واحد ۱۵	حامیان کاردیده پارس ۸۸۵۸۴۱۶۳-۸۸۶۹۰۸۳۰ تهران، سعادت آباد، خیابان علامه طباطبایی جنوبی، نبش خیابان شهید حمید رضا حق طلب، ساختمان علامه، پلاک ۸۰، طبقه سوم
تراز آوران امین ۲۶۴۱۱۲۴۴-۲۶۴۱۱۲۴۲ تهران، میرداماد، جنب متروی میرداماد، مجتمع رز میرداماد، A۱، طبقه سوم، واحد ۱۱، کد ۳۰۴	حساب گستر پویا ۷۷۷۳۶۰۲۴ تهران، تهرانپارس، خیابان آیت اله خوشوقت (حجربن عدی)، خیابان ۱۵۶ شرقی، پلاک ۱۰۶، طبقه ۱، واحد ۱۵
تراز محاسب ماندگار ۰۵۱-۳۸۴۶۳۸۳۴ و ۰۵۱-۳۸۴۳۴۵۱۶ مشهد، خیابان احمد آباد، بلوار رضا، نبش رضا ۱، پلاک ۴۰، طبقه اول	حساب نگر متین ۴۴۴۹۹۴۶۴ تهران، جمالزاده، خیابان یوسف، کوچه سوسن، پلاک ۴، ساختمان پالیز، طبقه ۲، واحد ۲۰۳
تراز مشهود محتسب ۴۴۲۷۳۸۱۱-۴۴۲۷۳۸۱۱-۲ تهران، خیابان مرزداران، بلوار شهید سرتیپ آریافر، کوچه لاله، پلاک ۲۶، طبقه ۴، واحد ۴	حسابرس معتمد پارسیان ۸۸۷۰۷۶۱۵-۸۸۷۰۸۱۴۸ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از مطهری، کوچه ناهید، پلاک ۸۴، واحد ۴
تلاش ارقام ۸۸۸۰۶۸۷۶ تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان شهید حمید صدر، خیابان لارستان، پلاک ۵، ساختمان سپهر، طبقه سوم، واحد ۳۰۲	حسابرسان نواندیش ۸۸۵۴۶۳۰۰-۸۸۵۱۶۷۹۲-۳ تهران، خیابان مطهری، خیابان علی اکبری، خیابان صحافزاده، پلاک ۵۶، طبقه سوم
تلفیق نگار ۲۲۱۴۲۹۴۲-۲۲۱۴۲۹۴۳ تهران، سعادت آباد، خیابان شهید حمید نمازی زاده (سوم شرقی)، پلاک ۱۵۶، برج کاج، طبقه سوم شمالی	حسابرسین ۸۸۷۰۹۷۴۳-۸۸۷۰۹۷۴۴-۸۸۷۲۱۲۶۹ تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید علی میرزا حسنی، خیابان قائم مقام فراهانی، پلاک ۱۸۶، ساختمان ۲۱۶، طبقه ۳، واحد ۲۶
توانگر محاسب و همکاران ۶۶۹۴۹۰۷۱-۲ تهران، میدان توحید، خیابان فرصت شیرازی، پلاک ۸۳، واحد ۶B	خبرگان پارس پویا ۰۵۱۳۸۸۳۴۱۸۱-۳ مشهد، بلوار وکیل آباد، بلوار کوثر، کوثر شمالی ۱، پلاک ۸۱
توسعه مدیریت دانا ۲۲۹۰۳۷۵۸-۸۶۱۲۰۹۲۲ تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان کوشش، پلاک ۱، طبقه ۴	خبرگان حساب امین ۰۱۱۴۴۲۲۷۶۳۵-۸ آمل، میدان قائم، ساختمان الماس، واحد ۴۰۳، طبقه ۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

دیان ۸۸۴۹۰۴۷۴-۸۸۴۹۰۴۷۱ تهران، ایرانشهر، بلوار کریم خان زند، پلاک ۱۴۲، طبقه ۳	خبره ۸۸۹۰۲۳۱۶ تهران، خیابان ولی عصر، بین فروشگاه قدس و پمپ بنزین، کوچه پزشک پور، شماره ۲۴
رئوف اندیش امین ۸۸۹۲۸۹۸۱ تهران، میدان ولیعصر، ساختمان تجارت ایرانیان، طبقه سوم، واحد ۶	داریا روش ۸۸۶۰۱۹۸۸-۹۰ تهران، میدان ونک، ملاصدرا، خیابان شیرازی جنوبی، کوچه اتحاد، پلاک ۱۰
راد محاسب ایساتیس ۰۳۵۳۶۲۷۰۵۵۸ یزد، خیابان فرخی، کوچه شهید معینی (دادگستری)، بن بست فتوحی، پلاک ۴۸	داوران حساب ۸۸۵۴۵۶۳۸-۸۸۵۴۵۶۲۵-۸۸۵۱۰۰۵۴ تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، بالاترازخیابان استاد مطهری، خیابان ششم، شماره ۲۳، طبقه اول
رازدار ۸۸۷۲۶۵۳۵-۸۸۷۲۶۶۶۵ تهران، خیابان احمد قصیر(بخارست)، کوچه نوزدهم-، پلاک ۱۸، واحد ۱۴، طبقه ۷	دایان معتمد فردا ۰۵۱۳۷۲۹۴۶۲۳ مشهد، کلاهدوز، خیابان آبکوه، خیابان ارم شمالی، (آبکوه ۱۷)، پلاک ۵، طبقه ۴
راهبرد اندیشان مدیر ۰۷۱۳۸۴۳۹۱۳۸ شیراز، بلوار پاسداران، خیابان شهید جهان آرا، بلوار پاسداران، ساختمان پارسیان، طبقه ۲، واحد ۲	دریک فروردین ۲۲۹۰۲۴۸۴ تهران، خیابان نفت شمالی، نبش خیابان نهم، شماره ۳۹، طبقه ششم، واحد ۲۲
رایان بهروش پارس ۰۵۱۳۸۹۱۵۶۸۵-۰۵۱۳۸۶۷۹۹۳۴ مشهد، بلوار شهید صارمی، بین شهید صارمی ۲۹ و ۳۱ (بین هنرستان و هفت تیر)، پلاک ۲۰۵، طبقه اول	دش و همکاران ۴۴۸۴۶۶۰۱-۳، ۴۴۸۴۶۶۰۵-۹ تهران، بزرگراه نیایش، بعدازچهارراه سردارجنگل، آشناسان، خیابان نشاط، نبش کوچه سوم غربی، پلاک ۲۴
رایمند امین ۰۵۱۳۶۰۲۱۷۳۳-۵ مشهد، بلوار فرامرز عباسی، نبش فرامرز عباسی ۲۴، پلاک ۱، طبقه سوم	دقیق آزما تراز ۰۵۱۳۷۲۳۷۱۳۳ مشهد، خیابان شهید قرنی ۲۱، برج جوادان، طبقه ۷، واحد ۷۰۲
رایمند و همکاران ۲۲۱۳۷۷۰۷ تهران، سعادت آباد، کوچه بی نام، بلوار استاد محمدعلی کشاورز، پلاک ۸، طبقه سوم	دقیق تراز سپاهان ۰۳۱۳۲۷۴۳۲۸۶-۰۳۱۳۲۷۴۴۲۴۴ اصفهان، شاهزید، کوچه محسن حسینی تودشکی ۱۵، کوچه شهید محسن تودشکی ۵۵، پلاک ۵، طبقه همکف
رمز پویا ۲۲۹۱۱۸۸۳-۲۲۹۱۲۹۱۷ تهران، میرداماد، میدان مادر، خیابان شاه نظری، کوچه دوم، پلاک ۳۹، طبقه ۵، واحد ۹	دل آرام ۸۸۹۰۱۴۹۶ تهران، میدان جهاد (دکترفاطمی)، خیابان کامران، پلاک ۱۵، واحد ۲، طبقه اول

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

رهبین

۸۸۵۳۲۶۲۸-۸۸۵۲۳۰۵۹

تهران، خیابان سهروردی شمالی، انتهای خیابان خرمشهر، خیابان شهید عربعلی، شماره ۱، واحد ۶

سامان پندار

۲۲۰۳۷۲۱۳-۵

تهران، بلوار افریقا، نبش عاطفی غربی، پلاک ۱۵۲، واحد ۱۲۳

رهنمود ارقام پارس

۴۴۹۷۸۸۱۹-۲۴

تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار فردوس شرق، نبش خیابان وفا آذر جنوبی، مجتمع تجاری و اداری آبریک سنتر، طبقه سوم، واحد ۱۱۵

سامان گستر ارقام

۸۶۰۴۴۳۶۷

تهران، خیابان عباس آباد، خیابان شهید خلیل حسینی، کوچه مهرداد، پلاک ۹، طبقه اول، واحد ۲

رهنو حساب

۲۲۳۶۵۰۵۶-۹

تهران، خیابان توحید، بن بست فرهادیه، مجتمع فرهادیه، پلاک ۳، طبقه ۵، واحد ۲۰

سپند تدبیر نیکان

۸۸۷۴۰۳۳۶-۸۸۷۳۰۸۵۰

تهران، خیابان بهشتی (عباس آباد)، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان چهارم، پلاک ۱۰، طبقه همکف

رهیافت حساب تهران

۸۸۹۸۵۷۵۱

تهران، خیابان سید جمال الدین اسدآبادی - خیابان ۴ - شماره ۵ - واحد ۶

سخن حق

۸۸۷۹۴۶۴۶

تهران، میدان آرژانتین، اول خیابان آفریقا - شماره ۹، بلوک ب، واحد شماره ۳

رهیافت و همکاران

۵۱-۳۲۲۸۶۸۰۱-۶

مشهد، بلوار مدرس، روبروی بنیاد شهید، ساختمان مسکن، طبقه اول

سروک پرهام

۴۴۲۶۰۴۴۹-۴۴۲۰۶۹۵۰

تهران، ستارخان، بعد از شیخ فضل اله، روبروی اداره کل امور مالیاتی غرب تهران، نبش خیابان ناصر غلامپور تیز هوش، پلاک ۱۳، طبقه ۲

روشنگر بصیر

۴۴۲۸۴۵۴۰-۲

تهران، مرزداران، کوچه الوند ۱۳، خیابان شهید بیژن ابرهیمی (الوند)، برج الوند، برج A شمالی، طبقه ۵، واحد ۵۰۵

سنجیده روش آریا

۲۶۱۴۲۶۰۰-۴

تهران، استاد حسن بنا شمالی، ضلع جنوبی میدان ملت، خیابان قلیچ خانی، پلاک ۱۰۸، طبقه ۶، واحد ۲۳

زرین نگار راستین

۴۴۳۲۴۸۱۹

تهران، شهران جنوبی، کوچه توحید، خیابان کوهسار، پلاک ۶۵، طبقه اول، واحد ۲

سیاق نوین جهان

۴۴۲۹۸۶۲۲-۴۴۲۶۴۹۵۷-۴۴۲۶۴۸۱۲

تهران، بلوار مرزداران، بلوار آریافر، نبش گلدیس ۷، شماره ۲۱، طبقه اول، واحد ۲

ژرف بین بهبود ارقام

۸۶۱۲۴۸۸۱-۸۸۷۱۵۳۶۲

تهران، یوسف آباد، کوچه پله سوم، پلاک ۲۲۴، برج سرو ساعی، طبقه ۱۱، واحد ۱۱۰۱

سینافکر

۴۴۳۱۵۲۸۲

تهران، شهران جنوبی، نرسیده به فلکه اول، روبروی فرهنگسرای معرفت، مجتمع فرهنگ، پلاک ۱۸، طبقه ۴ واحد ۱۵

سامان اندیشان یکتا

۸۸۶۷۴۴۷۱-۸۸۸۸۲۹۰۰

تهران، خیابان ولیعصر، خیابان دامن افشار، بعد از سوگند، پلاک ۴۹، طبقه ۵

شاخص اندیشان

۲۲۹۰۲۴۸۴-۲۲۹۰۴۲۰۰

تهران، خیابان میرداماد، نفت شمالی، نبش خیابان نهم، بین بانک سپه و تجارت، پلاک ۳۹، واحدهای ۲۲ و ۲۳، طبقه ۶

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

فراز مشاور ۲۶۲۱۳۱۳۷ تهران، بلوار نلسون ماندلا، شماره ۲۴۴، مجتمع اداری الهیه، طبقه ششم، واحد ۶۰۶	شاهدان ۸۸۹۶۰۱۴۵-۸۸۹۸۲۱۴۵-۸۸۹۶۰۱۷۳ تهران، خیابان زرتشت غربی، روبه روی بیمارستان مهر، پلاک ۴۵، طبقه سوم غربی
فراز نگر آگاه ۶۶۴۳۹۲۶۱ تهران، شهر آراء، بزرگراه شهید دکتر چمران، کوچه خلخال، پلاک ۵، طبقه ۲	شراکت ۸۸۷۱۷۶۵۱-۸۸۷۱۷۶۵۰ تهران، خیابان دکتر بهشتی، خیابان قائم مقام فراهانی، ساختمان ۲۱۶، پلاک ۱۸۶، طبقه ۴، واحد ۳۵
فراگیر اصول ۸۸۶۷۱۶۸۱-۸۸۶۷۵۷۲۲-۸۸۶۶۱۱۷۵ تهران، خیابان گاندی، خیابان ۲۳، پلاک ۲۱، واحد ۲	شریف محاسب مانا ۵۱۳۶۰۴۷۳۷۸-۷۹-۸۰ مشهد، بلوار دانش آموز، پلاک ۱۸۷، طبقه اول
فرانگر حساب خبره ۸۸۴۰۳۶۹۷-۸۸۴۰۲۹۷۷ تهران، عباس آباد، خیابان داریوش، خیابان شهید میرزایی زینالی، پلاک ۷۵، طبقه سوم شرقی، مدیر مستقر اسماعیل اقبال صفت رونقی	شهودامین ۴۴۰۰۸۱۷۷-۴۴۰۲۲۶۶۰-۹ تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار آیت اله کاشانی، پلاک ۲۱۰ (ساختمان ماد) طبقه ۴، واحدهای ۱۲ و ۱۴ و ۱۵
فرجام اندیشان محاسب ۲۲۸۵۹۴۳۰-۱ تهران، سیدخندان، خیابان خواجه عبدالله انصاری، پلاک ۱۰۷، برج آسمان، طبقه ۴، واحد b	صالح اندیشان ۸۸۸۵۱۶۷۵-۷ تهران، بهجت آباد، خیابان ولیعصر، کوچه شهید حمید فخاری، پلاک ۱۲، طبقه اول
فرزین ارقام آرین ۵۱-۳۵۰۹۴۳۱۱-۳۵۰۹۳۷۲۰ مشهد، فارغ التحصیلان، خیابان دندانپزشکان ۱۲، فارغ التحصیلان ۱۱، بلوار فارغ التحصیلان (وکیل آباد ۷۷)، پلاک ۸۵، طبقه همکف	صدر ۸۸۸۴۳۰۱۵ تهران، ضلع جنوب شرقی میدان هفت تیر-کوچه شیمی-پلاک ۷۰-واحد ۲
فریوران راهبرد ۸۸۹۳۴۳۵۰-۳ تهران، خیابان سپهبد قرنی نرسیده به پل کریمخان، کوچه خسرو، پلاک ۲۴، طبقه ۵، واحد ۱۰	عامر مشاور تهران ۸۸۹۰۵۶۴۷-۸۸۸۹۰۶۱۹ تهران، خیابان فلسطین شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، ساختمان ۵۵، طبقه ۴، واحد ۱۸
فهییم مدیر ۸۸۷۳۳۸۹۸ تهران، خیابان شهید بهشتی، بعد از خیابان پاکستان، پلاک ۲۳۷، طبقه سوم، واحد ۹	فاطر ۶۶۴۰۸۲۲۶-۶۶۴۹۸۰۲۵-۶۶۴۹۲۸۷۱ تهران، خیابان وصال شیرازی، بزرگمهر غربی، کوی اسکو، پلاک ۱۴، طبقه ۴
قواعد ۶۶۵۹۷۶۴۴-۶۶۵۹۷۷۵۳ تهران، میدان توحید، ابتدای خیابان ستارخان، خیابان کوثر دوم، پلاک ۱، واحد ۵	فراز حساب ۸۸۵۱۴۵۳۹ تهران، ضلع جنوب غربی پل سیدخندان، خیابان میرمطهری، ساختمان ۳۸، طبقه ۵، واحد ۵۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

کوشا منش ۲۶۲۰۰۴۵۰-۲ تهران، خیابان ولیعصر، بالاترازچهارراه نیایش، کوچه شهید رحیمی، پلاک ۵۴، طبقه ۳، واحد ۱۲	کارآمد حساب ایرانیان ۸۸۰۲۰۱۳۷-۸۸۳۳۴۶۵۴ تهران، خیابان فاطمی، میدان گلها، خیابان کاج جنوبی، خیابان شهید فکوری، پلاک ۹، طبقه اول، واحد ۲
کوشش ۸۸۷۳۴۷۰۲ تهران، میدان آرژانتین، خیابان بخارست، شماره ۴۹، طبقه ۴، واحد ۵	کاری پارس ۰۷۱۳۶۳۴۰۱۶-۱۸ شیراز، خیابان معالی آباد، بلوار دکتر شریعتی، روبروی پارک ملت، ساختمان طوبی ۸، طبقه ۱، واحد ۲
کواهان ۴۴۳۷۳۳۶۱-۴۴۳۷۳۵۱۳ تهران، مرزداران، کوچه سادات، خیابان شهید محرمعلی بی نظیر، پلاک ۱۹، مجتمع اداری امین، طبقه ۶، واحد ۹	کاربرد ارقام ۲۶۲۰۷۱۳۹-۲۶۲۰۷۱۴۶-۲۲۰۲۳۵۴۴-۲۲۰۲۳۵۲۴ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ونک، خیابان والی نژاد، پلاک ۲۰، طبقه ۲
متین محاسب نوین ۸۸۶۶۲۵۹۲-۳ تهران، میدان ونک، خیابان برزیل، خیابان شهید عباسپور (توانیرشمالی)، کوچه جهان آرا، پلاک ۱۰	کاربرد تحقیق ۰۳۱۳۷۷۵۰۱۴۴-۵ اصفهان، پل وحید، ابتدای بلواروحید، مجتمع اداری امین، طبقه ۳، واحد ۲۰
محیا مشار ۲۶۷۰۹۴۶۸-۲۶۴۱۲۵۸۶ تهران، میرداماد، میدان مادر، خیابان شاه نظری، ساختمان پویا، پلاک ۴۱، طبقه ۶، واحد ۱۵	کار آزما مشار دانا ۴۶۱۳۰۰۵۴ تهران، جنت آباد جنوبی، خیابان ۳۵ متری لاله شرقی، بن بست نسترن، پلاک ۱، مجتمع اداری تجاری لاله، طبقه اول، واحد ۴
مختاروهمکاران ۸۸۸۰۰۲۶۷-۹ تهران، خیابان ولی عصر، خیابان زرتشت غربی، پلاک ۱۴، طبقه ۵	کارامنش تدبیر ۶۶۵۹۳۰۷۹ تهران، خیابان ستارخان، خیابان باقرخان غربی، پلاک ۱۲۱، طبقه سوم، واحد ۶
مدبران امین ۰۳۱۳۲۳۷۳۶۵۳ اصفهان، خیابان شیخ بهایی، بعد از چهار راه آذر، بن بست صفاری (شماره ۲۵)، مجتمع آئینه، طبقه دوم، واحد ۴	کاربرگ سامان ۸۸۱۰۴۲۵۱-۸۸۱۰۴۲۵۲ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه ۶، واحد ۲۳
مستقل اندیشان پارس ۸۸۷۰۶۱۸۶-۷ تهران، خیابان یوسف آباد، خیابان فتحی شقاقی، نبش بیستون، پلاک ۷۱، واحد ۳	کاسپین تراز سما ۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۵ ساری، بلوار طالقانی، ساختمان جم، طبقه ۲، واحد ۶
مشاوران سرآمد کاوش ۸۸۲۴۷۱۳۷ تهران، مرزداران، خیابان شهید استاد مطهری، پلاک ۱، ساختمان لاله، طبقه ۱، واحد ۵	کاشفان ۸۸۸۲۷۵۵۶-۸۸۸۳۵۲۱۳-۸۸۸۴۷۵۲۵ تهران، خیابان میرزای شیرازی، خیابان فریدون نژادکی (کامکار سابق)، روبروی بانک ملت، پلاک ۶، طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

مهر آفرین بصیر ۸۸۱۰۰۵۸۹-۸۸۵۵۲۰۸۹ تهران، خیابان خالد اسلامبولی (وزرا)، خیابان ششم، کوچه دل افروز، پلاک ۱۹، واحد ۱۶	مطلب زاده و همکاران ۸۸۵۴۹۳۱۴-۵ تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان شهید دکتر مفتاح، کوچه شهید منصور دوست محمدی (ششم)، پلاک ۳ طبقه سوم، واحد ۷
مهرگان تراز و همکاران ۵۵۱۳۶۰۴۲۱۵۰-۵۵۱۳۶۰۴۹۳۸۴ مشهد، بلوار شهید فرامرز عباسی، فرامرز عباسی ۲۵ (رسالت ۲۴)، پلاک ۱، طبقه سوم	معمد ارکان ۲۲۱۲۴۷۸۶-۸۸۶۹۷۰۵۲ تهران، خیابان شهید محمد مهدی فرزادی، خیابان بهاران یکم، پلاک ۵۰، طبقه ۵، واحد ۹
میزان اندیشه ۵۵۱۳۸۹۴۵۵۴۰ مشهد، محله شریف، کوچه صدف ۲۰ {معلم ۵۲}، بلوار معلم، پلاک ۱۲۵۲، طبقه سوم، واحد ۹	معمد رایان باهر ۰۲۶۳۴۲۳۳۲۷۸-۰۲۶۳۴۲۳۳۲۸۳ کرج، گلشهر ویلا، خیابان سعدی، بلوار ایثار (درختی)، پلاک ۳۱۲، مجتمع باران، طبقه سوم، واحد ۶
نهان نیک نگر ۸۶۰۸۷۰۵۳-۸۶۰۸۷۱۹۱ تهران، میدان ونک، خیابان گاندی، خیابان هجدهم، پلاک ۱۵، واحد ۲	معین مشاور مجرب ۷۷۷۳۱۶۵۳ تهران، تهرانپارس، خیابان شهید محمد مسعود گلشنی (۱۱۷)، بزرگراه رسالت پلاک ۲۴۹، طبقه همکف، واحد ۱
نواندیشان ۸۸۸۴۷۹۶۲ تهران، خیابان میرزای شیرازی، نبش خیابان نژادکی، شماره ۸۳، واحد ۱۶	معیار حساب تدوین ۵۵۱۳۶۰۴۷۴۷۸ مشهد، محله شهید فرامرز عباسی، بلوار شهید فرامرز عباسی، خیابان رسالت ۴ (فرامرز عباسی ۳)، پلاک ۱، طبقه سوم غربی، واحد ۶
نیک روشن ۸۸۷۷۹۸۷۸ تهران، بلوار آفریقا، خیابان دیدار شمالی، خیابان نلسون ماندلا، پلاک ۵۹، ساختمان مهرگان، طبقه ۲، واحد ۷	مفاهیم حساب جامع ۸۸۵۵۹۳۱۶-۸۸۵۵۹۳۷۰ تهران، خیابان ولیعصر، نرسیده به پارک ساعی، برج سپهر ساعی، واحد ۴۰۶
نیک روشن تهران ۷۷۸۷۳۵۱۹-۲۱ تهرانپارس، خیابان فرجام، خیابان باغدارنیا (رشید شمالی)، انتهای خیابان ۱۷۴/۱ غربی، ساختمان پارس، پلاک ۲۰، طبقه ۳	مفید راهبر ۸۸۱۰۳۰۱۸ تهران، خیابان احمد قصیر، کوچه ۱۳، پلاک ۹
نکو نگرش ۲۲۸۹۳۶۱۲-۸۸۶۵۲۶۱۲-۸۸۶۵۲۶۱۱ تهران، خیابان ونک، ساختمان آسمان ونک، پلاک ۶، طبقه اول، واحد ۱۰۷	ممیز ۸۸۸۹۵۳۷۷-۸۸۹۰۷۶۷۹-۸۸۸۰۲۹۰۱-۸۸۹۰۱۵۴۷ تهران، خیابان کریم خان زند-خیابان آبان جنوبی-خیابان سپند غربی-پلاک ۶۴-طبقه سوم-واحد شرقی
نیک ارقام بهار ۸۸۸۰۷۳۲۳-۸۸۸۰۸۷۳۴ تهران، خیابان طالقانی، پلاک ۲۹۲، طبقه ۵ جنوبی	ممیز حساب برنا ۳۱۳۴۵۰۶۵۶ اصفهان، محله رحیم آباد، کوچه مادی فرسخ ۱۸، خیابان کاوه، پلاک ۱۳۳۳، ساختمان رضا، طبقه اول، واحد ۱

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

هوشیار ممیز ۸۸۲۰۹۸۱۷-۸ تهران، انتهای گاندی شمالی، پلاک ۸، طبقه ۵، واحد ۱۹	نیکان تراز ایرانیان ۸۸۹۹۶۰۶۳-۵ تهران، خیابان سید جمال الدین اسد آبادی، خیابان دوم، پلاک ۱۱، طبقه ۴، واحد ۱۱
وانیا نیک تدبیر ۲۲۰۳۱۴۷۶-۷ تهران، بلوار افریقا، پایین تر از مدرس، خیابان گلدان، پلاک ۸، واحد ۳	نیکو مشاور ۸۸۷۸۱۷۰۸ تهران، خیابان ونک، خیابان برزیل شرقی، روبروی دانشگاه فنی و حرفه ای، پلاک ۲۹، طبقه ۳، واحد ۴
یکتا تدبیر ۲۲۸۸۷۹۰۳-۵، ۲۲۸۸۸۹۳۷-۸ تهران، ابتدای پاسداران، سه راه ضرابخانه، دشتستان دوم، پلاک ۲۱	هادی حساب تهران ۸۸۴۴۳۶۳۴ تهران، خیابان مطهری- خیابان ترکمنستان- نبش کوچه سرو- پلاک ۲- طبقه ۶- واحد ۱۵
یکتا اندیشان بهمن ۴۴۲۸۸۸۱۶ تهران، فلکه دوم صادقیه، برج گلدیس، طبقه ۹، واحد ۹۱۴	هدف نوین نگر ۲۶۴۲۲۰۵۱-۲۶۴۲۲۰۴۱ تهران، خیابان شریعتی، خیابان وحید دستگردی (ظفر)، مقابل خیابان عمرانی، پلاک ۱۴۸، طبقه ۳، واحد ۲
یکتا روش امین ۷۶۷۱۰۷۶۹ تهران، تهرانپارس، خیابان شهید مهران سجده ای جنوبی، خیابان شهید علیرضا ناهیدی (جشنواره)، پلاک ۲۴۸، طبقه سوم، کد پستی: ۱۶۵۴۷۵۹۵۱۸	هژیان ۲۲۰۳۸۱۷۳-۴ تهران، خیابان نلسون ماندلا (افریقا)، بلوار گلشهر، پلاک ۲۲، طبقه ۱۰، واحد ۴۲
یکتا محاسب توانا ۴۴۳۴۲۶۹۳ تهران، جنت آباد مرکزی، خیابان مخبری، نرسیده به ستاری، پلاک ۱۹۶، ساختمان محمدی شمالی، طبقه ۴، واحد ۱۳	هشت ۴۴۰۲۶۹۴۶-۴۴۰۲۷۵۲۴ تهران، خیابان آیت اله کاشانی، خیابان مهران، خیابان پنجم، کوچه ارغوان، پلاک ۲۹، طبقه ۴، واحد ۸
	هشیار- بهمند ۸۸۸۴۳۷۰۴-۵ تهران، خیابان قائم مقام فراهانی- بالاتر از میدان شعاع- پلاک ۱۱۴- طبقه ۴- واحد ۲- صندوق پستی ۱۶۱۹-۱۵۸۱۵
	همیار حساب ۶۶۵۶۵۲۹۰-۱ تهران، خیابان کارگر شمالی، خیابان میرخانی (نصرت شرقی)، پلاک ۵۴، طبقه ۲، واحد ۴
	هوشمند نگر پویا ۶۶۹۲۲۹۶۵ تهران، خیابان توحید، پلاک ۲، ساختمان پزشکان توحید، طبقه ۴، واحد ۱۳

مؤسسات ادغام شده

ردیف	موسسه حسابرسي ادغام شونده	موسسه حسابرسي ادغام كننده	تاريخ ادغام	نام موسسه حسابرسي پس از ادغام
۱	دایارایان	رهیافت و همکاران	۱۳۹۴/۰۲/۱۶	دایارهیافت
۲	ایران مشهود	آزمون پرداز	۱۳۹۴/۰۶/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۳	آریان فراز	دایا رهیافت	۱۳۹۴/۰۸/۰۲	دایارهیافت
۴	اندیشگران پویا	آزمون پرداز ایران مشهود	۱۳۹۴/۱۰/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۵	دانشگر محاسب خبره	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۶	دانشگر محاسب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۷	آگاه حساب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۵/۲۴	ارقام نگر آریا
۸	تدبیرگران شاخص اندیش	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۷/۲۵	ارقام نگر آریا
۹	امین مشهود پارس	کارای فارس	۱۳۹۵/۰۸/۰۱	کارای فارس
۱۰	فرازمند	بهنود حساب	۱۳۹۵/۱۲/۰۱	بهنود حساب
۱۱	متین خردمند	رازدار	۱۳۹۵/۱۲/۰۵	رازدار
۱۲	آرمان راه برد	آروین ارقام پارس	۱۳۹۵/۱۲/۱۵	آرمان آروین پارس
۱۳	آیین محاسبان امین	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۴	آیین ارقام	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۵	راهبرد پیام	فریوران	۱۳۹۶/۰۴/۳۱	فریوران راهبرد
۱۶	آب دیده محاسبان امین	هژیران	۱۳۹۶/۰۵/۳۱	هژیران
۱۷	آبان حساب	سامان پندار	۱۳۹۶/۱۱/۰۷	سامان پندار
۱۸	رهنمودگران کاردان	هوشیار ممیز	۱۳۹۶/۱۱/۰۹	هوشیار ممیز
۱۹	آروین حساب رسا	رهنمود ارقام پارس	۱۳۹۶/۱۱/۲۸	رهنمود ارقام پارس
۲۰	ایمان پردازش اعداد	احراز ارقام	۱۳۹۶/۱۱/۰۱	احراز ارقام
۲۱	نمودگر روش	آتیه اندیش ارقام	۱۳۹۷/۰۲/۰۴	آتیه اندیش نمودگر
۲۲	تدبیر امید خاورمیانه	راده	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	راده
۲۳	آرنیکا ارقام پارس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	مهرگان تراز و همکاران
۲۴	مدبران مستقل	رازدار	۱۳۹۷/۰۸/۱۲	رازدار
۲۵	رایان بهروش پارس	آئین محاسب و همکاران	۱۳۹۷/۹/۱۲	آئین محاسب و همکاران
۲۶	مهرگان تراز و همکاران	بصیر محاسب توس	۱۳۹۷/۱۲/۰۱	بصیر محاسب توس
۲۷	دیلمی پور و همکاران	فراز مشاور	۱۳۹۸/۲/۷	فراز مشاور دیلمی پور
۲۸	نوبین نگر مانا	هدف همکاران	۱۳۹۹/۳/۱۰	هدف نوبین نگر
۲۹	کاربرگ سامان	آئین ابرار آریا	۱۳۹۹/۴/۱۳	آئین ابرار آریا
۳۰	همپیشگان روش	آرمان نوبین رسیدگی	۱۳۹۹/۶/۰۱	آرمان نوبین رسیدگی

مؤسسات منفک از ادغام

ردیف	موسسه حسابرسي پس از ادغام	موسسه حسابرسي منفک از ادغام	تاريخ خروج از ادغام
۱	آزمون پرداز ایران مشهود	ایران مشهود	۱۳۹۸/۰۸/۰۲
۲	بصیر محاسب توس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۸/۰۹/۲۱
۳	آئین محاسب و همکاران	رایان بهروش پارس	۱۳۹۹/۱۰/۱۶
۴	حساب گستر پویا	آئین محاسبان امین	۱۴۰۰/۰۸/۳۰
۵	حساب گستر پویا	آئین ارقام	۱۴۰۰/۱۱/۲۷
۶	سامان پندار	آبان حساب	۱۴۰۱/۰۵/۰۱
۷	آئین ابرار آریا	کاربرگ سامان	۱۴۰۱/۱۱/۰۶
۸	ارقام نگر آریا	آگاه حساب	۱۴۰۲/۰۸/۳۰